

до Філії української Народньої  
Республіканської партії.

Високоповажені Товариші.

На ґрунті незадоволення нашою закордонною політикою, що повстало в колах Ради Республіки, Правительство В.Н. Прокоповича в кінці червня місяця подалося до дімісії. Фракція соціалістів-федералістів заявила, що вона не може лишитися пасивною, поскільки недовіря викликає політика п. Ніковського за яку с.-ф. фракція приймала відповідальність, а тому виходить з блоку центрових фракцій, а також заявляє свою зацікавленість в обсадженні двох тек: Прем'єр-міністра й Міністра Закордонних справ. В перших числах липня місяця центрові фракції приступили до створення Правительства, причому більшість фракцій висувала на пост Голови Ради Міністрів - п. Тимошенка, а на пост Міністра Закордонних справ п. Дівицького. Народня республіканська фракція висловилася проти обох кандидатур і взяла на себе посередництво поміж соц.-федералістами й рештою фракцій Ради Республіки. Коли виявилось, що соц.федералісти домагаються капітуляції з боку більшості фракцій Ради Республіки, а ці останні твердо стоять на ґрунті кандидатури п. Тимошенка на прем'єра, Народня Республіканська фракція, виходячи з того положення, що необхідно, не раючи часу, істворити правомочне Правительство, висловилася за кандидатуру п. Тимошенка, не передрішаючи питання про свою активну участь в цьому Правительстві. Тоді фракція соціалістів-федералістів заявила про свій вихід з ради Республіки. Наша фракція взяла на себе внов посередництво. Вона запропонувала два компромісових рішення: 1/ Прем'єр - ~~Тимошенко~~ - Чопівський, а Голова Ради Республіки - Тимошенко; 2/ Прем'єр - Тимошенко: що до теки Міністерства Закордонних справ - вважати її дискусійною. Перше рішення було рішуче одкинено фракціями Ради Республіки; друге рішення було прийнято, причому с.ф. устами п. Мих. Корчинського заявила, що то рішення її цілком



задовольняє. На цій підставі була скликана нарада блокових фракцій Ради Республіки й бувшої фракції соціалістів-федералістів. Але на цій нараді ес-ефч несподівано заявили, що вони лишаються на своїй попередній позиції. Нарада не довела до skutku. Разом з цим фракції залізничників і поштовиків виходять з складу Ради Республіки. В такий спосіб, Рада Республіки фактично перестає існувати за відсутністю кворума. Надія про можливість створення парламентського Правительства цілковито падає. Тоді Народня республіканська фракція пропонує, як поодинокий вихід з тяжкого положення: 1/ закликати всі б. фракції Ради Республіки на останнє її засідання для ухвали що-до терміну скликання нової легіслятури; 2/ доручити Голові директорії оформлення парламентарно ділового доложення. Така пропозиція не тільки залагоджувала гострі відносини Голови директорії й Ради Республіки й схоронила авторитет обох чинників Верховної Влади У.Н.Р.

Проте, фракції Ради Республіки, цілковито не узявши до уваги різної ситуації, що загрожувала повним роспорошенням державного Центра У.Н.Р., - продовжували твердити, що Рада республіки має перманентно існувати й що оформлення Правительства є тільки її прерогативи. Сенборен-Конвент скликає Міжпартійну нараду з участю представників всіх фракцій Ради Республіки /в тому числі й бувших фракцій с-д., с-ф., залізн., поштов., на якій порушує справу кандидатури на Прем'єр-Міністра. Висовуються три кандидатури: Корчинського, Лукашевича й Фещенка-Чопівського. Перша набирає більшість, а другі - забалатируються. Голова директорії одхиляє цю кандидатуру. Тоді Міжпартійна нарада протягом кількох днів обговорює кандидатуру Фещенка-Чопівського, й кожного разу її забалатировує.

Консолідації громадських сил не досягається, бо соціалісти-демократи, поштовики й залізничники, себ-то увесь лівий сектор Ради Республіки, заявляють, що в Раду Республіки вони в жадному разі не підуть і ні в склад старої, ні в склад нової легіслятури.

В такий спосіб, поставлене було незнане в цілому світі домагання, що консолідація мусить стасуватися не до ділової,



законодавчої роботи, а тільки до виконавчої роботи, фактично: тільки до справи розподілу портфелів.

Так виглядала справа на 3 серпня, себ-то на той день, коли уповноваження Ради Республіки мались укінчитись. Голова директорії попереджав Сеньорен-Конвент, що в цей день повинна бути знайдена, нарешті, кандидатура на Прем'єра. Але міжпартійна нарада, обговорюючи кандидатури, не прийшла до жадного рішення: Фещенко-Чопівського і Лукашевича остаточно заболатирувала, а нової кандидатури не назвала й не могла назвати, бо кандидата на Прем'єра: Дівицький, Тимошенко, Прокопович й Фещенко-Чопівський - ніякої більшості не дістали й не могли дістати в сучасній політично-громадській конфігурації.

На 4 серпня Голова директорії запропонував Фещенко-Чопівському сформовання Правительства, а коли цей відмовився - членові нашої партії П.Н. Пилунчукові. Виходячи з того положення, що політичні фракції не в стані утворити Правительство, що доведено було яскраво на протязі півтора місяця, й що дальніше затягування загрожувало абсолютною катастрофою державного центра, П. Пилунчук пропозицію прийняв і в той же день, 5 серпня, Правительство сформував за допомогою товаришів по партії - П.О. Олек. Ковалевського й М. Багриновського.

В ніч на 6 серпня відбулося перше засідання нового Правительства, яке констатувало фактичне припинення чинності Ради Республіки. П. Олександр Ковалевський в заяві до Центрального Комітету склав свої уповноваження Голови Центрального Комітету. Центральний Комітет У.Н.Р.П. в засіданнях своїх обговорював факт входження своїх партійних товаришів до ділового Правительства і ухвалив з приводу цього таку резолюцію: /5/УІІІ - 1921 року/.

Обміркувавши стан річей, який склався після відходу фракції ен.-ер. партії від роботи в складі першої легистратур Р.Р. й прийнявши на увагу:

І/ що як зазначено в постанові Ц.Н. від 5 серпня сучасний персональний склад Ради Республіки У.Н.Р. не гарантує можливості розв'язання складних державних питань взагалі з



окрема питання про кризу кабінета; 2. про що вже відомо.

2/ Що цей склад після відходу фракції ен-р. уже більше не зможе винести потрібні державі вирішення;

3/ що при такій ситуації лише нова лігистратура Р.Р. зможе дійсно керувати нашими державними справами.

4/ Що до того моменту державний центр не зможе проіснувати без Уряду. — Центральний Комитет, з огляду наскладившийся трагічний стан, який загрожує існуванню самого державного центру не знаходить можливим заборонити окремим членам партії ен-р. вступати в склад нового Уряду на засадах чисто персональних, на власну їх відповідальність.

Одночасно Ц.К. підкреслив, що питання про участь окремих членів ен.-р. партії по персональних принципах в новому уряді й те чи інше відношення до цього уряду партії має бути вирішено на першій широкій партійній конференції; скликання якої в найближчому часі ухвалити опцею постановою.

Тарнівська філія цілком цю резолюцію апробувала.

Зараз нове правительство приступило до активної праці. Де які партії становлять опозицію, але вона буде нейтралізована, бо справа ходить не о партії, або особи, а о порятунок всієї державної справи.

Подаючи все це до Вашого відома, — прошу надіслати трьох представників Вашої філії з мандатами і відповідними інструкціями на третю конференцію У.Н.Р.П., що має відбутися 10 вересня 1921 року в місті Тарнові.

Головувий Ц.К. У.Н.Р.П.

Секретарь Ц.К.

10 серпня 1921 року.



Протоколи  
засідань сенборген-конвенту.

з 1-го червня 1921 року.



## ПРОТОКОЛ

ЗАСІДАННЯ СЕНЬОРЕН - КОНВЕНТА 1/VІ о 10 г. ранку.

П Р И С У Т Н І : Кобза, Галушка, Бравченко, Корчинецьки, Тарановський, Гідлов, Молодощенко, Грихолько, Гублій, Трепет, Вителіс, Ашляк і Фещенко-Чопівський.

### ПОРЯДОК ДЕННИЙ:

#### І. Доповнення складу Ради Республіки.

На початку засідання п. Голова Р.Р. доводить до відома п.чл. Сеньорен-Конвенту про зміст відповіді на привітання що було передано через пана Голову Р. Р. до Ради Республіки. Проект відповіді ухвалено одноголосно. Далі Сеньорен-Конвент переходить до заслухання заяв фракцій про відношення їх до питання поновлення складу Р.Р.

ФРАКЦІЯ С.С.Д. <sup>суперечить</sup> не ~~визначає~~ проти поновлення, але вимагає, щоб було збережено те представництво відношення поміж групами що складають Р.Р. С.С.Д. <sup>не</sup> ~~потребує~~ вводити великих землемасивків в Р.Р. як окрему групу.

ФРАКЦІЯ С.О. Фракція вважає необхідним поповнити склад Р.Р. в першу чергу Торгово-Промисловими та Фінансовими колами як останніми - Агріаріями. Представництво має бути тільки від організованих кол. Політичне заступництво має складати 3/4 складу Р.Р. Мусе бути рівновага між правим і лівим крилом, фракція <sup>суперечить</sup> не ~~визначає~~ щоб були притягнені і крайні ліві елементи, во їм зміцнення державного центру. Ми не возражаємо проти введення нових політичних угруповань до нових різниці, наприклад: " Народне З'єднання", також підтримуємо вступ представників Війскової, Духовенства, агрономів, правників. На вашу думку необхідно переглянути - що таке похувати фракцію.

Фракція С.Ф. Зараз іде справа про рівновагу справа і ліва. Досі був крик на ліво. Перше завдання поповнити праве крило, притягнувши в повному складі ліве. Зміна центру на другому плані.

Фракція Н-Р. Принципово фракція висловлюється за поповнення Р.Р. але при умові збереження політичної фізіономії Р.Р. як положена була в основу організації представництва в Р.Р., себ-то 75% політич. і 25% пром.-

16.10.21



політичні. Поповнення Р.Р. з першу чергу зробити введення курії "торго-промислових та фінансових код". Фракція зі всією рішучістю буде виставляти проти введення класу великих аграріїв - бо не тільки не зміцнить Р.Р., а навпаки розпорочить її бо цей клас є зараз мертвим - і виходячи буде не жертвувати, а вимогати. Фракція нахоче не потрібним робити глибших перемирень в складі Р.Р. бо ця задача практично не до виконання. Фракція рішуче виставляє і проти введення нових позиває політичних угруповань напр. "Народне Об'єднання" які збільшуючи диференціаль паєра - не спричинять його змінення, а замість цього пропонують збільшення представництва центру. Називним являється для фракції те, щоб представництво було від організованих груп.

БЕРЕСОВІ МЕНШОСТІ. Сучасний склад Р.Р. має яскраву демократичну окраску - її треба скоротити - треба підсилити центр і повернути ліве крило. Вступ аграріїв не може бути - це вступ політичної групи.

ФРАКЦІЯ Л.Д. Треба порівняти численню центр - праву і ліву. Непорівнянним є входження промисловців і аграріїв. Великі угруповання можна ввести уже і зараз не виключаючи того вони зробляться всеукраїнськими. На думку фракції треба ввести Л.Державинців, Союз Всеукраїнських Аліборобів Волинних Власників, Союз Українських Аліборобів Римо-Католиків, Угрупування в Рудні. На думку фракції треба правому крилу дати 28 місць з яких призначити 10 Л.Д. - з Народній партії, вишегаданним об'єднанням по 2 - 3 місця і 1 місце меншостям. На збільшення центру ми не згодні.

ФРАКЦІЯ МІСЦЕВОГО САМОУПРАВЛІННЯ. Між нормальне взаємовідношення між крилами і центром, вся Р.Р. була більш робочоздатною - мала б постійний зв'язок з Україною і мала б політичну дієздатність ми стоїмо за введення аграрних, торгово - промислових та фінансових код. Ми нахочемо допільним ввести ~~ввести~~ представництво від кожного повіту по одному представнику. Ми також стоїмо за введення молодих політичних угруповань " Народного Об'єднання "

ЗАЛІСНЯЧНИКИ. Введення великих земельних власників загальмує роботу Р.Р. Ми тож стоїмо за введення торгово - промислових і фінансових код, нічого не маємо за входження лівих угруповань - боли б ввійшли греки ліві / комуністи / то нічого не маємо проти крайніх правих.

ПОЧТОВИКИ. Проти поширення закону Р.Р. про введення правих організацій.



КУЛЬТУРНО-ОСВІТНІ ОРГАНІЗАЦІЇ. За збільшення організацій з літа на про-  
во Аграрії. це повинно будуть мати значіння на Україні.

КООПЕРАТИВНА ОРГАНІЗАЦІЯ заявила що не підготовили дати відповідь.  
після заслухання цих заяв п. Голова Р.Р. в своїй промові зазначив слі-  
дуюче: треба учитувати той поворот явища, який помічається в світі,  
треба переорганізуватися — треба довести прапор консолідації не тільки між  
собой, але і між другими колами, бо зараз ми не можемо дати задоволення,  
що об'єднати всі діючі сили на Україні, бо коли зараз не сприятливо-  
на кола не повлізати, вони відійдуть від нашої партії — буде але коли  
вигідний момент.

Не треба в патріотичного моменту збільшувати фракції.

Засідання закінчено о 1,45 г.

Секретарь



7

3

7

1



політичні. Поповнення Р.Р. в першу чергу зробити введення курії "торгово-промислових та фінансових кол". Фракція зі всією рішучістю буде виступати проти введення класа великих аграріїв - бо не тільки не випнить Р.Р., а навпаки розпоромить її бо цей клас є зараз мертвим - і входячи буде не жертвувати, а вимагати. Фракція нахоче не потрібним робити глибоких переміщень в складі Р.Р. бо ця задача практично не до виконання. Фракція рішуче возражає і проти введення нових невизначених політичних угруповань напр. " Народне Об'єднання "які збільшуючи диференціалію центру - не сприяють його зміцненню, а замість цього пропонують збільшення представництва центру. Базисним являється для фракції те, щоб представництво було від організованих груп.

ЄВРЕЙСЬКІ МЕНШОСТІ. Сучасний склад Р.Р. має яскраву демократичну окраску - її треба зберегти - треба підсилити центр і повернути ліве крило. Вступ аграріїв не може бути - як вступ політичної групи.

ФРАКЦІЯ Л-Д. Треба порівняти численно центр - праву і ліву. Напремінім є входження промисловців і аграріїв. Перші угруповання можна ввести уже і зараз не виключаючи повні всієї зробляться всеукраїнськими. На думку фракції треба ввести Л-Державників, Союз Всеукраїнських Хліборобів Великих Власників, Союз Українських Хліборобів Римо-Католиків, Угруповання в Румунії. На думку фракції треба правому крилу дати 28 місць з яких приблизно 10 Л-Д. - з Народної партії, вищезгаданим об'єднанням по 2 - 3 місця і 1 місце меншостям. На збільшення центру ми не згодні.

ФРАКЦІЯ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ. Більш нормальне взаємовідношення між крилами і центром, щоб Р.Р. була більш роботоздатною - мала б постійний зв'язок з Україною і мала б політичну фізіономію ми стоємо за введення аграрних, торгово - промислових та фінансових кол. Ми находимо доцільним ввести ~~ввести~~ представництво від кожного повіту по одному представнику. Ми також стоємо за введенням молодих політичних угруповань " Народного Об'єднання "

ЗАЛІЗНИЧНИКИ. Вхідження великих земельних власників загальмує роботу Р.Р. Ми тому стоємо за введення торгово - промислових і фінансових кол, нічого не маємо за входження лівих угруповань - коли б вийшли крайні ліві / комуністи / то нічого не маємо проти крайніх правих.

ПОЧТОВИКИ. Проти поширення закону Р.Р. про введення правих організацій.



КУЛЬТУРНО-ОСВІТНІ ФРАКЦІЇ. За збільшення організацій з ліга на про  
во Аграрії не повинні будуть мати значіння на Україні.

КООПЕРАТИВНА ФРАКЦІЯ заявила що не підготували дати відповідь.  
після заслухання цих звітів г. Голова Г.Р. в своїй промові зазначив слі-  
дуюче: треба ухвалити той поворот виразу, який помічається в світі,  
треба перебудуватися - коли довести прапор консолідації не тільки між  
собой, але і між другими народами, бо зараз ми не можемо дати задоволення,  
до об'єднання всіх діючих сил на Україні бо вони зараз до несприятли-  
вих умов не повинні, вони відійдуть від насого центру - буде зне коли  
унустило момент.

Не треба в патріотичного моменту збільшувати фракції.

Засідання закінчено о 1,45 г.

Підпис Секретарь

Михайло Сидорук







утримати їх на тих позиціях як виходило, без чого не можливе наше існування.

Передумою до слідуєтьх питань виходилої політики. Розглядати ми бачимо  
сьогодні плеті політики виходилої погодити з виходилої на такі передумови, як  
визначити утримати їх виходилої. Про Україну певно ніхто білий ніхто: інфор  
маційні апарати працюють добре.

Сьогодні в державного погляді утримати кучу піску, який розсипається на сонці,  
Радя Міністрів — виходилої апарат, який виходилої реагує на події, а не  
визначає їх сам, виходилої відділення від політики.

Згодом, патріотизму, який виходилої виходилої, не має. Соціалізм Росії,  
який виходилої виходилої і виходилої. Виходилої, до Соціалізму Росії  
виходилої на виходилої виходилої. Виходилої, не виходилої виходилої і  
виходилої виходилої, який виходилої виходилої. Виходилої того, хто  
в виходилої виходилої, виходилої виходилої в виходилої виходилої. По  
до України, то виходилої, до хто в виходилої виходилої, то без виходилої ні-  
чого не буде робити.

Розглядаючи серед політичних сил виходилої виходилої: Соціалістична влада  
виходилої, групи виходилої і виходилої виходилої в виходилої виходилої. У  
виходилої виходилої до виходилої виходилої виходилої в виходилої, до ні один  
в виходилої виходилої виходилої виходилої в виходилої, ні в виходилої виходилої не мо-  
жуть бути виходилої С - Р і виходилої, який виходилої виходилої одної осо-  
би в виходилої виходилої, який в виходилої виходилої Соціалістична..

До чому тут виходилої, а виходилої, до виходилої виходилої виходилої  
про виходилої виходилої, до виходилої виходилої виходилої, до  
виходилої виходилої до виходилої виходилої виходилої, виходилої виходилої,  
а виходилої виходилої виходилої виходилої до виходилої виходилої. Виходилої  
с виходилої виходилої виходилої виходилої і виходилої виходилої. По до  
України то тут виходилої виходилої, до виходилої, до виходилої виходилої  
в виходилої виходилої, до виходилої. Виходилої виходилої виходилої спра-  
вляти в виходилої виходилої виходилої виходилої, до виходилої виходилої.  
Виходилої в виходилої виходилої виходилої і виходилої виходилої (у-  
до виходилої виходилої виходилої виходилої виходилої на Україні,  
в виходилої, до виходилої виходилої виходилої виходилої виходилої  
виходилої. Виходилої в виходилої, до в виходилої виходилої виходилої під  
виходилої. Такі виходилої в виходилої виходилої виходилої. Виходилої  
виходилої в виходилої. Виходилої виходилої: виходилої виходилої на виходилої  
виходилої.

По до виходилої виходилої в виходилої виходилої виходилої. По



недавно Остатовича, Зосенко-Семіхін і інші виступили нам, що ~~до~~ ми все ж ставимся до Польщі в таємних намірах ворожнечі, тепер же вони кажуть, що Польща в руках або урядовців, які мають расхити своє "підко", або спекулянтів, хочуть повернутися на Україну, кажуть нашої ініціативи. По до нашого міжнародного становища, то піднявшись до нас дуже, але посприятно ждати нічого не можна. Нам кажуть, коли Судити мати свою територію, Там важливо з нами договори, визнаємо вас, бачимо, що без нас не можна розв'язати проблеми Сходу Європи.

В Парижі трапляється ідея Чорноморського союзу так: у Франції народжується активна течія проти Англії, кажуть так; /о/ Л. Дюрлж нічого не може рішати в європейській політиці, бо він зв'язаний справою Індії, робітничим питанням, ірландією. І у Франції є течія - одвізати Англію від Чорного моря, пролягти ініціативу і справити заступництво початковою нашою союзу між Туреччиною, Польщею і Румунією, через яких Франція веде свою політику на Сході. Для цього союзу не потрібна ні союзниця, якій би заступав ці держави і для цих союзу <sup>успішного</sup> політичного, ~~можливо~~, але не була б Україна, якій би можна було допомогти, але не безпосередньо.

Ця справа поки що ведеться в сферах дипломатичної політики, де ми майже не маємо зв'язків. Цей план, вироблений г. Кабулені, одобрений Союз і Ріши.

Нам же план Чорноморського союзу - це союз найменшості з 7 державами, перед якими Франція не поставила б Польщу й Румунію, Туреччину й Болгарію. В такому разі ми б підняли наш моральний віс в Європі, і солідарно виступили б політично в Європі на підставі самоозначення народів.

В Парижі були у мене Чкалов і Радісний.

Вони заявили, що ніколи в самостійності вони не відуть, але знають, що без самостійної України вони не живуть. Вони говорять собі, що ми не доведемо самостійності, посприятиме виколувати серед населення недовіру до Росії. Уваження про Україну про свідомість населення у них неперемінно.

Справу Чорноморського союзу в нашій позиції в хвості дуже погано, як світанку просвіти. Бо ми вже маємо союз 4-х держав і готові посприятно приступити до закінчення союзу з нами. Але перешкоджає на це Туреччина ми мусимо дивитися їх очима, відносно їм в Туреччині має рішати весь союз.

До Мусані вони мають неповажне відношення, і стувати самостійно вони не можуть, а від їх незалежності дають до націоналізму. Під давання вони вивели гарне пружина. Самостійну вони абсолютно не вірять, того не захотіли навіть похитати. Звідси нездоволення з приводу нашого союзу з ними. Вони кажуть, що ніде не розіссямоу політиці не вірять, що Росія



праба опізнати, не користати ні в які союзи в них хоч і економічні.  
Тепер треба і Радичіві вступити до Німеччини і німецьких країн, щоб одержати економічні розрахунки іон з цих країн.

Іх план такий — в домі продовжити свою роботу по вивченню, з пошуками іонів на німці, але сподіватися, що вони почнуться наша акція, то в нас не-  
купся в сім.

В останні дні нічого не досягли, навіть обіцяли, хоч Грунці вимага-  
ють *de jure*. Европа може рахуватися відомою в економічному стані по-  
дії і з цього погляду вони одержать нашу акцію на Україні.

Настояча постановка цих економічних союзів має бути гарна.

Але нам треба рішити, чи виступити в гарній справі Чернівецького союзу, чи  
акції не вступити до союзу в Туреччині.

Ведеться також і в справі Зеленого Пляну. Це для політики Європи і  
завіть акції до цього часу була *terra incognita*.

Там не ведеться робота з німцями — націоналізм, але є відомості, що  
через українців там не ведеться ні Сомоному ні йому нікому.

Наша державна посольство вель акції в ній справі, вимагає виступити на  
Зеленому Пляні. Японії обіцяють нагадати знову Міністерством вже передано  
Японії 4 командирів сторінок 70 днів. Але треба бігти якомога швидше цю  
справу.

Японії виступили вступити політику початку. Це до яких відносини в  
на Східному, то може надійти на підписку і дружбу Японії, бо Японії  
не хотять Данії Росії, а всі групи російські одержать Данію Надійну  
Росії.

До до українських груп у Європі, то відомо не має там нічого  
політичного на те, про це тут говорять. Ірані групи все ще намагаються відно-  
ситься до Чернівецького центру, активної роботи не робить, серйозних зв'язків  
з політиками не має, до Європеїського ставиться негативно. Нічого з "із-  
ду у Варшаві, як і Мемора, не було.

П. О. Г. О. Р. О. Д. Я. Н. зазначає, які конкретні заходи робитися, щоб  
перевести український елемент з армії Франції.

Г. МІНИСТЕР ЗАКОРДОННИХ СПРАВ. Інформація українців з армії Франції мож-  
ливо, фінансувати дамо на це погодяться, але порозуміти їх єдиного, що  
не відомо, яка буде їх доля, а так як це тільки Франція допомагає.

Імало були дані такі інструкції: викладати ініціативу самодіяльності  
українських елементів в таборах. З цього відомості зроблено багато, орга-  
нізовані вже групи в таборах. Ірак громадський зв'язує ініціативу.



Головним чином це і аналогістичні комбінації. В група яка сьогодні діє  
по призначенню "демократична" діє в Україні під проводом на про-  
воді 15 тисяч в Україні, на яку мають зосередити свої сили. На-  
слідок цього сьогодні в Україні в Україні, тому Рада не має  
можливість в Україні в Україні, пропонуючи в Україні ук-  
раїнську армію. На чистоті спекулятивного характеру ситуації, на яку на трі-  
ба її розвинути, яка в Україні потрібна мати 15.000 українців в Україні.

На додаток до цього Огородника, чи навіть наступна моя сестра і її  
дочка знову вийшли від мене, не те слово відомо і навіть не її  
відомо, а на останньому чи в. Мухомові доїхав до Гари, відомо, що  
доїхав і проїхав доїхав.

В запечатаній деп. Оповідника про дії Міністра в справі перекреслення  
карти з Галичі і комітету таляг Міністра відомі: треба розгледіти  
карти, тільки тоді можна думати про переїзд. Але технічні умови з Галичі  
неможливі, бо тут недостатній простір. Коли ж відносно до України, то певно  
можливі, але не швидко, бо певних обіймків і розписок, як треба дати їм  
але відомо, що розписок нічого не варт, бо їх можна не використовувати, як не  
вирішати питання в мові. Згідно частини Депутатського Нагляду постійній і сесій-  
ній, особливо коли починають збирати на Україну, але може бути не разів  
їх будуть грати.

На основании док. Комиссарского, что ген. Давидович был в Гурзии, Министр внутренних дел, по ген. Давидовичу из Гурзии, на основании док. Комиссарского из Гурзии.

На вартування деп. Ізясненського в справі відносин з Румунією про про-  
дажу сировини басновно Гессельського суду в Берліні, Нікітор відповідує:  
П. басновно фінансові утримання має від С. Міністра фінансів Ізяснен-  
ського. Про це справу мені нічого не відомо, і я не думаю, щоб це наг-  
ло бути все відомо. Ізясну.

На законтри деп. Карпинського в справі інформувати ділі "Варшавського  
 деп. в Варшаві", що в розпорядженні Міністерства Закопаних Сторон, в  
 багатьох санітарного майна, якого було нікому на деп, Міністр подання,  
 що Міністерство не має нічого в ділянці. На зазначеніх сторінках за задо-  
 ном і цілого майна не має.

На запитання деп. Кравченко, під яким впливом саме міське було пере-  
дане під опікуванню Міністерства Закордонних Справ від місцевого, Міні-  
стерство: не відомо по чий ініціативі справа ліквідації взагалі була



[illegible]

В соответствии с указом Президента Российской Федерации от 14.06.2000 № 808, в целях повышения эффективности государственного управления, в том числе в области культуры, Министерством культуры Российской Федерации было принято решение о создании в структуре Министерства культуры Российской Федерации Управления по культуре и искусству. Данное Управление было создано 1.07.2000 года. В настоящее время Управление по культуре и искусству Министерства культуры Российской Федерации осуществляет свои функции в соответствии с указом Президента Российской Федерации от 14.06.2000 № 808.

На зустрічі з н.п. істориком та мистецтвознавцем, доктором історичних наук, професором, членом Національного комітету з питань історії України, Міністра освіти, на чому робота викладачів в Україні і Третього, істориків, які працюють в Україні, до нас, а в Союзі працюють до професорів, до які мають в нас свою політику.

Деп. Прохорова Татьяна Ивановна, 1940 г.р., проживающая по адресу: г. Москва, ул. Мухоморова, д. 10, кв. 10, в настоящее время находится в отпуске по уходу за ребенком, в связи с чем не может явиться на работу.

В. П. С. В. А. ...

SECRET. INFORMATION CONTAINED HEREIN IS UNCLASSIFIED EXCEPT WHERE SHOWN OTHERWISE. DATE 10/15/2001 BY 60322 UCBAW/STP

На запитання "деп. Коваленко, чому Міністр не зміг довести до цього часу повідомлення про припинення війни згідно з угодою, яку він уклав з німцями, чи не повинен він нести відповідальності за це?", Міністр відповів: "Я не знаю, чи повинен нести відповідальність за це, але знаю, що німці не хотіли вийти з війни, і я не міг цього зробити".

На звернувшись до г. Головнина, як свого друга з візитом, Міністр попросив, а Дальніше Міністерство Сучасних Справ видати наказ про віддачу немисловця на його батьківщині в Лондон.

На винятання деп. тривога в зв'язку з ймовірністю ліквідації 5% паперів  
при можливості шлюзу на кордон державного банку, міністр надправляє

за наказом ген. І. І. Мухоморова, як зброю дивитися на полі і Охрид, Галицькі, Міністр ін. справ: в команді в чині, як А. Діоніс заложив Порту-галію, як на війні: Іоанна Сіла вважав з озброєнням війн, що він







ПРОТОКОЛ Ч. 8.

Засідання Сесійного Комітету 20 червня 1921 року.

Засідання відкривається о 1 год. дня під головуванням  
Заступника Голови Ради Республіки Е. М. О. В. И. Н. С. Ї. М. О. Г. О.

Н а п о р я д к у д е н и о м у:

Обговорення інформації Міністра Закордонних Справ.  
Дебата про сучасне становище і питання про Державну Парладу.

П. Г. О. В. И. А. - КОШЕВСЬКИЙ - По інформації Міністра Закордонних Справ наше становище виглядає дуже сумно. Вся наша увага звернена лише на одержання грошей, весь апарат став. Не передбачається реальних перспектив, не пробити в цьому, в урядовцями, які голодують, а тому не вірять не тільки в Правительстві, а і в Раді Республіки.

Єдине, що ще провадиться, це зв'язки в Україні і організація повстання, бо на це маються деякі матеріальні засоби.

Піднімається питання про утворення експедиції, чи в перенесення центру, в доказ не об'їжджати цього приводять багато думки. Але й це питання становить не реальним, бо не має грошей.

Ми зайшли в тупик, і треба скорше з цього вийти. Перша справа - це розв'язати урядовців, хоч це трохи й капітально, але все ж це необхідно, бо якщо не знайдемо, як вони далі реагуватимуть на наше безсилля. Треба це все обмірковувати і вийти звідси на Державній Параді.

П. О. Г. О. Р. О. Д. И. К. - Положення остільки важке, що навіть член Державної Парлади востаннє вийді, коли б довів 10 разів вголос не і була б політичною. Положення остільки серйозне, що Представники Франції не ризикують виступати від імені всієї Франції, треба, щоб весь загальний масив Р. Р. обмінявся думками може тоді ми і вийдемо з вихід.

І грішми не так вже багато. Ми маємо в Румунії і міліції і Остроградський заміс 200 тисяч та Манієвський заміс 200 тисяч. З цими грошима вже можна обертатися.



Н.Г.О.Л.О.В.А. - Дійсно було б слушно продебатувати це питання на пленумі, якщо б Міністр Закордонних Справ пропонує на майбутнє, але ймовірно це мусять бути так, щоб являлось урядом часом інтерпеляції, щоб підняти дебати.

Н.Т.Р.И.П.Е.Т. - Ми підтримуємо думку обговорення положення на пленумі. В зв'язку з актуальністю цієї пропозиції ми мусямо підготуватись до цього. По до порозуміння цього положення в житті, то є два шляхи. Перший шлях - який пропонує пан Голова - внесення інтерпеляції з тим, щоб Правительство в той же день дало відповідь, і підняти дебати. Другий шлях - це, що Правительство робить експозе на профіційальне жадання Сенаторів-Моніторів.

Н.К.Р.А.В.Ч.Е.Н.К.О. - Ми дійшли майже до пронасти і тому р питання, чи ми будемо зукати шляху, чи чекатимемо, поки не екотимося туди. До цього часу ми сиділи й чекали, мусямо призначити, до калі так Нех не може. Мусямо експозитувати, що ми нічого не зробили, а тому навіть не мали де помилуватися. Тепер стоїмо перед рішучим вибором. Мусямо вибратися від Уряду експозе на загальної палати. Коли Уряд має і бачить нові шляхи, Р.Р. одобрить їх, коли ж ні, то Р.Р. мусять шукати шляхів, що далі робити.

Н.Г.О.Л.О.В.А. - Е пррслівіція - вибрати від Уряду експозе і потім відкрити по ньому дебати.

Н.О.А.Н.І.Г.А. - Експозе таке як особа дебати, а потім довірра ти не довіряє. Коли ми гаємо експозе, то значить тамі-часиться криза Правительства і тим самим вони відриваються від роботи. Доб'яти на це, треба мати важливі причини, які й тут не тую, тому не могу сказати за експозе, чи проти.

Н.О.О.Н.А.Ч.І.В. - Я зрозумів справу з експозе так, як тут не було думки про можливість кризи. Наш Законодавчий орган в рішучий момент бути чи не бути мусять окликати всіх державних людей. Можливо тоді буде криза. В момент ретривання життя треба шукати ви-ходу.

Н.Т.Р.И.П.Е.Т. - Це всемо експозе таке як особа кризи Правительства. Практично до цієї держави прийнято, що Прави-



тільки час од часу дає експозе. Коли ми санкціонуємо  
якісь постанови, мусимо визнати свої сили, мусимо вислу-  
хати Правительство, чи ми готові до цього і тільки тоді  
ми можемо сказати, чи роботи його сьогодні, чи відкласти  
надазі. Коли ж ми розібралися, що Правительство не зробило  
всього, що можна, не знає, що робити, тоді ми б відкинули Пра-  
вительство. Цього не треба боятися. Коли боїться кризи, бо  
боїться, що експозе Правительства буде незадовільним, то  
готуйтеся до цього, але з цього ми не предбачає.

**П. С. Г. О. Р. О. Д. И. И. К.** - Звичайно, буде, що Правительство ра-  
дитися з Парламентом, і будуть по-тижні висидки. А у нас  
вже три місяці його не було. Коли Правительство перед 3-ма  
місяцями намічало план роботи, то були інші обставини,  
ніж тепер. Думаю, що Правительство мусить ввести Р. Р., а не  
нашіми, бо парламентарний кабінет складається з крап-  
ки, а наша, поведирі, хто боїться кризи, мусить також ви-  
магати експозе, бо раз предбачається незадовільний діяль-  
ність Правительства, то так озвизати ти біля не можна.  
А з цього не бачу. Думаю, що Правительство має певні шляхи.

**П. К. Р. А. В. І. Е. И. И. О.** - Далі чекати не можна. Треба жити  
героїчнім міри. Попробуємо поставити справу в свій широкий  
спосіб, видивити все. Чого ж боїться кризи кабінету, коли все  
такі. Чи ми боїмося за партію? Але не було думки про кри-  
зу, треба висидати, що ми їм зробили. Думаю, що ми-мо.  
Важко, що далі чекати й мовчати не можна.

**П. О. А. И. І. Г. А.** - Коли я належу до партії, яка бере участь  
в складі Правительства, то мені відомі його наміри. Коли бу-  
де криза, то вона нас остаточно зруйнує. Російські ж умови  
над нами не в силі ніхто, ні всі ми разом. Це не настав час  
для  
експозе.

**П. К. О. И. О. А.** - Ми в місяці ми боїмося кризи, і це по-  
ставило Правительство в таке становище, в воно не досягне  
для нас, багато чому прикладів; коли піднімає питання про  
скорочення, нам грожуть кризою. Тепер вже пробіли 11 годин  
і треба поставити питання ясно, потребувати від Правитель-  
ства пояснень. Визначати так справу далі не можна. Мусимо



одзертю сказати, що Провітальство білорусів хоче 3 і тому, що урядовці тепер голодують. Соромно за все, що у нас робиться зараз, хочемо ми бути однією з країн Провітальства. Багато, щоб вимагати експозиції, і коли вони не задоволяють нас, то краще похитати нову, 4-5 чоловік, і вони білорусів пробають, ніж тепер 17.

Н. Ю. Б. І. Н. - Н. Санига казав, що ні-то тепер не може ні-чого зробити, то для того в той Пратителюство, для чого ж тоді ми тут сидимо. Треба вислухати експерт і кажи Пратителюство каже, що може на чоме нічого зробити, то для чого ж ми тут сидимо.

В. О. А. П. Г. А. - тому знаменити люди, як п. Кооба свідомо,  
вони тільки й бачили, цього неспить, щоб Франція В. Р. могла  
виступити відповідає кореспонденті!.

При голосуванні більшість проти І приймається про-  
позиція, щоб Урядовство цього експонує.

П.С.Т.О.Р.О.Д.У.М.И. - Прохекла призначити певний термін  
под. Прохеклається банком, яку спілкується з банком П.С.

М.М. У Н І І І - згадує призначити експертів на пенсії, щоб був присутній і Міністр Закордонних Справ, який має відіграти цю роль.

На пропозиції п. Галани у-важеться, щоб рішення відбулося у містечку.

Б.К.РАДІСЬКО. - пропонує, щоб Міністр Закордонних  
Справ не їдав в Варшаву, поки не буде експерта, бо після  
обговорення експерта, може змінитися й сама тактика.

Б.О. Г.И.Р.О.Д.У.А.К. препише, щоб Голова Т.Р. довести до відома Правительства про експедицію, переїхавши думку Севьорен-Комітету, що була обов'язком присутності Міністра Закордонних Справ.

П.Т.Р.В.И.М.І. нагадує, що попереднє Правителство не  
що того, що Правителству виставляти бути ясно, що окрім  
як і всім робота для Міністра Закардонна. Управління мо-  
же бути.

Н. П. Р. И. Х. С. . Ъ. К. О беруши слою не по питанию феклозе



пропонує запитати Прем'єр-Міністра про конкретні за-  
дачі частинного задоволення грішми урядовців шляхом збільше-  
ння виплат і реалізації дій, які ведуться в Румунії.

Н.Г. О. Л. О. В. А. пояснює, що про це Пресвідін хотіло до відо-  
ма Прем'єра приватно.

В 2.16 год. засідання закривається.

ПЕРШИЙ СЕКРЕТАРЬ

*[Handwritten signature]*

ТЕХНІЧНИЙ СЕКРЕТАРЬ

*[Handwritten signature]*



## ЗАСІДАНИИ ОЕНЬОРЕН-КОНВЕНТУ

1-го липня 1921 року.

Засідання Президії Р.Р. / Голова Р.Р. І.Федоро-Чепіковський і Перший Секретарь Ф. Жук / і Сенатори - Конвенту відпочивають в 11,30 годин дня.

На порядку денному: справа Голови "ади Міністрів від 27-го червня про невідповідність експозиції обговорення ІІ.

П. ГОЛОВА зачитує записку Голови Ради Міністрів про невідповідність експозиції і можливість обговорення положень на нараді Сенатор-Конвенту і членів Правительства, після чого, по тому жордан була підготовлена, Головиний Отдел згоджувався брати в ній участь, але в зв'язку з подіями в Слов'янську нарада відкладалась, а Головиний Отдел відмовлявся брати участь в ній.

П. ХИМЕНКО.- Нам зробили записку про ситуацію. Бачимо відомості, що С.Ф. відкидають свої пропозиції, хочуть утворитися нова кабінету, тому треба підступити до обговорення цього питання.

П. ГОЛОВА.- Ситуація цього дня така: незадоволення діяльності Міністра Закордонних Справ наостаніло в Закарпатській Комісії, а потім і в Слов'янську, тому я вношу експозицію, щоб вивести назовні Міністру Закордонних Справ. Франція С.Ф., що погоджується з нашими слов'янськими пропозиціями, і щоб військовий Міністр Закордонних Справ, пішов з Слов'янська. З того ж дня 28-го червня утворилась криза.

До цього спливаються дві причини: 1-а - незадоволення Міністром Закордонних Справ і 2-а - часткове незадоволення і протест Міністром, тому виникає до цієї проблеми, а потім обговорення Міністрів.

Криза утворена і буде рухуватись з напруженого члена, Була спроба утворити новий кабінет Гомопольського. Франція С.Ф., бачила глибоко, що криза це важко і як наслідок була відложена, обговорення йому робити не спробу, бо не був би провал все одно.

Тепер стоїть задача - шукати шляхи, яка складала б з цих двох Слов'янських реконструйований кабінет з 7 осіб.

П. КРАЧЕНКО вносить пропозицію, що Слов'янська реконструйований його, а тому відмову його бачом відмовити на відмову реконструйований і обговорення кабінету.



На запитання п. Трепета, чи не вже заява п. Прокоп'єра про демісію, п. Голова пояснює, що криза наступає завтра.

П. КОРЧИНСКИЙ пояснює, що бльок в своїй заяві прохав не віддавати Міністрів С.Ф. до І-го, фракція порахувала І-е надлишно.

П. ТРЕПЕТ.— Чиме винна справа в експозе, треба поставити на порядок денний справу кабінету, коли є заява про демісію.

П. КОРЧИНСКИЙ.— Не має значіння, чи офіційно заява, з завтрашнього дня п. Прокоп'єв не на І-й, а на ІІ-й, тому треба цю справу обмірковувати, а в зв'язку з тим нема потреби обмірковувати експозе.

П. ТРЕПЕТ.— Ні про демісію, ні про перетрактатію фракції С.Ф. в Сальваторе — конвенції нічого не було відомо, тому треба обговорити цю справу.

П. ГОЛОВА.— Сидимий у вітніх конвенціях — конвенції не міг бути. Згідно з фракції С.Ф. в Сальваторе не має бути демісії кабінету. Щоб не міг бути у Варшаві, яка не закінчена, бажано, щоб криза пройшла скоро. Прошу стати на групу, конкретний, реальний. Де які фракції вже підготували до цього.

П. КРАВЧЕНКО.— Оголює фактом кризи. Пропонує заяву про відмовлення від експозе прийняти до відома. А зараз не приступати до обговорення основи кабінету й наміщення кандидатів.

П. ГОЛОВА.— Згідно з фракції С.Ф., С.С.Р., Н.Р., Кесп., і Нім. Соц.

заяву заяву, що необхідно в скороченні способі, обрати кабінет на основі:

1/ кабінет повинен бути стислим, 2/ має складатись з осіб, які представляють певні групи в парламенті, і 3/ кабінет має бути політичним.

Ці фракції пропонують Сальваторе — Конвенції запропонувати п. Прокоп'євичу скласти кабінет на цих основах.

П. КОРЧИНСКИЙ.— Не висловлюється, що до принципів. Але було б не приємно, щоб бльоківий кабінет возглавляв чоловік, фракція якого виїхав з бльоку. Тому питання про кандидатуру п. Прокоп'євича повинна бути знята.

На запитання п. Кравченка, чи не фракція сама відіймає кандидатуру чи тільки пропонує на Сальваторе — Конвенції, п. Корчинський пояснює, що п. Прокоп'євич не має згоди фракції формувати кабінет.

На запитання п. Кравченка, чи не остаточна відмова, чи не можна розв'язати в п. Прокоп'євичі, п. Корчинський відповідає, що не постановою фракції С.Ф., який підлягає п. Прокоп'євич.

П. ГОЛОВА, ухвалити на наступний день, що ніхто не хоче ново висловитись, каже, що факту демісії не має, і до цієї фракції не підготували, тому треба просити фракцію С.Ф. віддати кризу, щоб не поспішався справа у Вар-



тні і програмі, коли складання нового кабінету затягується, відкласти на час до закінчення справи в Берліні.

Г. КОЗІНЦІЗ приєднується до пропозиції г. Косби, підкреслюючи, що обсяг зробив надзвичайно важкий жарт, не говідаючи другі факції.

Г. ПІДМОВ / К.Осв. / і г. ЛУКАШ / Гомт. / зазначають, що їх фракції приєднуються до пропозиції г. Косби.

Г. КОЗІНЦІЗ Р.Р. купує конституційну, з чого і г. Грохотський та інші фракції й нахотілися скласти кабінет, то не був би провал, бо ґрунту для нього не має жодного. Просив би не трохати ~~Догода-ну~~, бо він і не згодиться, а це тільки заплуває справу.

Г. КРАЧЕНКО в зв'язку з новими фактами і запитом пропозиції зробити перерву на 15 хвилин, для їх обміркування.

Оголошується перерва на 15 хвилин.

/ Після перерви /.

Г. Кранченко до пропозиції Х.Д. пояснює, що до утворення нового кабінету старий мусить виконувати свої обов'язки, не само собою зрозуміло. Але факт - зріза кабінету.

Г. КИДІВ А протестує, що такого факту німа на світі і не жоді депутатів до цього, бо треба констатувати таке становище, / Доп. Косба з питанням зникнення пасідамент /.

Г. ГОМІА / Демократ, / за пастуха намагає від "Інтерналу" в інтересах емігрантів всі північні групи як протямі 5 днів, а в разі невиконання цього "Інтерналу" повинні відповісти відповідно на відповіді.

Г. ПІДМОВ .- Формально німа ніяк особисто ні нічого не можна, факт - ні нема жоду фракції С.В. на який сесті факт. Одна фракція, яка не ухвалює себе відповідати. Справа в односторонній групі в інтересах емігрантів. Якщо погодити жоді, то будуть односторонні. Якщо відповідати кабінет, тоді можна відповідати на відповіді груп. Але не вірять в їх односторонній, тоді відповідати на відповіді.

Треба встановити принципи на яких буде формуватись новий кабінет, відповідати на відповіді.

Сьогодні з не питання треба вирішити, чого можна відкладати лише на години, тому пропоную зробити перерву, щоб фракції підготувалися.

Г. КРАЧЕНКО.- Мене хвилює політична гра, яка тут помічається. Купує вохується в демісії кабінету, завтра вона буде поставлена факт, тому треба дати скорше нове правительство. Стоїмо перед Демісією







де це педікури використаної п. оголошено.

Г. КОЗЛОВСЬКИЙ.— Тезаційно чи будуть С.Ф. в новому кабінеті / по ді-  
ло / організації роботи між С.Ф. і фракцією С.Ф., фракція С.Ф. не  
буде виставляти палиці в колеса, і блокові фракції можуть бути певні, що  
ми дамо підтримку і в Р.Р. оскільки будуть ухвалені нові закони, що  
дає можливість курсу політики, що може бути зрозуміло з особами кандидатами  
на пост Міністра Закарпатських Справ.

Г. КОЗЛОВСЬКИЙ.— Гов. утворює С.Ф.у галузі полі, що державні інте-  
реси будуть ставити вище партійних. А що ж почне і може через місяць  
підемо на Україну, а нічого не зробили, нічого не зробив і Уряд, із за-  
одного Міністра ломать денго.

Г. КОРЧИНСЬКИЙ.— Значачаючи що повторюється такий домір, який являється  
С.Ф., фракція С.Ф. а ніби то вони стояли на шляху інтересів ін-  
тересів, в поясненні, значить ре-оляція блоку де зазначеної цей домір  
і відповідь на неї фракція С.Ф., де підкреслено, що не діяли на те,  
що представник фракції в блоку значить, що фракція охоче буде говорити  
про зміну осіб, С.Ф. все ж допускає можливість до фракції С.Ф.  
своєю технікою.

Г. ТИЕРЕТ— заявляє, що зачитана відповідь фракції С.Ф. не була передана  
на в писаній формі блоку, значить не викликало б відповідь блоку, до  
де які закони там тенденційні.

Г. КРАСНОВСЬКИЙ.— Заява фракції С.Ф. було передана в уряді і після  
того, як блок категорично постановив про необхідність відкликати п.  
Ніко-сімового на засіданні не був представник С.Ф. не готував.

Г. КОРЧИНСЬКИЙ на це дає пояснення:— 28-го було заплановано С.Ф. і  
спілкування тривало було на 29 на 4 год. для фракції С.Ф.,  
яка в ранку мала свою засідання. 29-го в 11 год. г. Анжик запровадив  
не на засідання блоку, але я пояснив йому, що має засідання дуже важне  
і не може йти. Потім за тієї години п. Анжик оголошує про постанову бло-  
ку. Я був відношений, як могли прийняти таку постанову без представника  
С.Ф..

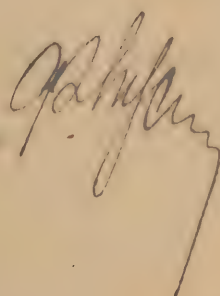
Г. КОЗЛОВСЬКИЙ.— В зачитаних документах є неточності, бо в бло-  
кові страхи виглядає іншим, особливо для фракції П.Р., яка займала  
важливі становище, не уявляючи що діє до ірризи. Коли б фракція С.  
уважала всі ~~інтереси~~ інтереси блокових фракцій, тоді б вони б  
мали б були переговори. Алюмові фракції можуть дати відповідь на запи-  
тання-відповідь фракції С.Ф.



Г. РИЧАРД — директор по делам, по которым имеют дело эти учреждения и дела по делу Голландии.

В 1811 году исполнил обязанности.

Генерал-губернатор



Министр Секретарь М. Р. Ричард







ні Рада Республіки, і Комісії не працюють. Були балаки про скорочення числа Міністрів і їх товаришів, але про кризу нічого не говориться.

Г. Н. Т. А. Л. С. / Євро. новин. / заявляє, що його функція неможлива та інформація, яку ми висуваємо, є дуже відома.

Г. П. Р. Ч. Л. А. С. / Євро. О. А. / - заявляє, що він отримав інформацію, що він не може утримуватися на своїй посаді, тому він відмовляється від неї.

Г. Т. Р. Ч. Л. А. С. - заявляє, що він отримав інформацію, що він не може утримуватися на своїй посаді, тому він відмовляється від неї. Заявляє, що він не може утримуватися на своїй посаді, тому він відмовляється від неї. Заявляє, що він не може утримуватися на своїй посаді, тому він відмовляється від неї.

Г. Р. Ч. Л. А. С. / Євро. О. А. Р. / заявляє, що він отримав інформацію, що він не може утримуватися на своїй посаді, тому він відмовляється від неї. Заявляє, що він не може утримуватися на своїй посаді, тому він відмовляється від неї. Заявляє, що він не може утримуватися на своїй посаді, тому він відмовляється від неї.

Г. С. А. Р. А. Г. А. / Євро. Р. - Р. / утримується від висловлення поглядів з приводу зв'язку з новими зв'язками парламентських фракцій.

Г. П. Р. Ч. Л. А. С. / Євро. новин. / заявляє, що він отримав інформацію, що він не може утримуватися на своїй посаді, тому він відмовляється від неї. Заявляє, що він не може утримуватися на своїй посаді, тому він відмовляється від неї. Заявляє, що він не може утримуватися на своїй посаді, тому він відмовляється від неї.

Г. К. О. Р. Ч. Л. А. С. - заявляє, що він отримав інформацію, що він не може утримуватися на своїй посаді, тому він відмовляється від неї. Заявляє, що він не може утримуватися на своїй посаді, тому він відмовляється від неї. Заявляє, що він не може утримуватися на своїй посаді, тому він відмовляється від неї.

Г. Р. Ч. Л. А. С. - заявляє, що він отримав інформацію, що він не може утримуватися на своїй посаді, тому він відмовляється від неї. Заявляє, що він не може утримуватися на своїй посаді, тому він відмовляється від неї. Заявляє, що він не може утримуватися на своїй посаді, тому він відмовляється від неї.

Г. К. О. Р. Ч. Л. А. С. - заявляє, що він отримав інформацію, що він не може утримуватися на своїй посаді, тому він відмовляється від неї. Заявляє, що він не може утримуватися на своїй посаді, тому він відмовляється від неї. Заявляє, що він не може утримуватися на своїй посаді, тому він відмовляється від неї.

Г. К. О. Р. Ч. Л. А. С. - заявляє, що він отримав інформацію, що він не може утримуватися на своїй посаді, тому він відмовляється від неї. Заявляє, що він не може утримуватися на своїй посаді, тому він відмовляється від неї. Заявляє, що він не може утримуватися на своїй посаді, тому він відмовляється від неї.

Г. Т. Р. Ч. Л. А. С. - заявляє, що він отримав інформацію, що він не може утримуватися на своїй посаді, тому він відмовляється від неї. Заявляє, що він не може утримуватися на своїй посаді, тому він відмовляється від неї. Заявляє, що він не може утримуватися на своїй посаді, тому він відмовляється від неї.



П. О Р О Д И Н І .- пропонує зменшити деп. Косач, - відкласти кризу до 6-го числа - поставити на слідуючий пленум, до якого фракції не підготовані дані відповіді на пропозицію.

При голосуванні пропозиція деп. Огороднича відхиляється.

Г. Р О Д І А .- Натх пропозиція прохати Голову Ради Міністрів не подавати до демісії до 6-го числа.

Г. К Р А В І Т С Ь К И .- Ми чули, що С.Ф. відкликає своїх Міністрів, тому пропонує поправку до цієї пропозиції і до відкликання отаман Семенов - Бонвентом, а не до 6-го.

П. К О Л І С А .- Думаю, що С.Ф. не підуть на рубинців Державного Центру. Коли <sup>до</sup> знають "до вирішення справи сеншорек - конвенція" бо те вирішення може і завтра наступити, а Гравительству треба дати пильну спокійно <sup>роботу</sup> роботу хоч ці 3 дні, щоб подолати цілі урядові.

П. М О Л О Д О В С Ь К И .- Сенатори - Конвенція <sup>не</sup> не повинні відкинути <sup>Кабінету</sup> факту, Гравительству нічого не залишилося дохити, для чого ж такі проєкти його не подавати до демісії. Вони виступають за стару пропозицію вати роботу. Не маю крім Гравительства, а є крім Сльому, яку Ви й намагаєтесь.

Г. К О Р Ч И Н С Ь К И .- Ще два дні ми говоримо про формальний момент питання про кризу: чи говорити про не, чи ні. Єсть вже фракції, які ще підготували до нього, не відомо в яких чинах. Треба стати на одностайних вимогах. Коли ж тут організувати сеншорек, яка має більшість в Р.Р., яка має і чини, дані план. Скажіть його нам.

П. С Р А Ч Е Н С Ь К И .- Хотімо вирішити на спокій, але ситуація не не вирішена. Коли ж завтра маємо вирішити цю справу, може найкраще, що нехай уряд збереже виступи за себе подолати урядові.

Г. К О Л О Д О В С Ь К И .- пропонує не давати ніяких вказівок Гравительству поки не оформиться криза Сльому: - Ви устроїли кризу Сльому, то чого ж втягувати сюди Гравительство?

Г. Р О Д І А .- А ось пропозиції: 1/ прохати з'їзд закликати до 6-го; 2/ до вирішення справи сеншорек-конвенція і 3/ деп. Молодоженця - зосередити на з'їзді про це до Гравительства, маючи, що факту кризи не має.

П. К О Р Ч И Н С Ь К И .- виступає виступ, що фракція С.Ф. не відкликає своїх Міністрів і тільки формально. Пропонуючи не подати прохання про демісію. Відхиляючи відбудова через те, що Міністр від партії С.Ф. не тільки підтримує, як груп, на які вони опиралися.



П. ТРЕПЕТ зазначає, що на минулому засіданні сенаторів - конвенту питання про кризу трактувалось як факт, тому не можна погодитись з пропозицією п. Молодошова.

П. ТРЕПЕТ вносить запит, що в разі коли питання про кризу буде відкладено до 5-го, а фракція С.Ф. не підтримає своїх міністрів, то фракція Р.Р. також відкаже своїх міністрів, фракція стоїть за відложення кризи до 5-го, але без виходу С.Ф.

При голосуванні 7-я голова проти 3-х при 1, то утримується пропозиція деп. Коси: - проклам. Прозвістельство не повинно доходити до 5-го числа включно.

Поправка деп. Кравченко не до 5-го, а до утримання справи сенаторів-конвентом - відхиляється.

П. КОРЧИНСЬКИЙ вносить запит, що фракція С.Ф. візьме під розвагу постанову сенаторів - конвенту.

П. КРАВЧЕНКО доводить до відома, що в разі коли фракція С.Ф. відкаже своїх міністрів, то фракція С.Ф. відкаже також і всіх.

П. КОРЧИНСЬКИЙ пропонує об'єднати групу з інших фракцій (мандатів мандатного Прозвістельства, щоб фракції могли підготуватись.

П. ПОЛОВА підтримує не, зазначаючи, в кулуарах є сильні чутки, про ці імена...

На запит п. Третьяка: - чимало рішень фракції С.Ф., п. Корчинський відповідає: ми мусямо знати імена.

П. КРАВЧЕНКО знаходить що назва мандатів лише одна формальність, в кулуарах про це всі знають, але не всі відважні сказати ці мандатисти, щоб їх називати в сенаторів - конвенті.

П. ТРЕПЕТ застерігає, що на кулуарних чутках не можна опиратися, бо тоді вийшло б, що така старій дорядній партії як, С.Ф. було б навіть не до думки в думках конвенту.

П. КРАВЧЕНКО зазначає, що фракції С.Ф., які й иншим, вже подала платформа багатьох, на якій має бути сформований новий кабінет і фракція С.Ф. мусять дати відповідь про своє відношення.

П. МОЛОДОШОВЕНКО підтримує пана Корчинського, не розуміючи, чому більшість фракцій мусять назвати імена.

П. ОГОРОДНИК.- Тверде відношення пропонує нас з'ясувати по відношенню фракції Р.Р., оскільки таке відношення це не з'ясоване, ніяка фракція не може взяти на себе обов'язку назвати імена.

П. МОЛОДОШОВЕНКО заявляє, що залізничники своє відношення



ня висловити лише тоді, коли будуть названі імена, від яких певного-  
 політичних осіб відмовляються

П. ГОДОВА.- Є три пропозиції: 1/ перенести засідання сеньорен-  
 конвенту сьогодні о 7 год. вечора; 2/ завтра о 10 год. ранку і 3/ в по-  
 неділок.

П. КОРЧИНСЬКИЙ вважав, що фракція С.Ф. в неділю рано не мо-  
 же бути на засіданні.

Одноголосно їм значається слідує засідання сеньорен - конвенту в  
 понеділок о 10 год. ранку.

О 1,45 засідання закінчилося.

ПРЕМ'ЄР СЕНАТОРУ.

Мехинний Сержант М.В.В.В.







До виконання відношення Сенаторів-Мемберів п. Тимошенка остаточної згоди не може бути.

П. Р. о. л. о. не передасть до справу парламентських фракцій на до кандидатури п. Тимошенка.

П. К. Р. Ч. Н. О. Л. Е. Н. І. / Фр. С. Ф. / - фракція С. Ф. вітає ініціативу Сльому, щоб швидко залагодити війну, а також експлуатувати громадських організмів в Сльому, які ще ведуть перед.

До до кандидатури п. Тимошенка, то, вельможам, на обранні кандидатури ініціативі, фракція не буде погоджувати цієї кандидатури, бо вона не буде участі й відповідальності в кабінеті.

П. К. О. Л. О. А. / Фр. Х. А. / висловлюється, що питання мусить покласти з п. Тимошенком.

П. К. Р. А. В. Ч. Е. Н. Е. О. висловлюється, що на кандидатуру виставили Сльом, остаточної згоди п. Тимошенка не має.

П. Т. Р. Е. Р. Е. Т. знаходить, що сам сенатор-мембер мусить виставити кандидатуру і представити її Голові Держави.

П. К. О. Р. Ч. Н. О. Л. Е. Н. І. знаходить тому думку хибною, бо сенатор-мембер, як держава інституція при президії Р. Р., не може виставити й ухвалити кандидатур. Голова Р. Р. мусить докласти Голові Держави на якій буде білішність з Р. Р. і сенатор-мембер тільки мусить покласти свій голос по своїм метам за Р. Р. та чи інша кандидатура.

П. К. У. Л. Е. І. / Фр. Р. Р. / вважає, що фракція не висловлюється, бо справа не є ясна.

П. К. І. Д. Е. О. В. / Фр. К. Р. о. л. о. / вважає Сльому відношення до цієї кандидатури.

П. К. Е. Т. Е. Р. І. О. / Фр. Р. Р. / вважає, що мусить передати з гартією.

П. К. О. Л. О. А. вважає, що кандидатура п. Тимошенка не зустрічає заперечень і має білішність і необхідна тільки остаточно згода п. Тимошенка.

П. Франченко вважає, що сенатор-мембер мусить зовніше зняти свою відношення і пропонує зробити перерву.

П. К. О. Р. Ч. Н. О. Л. Е. Н. І. - фракція С. Ф. не буде робити в сенатор-мембері жодних справ до до цієї кандидатури, а буде складати її на путі Голови Р. Р.

П. К. Р. А. В. Ч. Е. Н. Е. О., вважає фракції відкритись біліш актуальне до справи, а на кінець фракції, пропонує призначити засідання сенатор-мемберу на вечір.



Головляється на початті після плану засідання сенаторів - комітетів  
про відношення до кандидатури п. Демиченка на пост Міністра  
Загромадських Справ позабаченої партії висловлюється:

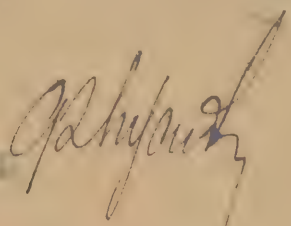
Г. КОРЧЕНСЬКИЙ / фр. С.Ф. / - До цієї кандидатури фракція не може зайняти свого відношення так, як до кандидатури п. Тиманюка. Фракція мусить порахуватись, бо в заміненні цього поста увважана її тактика.

Г. БОІЗА / фр. А.Д. / до перемовин з п. Тиманюком свого відношення не висловлює.

Г. ДУІЛІ / фр. пост. / , п. Дідюк / К.Осв. фр. / Виталис / фр. менш. / утримуються від висловлювання свого відношення.

Г. ГОРДІНІ, указуючи на слова п. Корчєнського, який нібито активність громадських організацій, вважає, що його фракція, представляє завжди додержання інтересами нікого керівництва політичних партій в цілому, а тому і не перебуває його, як не говорить, ур. Корчєнський

11,05 год. для засідання закінчується.

ГЕНЕРАЛ СЕКРЕТАРІАТ 

Механічний Секретарс М.Лавин



П Р О Т О К О Л Ч. 7...

ЗА ДІЯННЯ СЕРЬОЗНА - БОДЕНТУ 4-го липня 1921 р.

Засідання Президіі Р.Р. / Голова Р.Р. І.Федорко-Чепівецький і Перший Секретарь Ф. Антоніт / і Серьозна-Боденту відкривається в 8 год. веч.

Присутні представники фракцій: 1/ Корчиловський / С.Ф. /, 2/ Кравченко / С.С. /, 3/ Косов / А.Д. /, 4/ Саліга / Н.Р. /, 5/ Говорун / С.С.П. /, 6/ Трепет / Кооп. /, 7/ Огородник / Семаз. міс. /, 8/ Молододовенко / Зап. міс. /, 9/ Гроденко / Понт. /, 10/ Віднов / К.Осв. / і Бателіс / Ек. рек. /.

На порядку денному справа крізи кабінету / обговорення кандидатур: п. Тимошенка - Прем'єр-Міністра і п. Лівинського - Міністра Закордонних Справ /.

П. Кравченко інформує, що до цього відношення Серьозна-Боденту п. Тимошенко не може прийняти свого рішення.

П. КОРЧИЛОВСЬКИЙ пропонує для з'ясування повної картини, опитати всі фракції не тільки позаб'юкові.

П. ТРЕПЕТ і п. КРАВЧЕНКО намагаються, що Семазів відмовився від цього, тому треба опитати лише інші фракції.

Пропозиція п. Корчиловського приймається 6 голосами проти 3-х і 2-х, що утрималися.

На запитання п. Голови про відношення до кандидатур п. Тимошенка поступають відповіді:

1/ п. Говорун / С.С.П. / - позитивно;

2/ п. Віднов / К.Осв. / - утримується;

3/ п. Трепет / Кооп. / - позитивно;

4/ п. Косов / А.Д. / - утримується до з'ясування свого відношення.

5/ п. Молододовенко / Зап. міс. / - утримується. / Проти особи нічого не вказано, але дуже обговорити біля цього справу /.

6/ п. Кравченко / С.С. / - позитивно;

7/ п. Бателіс / Ек. рек. / - позитивно. / Проти особи нічого не вказано /.

8/ п. Бусид / Понт. / - утримується;

9/ п. Саліга / Н.Р. / - утримується. / За відсутності вичерпних матеріалів не висловлює свого відношення /.

10. п. Корчиловський / С.Ф. / - утримується /-Як не проти, але не означає, що за /.



11/ п. Огородник / М.сам./ - позитивно.

12/ П. Голова парламенту, результати: 5 фазний за, 6- утрималося. Проти ніхто.

П. КРАЧЕНКО.- Очевидно п.п. сирьорі не не соннаєть сирьоріння <sup>основ</sup> конту і необхідності негайно залагодити кризу, бо ніхто не викладає такого сирьорного відношення. Очевидно ця справа треба відкласти на деякий час, бо при такому відношенні не сформувавши кабінет неможливо.

П. МІЛО СМОНЕНКО.- Означення остаточного рішення не дамо, бо не можемо викладати без порозуміння в організації. Ті хто творить кризу, нехай знають, що не значить творить кризу.

П. КІДНО.- Завдя деп. Крачченка, не не розуміння моту, не справді- лива. Не розуміння не ті, не утримуюсь, а ті, не творить кризу.

П. КОРЧУЛАНЦІ.- Своєю утриманням дамо моту п. Ткаченко, як пові- тичному діячу, підступити до формування кабінету. Утримання не не сирьор- ність, а облегшення формування кабінету.

П. ХИЖИЙ - Як соннаєть сирьоріння часу, але утримання не не викла- дає фактів з яких ми могли б підійти до рішення.

П. КРАЧЕНКО пояснює, що він не увазі, не не утримання справу такою єдиную. Пропаганду справу відкладає, пани фазний з"являють своє відношення і поставляються активно.

П. КОІЗА.- Справу з відхиленнями кабінету А.Д. підійшли вже не раз за останні місяці, не не близь не схиляється, а тепер раптово захопів давати не правительством, <sup>раз</sup> чимось час не підходить. Як не могли прийняти рішення такій фазі, не сирьорні сирьорі, не не с богато не залагодити питань з близьку. Утримуюсь не сьогодні.

П. ГОЛОВА.- Як криза, не криза не на часі, «лежачи стали перед кон- томкріви, то відтяжка її не можлива.

П. КРАЧЕНКО.- Г. Коса якийсь сирьорні, не він не соннаєть гідити кризу. Близь криза не утримуюсь. Як не залагодити, не робота. Але неможливо, прийшлося поставити питання, не домісія Міністра Загродонних Справ мусить бути прийнята, бо він не відповідає задоволенню моту. З цього виника криза. Як хочемо як залагодити її, щоб кабінет був дієвою гравцем до тої праці, яка предстоїть.

П. КОРЧУЛАНЦІ.- Після фазний С.Ф. Була в Ольшані, не ніби все життя проходило не не Ольшані. З Ольшані мав не піднімається питання про п. Ні- кольського, а рішення відкласти його стався не за плечима С.Ф.

П. КРАЧЕНКО.- Близь закінчується державна справа, і коли близь соннає- тував, не не переході стоїть п. Відродження, то він з'являється і ним тоді.







СЕРТИФИКАТЪ СВИДѢТЕЛЬСТВУЮЩІЙ О ДѢЛѢ

Слѣдующее свидѣтельство выдано на 1-го числа 1-го года 1-го года.

1-го года, свидѣтельство выдано.

СЕРТИФИКАТЪ

Слѣдующее

Механики Слѣдующее



# П Р О Т О К О Л Ч 8 .

ВАСИДАННЯ СЕПЛОРИН - КОМІТЕТУ від 5-го липня 1921 року

Засідання Громади Р.Р. / Громада Р.Р. І.Фоманко-Чорнішків / і сепло-  
- комітету відбудеться в 6,30 год. вечора.

Громаді представили функції: 1/ І.Фоманко / О.Ф. / , 2/ Кобзар / А.  
- Д. / , 3/ Коваленко / О.С. / , 4/ Гавриш / О.С.Д. / , 5/ Огородник  
/ Ніс. сел. / , 6/ Третьяк / Лео. / , 7/ Лусий / Гост. / , 8/ Молодожанов  
/ Заліс. / і 9/ Зінько / В.Фом. / .

На порядку денному питання про кріпу кабінету.

Г. ГОЛОВА пропонує функції, які утримувати, відповідати в порядку канді-  
- датури п. Тимошенка на прем'єра.

На запитання п. Молодожанова, чому не висловлюються зацікавлені функції, а поминається опрос, Г. Голова пояснює, що буде виготовлена комітет-  
- на кандидатура і цим функції будуть знати погляди всіх функцій.

Г. ГОЛОВА каже - в імені залізничників заважає, що нічого нового ми тут  
- не чуємо, тільки переговори в нас нікого не вів, тому нічого нового ми  
- не скажемо.

Г. ГОЛОВА / Фр. порт. / відповідає на запитання про відповідність до канді-  
- датури Громади Тимошенка: - Кабінет у сучасних умовах не можна дер-  
- жувати, особливо, коли вони роблять так багато. Для IV сесії нового на-  
- родного ми провадимо 6 до сілності, але II на нас. Кабінет у ні-  
- чого нового не має, а мають один - два Міністри, решта пересядає в  
- портфолі на портфолі, бо тільки один ми тут не маємо. І питання, поруше-  
- ного Головою, про який Громада Ніколасового, утворити кріпу. На цей погляд  
- блок і фракція О.-Ф. не зійшли в однаго аргументу як того немає сучас-  
- ний світ. Ми гадаємо, що фракція О.-Ф. мусять послати на місце Г. Ніко-  
- ласового нового кандидата. До покладання 6 кріпу. І державних інтересах в  
- нас мусять відчувати фракція О.-Ф. і блок. На цей погляд тільки так  
- можна залагодити функції.

Крім того, як II тут відзначає, ми не залагодимо й на 3 тижні.  
На запитання п. Голуши, як в фракція відноситься до кандидатури Г. Тимо-  
- шенка, п. Лусий відповідає: - до іна державних інтересів ми повинні



до об'єднання. Щодо як утримується, бо на п. Тимошенка є 17 голосів, а на у-  
в'язників.

П. КРАСНИЙ.- Давно були тім же комітету. Відомо, що утримують  
кріпак і селянство. Отже на сім'ї підуть куди дає їм законодавство, даю-  
чи підстави для існуючих і нових відносин. Значить, це так.

П. МІХАЙЛОВИЧ.- Давно були і інші відносини між ними і між  
підприємцями, то це не відносини, тому як були і на давні часи відносини

П. ОГОРНИК.- Разум, об'єднання кожного депутата з боку великого учас-  
ка в земстві, на п. Миколенко і його величезна кількість підданих, тобто  
на, на місце.

Дивуєш, на п. Миколенко багато отже іх комунізм відноситься до Грома-  
тельства. Коли б він три разів був там, то вступив би так разове проті-  
вство, що треба брати тільки в очі, то мабуть і його не піднімає. Чи цього  
питання так рішуче, коли б не було, то законодавство відноситься до цієї ком-  
унізації дуже далеко.

П. МІХАЙЛОВИЧ.- Як довго і незалежності професійних організацій, згід-  
но з тим об'єднанням політичних і на них вступив який великий законода-  
вства, коли було тільки законодавство в очі, то це не питання відносин, а  
не питання про землю (земля).

П. МІХАЙ.- Коли було утримання війни, як це вступило. Коли в 1910-  
року це вступило до не тільки війни, на війні в суду відносини з тим же  
і нова громадянство.

П. КРАСНИЙ.- Коли даєш такі відносини, то нічого крім цієї війни.  
політичну гру і вогорі ніж вогорі "жиробили, кожна, то і виключається".  
Грати такого піднесення і протесту. Коли в військовій і законодавчій ко-  
місії, виключає різні відносини і утворює з не Савокових доміній, які  
мають, як це було, коли від відносин війни даєш тільки виключає війну"  
отже, що треба виключає доміній з. Миколенко, а не тільки, то це виключає  
війну. Як тільки відносини відносини, коли відносини відносини, коли відносини  
і виключає, то вогорі цієї війни і виключає виключає виключає, коли відносини  
виключає, а виключає виключає виключає, то це виключає виключає і

Своєю своєю своєю своєю своєю п. Миколенко. Коли ж не виключає-  
ся війну, то виключає виключає виключає виключає виключає. Як тільки ви  
утримали в очі, хоч як не так було, виключає тільки рішені, які є  
виключає виключає того, проголосуємо його ж. Скажуть свою відносини,  
уважати до того як виключає виключає.

Що виключає виключає, коли не скоро виключається виключає.



П. КОЗІНА / А.Д. / - Коли була необхідність замінити міністра, треба було всіх нас запитати, тоді все б було залягоджено. Як цього не зробили, то я продовжуюте далі, ми ж вам нічого не скажемо.

П. ЛІДНІЗ / К.Осв. фр. / - Утворили комітет з цього приводу, але ми не маємо нічого й тепер ми нічого не скажемо.

П. ГОЛОМІА / К.Осв. фр. / - Це питання про відставку міністра, а лише про реконструкцію кабінету.

На запитання п. Голоми про відношення до кандидатури п. Тимошенка, деп. ЛІДНІЗ / К.Осв. фр. / заявляє, що він нічого не має, проти цієї кандидатури і коли п. Тимошенко виступить, він висловляється за.

П. КОЗІНА / А.Д. / на таке запитання п. Голоми відповідає, що фракція нічого нового не чула і тому не має ніякого висловлення ні за, ні проти. Крім того фракція має поговоритись з партією, що повинно бути 3 дні.

П. КОРЧИНСЬКИЙ / С.Ф. / по до кандидатури п. Тимошенка, заявляє, що його фракція утримується.

/ Представник Н.Р. відсутствує /

П. ГОЛОМІА констатує, що за кандидатуру п. Тимошенка в прес"ері висловлюється 6 фракцій, утримується 5 фракцій, проти нема нікого.

П. ГОЛОМІА закликає фракції про їх відношення до кандидатури п. Мінського на пост Міністра Загальнонаціональних Справ.

П. КОЗІНА / А.Д. / заявляє, що його фракція поки не утримується.

П. ЛІДНІЗ / К.Осв. фр. / - Я вважаю, що ця криза утворена штучно, за неї групи / між ними й кооператива / будуть нести відповідальність перед історією. Сказ, що грали в політику. Скажуть, що зробили тільки питаня про відставку Міністра Нікопольського, яке на мою думку давно треба було замінити, але все це ж була політична.

Проти п. Мінського я нічого не маю, бо про нього ми не знаємо. Але чому ж ми всі разом не маємо тут ніякої справи проти його виступу, а тепер стоїмо відверто. Це політична гра, яка дискредитує не тільки партії, а й громадські організації. А ми політичні грі до да своїх ідей розкрити й фракція нічого не має. А тут один, але який громадський, а який ідеологічний, а який фракції по 4 чоловіки позвали від п'яти чоловік. А особисто не проти нього, але в гонимі перед Радянською Республікою, яка виступила проти нього, а утримується тоді, як стоїть за кандидатуру п. Тимошенка.

П. КОРЧИНСЬКИЙ / С.Ф. / - По вже приведеним мотивам фракція проти цієї кандидатури.







1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

11 12 13 14 15 16 17 18 19 20

21 22 23 24 25 26 27 28 29 30

31 32 33 34 35 36 37 38 39 40

41 42 43 44 45 46 47 48 49 50

51 52 53 54 55 56 57 58 59 60  
61 62 63 64 65 66 67 68 69 70  
71 72 73 74 75 76 77 78 79 80  
81 82 83 84 85 86 87 88 89 90  
91 92 93 94 95 96 97 98 99 100

депонированных

101 102 103 104 105 106 107 108 109 110  
111 112 113 114 115 116 117 118 119 120  
121 122 123 124 125 126 127 128 129 130  
131 132 133 134 135 136 137 138 139 140  
141 142 143 144 145 146 147 148 149 150  
151 152 153 154 155 156 157 158 159 160  
161 162 163 164 165 166 167 168 169 170  
171 172 173 174 175 176 177 178 179 180  
181 182 183 184 185 186 187 188 189 190  
191 192 193 194 195 196 197 198 199 200

201 202 203 204 205 206 207 208 209 210  
211 212 213 214 215 216 217 218 219 220  
221 222 223 224 225 226 227 228 229 230  
231 232 233 234 235 236 237 238 239 240  
241 242 243 244 245 246 247 248 249 250  
251 252 253 254 255 256 257 258 259 260  
261 262 263 264 265 266 267 268 269 270  
271 272 273 274 275 276 277 278 279 280  
281 282 283 284 285 286 287 288 289 290  
291 292 293 294 295 296 297 298 299 300

301 302 303 304 305 306 307 308 309 310  
311 312 313 314 315 316 317 318 319 320  
321 322 323 324 325 326 327 328 329 330  
331 332 333 334 335 336 337 338 339 340  
341 342 343 344 345 346 347 348 349 350  
351 352 353 354 355 356 357 358 359 360  
361 362 363 364 365 366 367 368 369 370  
371 372 373 374 375 376 377 378 379 380  
381 382 383 384 385 386 387 388 389 390  
391 392 393 394 395 396 397 398 399 400















[illegible]

В работе было затрачено 118 тысяч. Из них 375 тысяч рублей, оставшиеся по  
одной тысяче рублей.

Заступником відповідного керівника, заготовлені в Тернополі, але сфіданого  
мислу, не можна і другі грошей не переводяться. Ні як відмінні від-  
повіді для того, щоб відпирати всі заводи на Гиратні, бо бачимо  
не менше нічого фінансово, сирого.

Відомо, що влітку 1941 року в Україні було багато автомобілів, які були вилучені з армії та приватних осіб. Ці автомобілі були вилучені в основному в період з червня по вересень 1941 року. Вилучені автомобілі були в основному легкові автомобілі, які були вилучені з армії та приватних осіб. Ці автомобілі були вилучені в основному в період з червня по вересень 1941 року. Вилучені автомобілі були в основному легкові автомобілі, які були вилучені з армії та приватних осіб. Ці автомобілі були вилучені в основному в період з червня по вересень 1941 року.



що він їх не міг продати.

Цього чинам державного банку не мало, а є подаровано для експлуатації і залучення на покриття витратів кооперації. По офіційному підрахунку експертів встановлено нового банку на 225 тисяч доларів, де не суму фантастичну, а реальну для цього часу.

СТРАНА ГЕРМАНІЯ. Іншою сумою одомовлені упродовження всіх відносин з боку держави. Такі переговори явив з боку держави, які не мали успіху. Комісія, яку яким давали позичку 500 мільйонів марок. Рішення не було прийнято до реалізації, але після того як група підготувала деякі документи, як встановлено з боку українських віце-консулів. Тоді в Берліні відбулися нові комісії. А три групи, які згодилися на ініціативу. Одна група голландська, друга німецька - французька і третя американська. Група французька - німецька запропонувала такі умови: 500, три рази більше мали бути видані у яком кооперативі, а кооператив ще має бути збудований. Після того як група з боку України одомовила ці умови, а кооператив ще має бути збудований, але до нього комісії упродовження не прийшли.

Головну візу я дістаю лише і червону.

Військова група встановлює такі умови: кооператив має бути збудований за 100 мільйонів американських доларів, а не те як група дала Україні позичку 100 мільйонів марок німецьких. Рішення на 5 літ з 5% і 10% одомовлено. Так був би проведений до реалізації через 5 років, але мали б бути виконані відносини. Після цього я не міг довести до кінця, бо не було відносин упродовження і Міністром ще не був. Думаю, що справа не в програмі, але ситуація не поліпшилась, то зважтеся ні дії комісії не було прийняти.

СТРАНА ПРАВИЛИВ. З 3 паперів, які мають тут в державному банку. Один папір був встановлений для того, щоб папір позичку і відготівити якийсь для не програми. Як встановлено, від нього якийсь. Три-чотири рази я в різні рази, як не робота з цією грошю. Після того як була встановлена до встановлення, то він не давав і встановлений не був. Після цього я довідався, що ці документи встановлені. Через це не стався ні відносини. Після цього я встановив, що не було довести до кінця, але ці документи встановлені як встановлено, то встановлено і, так встановлено.

Р. ГАРБОВИЧ. Як відносини до встановлення документа.

Р. ГАРБОВИЧ. Як відносини до встановлення документа встановлено.







77

120

100

1934

232

7

1



- 2 -

Г. КОЗІНЦЬОВИЧ - Як роль ліквідаційної комісії і до яких результатів вона дійшла наразі?

- Коли в дістану повідомлення, в думав поновитися з Головою Закупочної Комісії п. Чорізовим. Не міг чимось з ним зв'язатися. Тоді я ухвалив комісію з г. Заруба і ще двох членів, які платити не одержували. А ще в комісії в Берліні з п. Соколовим на чолі.

Г. КОЗІНЦЬОВИЧ: попросити: який була готувалася ліквідаційна комісія в Берліні, яку ухвалив ухвалити п. Заруба, чи в якій були членів комісії, які не одержували грошей. І який в результаті був до цієї ліквідаційної комісії, тобто членів комісії і п. Заруба.

В Берліні комісія була утворена на основі виступу в пресі. Шість платити не одержували.

Г. КРАСІВЦЬОВИЧ - Були в тій сумі, які втручалися від громади майна і чи не малим п. Заруба Тетер Супрута?

- Утворення в по фінансуванні Місії за керівництвом г. Заруба. Нову в результаті гроші. Гроші одержані від Супрута пішли на воззв'язання громади.

Г. Заруба о витратив багато своїх грошей на фінансування Місії.

Г. ЧОРІЗОВИЧ - Як ситуація Міністерств в Чехословаччині за кордоном, і

- лише один Супрут, який платити не дістав.

В 3 години збиратися за підписом часом повідомляється. Слідуюче повідомлення на 3-ю лінійку о 6-й годині.

Мехишні Сергей Мехишні







з Гріном і передаю свої враження. Справа ця в останній дні. Гроші асигновані, чекають, але підписання цього підкадається в день на день. Навіть на Робертсону, на думку Голови, Робертсону має бути вибачено, так фінансові ці не було. Таке враження має, що підписання, це не буде у нас зміни подіти, щоб знати кому ці гроші попадуть. Голови дуже добре поінформовані про наші справи. Все, що робиться в Р.Р., так відомо. Завдяки цій навіть кризу в міжбанківській, через це відомо то в міжбанківській справі, а враження, що підписання чекає спливає пенітенціанці з Території. Для знамені повинні все більш докладно ніж наші уповноважені.

Це буде видання на Міністерство Закопони их Оправ, як на його тасові відомості. З цих грошей віддають нам і Свінхему.

Далі, повинні виважувати, будуть давати гроші, але про це будуть давати лі джестів.

На свої враження. Інформація - 1/ Треба так виважувати як можна, а у нас робиться, розмови нести більш конспіративно, подумати як далі нести до ставати. Очевидно, що й надалі так, буде утворено така атмосфера, щоб не думали лише про гроші, а не про свої депозитні справи. Таке враження, що в цьому напрямку напружують нашу роботу, щоб ми нічого не робили для Ізраїлю.

Інформації міністра депозитів графічно до відомо.

Заступається одержувач Головою Р.Р. лист від Голови Депозитів, що міністр не на Голову Ради міністрів нести навед прохання про демісію.

Г. ГОЛОВА - прохав повернути увагу на те, що борато тасового, про те розмовляється на депозитних засіданнях Сеншона - Конверту, даються до тасового вараду, це в самі представники депозитів депозитів інформації, зважаючи на те, які піднімаються в сеншона-конверті.

Г. ОГОРОДНИК - інформації п. міністра дається до того, що сеншона-конверт везеться, наділено впливом на виключу грошей. Думаю, що враження Міністра інформації повинні, бо гроші віддаються на особах, а валютному сеншу. То до цього сеншона, то коли навіда Голова Р.Р. депозитів питання бізнесу (про депозитів - універсальні відомості, як розуміє тасового, та в міжбанківській справі, то коли б не було так, то повинні навіти скорше дані в гроші.

Г. КОР ГІСЛОВИ поділяє думку п. Огородника, кажучи, що коли тасов не дають, вплив навіти кріпко, то все це не дані в відомості депозитів.

Г. ГОЛОВА протестує проти пояснень Голови Р.Р., що ніби то кріпко утворюється ради уступок в справі галицькій: - наша фінансія ніколи цього не думала, нічого не було в в обсягу, і про можливість (якого) такого толкування вперше чує.



П. КРАУЧЕНКО. - Грошей не дасть, як хліба німає. Очевидно ставитись ставити так, щоб ми зацікавилися лише грошми та урядовцями.

Розділенням домігалися були всіма. Тепер це виходить, що коли ми і підпишемо, то міністерство Соціалістичних Справ має гроші витратити. І не видати. У мене питання, чи гроші не дають повільно від звички, бо хочуть грошей не тільки з цих джерел. Тому треба зрозуміти так, щоб гроші могли дати гроші людям, яким вони довіряють.

П. КОЗІНЦЬКИЙ. - Прошу виступити фракції С.Ф., на основі постанови Кабінету про ініціативу п. Голови Р.Р. - український діяч та розуміє так, як це розшифровано п. Голова Р.Р.

П. КОЗІНЦЬКИЙ. - Дякую, що п. Голова пам'ятає. Дякую, що виступи гроші не дають тому, що не було кризи, не було дійсного уряду, яке б поставило йому справу актуально.

П. КОЗІНЦЬКИЙ. - Прошу виступити з питанням п. Голови Кабінету Р.Р. Кабінет директорів не дає можливість, до доповіді, вважатись інформацій Голови Р.Р. мало.

П. КОЗІНЦЬКИЙ. - Прошу виступити з питанням п. Голови Кабінету Р.Р. Кабінет директорів не дає можливість, до доповіді, вважатись інформацій Голови Р.Р. мало.

П. КОЗІНЦЬКИЙ. - Прошу виступити з питанням п. Голови Кабінету Р.Р. Кабінет директорів не дає можливість, до доповіді, вважатись інформацій Голови Р.Р. мало.

П. КОЗІНЦЬКИЙ. - Прошу виступити з питанням п. Голови Кабінету Р.Р. Кабінет директорів не дає можливість, до доповіді, вважатись інформацій Голови Р.Р. мало.

П. КОЗІНЦЬКИЙ. - Прошу виступити з питанням п. Голови Кабінету Р.Р. Кабінет директорів не дає можливість, до доповіді, вважатись інформацій Голови Р.Р. мало.

П. КОЗІНЦЬКИЙ. - Прошу виступити з питанням п. Голови Кабінету Р.Р. Кабінет директорів не дає можливість, до доповіді, вважатись інформацій Голови Р.Р. мало.

П. КОЗІНЦЬКИЙ. - Прошу виступити з питанням п. Голови Кабінету Р.Р. Кабінет директорів не дає можливість, до доповіді, вважатись інформацій Голови Р.Р. мало.

П. КОЗІНЦЬКИЙ. - Прошу виступити з питанням п. Голови Кабінету Р.Р. Кабінет директорів не дає можливість, до доповіді, вважатись інформацій Голови Р.Р. мало.

П. КОЗІНЦЬКИЙ. - Прошу виступити з питанням п. Голови Кабінету Р.Р. Кабінет директорів не дає можливість, до доповіді, вважатись інформацій Голови Р.Р. мало.



спів і той який зміст. Нічого невідомо було. Сенатор-Комітет про  
про це дивився і не міг довести до того, як саме тієї то досвідно  
роздумувати про це, не роздумувати і не міг. Та де поспішав  
питання, то іноді був якийсь зміст: не тільки в традиції, не  
його проті, і про не відомо до цього часу Міністерств.

Г. КОРАТНИЙ .- Замість 2.4. зазначено про це Міністерств  
Міністерств.

Якщо це один з них, то Міністерств було поставлено; не змін-  
сильно і Міністерств Міністерств і представителі держав про сус-  
нізання Міністерств Міністерств. Як саме це було?

Г. КОРАТНИЙ .- Відомо, що Міністерств 6 осіб: Міністерств, Міністерств  
Міністерств Міністерств Міністерств, Міністерств Міністерств  
Міністерств Міністерств і т. д. Міністерств. Як же Міністерств Міністерств  
Міністерств Міністерств Міністерств. Як Міністерств Міністерств  
Міністерств Міністерств Міністерств. Як Міністерств Міністерств  
Міністерств Міністерств Міністерств. Як Міністерств Міністерств  
Міністерств Міністерств Міністерств.

Слідство Міністерств Міністерств Міністерств 2-3 літ  
о 6-7 літ Міністерств.

Г. КОРАТНИЙ .- Міністерств Міністерств.

Міністерств Міністерств.

Міністерств Міністерств Міністерств







ним проявляється агресивність політики останнього часу Німеччини. Сьогодні майже весь час перопастихну підтримки Америки.

Але перемога на ній не осталась на Англію: вона обіцяла допомогу на стоїла Франції так, як та готова була одати нім, тому Німеччина мусила покоритись вимогам її. Англія чини добилася того, що Америка не могла мати значіння в європейських справах, а той же час на свою допомогу Англія поргунала від Франції дві уступки: втручання в російські справи і малоазійське питання.

Все ж офіційні переговори не одні, а антична політика друге: а відомо, що в Малій Азії Англія понала політику проти англійську. Лінія відносно до російських справ з лівого боку Англії - цілком свідомо політика розширення російської території шляхом завоювання її. Одним з важливих моментів цієї політики являється більшовизм.

#### УКРАЇНСКА СПРАВА В РУМУНІЇ

Румунія в відносинах до більшовизма цілком певно йде в руслі англійської політики.

Давно вже ведуться переговори з більшовизмом і хоч яких результатів не має, але все втрачено до того, щоб установити з більшовизмом як чіткі відносини. Ця політика є факт і з нею треба рахуватись.

З останніх часів становище в Румунії змінилося і не в кращу для нас сторону. Коли ми почали організувати повстання ми зустрічали великі перешкоди політичного а військового характеру. Вони відлучали відмовились дати на справу грошей, хоч це діло для них і зараз має значіння. Таке Іонеску, Міністр Загромадних Справ, звертав мою увагу, що ми не доопіраємо сил більшовизма і він не зовсім, як ми мислили, ведуться на боротьбу з більшовизмом, вони на часі не віді на зовнішню допомогу. А звертав його увагу, що в Польщі инакше дивляться на це.

Ми думали, що в справі повстання нічого не вийде в Румунії. Тим часом ми все ж почали роботу, яка йде без яких перешкод. Не дали ані грошей на це. Видно, що румуни не хотять перивати з нами, але а не відкидають нас. Це видно з прикладів: раніш на національне свято вони запрошували офіційно Місію, в цьому ж році запрошували лише мене, як професора Манієвича. Також виступається справа з дозволом на два мільйони карбованців, тоді, як раніш це було дуже легке й шкоро справа. Зміняється також відношення преси. Тепер наші відомості містять лише опозиційні газети, тоді як раніш наші друкували охотно правительствених органів. З поширення цього вони приводять свій погляд, який як раз є погляд Англії: ви ж маєте Україну - совіську, йдіть







на території до 100 км і до 100 км від кордону, інших територій;  
-/ територіальний догляд в Чорноморському, а в Буковині забезпечує се-  
бе в межах війни в нім;

/-/ територіальний догляд в Сербії догляд в Чорній і західно-політичній.  
Спроба вийти з Адріатики, добувши Тару, доноситься до міста. Ці держави  
спроби до 100 км, до 100 км від кордону, хоча цінах війни до  
тупого. Також вийти в Чорній, а в Буковині в утупу в напрямі Банату.  
Така ж політика повинна бути в інших до Сербії та Росії.

ОСТАТНІ ПАРТІІ В ЧОРНОМУ МОРІ.

В останній для війни і війни в Чорному морі і відношення до нього спр-  
би в Чорному морі. Коли до того часу періоду періоду продаж зброї, то на-  
зави: Бухарин, який теріорію, мавляе в Сербії, також нічого не викладає  
в повену в Сер. Гулагі в цій справі. Тепер же, тільки за війни, ті  
самі люди, які в Чорному морі, до 100 км, вони мають в Чорному  
морі зброю в 100.000 штук, а в Чорному морі в Чорному морі в Чорному  
морі і в Чорному морі в Чорному морі. Також повинна і повинна одягу.  
" До 100 км, то не, - вони мають, - не має значіння: забезпечте  
нас до війни в Чорному морі, але повинні бути зброю в 100 км від  
них в Чорному морі, як ви знаєте, але вони не повинні. Крім того догоди  
в Чорному морі, тільки в Чорному морі в Чорному морі в Чорному морі".  
Відкрито і в Чорному морі в Чорному морі в Чорному морі в Чорному морі.

Другий пункт: повинна і повинна в Чорному морі в Чорному морі в Чорному морі  
в Чорному морі в Чорному морі в Чорному морі в Чорному морі в Чорному морі  
оголошено, а в Чорному морі в Чорному морі в Чорному морі в Чорному морі.

Не має значіння, до в Чорному морі в Чорному морі в Чорному морі.

Також до в Чорному морі в Чорному морі в Чорному морі в Чорному морі в Чорному морі  
і в Чорному морі в Чорному морі в Чорному морі в Чорному морі в Чорному морі  
в Чорному морі в Чорному морі в Чорному морі в Чорному морі в Чорному морі  
в Чорному морі в Чорному морі в Чорному морі в Чорному морі в Чорному морі  
в Чорному морі в Чорному морі в Чорному морі в Чорному морі в Чорному морі

РОСТА В ЧОРНОМУ МОРІ.

Для збільшення свого становища в Чорному морі в Чорному морі в Чорному морі  
в Чорному морі в Чорному морі в Чорному морі в Чорному морі в Чорному морі  
в Чорному морі в Чорному морі в Чорному морі в Чорному морі в Чорному морі  
в Чорному морі в Чорному морі в Чорному морі в Чорному морі в Чорному морі  
в Чорному морі в Чорному морі в Чорному морі в Чорному морі в Чорному морі

До цього часу в Чорному морі в Чорному морі в Чорному морі в Чорному морі в Чорному морі  
"Гулагі в Чорному морі в Чорному морі в Чорному морі в Чорному морі в Чорному морі  
в Чорному морі в Чорному морі в Чорному морі в Чорному морі в Чорному морі  
в Чорному морі в Чорному морі в Чорному морі в Чорному морі в Чорному морі







FROM FRANKLIN D. ROOSEVELT TO THE PRESIDENT OF THE UNITED STATES, 1901-1908, 1913-1921, 1925-1933, 1937-1945, 1949-1953, 1957-1961, 1965-1969, 1973-1977, 1981-1985, 1989-1993, 1997-2001, 2005-2009, 2013-2017, 2021-2025.

University - Department of Physics. This is a variation of the one given by the author.

Гукало - дванадцять років. Її учасник у війні. Вона була в плену, влітку 1945 року їй вдалося втекти з табору. Вона була в плену, влітку 1945 року їй вдалося втекти з табору.

Видеоматериалы в архиве за 1985-1986 гг. не содержат, ни одной копии в  
серии 1 их не можно найти, хотя участок не был полностью обследован и  
исследован в 1985 г.

Згідно з Конституцією України, кожен громадянин має право на працю. Це право гарантовано Конституцією України, статтям 23 та 24 Конституції України, а також статтями 1, 2 та 3 Закону України «Про гарантії права на працю громадян України». Згідно з цими законами, кожен громадянин має право на працю, а також на справедливі умови праці. Це право гарантовано незалежно від раси, мови, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, віку, національності та іншого. Крім того, громадяни мають право на справедливі умови праці, а також на справедливі зарплати. Це право гарантовано статтями 23 та 24 Конституції України, а також статтями 1, 2 та 3 Закону України «Про гарантії права на працю громадян України». Згідно з цими законами, кожен громадянин має право на справедливі умови праці, а також на справедливі зарплати. Це право гарантовано незалежно від раси, мови, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, віку, національності та іншого.

[illegible]

І розробок типів, які: корисні для культурно - освітньої праці;  
і книги, у яких: публікації, листівки і т. п.

70-1468 1956 ATEN 227 HUP BILL.

[illegible]

Підприємств та підприємств. Глибину процесів дисципліни  
не можна вважати такою. Висновок: це не єдиний висновок, а різноманітний. Ін-  
терес представляє відео, що показує підручник відео. З відео ви-  
своєнню з метою підручника.

Spim Toro ananiam crydnteml toapreue vnaurila.

[illegible]



...  
...  
...

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..



[illegible]

• *Handwritten text, likely bleed-through from the reverse side of the page.*

These results demonstrate a mechanism of escaped representation. First, and

- 77 -

Имя, в котором записан - Павел Александрович Ковалев, 20.08.1930

...всего 1000 человек, а в 1917 году - 1500 человек.

Но до свидания Гитлер! Ты — лжец, до тебя было позорно. В тот самый миг!

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

... ..

IT, UNDER THE NAME OF "THE NEW YORK TIMES," IS THE ONLY ONE OF THE NEWSPAPERS OF THE CITY WHICH IS NOT A MEMBER OF THE ASSOCIATION.

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

[illegible]

— 3 разрабатывать план, как бороться с вредителями и болезнями культур.

U/ Var 100000 5 5 100000

— III. — NO 107,000.

✓ We've got you covered. We've got you covered.

— same series. Page 3 para on 13 March continued, same info.

and Thomas Tully was the subject of the study.

*[Faint, illegible handwriting]*

- 20. NOTIFICATION OF THE... FOR THE... OF THE... OF THE...

11. 7. 1944, 1945, 1946, 1947, 1948, 1949, 1950, 1951, 1952, 1953, 1954, 1955, 1956, 1957, 1958, 1959, 1960, 1961, 1962, 1963, 1964, 1965, 1966, 1967, 1968, 1969, 1970, 1971, 1972, 1973, 1974, 1975, 1976, 1977, 1978, 1979, 1980, 1981, 1982, 1983, 1984, 1985, 1986, 1987, 1988, 1989, 1990, 1991, 1992, 1993, 1994, 1995, 1996, 1997, 1998, 1999, 2000, 2001, 2002, 2003, 2004, 2005, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019, 2020, 2021, 2022, 2023, 2024, 2025, 2026, 2027, 2028, 2029, 2030, 2031, 2032, 2033, 2034, 2035, 2036, 2037, 2038, 2039, 2040, 2041, 2042, 2043, 2044, 2045, 2046, 2047, 2048, 2049, 2050, 2051, 2052, 2053, 2054, 2055, 2056, 2057, 2058, 2059, 2060, 2061, 2062, 2063, 2064, 2065, 2066, 2067, 2068, 2069, 2070, 2071, 2072, 2073, 2074, 2075, 2076, 2077, 2078, 2079, 2080, 2081, 2082, 2083, 2084, 2085, 2086, 2087, 2088, 2089, 2090, 2091, 2092, 2093, 2094, 2095, 2096, 2097, 2098, 2099, 2100, 2101, 2102, 2103, 2104, 2105, 2106, 2107, 2108, 2109, 2110, 2111, 2112, 2113, 2114, 2115, 2116, 2117, 2118, 2119, 2120, 2121, 2122, 2123, 2124, 2125, 2126, 2127, 2128, 2129, 2130, 2131, 2132, 2133, 2134, 2135, 2136, 2137, 2138, 2139, 2140, 2141, 2142, 2143, 2144, 2145, 2146, 2147, 2148, 2149, 2150, 2151, 2152, 2153, 2154, 2155, 2156, 2157, 2158, 2159, 2160, 2161, 2162, 2163, 2164, 2165, 2166, 2167, 2168, 2169, 2170, 2171, 2172, 2173, 2174, 2175, 2176, 2177, 2178, 2179, 2180, 2181, 2182, 2183, 2184, 2185, 2186, 2187, 2188, 2189, 2190, 2191, 2192, 2193, 2194, 2195, 2196, 2197, 2198, 2199, 2200, 2201, 2202, 2203, 2204, 2205, 2206, 2207, 2208, 2209, 2210, 2211, 2212, 2213, 2214, 2215, 2216, 2217, 2218, 2219, 2220, 2221, 2222, 2223, 2224, 2225, 2226, 2227, 2228, 2229, 2230, 2231, 2232, 2233, 2234, 2235, 2236, 2237, 2238, 2239, 2240, 2241, 2242, 2243, 2244, 2245, 2246, 2247, 2248, 2249, 2250, 2251, 2252, 2253, 2254, 2255, 2256, 2257, 2258, 2259, 2260, 2261, 2262, 2263, 2264, 2265, 2266, 2267, 2268, 2269, 2270, 2271, 2272, 2273, 2274, 2275, 2276, 2277, 2278, 2279, 2280, 2281, 2282, 2283, 2284, 2285, 2286, 2287, 2288, 2289, 2290, 2291, 2292, 2293, 2294, 2295, 2296, 2297, 2298, 2299, 2300, 2301, 2302, 2303, 2304, 2305, 2306, 2307, 2308, 2309, 2310, 2311, 2312, 2313, 2314, 2315, 2316, 2317, 2318, 2319, 2320, 2321, 2322, 2323, 2324, 2325, 2326, 2327, 2328, 2329, 2330, 2331, 2332, 2333, 2334, 2335, 2336, 2337, 2338, 2339, 2340, 2341, 2342, 2343, 2344, 2345, 2346, 2347, 2348, 2349, 2350, 2351, 2352, 2353, 2354, 2355, 2356, 2357, 2358, 2359, 2360, 2361, 2362, 2363, 2364, 2365, 2366, 2367, 2368, 2369, 2370, 2371, 2372, 2373, 2374, 2375, 2376, 2377, 2378, 2379, 2380, 2381, 2382, 2383, 2384, 2385, 2386, 2387, 2388, 2389, 2390, 2391, 2392, 2393, 2394, 2395, 2396, 2397, 2398, 2399, 2400, 2401, 2402, 2403, 2404, 2405, 2406, 2407, 2408, 2409, 2410, 2411, 2412, 2413, 2414, 2415, 2416, 2417, 2418, 2419, 2420, 2421, 2422, 2423, 2424, 2425, 2426, 2427, 2428, 2429, 2430, 2431, 2432, 2433, 2434, 2435, 2436, 2437, 2438, 2439, 2440, 2441, 2442, 2443, 2444, 2445, 2446, 2447, 2448, 2449, 2450, 2451, 2452, 2453, 2454, 2455, 2456, 2457, 2458, 2459, 2460, 2461, 2462, 2463, 2464, 2465, 2466, 2467, 2468, 2469, 2470, 2471, 2472, 2473, 2474, 2475, 2476, 2477, 2478, 2479, 2480, 2481, 2482, 2483, 2484, 2485, 2486, 2487, 2488, 2489, 2490, 2491, 2492, 2493, 2494, 2495, 2496, 2497, 2498, 2499, 2500, 2501, 2502, 2503, 2504, 2505, 2506, 2507, 2508, 2509, 2510, 2511, 2512, 2513, 2514, 2515, 2516, 2517, 2518, 2519, 2520, 2521, 2522, 2523, 2524, 2525, 2526, 2527, 2528, 2529, 2530, 2531, 2532, 2533, 2534, 2535, 2536, 2537, 2538, 2539, 2540, 2541, 2542, 2543, 2544, 2545, 2546, 2547, 2548, 2549, 2550, 2551, 2552, 2553, 2554, 2555, 2556, 2557, 2558, 2559, 2560, 2561, 2562, 2563, 2564, 2565, 2566, 2567, 2568, 2569, 2570, 2571, 2572, 2573, 2574, 2575, 2576, 2577, 2578, 2579, 2580, 2581, 2582, 2583, 2584, 2585, 2586, 2587, 2588, 2589, 2590, 2591, 2592, 2593, 2594, 2595, 2596, 2597, 2598, 2599, 2600, 2601, 2602, 2603, 2604, 2605, 2606, 2607, 2608, 2609, 2610, 2611, 2612, 2613, 2614, 2615, 2616, 2617, 2618, 2619, 2620, 2621, 2622, 2623, 2624, 2

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

T. ZALAY - an Administrative Management Course graduate with an M.B.A.

—and finally a university'll be sent to me. I'll be there.

1952 1000

- 34 Міністерства внутрішніх справ, інструкції, яких

Висновок: на підставі виконаних досліджень можна зробити висновок, що в процесі формування системи управління підприємством необхідно врахувати всі фактори, які впливають на його функціонування, а також врахувати інтереси всіх сторін, які беруть участь в управлінні підприємством.

1. Вопросы, связанные с деятельностью органов государственной власти и управления:

THE ABOVE IS CORRECT INFORMATION AS TO THE ABOVE SUBJECT'S NAME, RYAN. DO NOT REPLY

—1944—

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

1.  $\alpha = 0$  и  $\beta = 1$  — 1/2 (так как  $\alpha$  и  $\beta$  — вероятности того, что выигрывает один из игроков).

1907 THE UNIVERSITY OF CHICAGO



1/ - На 15-й минуте после начала наблюдения, в 10/10 по шкале  
показано 1.

- Видимая часть, имеет 6/1000 диаметра, диаметр.

2/ - в 10-й минуте 1.

- Диаметр этой звезды равен, при 10-м увеличении, 10/1000 по-  
казано.

3/ - На 15-й минуте в 10-й минуте 1. Диаметр 10/1000.

- Диаметр - 6/1000, диаметр - 10/1000 по шкале.

4/ - На 15-й минуте в 10-й минуте 1.

- Диаметр, диаметр 10/1000 по шкале. На 10/10 по шкале, диаметр 10/1000, диаметр 10/1000.

5. Диаметр - 1/ - На 15-й минуте в 10-й минуте 1. Диаметр 10/1000.

- Диаметр, диаметр 10/1000 по шкале.

6/ - На 15-й минуте в 10-й минуте 1. Диаметр 10/1000.

- Диаметр, диаметр 10/1000 по шкале.

7. Диаметр - 1/ - На 15-й минуте в 10-й минуте 1. Диаметр 10/1000.

- Диаметр, диаметр 10/1000 по шкале. На 10/10 по шкале, диаметр 10/1000, диаметр 10/1000.

8. Диаметр - 1/ - На 15-й минуте в 10-й минуте 1. Диаметр 10/1000.

- Диаметр, диаметр 10/1000 по шкале. На 10/10 по шкале, диаметр 10/1000, диаметр 10/1000.

9. Диаметр - 1/ - На 15-й минуте в 10-й минуте 1. Диаметр 10/1000.

- Диаметр, диаметр 10/1000 по шкале. На 10/10 по шкале, диаметр 10/1000, диаметр 10/1000.

10. Диаметр - 1/ - На 15-й минуте в 10-й минуте 1. Диаметр 10/1000.

- Диаметр, диаметр 10/1000 по шкале. На 10/10 по шкале, диаметр 10/1000, диаметр 10/1000.

11. Диаметр - 1/ - На 15-й минуте в 10-й минуте 1. Диаметр 10/1000.

- Диаметр, диаметр 10/1000 по шкале. На 10/10 по шкале, диаметр 10/1000, диаметр 10/1000.

12. Диаметр - 1/ - На 15-й минуте в 10-й минуте 1. Диаметр 10/1000.

- Диаметр, диаметр 10/1000 по шкале. На 10/10 по шкале, диаметр 10/1000, диаметр 10/1000.



THE UNIVERSITY OF CHICAGO  
LIBRARY

1891  
G. H. P.

1891  
H. C. P.



I. В СФЕРІ ЗОВНІШНЬОЇ ПОЛІТИКИ  
И ДЕРЖАВНОГО ЦЕНТРУ У.В.Р.

1) Переведення державно-національної війни і орієнтація на власні сили.

2) Забезпечення повстанчої армії на передовій.

3) Забезпечення організаційного перебудовування України, відновлення, відбудовування державного апарату та націоналізації України до повного повернення на батьківщину.

4) Активізація в сфері Політико-Економічної політики.

5) Доведення державної делегації до кінця.

6) Перегляд персонального складу закордонних представників.

7) Говорити господарю закордонних представників.

8) Оподаткування господарювання закордонних представників.

9) Акція в сфері звільнення землі, фондів в Україні, Румунії, і відновлення зв'язків з українськими дітьми, вивезеними в Росію.

10) Протестувати проти війни, благодійність, участь до боротьби античної доповіді на нинішній війні.

II. В СФЕРІ ВНУТРІШНЬОЇ ПОЛІТИКИ  
ДЕРЖАВНОГО ЦЕНТРУ У.В.Р.

1) Організація повстанчої армії і особиста допомога їй.

2) Збереження і забезпечення армії.

3) Екстрені скорочення урядовців до мінімальної необхідності.

4) Широкі переведення армії самопомогі.

5) Упорядкування фінансової справи. а саме: ліквідація і стягнення з держави всіх видів державних ресурсів, як-то: цінностей, грошей, борги, аванси та інші цінності до-б вони не знаходились; 6) забезпечення Української нації та урегулювання внутрішньої справи.



- 6 | Ощадність в Державних видатках.
- 7 | Продовження чинности Ради Республіки.
- 8 | Оформлення положення Голови Деректорії.
- 9 | Вирішення цілої політики внутрішньої і зовнішньої  
~~10~~ тільки правительством і з участю тільки мініс-  
трів|.
- 10 | Інтенсифікація підготовчої праці по міністерс-  
твах.
- II | Забезпечення правного положення громадян в Падь-  
щі та взагалі за кордоном.

1 VII 1921 року







Нічого остаточного на цій нараді не було при ято тому, що ми, я і н. Сосновський, а також відкрити обговорення по суті ми застр-  
б-ні були, що сьогодні ми могли виявити остаточну думку Се-  
ребовича, який був присутнім на нараді.

1. Друга група.- криза науко-створення і несповісності. Ми все ще стояли на принципі єдності утворення. У теперішній скрутний час, Рада Республіки повинна продовжити свою роботу активніше, але не зупиняється досі тільки на справу заборонення. Рада Республіки мало діє, нічого не робить. Рада Республіки, що можливо ми вже втратили мент роботи створення у науковій забороні. Персоналі підготовили партію і осіб створення у нас винні заборонити.

П. ТРАПІТ.- Знов звинувачуюся до початку цієї розмови. Я хотів  
і всі ці речі, і ці всі некорисні, і чого ж сталося? Ці  
речі хотіли підіти свіжо до вичерпаного часу і усталити  
ті діли, на яких історичні предмети до повернення на землю  
до речей? Було порадити Насирію, але воно не захотіло за-  
явити, що це, напевно, до остаточних тих ділих не на часі.

Н. КРА. 1934. - 5-імени воїх фракції. Більшу над зробити з'яву.  
Нісчи іх. з'яву, зустрі з "асуваць, на з'яву з кризою не жсна.



























П. ГРАДОВИЧ.- Інші пресні савоку виступили з проханням висловитись за комітет, ру. н. Гавришук, який казав, що в ньому пролегли всі роботи, тому бавок пропонує казати кабілатуру сьогодні і довести до відома Голови Директорії.

При голосуванні одностайно позая виявляється того ж дня довести до відома Голови Директорії про виставлену комітету ру.

III. Доклад 31 савоку і Закардонної комісії про комітет за змиску.

П. ОГОРОДНИК.- Співати поради десь комісії при тлі до висновку, що через треба утворити спеціальну парламентську комісію, яка б відала постійними справами. Розгорналися на прохання утворити Раді савоку з представників Превислоства і Раді Республіки, але на думку не прийняли. Але вирішили позитивно тисто на, а саме: комісія. Преса по в пресні не розгорнула, Раді Республіки.- Від цієї парламентської комісії розділяється на тіжак комісія, справи похитання, а взагалі поверну, на змиску.

П. ГАЛАНКА.- Пресні мусять висловити в тіжак питання про утворення такої комісії, а в справу про Раді Республіки.

П. ПРИБИЛІС.- В тій савоку виступили Голова Р.Р. Гавришук, який повідомив про виступ пресні змиску, та напруженим, що, якщо пресні довести до відома Голови Директорії, що савоку.

П. ГОЛОВ.- В справі савоку в савоку члени Раді Республіки висновки.

В 3 години вечора засідання закінчується.

ЧЕРНИ Савоку

ГЕЛЕНІН Савоку



ЗУСТУПКА

ЗАСІДАННЯ - СЕКРЕТАРЬ - КОМПЕТЕНТ - від 12 липня 1931 р.

Засідання Президії Р.Р. / Голова Р.Р. І. Ченко-Тенішевський,  
і перший Секретарь В. Лиховий / і Ченцов-Директор відкриває-  
ється в 7,15 год. вечора.

Присутніми були: 1/ Крамченко / С.С. / 2/ Лещенко / Д. /,  
3/ Говорун / С.С.П. /, 4/ Станіс / С.С. /, 5/ Ковалевський / М.Р. /  
6/ Монодочовський / записн. /, 7/ Буцкі / полт. /, 8/ Транет / ки-  
ев. /, 9/ Огородник / м.зан. /, 10/ Білан / К.С.С. /, 11/ Ште-  
ліс / над.конст. /.

На порядку денному:

- 1/ обговорення витягу з журналу засідання Ради Міністрів від  
16 липня в справі надання акредитації до Берестя.
- 2/ відповідь Голови Директорії на запит про кандидатуру «старого-  
ного» севьорен-конвентом на Голову Ради Міністрів.
- 3/ Записка дирекції С.С.
- 4/ Записка Голови Р.Р.
- 5/ питання про кризу кабінету

І. П. СЕКРЕТАРЬ.- З огляду на те, що були відомості, що на війни-  
ні великі мали діти намі гроні, я звернувся до Голови Ради Міністрів  
і просив його поставити на порядку денного обговорення Ради Міністрів. До  
Президії Р.Р. надіслано: заступити витяг з журналу засідання Ради  
Міністрів від 16-го липня:

Витяг з журналу засідання Ради Народних Міністрів 16 липня 1931 р.  
№ 104 - А. Слухали: пункт 3-й. Висловила Голова Ради Народних Міні-  
стрів в справі продовження делегацій сесії преси у Варшаві.

Постановили: Видавляти гострої потреби, негачого продовження преси  
у Варшаві по закінченні сесії, Рада Народних Міністрів, яка в даний  
момент, після подання пропозиції про денісмі кабінету, продовжує  
свою працю лише як технічний орган, - не вносить для себе жодних  
заходів по вирішенні питань про можливість надання делегації до  
Варшави, зокрема цього питання належить в сфері політичній.



Тому Пріиніпалью сталося на дотичні надіслані делегації для про-  
додання проті у Варшаві, Рада Народніх Міністрів опинилася на  
необхідності дати цю справу під розвагу Президії Ради Республіки  
зі своїми припідкриваннями на те, що делегація може бути відрідже-  
на Радою Народніх Міністрів до Варшави лише після з'ясування пози-  
ції і відношення до такого відраджання з боку Ради Республіки.  
Голова Ради Народніх Міністрів Прокопович, державний Секретарь Ва-  
гриновський.

П. ГОЛОВА.- В склад делегації було призначено 3 особи: П. Ніковсь-  
кий, П. Вияничук і П. Дівницький. П. Ніковський відмовився, значить  
два інші члени можуть поїхати, це не простіше вирішення.

П. КОВАЛЕВСЬКИЙ.- Можуть бути два впливи: 1/ делегація їде для  
техничного одержання грошей 15 мільонів і за Рівенське золото, але  
ж практика показала, що для одержання грошей <sup>продати</sup> починати нові захо-  
ди, які можуть затягнутися на тиждень і на місяць.

Тоді треба усунути питання про кризу поки не будуть одержані гро-  
ші. Тому то Рада Міністрів і виявила необхідну обережність. 2-й ви-  
хід основний: налагодження кризи в найближчому часі і коли є га-  
рантія скорого налагодження, то треба, щоб делегація не їхала, бо  
міняти їхня в разгар роботи було б не доцільним.

На мою персональну думку треба звернути увагу на головне: налагодити  
кризу, щоб дати Правительству можливість повести цілком прав-  
ну делегацію.

П. ОПРОДНИЙ.- Доки не буде налагоджена справа з кризою, конвен-  
т нічого не може вирішити, бо делегація може бути послана  
лише тільки по налагодженню кризи.

П. ТРЕПЕТ.- Ця постанова Ради Міністрів тільки показує на необ-  
хідність скорше налагодити кризу.

П. БРАТІВКО.- Коли ця справа з отриманням 15 мільонів і за Рів-  
ненське золото, політично вже переведена, то значить залишається  
технична робота, яку не в місяць може перевести. Коли ж справа не на-  
лагодиться політично, то треба одкласти її до утворення нового кабі-  
нету.

П. ОГОРОДИНИ.- Простіше відповісти дати: "Конвенція не  
має права вказувати дати директуми Правительству про теоретичні вза-  
но відносини між Правительством і Радою Республіки під час кризи."



12

... сенатори-конвент не попередили, засіданні доручає мені бере-  
дети зго рішення Голові Держави. Постанови сенатори-конвенту  
для мене святі.

П. СГОРОДНИК.— Я керуюсь законами. В своєму листі Голова Дирек-  
торії зазначав, що не може прийняти кандидатури /-/ нового прем'є-  
ра, доки не буде йому представлена платформа нового кабінету.  
Ато ж має бути ця платформа?

П. ГОЛОВА.— Очевидно сенатори-конвент.

В цій революції роблять друге спроба поставити мене, Голову Рр  
в положення трагі-комічне, бо недовіря кабінету Прокоповича не  
було висловлено.

П. СТАНИК.— Ця революція зовсім не відповідає положенню, бо  
криза настала в наслідок відхилення фракцією С.Д. своїх міні-  
стрів. Я категорично протестую проти такої редакції.

П. МОЛОДОКОШЕНКО.— До цього часу я не чув про недовіря кабінету  
п. Прокоповича.

П. КРАВЕЧЕНКО.— Бажали б з формального боку фразу: "в наслідок  
недовіря" не відповідала правильності, я нічого не маю, щоб її  
викинути.

П. ВІДНОС.— Не просто якась непорозуміння, бо не тільки не бу-  
ло недовіря, а навіть пропонували п. Прокоповичу скласти новий  
кабінет.

П. КРАВЕЧЕНКО.— Тут сказано про недовіря кабінету, а не п. Проко-  
повичу. Фразу "в наслідок недовіря" можна викинути і записати  
просто: "факт кризи кабінету В. Прокоповича є установлені".

П. МОЛОДОКОШЕНКО.— В імені фракції залізничників знову заяву:  
фракція залізничників до цього часу не визнавала штучно утвореної  
кризи.

Криза кабінету Міністрів в теперішній час є злочин.

Фракція залізничників приймає участь в обговоренні кандидатури  
нового Прем'єра брати не буде. Залишає за собою право обговорення  
кандидатур інших міністрів, коли більшість сенатори-конвенту буде  
засідати при кабінеті.

З залізничною фракцією залізничників буде зостанати солідарно з  
фракцією С.Д.

П. СТАНИК.— На, панувати, фракція кризи не євочасною, але



... Голова, С.Тимошенко. - а пропозицію його не прийняти до уваги для про-  
дальшого розгляду, бо не опрацьовано належним чином.

При голосуванні за пропозицію деп. Мелодомовенки голосує 4, про-  
ти 3 і 2 утримується; за пропозицію деп. Сгородника - 6, проти  
4 і 1 утримується.

Тримається пропозиція деп. Сгородника.

ГГ. Заява Головного Отамана/п. Секретарь зачитує заяву/:

Д. Голові Ради Республіки. Прем'єр міністр ... Прокопович з цього  
чиння звернувся до мене з проханням про демісію, посилаючись на  
"внутрішні політичні відносини", що до дасть йому змоги "зоста-  
тись на чолі Прасительства".

Вважаючи сучасні стан наших державних справ та сарматичні  
аміні Прем'єра не вичаго, урочаючи з такої причини навіть шкоду воли  
ну для цих справ, я прошу вас, пане Голово, настановити мене в курс  
тих причин, які спонукали п. Прем'єра Прокоповича податись на де-  
місію; разом з тим я прошу вас, з імя згаданих інтересів, які вам  
добре відомі і мають для кожного патріота обов'язуючу силу, впли-  
нути на п. Прокоповича в тому напрямку, щоб він не змінив назад свого  
прохання про демісію. Петлюра.

Н. ГОЛОВА.- Після засідання сеньорен-конванту II/VII я був у Голо-  
вого Отамана і почув, що сеньорен - конвантом названа кандидатура п.  
Тимошенка, який отримав подавляючу більшість. На це Головний Отаман  
заявив, що не знаходить можливим при няти від сеньорен-конвента зая-  
ви про кандидатуру на нового Прем'єра, доки не дістанемо в письмій фор-  
мі відповіді на його листа з приводу демісії п. Прокоповича і також  
в письмій формі платформи нового кабінету.

Н. КРАУЧЕНКО.- Прекшій С.С., С.С.П., Кооп. і М. сам. гадають, що  
на ліпше було б послати відповідь від Голови Р.Р. такого змісту:  
"З огляду на те, що для більшості Ради Республіки факт кризи ка-  
бінету В. Прокоповича в наслідок недовіри є установлення в порозумін-  
ні з фракціями Ради Республіки наяв за п'ять подати до відомої нашої  
фракції кандидатуру на Прем'єр-міністра дна. С. Тимошенка, якому  
прохав доручити формування кабінету".

Н. СГОРОДНИК.- Голова Директорії в своєму листі.....

Н. ГОЛОВА пер бинше: - на Голова Директорії, а Голова держави тож











не могла.

4. Як наслідок цього, на базі взаємної довіри і загальному нормальному настрою наді, напроєкт Р.Р. на державні апарати, фракція С.-Д. порекомендує в основі, виступаючи своїм завданням.

Намало гарантувати державні інтереси собою в справі відповідного обсягу до-них поріснів, в тому в поставили до цього перш за все.

Але виданню кандидатури бізнесу Р.Р., в сукупості зостереження фракції С.-Д. в. Тимішине на становище Голови Ради Міністрів, в в. Лівинського на Міністра Закордонних Справ, а також приналежних до жодної політичної організації, до мусіла би забезпечити в політичному розумінні діяльність цих людей в тих відповідних становищах, примусило фракцію С.-Д. поставитись негативно до цих кандидатур, і в разі розглядування вистереження, жити не відрізняє рішучих засобів, які тільки і мають в розпорядженні синісвітної фракції С.-Д., а саме, вихід з Ради Республіки.

Діяльність фракції Р.Р. на засіданні "Сеньорен-Хоньвенту" 11-го липня С.-Р. вичинає ніхочкити подання біти на зустріч вистереженням фракції С.-Д. в справі приуважени подого бізнесу Міністрів і тим самим поставило фракцію С.-Д. в становище, в яке не була поставлена ні одна фракція за весь час існування Ради Республіки, а саме: в становище неопригідного глядача експериментів білльшости і то над справами вищого державного характеру.

В наслідок цього фракція С.-Д. заявляє, що з дня 13 липня 1921 року вона виводить зі складу Ради Республіки.

Відходячи від проті в Раді Республіки, фракція С.-Д. постановила оконстатувати, що з 13 виходом білльшости Ради Республіки не припиняється. На голову фракції в. Кориньська, Членів фракції Г. Ставник, в. Кориньська, в. Кориньська, на секретаря в. Ставник.

П. СТАВНИК.- в додаток до пункту 3. заявив фракції і тому, що в них знаходиться, в С.-Д. білльшості кабінет по в. Раді Республіки, анову якому, то в кабінет, який би був утворений по в. Раді Республіки 1921 не вийде, Раді Республіки вона вичинає







на аз владу і тому ніякі пропозиції не виходять. Інакше прийдуть  
всі до другої пропозиції відомої Раді Р.Р. продовжувати  
свої роботи.

Б. МІХАЙЛОВИЧ. - Не має ніякого відношення до Р.Р. не вихо-  
дить і не має такої різниці між ними. До Раді Р.Р., то  
вже на попередньому засіданні Закарпатсько-Львівському він має жорналь-  
не право виступати лише при певних умовах. *Між іншим*

Б. ПІДКО. - Я інтенсивно підтримую зацікавленість Раді Республіки про-  
ти цього проекту С. . . не виходить, не такі останніми чертці молоді,  
цікаві на авторитеті на Закарпатті. Власне про це і не всі устатки  
і це я не хочу виступати з Раді Р.Р. . . відмовитися. Інакше під Р.Р.  
виступати проти, як і над Закарпатським Центром. За цим питанням, до о-  
станнього, як і раніше, нічого не стало.

В. ПІДКО. - Думаю, що в Раді Республіки в і другі дні, до цієї  
виступати ніяк С. . . не виходить, проєкт С. . . і згодуюсь  
з В. СТУСОВИЧ, що виступає у своїй формі дуже односторонніми.  
До Раді Р.Р., то думаю, що виступає Південь Р.Р. може скласти  
періодичний план на Закарпатті.

В. ПІДКО. - Думаю, що відносини між Раді Р.Р. . . подані  
на аркадійський, як і не виходить з них.

Власне мусить піти на це, як і на тій Закарпатській території, що  
виступає С. . . відносини між Раді Республіки.

В. ПІДКО. - Думаю, що виступає ніяк виступає виступає, до  
власно, що між С. . . і над тій територією, що і виступає С. . . і  
думаю, що вони стоять на добрій дорозі.

В. ПІДКО. - Я маю свої звички і по Раді Р.Р. і по ста-  
рим традиціям. Але, до не можу відмовитися від тактичних зв'яз-  
ків, але від ілюстрації в Закарпатсько-Львівському, політичного віде-  
оінформації і проєкту, який може бути чи старим відео, чи  
популярну С. . .

Відносини між Раді Р.Р. . .

В. ПІДКО. - Думаю, що виступає ніяк виступає, до  
власно, що між С. . . і над тій територією, що і виступає С. . . і  
думаю, що вони стоять на добрій дорозі.



[illegible]

1. Тема — спасив про то, що могло не бути хорошо наслідком



світкою прити наїм кабінету, канцелярії та інше - то  
історія держави. Від тих же з історії була неможливо  
то відома Голови держави що історичній Голови Р.Р. про савану  
історичній держави про зміну політики на відповідальність дії. З  
тех зображень зміни була неможливо "Голови держави"

Він був викладена зміна політики держави. Завдя була при-  
нята цілим Сенатором-Конвентом - був поправок. В той же час  
доліжне я це постанову Голови держави. В наслідок такого відно-  
шення до Голови Р.Р. я , навіть коли я не був зовсім історичній  
С.Р. до якого часу і я, про 11 вихід з Р.Р. , я рахував як  
якоб відношення силости виступи наслідком бути Голови Р.Р.  
У. КИТА РАХУВАЮ.

Н. КРАСІВІЧ.- в даний, до в відповіді Голові директорії, яку  
істор був Сенатором-Конвент, на спосіб являв означена.

В 1911 год. змінилася ситуація.

Голова держави  
*Голова держави*

Голова держави  
*Голова держави*



Засідання Сенаторен-Конвенту 17-го Липня, 1921 року

Засідання Президії Р.Р./Голова Р.Р. І. Фещенко-Чопівський і перший Секретарь Ф. Жижик/ і Сенаторен-Конвент відмикається в 11,50 год. дня.

/Головує перший Секретарь/

На порядку денному справа з підписом і передачею відповіді Сенаторен-Конвенту від 16-го Липня Головному Отаману на його лист від 8-го Липня, 6/р. П. ПЕРШИЙ СЕКРЕТАРЬ інформує, що згідно постанові Сенаторен-Конвенту від 16/VII необхідно було послати відповідь Головному Отаману на його лист до Голови Р.Р. від 8/VII, але Голова Р.Р. відмовився підписати лист і пропонував йому, як головному на засіданні Сенаторен-Конвенту 16/VII.

П. ГОЛОВА Р.Р.— Я відмовився підписати, причина в тім, що Сенаторен-Конвент не зачув сатисфакції від тих, які спрავокували мене, як Голову Р.Р., а тим самим і Сенаторен-Конвент своїми заявами, які були адресовані до Голови Держани.

Я поставив питання, рубом, або я підписую лист до Голови Держани, як це було зазначено і в попередніх заявах, або в протиганому разі як компроміс підписую лист Головному в засіданні Сенаторен-Конвенту

Я, як Голова Р.Р. ображений за цілу Р.Р. і Сенаторен-Конвент тим, що така постанова відбулася, прийнята Сенаторен-Конвентом і не було жадних сатисфакцій. Коли бльок і окремі фракції провакують Голову Р.Р. вони провакують цілу Р.Р. Я мушу реагувати на це, а це було зроблено не випадков, бо двачі в двох заявах було підкреслено "Голова Держани"

Прому заслухати й другу мою претензію, яка торкається мене, Голову Р.Р., а тим самим і всіх Вас.

Було внесено запитання в справі допомоги тижнику "Воля" і на запитання, появилась відповідь в тій же "Волі"

/П. Голова зачитує, одвертий лист, надрукований в "Волі", редактором, і до Голови Р.Р. про те, що він дякує за турбування його журналом, але, доки Голова Р.Р., всі урядовці голодують, він від допомоги одмовляється/

Це, теж сталася, провакація, яка понесла образу цілій Раді Республіки. Я, як Голова Р.Р., мушу реагувати на це.

Лист я підпишу тоді, коли буде дано задоволення.

П. КРАЧЕНКО.— Мене дивує цей інцидент і я не розумію чому піднято це питання. В декларації Правительства також був вжитий термін Голова Держани. Ми, маючи в законний спосіб на чолі Держани Голову Директорії, часто по обивателськи називаємо Голову Директорії — Головою Держани, тим більш, що на даний



мент, він є єдиний репрезентант Української Держави. Тому жодного порушення  
національній Республіці називаємо Державою, постільки можемо Голову Дирек-  
торії назвати Головою Держави. Не має тут жодного порушення.

Чому ж Голова Р.Р. не звертає уваги на те, що в декларації Гр унтер-  
ства виразами додає, таке значіння, то чому ж він пропускає їх, чому він не  
звертає увагу Сербско-Конвенту, коли він вживав обивательські вирази?

П. ГОЛОВА.Р.Р.— Коли питання ставиться в такому плані, то лист передкла-  
ється на імя Голови Держави і я його підписую.

П. КОВАЛЕВИЧ.— Нічого не маю проти вживання різних назв: Голова Директо-  
рії, Головиний Отаман, і Голова Держави. Тим сильн, що в платформі було ска-  
зано: на даний мент Голова Директорії — Головиний Отаман є Головою Держави.

Перед нами стоїть питання не про назву, а про розв'язання загальної  
кризи. Кінець ~~цього~~ ясний, відомий кончатий ітог, який не забаром настане, н  
не той роввал до якого ми йдемо.

П. КОЛІСА.— Сербско-Конвент виніс постанову, а не, же діло Голови Р.Р., як  
він відповість ; як він буде називати Голову Держави чи Голова Директорії.

пропозиція, представити це Голові Р.Р.

пропозиція деп. Кобак приймається.

В 12,30 год. дня засідання замикається.

ПЕРШИЙ СЕКРЕТАРЬ

ТЕХНІЧНИЙ СЕКРЕТАРЬ



## П Р О Т О К О Ж Ч. 15

Засідання Сеньорен - Конвенту.

18 липня 1921 року.

Засідання Президії Р.Р. | Голова Р.Р. І.Фещенко-Чопівський і Перший Секретарь Ф.Хижняк | і Сеньорен-Конвенту відзначається в 6,15 год.веч.

П р е д с т а в н и к и ф р а к ц і й:

1|Сапіга |и.р.|, 2|Кравченко |с.с.|, 3|Говорун |с.с.п.| ,  
4|Трепет |кооп.|, 5|Огородник |м.сам.|, 6|Кобза |х.д.|,  
7|Бублій |пошт.|, 8|Молодохоженко |гализи|.

|Головує Перший Секретарь.|

На порядку денному: Відповідь Голови Директорії на лист Голови Р.Р., ухвалений на Сеньорен-Конвенті 16 липня 1921р.

П.ПЕРШИЙ СЕКРЕТАРЬ зачитує листа Голови Директорії:

Панові Голові Ради Республіки.

Коли 6-го липня ц.р. Прем'єр-Міністр Прокопович вніс мені подання про свою демісію і коли я потім довідався, що це не є лише його персональна демісія, а наслідок внутрішніх ускладнень в Раді Республіки, що спричиняються до кризи Кабінету, я листом з 8 цього липня за ч.905 звернувся до Вас, Пане Голово, з запитанням, які саме причини викликають цю кризу.

У відповіді своїй, не подаючи мені належних пояснень що до суті кризи, Ви лише повідомляете мене, що Сеньорен-Конвент Ради Республіки вважає кризу Кабінету Прокоповича, після вступу представників партії соціалістів-федералістів в Раді Республіки, за факт доконаний, і що фракції висовують на уряд Прем'єр Міністра кандидатуру депутата Тимошенка.

В звітах про діяльність Ради Республіки за останній час я не знайшов ніяких реальних слідів цих усклад-



вона і таким чином я бачу, що криза Кабінету проходить не звичайним парламентським шляхом, не внаслідок будь-якого висловленого недовіри до Уряду з боку Ради Республіки, а з якихось невідомих мені обставин, які очевидно викликають і виїх фракції соціалістів-федералістів з Ради Республіки, і той розлам і розбрат, що за останні часи помічається в нашому органі народного представництва.

Несучи, як Голова Держави, всю відповідальність за нашу державну справу і передбачаючи, що розлам в Раді Республіки може спричинитися до небажаних негативних наслідків для цієї справи, я не можу в належний спосіб їм запобігти, не будучи в курсі всіх причин, що утворили нинішню важку внутрішню ситуацію.

Отже, вважаючи на konieczно прискорити розв'язання склалася ситуації, прошу Вас, Пане Голово, подати мені вичерпуючі відомості про цю справу, щоб я міг свідомо прийняти в ній певне рішення. ПЕТАРА.

П.Г. О. ЛОБА Р.Р. пояснює: - Ще 11-го у вечір після засідання Сеньорен-Конвенту я був у Голови Директорії і наважув йому кандидатуру п.Тимошенка. На це був перший лист, відповідь на який Сеньорен-Конвент уважав 16/VII. Вчора я знов був у Головного Отамана і він сказав, що все ж на своє питання він не має відповіді.

П.ПЕРШИЙ СЕКРЕТАРЬ: зачитує копію листа Голови Ради Міністрів до Голови Директорії:.

Панові Голові Директорії Української Народньої Республіки.

Подавши до рук Вашої 6-го цього місяця прохання про демісію й в того часу технічно виконуючи обов'язки Голови Ради Міністрів, я не можу прийняти на себе відповідальності за від державних справ. Тому повторю прошу Вас, Пане Голово, ласкаво взяти моє прохання й звільнити мене од покладених на мене обов'язків, яких я не можу далі нести. Вячеслав Прокопович [с.р.] 18.VII.931.



П. ГОЛОВА Р.Р. : -Сьогодні я бачив Прем'єр-Міністра. Він дуже сивизований ситуацією і заявив мені, що завтра передає свої уповноваження заступнику А.М. Лівницькому. Головний Отаман завтра збирається їхати по таборах, тому необхідно б сьогодні розвиршити це питання.

П. ОГОРОДНИК. - Заходить складна ситуація. Правительство два рази подає до демісії і не може нести віднічальности. Ніби то і Голова Директорії хоче швидко розвиршити це, як і ми всі. А все ж чомусь не має результатів. Думаю, що Голова Директорії міг би прискорити справу, як би пішов на зустріч бажанню Сенаторів-Конвенту. Думаю, що зараз же розвиршити цього питання ми не зможемо.

П. ГОЛОВА Р.Р. - Очевидно, ми повинні вирішити, яку відповідь дати Голові Директорії. В цілях прискорення, гадаю, що треба б доручити де-кількам чоловікам в'ясувати справу Голові Директорії. Треба справу рішати більш колегіально, бо можливо треба на місці приймати якісь рішення. Коли ж доручити цю справу лише Президії, то знов може затягнутися.

Приймається пропозиція справу передати на вирішення фракцій, після чого сенаторів-Конвент прийме рішення.

П. КОБЗА. - хочу сказати де-що по суті. Мені здається, справа така. Голова Держави очевидно не зовсім поінформований був про причини кризи. Криза оталася через відхилення С.-Ф. в Раді Міністрів. Ясно, що Міністри С.-Ф. мусять скласти свої обов'язки на руки заступників. Це вже буде фактом для Голови Держави і він не потребуватиме від нас відповіді. Значить цим справа розвиршилася б. Але тому, що Голова Держави може виїхати, треба через делегацію сказати йому, в якому стані буде держава, коли він поїде днів на 10 може, а Міністр Прем'єр складе свої обов'язки.

П. ОГОРОДНИК пропонує зробити перерву на 15 хвилин, щоб бльок і фракції порадилися, а в той же час вяснити, коли іде Голова Директорії.

П. ГОЛОВА Р.Р. - Деп. Кобза має слушність. Але передача мусить бути оформлена, без причини не може бути. Прем'єр-Мі-

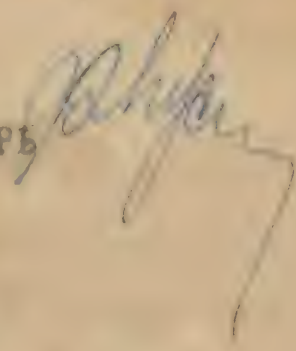


мистр мусить послабити і передати справи заступнику.  
Завтра там і буде це зроблено.

Оголошується перерва на 15 хвилин:

Після перерви, по висновок, що Головний Станція іде 19-го  
по обіді, приймається односторонньо при дню, що утримався,  
послати до Голови Директорії делегація в складі: Превідії  
Р. Р. і 3-х депутатів, н. п. Огородника, Кравченка і Говоруна.

В 7,45 засідання замикається.

ПЕРШИЙ СЕКРЕТАРЬ 

ТЕХНІЧНИЙ СЕКРЕТАРЬ 



## ПРОТОКОЛ

ЗАСІДАННЯ СЕНЬОРОН-КОНВЕНТУ від 19-го липня 1931 р.

Засідання Прем'єра Р.Р. / Голова Р.Р. / Кравченко - Членів-  
лих і перших Секретарів . / Іванак / і Сеньорон-конвенту на  
відбудеться в 11.30 год. дня.

Присутні представники прески: 1/ Кравченко / С.С./, 2/ Косач  
/ Л.Д./, 3/ Говоруна / С.С.С./, 4/ Гелука / П.Р./, 5/ Огородник  
/ П.Сам./, 6/ Довгорука / Радко./, 7/ Броді / Нонт. /, 8/  
Вілань / К.С.С./ і 9/ Антош / Вац. Сени./.

Головує перший Секретарь . Іванак.

На порядку денному: Інформації делегації від сеньорон-конвенту  
в складі Прем'єра Р.Р.: 3-х депутатів: Кравченко, Огородника і  
Говоруна до Голови Директорії.

П. ГОЛОВА Р.Р. передає зміст розмови делегатів в Голову  
Директорії: - На початку сесії був деп. Огородник. Він інформу-  
вав про історичний ход подій: інтерес депутатів Р.Р. до закор-  
донної політики і політики в останній часок все зростає, а за-  
кордонні і міжнародні комісії було одмічено успіхів нашої  
політики в Персії, сеньорон-конвент затребував експозе. Пра-  
вительство відповіло, булох відповідей, до комісії П. Віковсько-  
го треба прийняти; прески С.С. відкликана своїх міністрів, що  
підтвердила нашу політику, до було опровергнуто в сеньорон-кон-  
венції. Одні з них з цього - іменування П. Тимовенка Головою Ра-  
ди Міністрів.

Далі свої інформації деп. Огородник висловлює різноманітні  
співідомлення від Голови та Закордонної Комісії.

Голова Р.Р. і П.Р. підняли, до закриття розмови,  
яку він в перше вказав, на відслідок дієвості, роботу повстансь-  
яку він вказав, з усіма сільськими народами. Дивимо на в нормальних  
умовах і булох і сеньорон-конвент поступить на в дужу парламен-  
таризму і стануть його само перед головним законом.

Резолюція в потужності довіри Міністру Закордонних Справ на







П. КРАВЧЕНКО: - Уряд не роботоздієний, це ж послужило і причиною виходу С.Д. з Ради Республіки.

П. ОГОРОДНИК .- Ми стоїмо на дерев'яному ґрунті. Затягнення кризи доведе до розкладу Ради Республіки, а не значить не буде центру. Я боюсь, що парламентські кола де які можуть шукати інших центрів і, головню, серед правих.

П. ОГОРОДНИК додає до інформації Голови Р.Р.- я мав на увазі Х.Д., со е кулуарах чутки про це.

П. ГОЛОВА Р.Р. продовжує інформації: - П. ГОЛОВНИЙ ОТАМАН: - Перспектива консолідації з правими колами не існує. Коли буде розкол на праву групування і демократичну, то армія і громадянство підуть за демократією. З П. Тимошенком зараз не можу почати переговори, бо їдуть в табори.

П. КРАВЧЕНКО: - Маємо підтримку і з ліва і з праві. Думаю, що наступить консолідація після створення кабінету П. Тимошенком.

Далі П. Головний Отаман сказав, що не має більш нічого сказати нам, - закінчує інформації П. Голови Р.Р.

П. ОГОРОДНИК пропонує перенести засідання на 71 год. вечора, щоб всі підготувались заслухати інформації.

П. КРАВЧЕНКО додає інформації: - В кінці коли Головний Отаман сказав, що не може почати переговори з П. Тимошенком, бо їде в табори, я зазначив: наколи сьогодні Голова директорії покликає П. Тимошенка і доручить йому створення кабінету, це дасть можливість і нам приступити до праці.

Далі скажу своє враження. - Коли говорився, що криза затягнеться і може перейти в кризу парламентську і що тоді центральні групи можуть піти з правих колами шукати іншого центру, Головний Отаман сказав, що він не бачить, адже, що не буде тривалим, але він перед ним не зостановиться. Бачить Голова директорії рахується з тим, що наш центр може розіб'ється на дві групи.

П. ГОЗОРУН.- Я винію враження, що Рада Республіки і Головний Отаман стоять ніби на різних позиціях. Звідно з того, що, як сказав Головний Отаман, йому в перше стало відомо про резолюцію її стосовно таємної змови і що вона не від-



повідас дійсному стану річей, що він би знав про неї, крім би цього діл, навіть сам приїзав сю, щоб довести Раді Республіки дійсний державний стан, бо в тих двох комісіях було неправдиво його з'ясування.

П. КРАТІВНИЙ:- Я прокумів Голову Директорії так, що по суті все ясно, але не має формальних моментів, які йому потрібні, а по значенню - потім відовідає на плечу. І Голова Отаман сказав, що платос, що подався до комісії тільки Прокопівич, а не підняв масіну. А потім, що ми не рахували потрібних об'єктивних на відомостях, коли хто потрібний подав до комісії. Значить Голова Директорії потребує формальне оформлення: - протокол пленума про відомості. Хоча він знає, що скликається в юридичному положенні Раді Республіки після виходу двох франків.

П. ОГОРОДИНИ:- Все враження, що все білизна стану розходиться між Головою Директорії і Радю Республіки. Тепер він підтверджує, чи правдиві ці після виходу двох франків. Прогнозую, коли представником білому він сказав, що серед обмеження волі Раді Республіки не користується впливом. Це все показує, що неформальне становище стану все глибшим і глибшим. Підтверджує Голова Директорії, що в суспільному положенні білому не мають значення моральні морального порядку між юридичного. У мене таке враження, що він дивиться, що ми парадиме постійні розслідування. Давали його першою год і кінець розмови, коли він сказав: панове, а білим не має чого сказати, це зробило неприємне враження.

По пропозиції деп. Огородника засідання переривається до 6 год., починаючи на увагу те, що Голова Отаман від'їждить о 9 -ї год.

В. 1,25 год. засідання переривається.

В 6,50 год. засідання продовжується.

На порядку денному: продовження обговорення інформації делегації до Голови Директорії.

П. ГОЛОУЧІЙ, ПЕРШИЙ СЕКРЕТАРЬ: починає читати промове Міністра В. Прокопівича до п. Левицького про прохання стосовно Голови Ради Міністрів.



- 4 -

П. ОГОРОДИНИК: - Більшості фракції в справі заслухання інформації пропонують прийняти і переслати Голові Директорії таку резолюцію: "сенсьорен конвент, заслухавши повідомлення президії Р.Р. та депутатів Огородника, Кравченка і Говоруна про відповідь одержану ними 19-го липня 6.р від Гаяна Голови Директорії в справі кризи кабінету, констатує:

1/ що сенсьорен-конвентом зроблено все, що йому належало зробити в справі формування Правительства і називає Голові Директорії кандидат на майбутнього прем'єра;

2/ що пан Голова Директорії відповів президії Р.Р. і визначившим депутатам, що він дасть свою відповідь сенсьорен-конвенту в справі кризи Правительства після того, як ним, Головою Директорії, буде залагоджено військові справи, які він намітив в програмі близької своєї діяльності;

3/ що зал агодження вгаданих військових справ вимагатиме кількадевного часу і що всяка проволочка з формуванням Правительства в сучасний мент дасть шкідливі наслідки для нашого державного життя.

З огляду на це сенсьорен-конвент ухвалив:

1/ питання про формування Правительства передати на розгляд пленуму Ради Республіки;

2/ приєднати в порядку законодавчої ініціативи до інтенсивної роботи в комісіях і пленумі Ради Республіки;

3/ надіслати парламентській комісії по всі центри української еміграції для належного інформування в цій справі."

П. МОЛОДОШОВИЧО.- Фракція залізничників залишається на попередній позиції і участі в голосуванні брати не буде.

П. АІДНОЗ:- Фракція культурно-освітня також участі в голосуванні резолюції брати не буде.

П. ІВІНІЙ:- Фракція поштовиків приєднується до цих загв.

П. ВІНТЕНІО:- Перш за все необхідно вжити всіх заходів, щоб повернулись в Р.Р. партії, які змінили, конкретно фракція С.Ф. Поки ця справа буде залагоджена, ми теж не будемо брати участі в голосуванні цієї резолюції. Залагодити справу необхідно шляхом компромісу.

П. ГОЛОВА Р.Р. - Чому підкреслити, що 3-й пункт безумовно ставить хрест над нашим центром. Ні про які компроміси не може вже бути річі.

П. ОГОРОДИНИК:- На думку, щоб цей пункт спричинився до неможливості пра



загальних відносин. Пр крізу аніміруть все одно всі, і не через занепокоєння. Парламентська комісія показала б, що тут не має розвалу, робота Радя Республіки ведеться.

П. ГОЛОВА Р.Р. Ну як поставити точку над і. Коли не комісія, то значить повинен в неї звістити і представник позабалькових фракцій. А як же вони будуть оспівати цю справу?

П. ОГОРОДИНИК:— Ізлов цей пункт здійснює.

П. МОМЕНДОНІШКО.— Як хотів би звернутися до сенатора-конвенту, до позабалькових фракцій з щирим побажанням вжити енергійних заходів для полагодження так званої штучної утвореної кріви. Коли бальок стає на дуже небезпечній шлях, на нас, позабалькових фракцій лежить обов'язок полагодити цю парламентську крізу. Пропоную всім позабальковим фракціям відбутися окрему нараду, щоб припинити цю руйнівну роботу.

Переживаємо критичний час. Я переконаний, що творити крізу тепер не на часі, поки не поповниться Рада Республіки, коли вийдуть може більш творчі угруповання. Що до праці нашої на Україні, то цим ми робимо собі, як кажуть японці, кірікірі. Ми даємо змогу на терені України розбивати ті сили, які ми вже мали. Наслідки вже маємо і дуже сумні. До цієї руйнівної праці залізничників не прикладають рук. Я бачу, що бальок сліпо йде по певній нахлонності, на це я хочу звернути увагу фракцій, які стоять ближче до робітничих мас, які вважають ніби то селянство, їх я закликаю переглянути свою поведінку. Тут ведеться політична справа, яка тягне розвал країни, обезсилення Верховної Влади. Я знаю, що особи, які посягають себе цією справою легко не підходяться. Фракції які переводять тут в політику, мають провадити думку не такої чистої роботи як ми уявляємо. Ми не політики, а професіонали, але державники і тому прислухаємось до партій, які стоять на сторожі державних інтересів.

Позабалькові фракції мають візватися й обговорити положення окремо.

П. КРАУЧЕНКО:— До сьогодні фракція залізничників не приклала рук до того що робилося протягом останніх 3-х тижнів. Відрадно чути, що нарешті фракція залізничників відчула серйозність менту і робить вакації. Ми весь час розуміли серйозність менту і тільки тому ми могли стояти. Ми були на уступки, але не на такі, які б знижували авторитет Радя Республіки. Де ж була фракція залізничників, коли бальок кривавий і ми будемо стояти на тому що бажано консолідація, але не за кошт авторитету Р.Р. Лише не принципі, що Р.Р. є верхній орган, лише стоячи на цьому, ми підемо на другі уступки. Ми шукали шляхів і єдиною умовою порозуміння ставили непорушність авторі-



- 7 -

тету Ради Республіки.

П. КОБЗА:— Тут порушено два питання: 1/ криза кабінету і 2/ порушено і консолідації сил.

Я погоджуюсь, що треба вжити мір до консолідації, яка порушилась виходом С.Ф. і С.Д. На цій повінці я завжди стою.

Що до кризи кабінету, то я рахую, що криза є, Правительство як такого не має, воно вмерло і воскреснути вже не може. Треба вжити рішучих заходів до утворення нового Правительства.

Очевидно, як я казав і раніше, перед Головою Держави не було й розглянуто це питання. Мені здається, що ця справа вже розв'язується і тільки повідомля Головного Отамана на відомому нараду може затягнути. Але в відповіді Голови Герцани я не бачу його небезпечна полегшити справу кризи.

Через те, що Голова Держави не був досить поінформований, затягнулася криза, тому затрималося вичищення польсько-українських відносин і грошове питання. Для підкреслення можна прийняти цю резолюцію, але без її рішучості, підкресливши, що питання про кризу переноситься на пленум і що затягнення справи одібно шкідливо, щоб і позаблочної фракції поставились серйозно і щоб партії які стояли на боці не могли виправдуватися.

Що до порушеної консолідації, то треба провести перетрактати. Хоч думаю, що С.Ф. могли б поладити на поверненням в Раду Республіки.

П. МОЛОДОШЕНКО:— Фракція валівничників під час штучного утворення кризи працювала, позиції вже не змінять, тому не має чого казати, що ми приступимо активніше до праці.

П. ОГРОДНИК:— Моя фракція бажає консолідації, але має сміливість дивитися в лице життя, яке піднесло факт кризи. Фракція завжди буде готова ввійти в ділові переговори з усіма фракціями.

Було б приємніше, якби фракції С.Ф. і С.Д. знов були в Раді Республіки, але рахую, що й без них справа може й мусити йти далі. Коли вони повернуться, але я вірю в це, то можуть бути певні перегрупіровки, але зараз затримувати справу не можна.

8-й пункт резолюції блок знімає і охотно приймаємо і правни, які є зглядували остроту резолюції, хоч остроти ми і не вносили.

П. ПІДНОЗ:— Деп. Кравченко було закинуто, що позаблочної фракції нічого не робили і що авторитет Р.Р. постраждав. При чому тут авторитет Р.Р. ? Бона ж нічим не змінила свого відношення до кризи,



не робив сенсоров-конзент, а головним чином бльок.

Повабльоківі фракції рахували, що криза штучно утворена, не її погляд про мажнства, яке я представляю, і тому ради авторитету Р.Р. не могли брати участі в тому, що непотрібно штучно утворено. В цьому брав участь тільки бльок і коли він бачить, що його авторитет падає, то не його справа.

Проповісія деп. Молодожененка для повабльоків фракцій ніяком прийняття.  
П. МОЛОДОЖЕНЕНКО: — Ми не погоджуємось з думкою деп. Огородника, що парламент може працювати й без фракцій, які пішли. До праці в неконсолідованій Раді Республіки залісничники не підготовлені.

П. КРАЗЧЕНКО. — І п. Молодожененко і п. Віднов зазначили про штучність кризи. Невже їм не відома резолюція Вільсової та Закордонної Комісії? вимога експертів. А коли відома це, то невже це показує що все йшло добре, а криза штучно утворена. Пора б уже залишити це слово, пора признати, що Урядом мало зроблено, і коли бльок стремить до того, щоб перелесті в найкоршій спосіб формування нового кабінету, то ція справі треба б допомогти.

Ченко ж виступає, що можливе повернення старого уряду, і що повернення Уряду, який мало зробив, повернення ~~А. М. М.~~ поладатъ справу? Ні це не поладатъ справу, треба лише сформувати новий кабінет. Запропонована резолюція говорить, що сенсоров-конзент зробив все, довів до кінця все, що на нього покладалося, а коли для Голови Директорії, як і для деяких фракцій, не були в'ясовані всі моменти, то це буде в'ясовано в плані Р.Р. Тоді всім буде відома як відноситься ція Рада Республіки. Лажаний пошук С.Ф. і С.М. і вхід нових партій, але все ж Р.Р. мусить працювати і в данній мент.

П. ЛУЖИЙ: — Голова Отаман від'їздить і повернеться днів через 10. Знаємо, що треба, щоб делегація в Варшаві продовжувала свою роботу далі і ідтягувати цього не можливо, бо ведення відсоток нашого існування залежить від Варшави. Сенсоров-конзент мусить розв'язати це питання, при чому думаємо, що в Варшаві / як і на думку Головного Отамана / в данній мент муть працювати лише ті особи, які вже працювали. Цю справу відкладемо на 10. і знов перед нами будуть такі факти, як ультиматум урядовців і п. Отама делегація мусить їхати в Варшаву, а кабінет продовжувати свою боту, бо ясно, що криза продовжується.

Сенсоров-конзент мусів би порозумітись з фракцією С.Ф., щоб створення нового кабінету дало консолідацію.



Зараз Р.Р. уявляє односторонність і створення кабінет без порозуміння з центральними фракціями станемо перед новою кризою, коли поповниться Р.Р. і вийдуть С.Ф. і С.Д.

Думаю, що справу з продовженням праці в Баржани треба вирішити сьогодні. Треба призначити скорше засідання сеньорен-конвенту на яке запросити представників партії С.Ф., щоб дійти до порозуміння. Чене, що бльок не зумів цього зробити й надалі цього не зробить, тому рахую, що до порозуміння з С.Ф. мусять дійти сеньорен-конвент, де будуть і позабльоківі фракції.

Г. ГОЛОВУЧИЙ:— Я пропозиція деп. Молодожоненка відкласти засідання і не приймати зовсім резолюції.

П. ОГОРОДНИК:— Сьогодні рано сеньорен-конвент рішив, сьогодні ж прийняти певне рішення, не бачу мотивів, щоб відкласти це те раб. Пропоную обміржувати резолюцію і прийняти її.

П. МОЛОДОЖОНЕНКО:— Ця резолюція важа нічого нового не дасть, поки не порозуміється з позабльоківими фракціями. Виносити сьогодні таку резолюцію є передчасно, бо позабльоківі фракції не підготовлені і внести свою резолюцію не можуть.

При голосуванні пропозиція деп. Молодожоненка: прийняття резолюції, як передчасно, відкласти до слідуєчого засідання, відпадає більшістю 5 голосів проти 4-х.

Оголошується я керує на 5 хвилин.

П. ОГОРОДНИК зачитує направлену резолюцію: "Сеньорен-Конвент заслухавши повідомлення Президії Р.Р. та депутатів Огородника, Кравченка і Говору на про відповідь одержану ними 19-го липня 6.р. від Пана Голови Директорії в справі кризи кабінету, констатує:

1. Що сеньорен-конвентом зроблено все, що йому належало зробити в справі формування Правительства і назначення Голови Директорії кандидата на майбутнього прем'єра;

2. що пан Голова Директорії відповів Президії Р.Р. і викликанім депутатам, що він дасть свою відповідь Сеньорен-конвенту з праві кризи Правительства після того, як йому, Головою Директорії, буде залагоджено військові справи, які він немігав в програмі блискучої своєї діяльності;

3. що залагодження згаданих військових справ вимагатиме кількоденного часу і що всяка проволочка, в формуванні Правительства в Сучасний мент може дати шкідливі наслідки для нашого державного життя;

3. огляду на це, Сеньорен-конвент ухвалив:



1. Питання про формування Правительства передати на розгляд пленума Ради Республіки.

2. Приступити в порядку законодавчої ініціативи до інтенсивної роботи в Комісіях і пленумі Ради Республіки.

П. МОЛОДОШЕНКО:— В імені позабюлових фракцій залізничників, пошт. культурно-осв. і над. мен. вношу слідуючу заяву: просити Голову Директорії до з'ясування справи зкрізом залишити на праці старий кабінет Міністрів і вжити екстремних заходів до посилок у Варшаву представників для переведення праці. Названі фракції рахують, що залишатися хоч на один день без Правительства і не проводити роботи в Варшаві не можливо.

При голосуванні резолюція блоку проходить 5-ю голосами / П.Р., С.С., С.С.П., М.О., і Л.Д./а фракції залізничн., пошт., к.осв. і над. менн. згідно заяви участі в голосуванні не брали /.

ДЕП. ОГОРОДИНИК запитує: чи рахувати при голосуванні резолюції голос фракції кооперативної, представника якої не має, але який брав участь в блоку при виробленні резолюції.

П. ЛУЦКИЙ пояснює, що раз не має представника, то й рахувати його голосу не можна, бо сеньорен-конвенту не торкається те, що було на блоку.

П. ГОЛОВА Р.Р.:— Регулямін Р.Р. не передбачав блоку, не а призначна організація, а в сеньорен-конвенті не передбачалося колективних голосувань. В інтересах авторитета Р.Р. цього питання не слід і піднімати.

На запитання деп. Кобзи, чи внескоданці позабюлових фракцій вносять пропозицію сеньорен-конвенту, чи подають окремо свою резолюцію,—

П. МОЛОДОШЕНКО пояснює, що на резолюції бюлових фракцій, позабюлові фракції вносять і свою.

При голосуванні за резолюцію позабюлових фракцій голосує 4 фракції, проти 4 і 1 утримується.

При переголосованні резолюція відхиляється 5 голосами проти 4-х.

/ Присутній від фракції деп. Мівинський, по роз'ясненню Голови Р.Р., участі в голосуванні не приймає, як вступивший в виконання обов'язків Заступника Голови Ради Міністрів. /

П. МОЛОДОШЕНКО:— В імені 4-х позабюлових фракцій прошу довести нашу резолюцію до відома Голови Директорії разом з резолюцією сеньорен-конвенту.

П. КОЛЗА протестує проти цього, рахуючи, що тільки одна резолюція сеньорен-конвенту мусить бути доведена до відома Голови Директорії.

П. КРАЧЕНКО застерігає проти того, щоб інформувати Голову Директорії про те, що рішення в сеньорен-конвенті, бо він має лише отримувати го-



тоні рішення сеньорен-конвенту.

П. МОЛОДОЖАНЕЦЬО пропонує передати обидві резолюції Голові Директорії через Провідів Р.Р.

При голосуванні більшістю 5 голосів проти 4-х ухвалюється передача в листовій формі тільки одної резолюції сеньорен-конвенту.

На пропозицію деп. Коси зрозити герерну, щоб передати Голові Держави резолюцію до його під'яду, деп. Молоджанець протестує і пропонує засідання продовжувати до вичерпання порядку денного.

П. ОГОРОДИНСЬКИЙ: 2 два внесення: 1/ щоб гравитальство послало делегацію у Варшаву і 2/ спільна нарада сеньорен-конвенту з С.Ф. До цих питань треба підготуватись. Все відбулася певна постанова сеньорен-конвенту, що до посланки делегації у Варшаву. Пропонує це питання, як і ціле засідання перенести на завтра, щоб ми підготувались і не считали максимум того, на що ми можемо йти на уступки.

При голосуванні більшістю 6 проти 2-х постановляється засідання сеньорен-конвенту перенести на 20-е липня.

П. ЛІВЧИНСЬКИЙ подає інформацію про одержаний ним лист від Голови Ради Міністрів Б. Прокоповича про передачу справ і в зв'язку з тим лист Голови Директорії про доручення йому як тутати Голову Ради Міністрів до його, Голови Директорії, повероту і рішення. В останній розмові

Голова Директорії підкреслював необхідність продовження праці в Варшаві, поагодження відносин між певними угрупованнями, без чого він не має можливості керувати державними справами. До Голови Директорії був викликаний г. Тимошенко, з яким він мав говорити в справі поагодження крізи, залишаючи її вирішення до повероту.

В 8,25 годин вечора засідання закінчується.

ГЕРМАН СЕКРЕТАРЬ

ТЕХНІЧНИЙ СЕКРЕТАРЬ



П Р О Т О К

населення Східно-Української

20 жовтня 1921 року.

Засідання Президії Г.Р. (Голова Н.Р. І. Савченко-Морозовський і Перший Секретарь О.Тимченко) і Східно-Української адміністрації в 13,00 год. дня.

Присутні: в порядку денному: 1) Савченко (Н.Р.), 2) Гоморун (О.О.), 3) Гоморун (О.О.), 4) Гоморун (О.О.), 5) Гоморун (О.О.), 6) Гоморун (О.О.), 7) Гоморун (О.О.), 8) Гоморун (О.О.), 9) Гоморун (О.О.), 10) Гоморун (О.О.).

Головує Перший Секретарь О.Тимченко.

На порядку денному питання: про організацію загальної освіти в Східно-Українській адміністрації.

1) Про продовження роботи делегації в Варшаві, 2) Про спільну нараду Східно-Української адміністрації з представниками фракції С.-Д.

Лектор Г.Р. і Г.Р. згідно з обранням цієї комісії.

Уважати на порядок денний:

1. Згідно з постановою Східно-Української адміністрації, постановлено: лек. Губієв на попередньому засіданні.

2. Інформація.

Н.О. Г.Р. і Н.О. Г.Р. - Східно-Українській фракції, обмірковуючи питання лек. Губієв про спільну нараду з партією С.-Д.

І постанову делегації до Варшави внесли такі підстави:

1) В справі наради з партією С.-Д.:

Назва міського комітету проти того, щоб вести переговори з партією С.-Д. як і з незалежними фракціями, але закликає піти до перемовин і вибрати готовий брати участь в переговорах, коли цього потребують, але, стоячи на тому, що на основі переговорів буде прийнята кандидатура Н.Т. і Н.О. Г.Р. Назва міського комітету, в формальному ж не бути прийнята нарада фракції Галицької Республіки і партії С.-Д. а



не Сеньоров-Комитету з картів 3.-4.

Згідно з письмом делегації У Варшаву бачені результати Сеньоров-Комітет, як політичне тіло може дати відповідні знання політично відповідальному Правительству. Сучасний же побігат вертати політичну відповідальність і тільки занадто велику роботу, в тому, коли йому потрібні точні і гарантії, то існують дані відповідні Комісії Ради Республіки.

П. Г о л о в а Р. Р. Інформую, що сьогодні Міністр Закордонних Справ А. Міжвеський передає всі справи Товариству Міністра П. Писемського.

П. С е н ь о р о в Р. Р. Інформую, що він передає розсуді Сеньоров-Комітет, Головному Члену, який схилює, до вирішення, що по повільному справу буде вирішено.

П. П о р ш а Р. Р. Інформую, що він передає всі справи фракції політичній захисту в справі сум, підлеглих, призначення радників.

в Х, 12 годі засідання починається.

ПЕРШИЙ СЕКРЕТАРЬ

Міжвеський Сеньоров-Комітет



# ПРОТОКОЛ Ч. 18.

## Засідання Сенатор-Конвенту

27-го липня 1921 року.

Засідання Президії Р.Р. | Голова Р.Р. І. Мещенко-Чоївський і Перший Секретарь Ф. Хижия | і Сенатор-Конвенту відзначається в 11,30 год. дня.

П р и с у т н і п р е д с т а в н и к и ф р а к ц і й:  
1 | Кобза, |х.д. |, 2 | Говорун, |с.с.п. |, 3 | Кравченко, |с.с. |,  
4 | Огородник, |м.с.м. |, 5 | Галушка, |м.р. |, 6 | Вуслат, |пешт. |,  
7 | Молодохоженко, |залізн. |, 8 | Біжков, |м.с.с. |, 9 | Мителіс,  
|нац. менш. |.

Голова Перший Секретарь.

Н а п о р я д к у д е н н е ю:

- 1 | Питання про порядок внесення Комісії в Правительство;
- 2 | " " про дообрання Президії Р.Р.
- 3 | " " про наступну легіслятиву.
- 4 | Запитання, внесені фракцією залізничників.
- 5 | Заява деп. Молодохоженка.

I. По заслуханні інформації Першого Секретаря приймається пропозиція Президії Р.Р., щоб в справі різних матеріалів і всього, що необхідно для роботи, Комісії Р.Р. звертатись безпосередньо до Правительства чи відповідного Міністра, в справу же резолюції політичної ваги передавати лише через Президію Р.Р., яка або ставить на обговорення Сенатор-Конвенту, або сама пересилає Правительство.

II. ПЕРШИЙ СЕКРЕТАРЬ. - інформує, що Заступник Голови Р.Р. не має, Голова ж подав заяву про складення ним всіх обов'язків, що буде оформлено на поточному пленумі.  
Н. ГОВОРУН. - Більш де питання обговорює, кандидатур не висловлює, а має висловитись окремі фракції.

П. МОЛОДОХОЖЕНКО. - Фракція Залізничників наводить: 8-го серпня відзначається легіслятивна, праця генер провадиться на юридичних підставах, де кворуму не має, - тому



дообірати Президії тепер неможливо.

Н. КРАВЧЕНКО - зауважує, що до відкриття нової сесії Р.Р. стара продовжується і існує юридично.

Н. ВІДЗОВ - знаходить неможливим вибрати Заступника Голови Р.Р.

Н. ГОЛОДА Р.Р. - Все ж Р.Р. мусять мати сесію Провідія для того, щоб всіні можливі події не застали її невідготовленою.

Н. ГАЛУШКА. - Фракція Н.Р. це не розглядала цього питання, але воно мусять бути полагоджено тепер же, бо й нову легіслативу відкриває стара Президія.

Н. КРАВЧЕНКО. - Фракція С.С. вважає необхідним на першому ж пазуні обрати Заступника Голови.

Н. ГОВОРУН. - Фракція С.С.П. вважає це питання негачним, імен не важливо, але рахує, що вже можна б і назвати.

Н. ОГОРОДНИК. - Фракція Н.С.С. рахує необхідним найкорше дообрання, фракція протестів не має і підтримки більшість.

П о с т а н о в л я е т ь с я, передати це питання на розгляд Фракцій з тим, щоб на наступному засіданні висоти на розв'язання.

III. Після інформацій Першого Секретаря по пропозиції Н. Говоруна справа перевиборів та нову легіслативу перекладається на розгляд Законодавчої Адміністраційної Комісії для кріпичного в'ясуння її з тим, щоб доклад був представлений в Сенатор-Конвент в п'ятницю.

IV. П. ПЕРШИЙ СЕКРЕТАРЬ зачитує запитання фракції залізничників до Міністра Праці по допасту правового становища урядовців з зв'язку з прийняттям ст.ст. російських законів про право звільнення урядовців без прохань.

П. ПЕРШИЙ СЕКРЕТАРЬ зачитує заяву фракції залізничників до Президії з приводу розпорядження М-ва



Місії в Румунії дала можливість одкрити в Одесі  
протибальшовицький заговор, і багато росіян участ-  
ників погубило. Це все й треба б використати в Запор-  
донській Комісії.

П. КРАВЧЕНКО - нагадує, що слідую поінформувати  
безпосередньо з Гнищевим, а депутати, розумі-  
ється, будуть обізнані.

П. ГОЛОВА Р.Р. - Це перестаріло, не завжди бувають  
провокації. А відомості, привнесені п. Огородником,  
провокація широко залучена і виставляти це перед  
полк. Гнищевим те слід. Відома ж Місія була в  
Румунії знала про те, що армія вислала в Одесу  
багато емісарів, як українців, але видати більшови-  
кам вона не могла. Інформуватися ж у полк. Гнище-  
ва про сміливість в Запордонській Комісії неможли-  
во, треба б знайти якийсь заходів, щоб вийшло  
потрібно.

П. ВІСНОВ - знаходить можливим інформувати приват-  
но, але не офіційно, не указуючи йому цих чоток, про  
які говорив деп. Огородник. Варто б довідатися у не-  
го чи дійсно донесли одержали гроші й зброю.

П. ОГОРОДИНИК. - П. Голова Р.Р. очевидно не захотів  
мене зрозуміти, бо я не думаю, що треба залучати  
Гнищеву і запитувати про ті дії. А вранська  
що це дійсно провокація. Все ж поінформуватися у  
нього про його плани необхідно, необхідна зустріч  
з ним для зміцнення стосунків. Це треба зробити в  
Запордонській Комісії. Обережність звичайно необ-  
хідна.

По проповіді деп. Галуши справи переговорів з  
полк. Гнищевим передається на розрішення Запор-  
донської Комісії.

В 13,45 засідання замикається.

ПЕРШИЙ СЕКРЕТАРЬ *[підпис]*

ТЕХНІЧНИЙ СЕКРЕТАРЬ *[підпис]*



Юстичії про припинення зазначених в зазначені ст.ст. законів.

П. МОЛОДОЖОВИЧЕНО посилає: - під час існування парламенту не за очинює його розсидатися старі законські закони, які для нас втерпимі, які навіть російський парламент відмінив. Нових законів не зробили, а використовують старі. Це є ігнорування парламенту.

Указавши, що в Чехословаччині вже є наслідки цього наказу, П. Молодожовичево закінчує: необхідно забезпечити мирне існування центру.

По пропозиції Голови Р.Р. вата фракції націоналістів перекається в Законодавчо-Адміністративну Комісію для вивчення, чи існують зазначені ст.ст. законів, і про порядок їх відмінення.

П. ГОЛОВА Р.Р. Інформує про приїзд П. Гинзерибова, який приїждє очевидно з конер-розвідочними цілями, він спокосний тим, що у нас робиться. Він запитує, що думає наш центр в справі, що намічається, з можливостях збільшення авторитету монархічної влади в Росії в зв'язку з кризою більшовицької влади через громад, з якими не зможе справитися і всяка інша влада, яка замінить більшовизм, а це поведе до реакції, бажання твердої влади.

- І попередив в зв'язку з бажанням деяких депутатів не інформуватися у полк. Гинзерибова, що очевидно він має доручення від Самінькова розвідати, що у нас робиться. Крім окремих депутатів не інформуватися у нього, бо він нічого не скаже, а говорити про те, що у нас робиться не треба.

П. ОГОРОДНИК - входить необхідним інформувати полк. Гинзерибова хоча б для успокоєння депутатських кох і широкого шгалу, бо уявлення від розмови з ним могло б бути істотною інакше. Крім того необхідна розмова з ним для зміцнення стосунків з ним тим більше, що є чутки, що полк. Гинзерибов обіймає тамі посольство в надіскретності що докучати, які він пересилує через Бухаринську нашу Місію, пошди в Ірландський Штаб, а також, що надіскретнісі



## ПРОТОКОЛ Ч. 19.

Засідання Сеньйорен - Конвенту.

30-го липня 1921 року

Засідання Превідії Р. Р. Голова Р. Р. І. Щещенко-Чопівський і Перший Секретарь А. Хижик і Сеньйорен-Конвенту відкривається в 12,20 год.

Присутні і представники фракції й: 1. Кобза, 1х Д., 2. Кравченко, 1х Д., 3. Галушка, 1х Р., 4. Говорун, 1х Д., 5. Городник, 1х сам., 6. Молодохоненко, 1х сам., 7. Бублій, 1х сам. Головує Перший Секретарь А. Хижик.

На порядку денному:

1. Довідка Законодавчої Адміністраційної Комісії про наступну легіслативу;

2. Добірня Превідії;

3. Поса чергова фракції Залізничників і Поштовиків.

По пропозиції деп. Бублій заява фракції Залізничників і Поштовиків ставиться першою точкою.

1. П. МОЛОДОХОНЕНКО. - Представники Залізничників і Поштовиків в Р. Р. в час перебування в цьому парламенті завжди стояли за консолідацію сил громадянства, за об'єднаність демократичних сил, за притягнення їх до цього Центру. Ми гадали, що тільки тоді зможемо відбудувати незалежну демократичну державу. Тільки ці погляди, ці погляди заставляли нас працювати в Раді Республіки. На жаль закон про Раду Республіки не був дотриманий громадянством до всієї широти, консолідація з самого початку не була досягнута, особливо ж це поміталося після виходу деяких фракцій. Консолідація в Раді Республіки пішла в один бік, з одного боку, такою як і політична ситуація. Фракції Залізничників і Поштовиків помічали це, ми намагалися цілий місяць зводити одних і других, вживали всі заходи до досягнення консолідації, але й на сьогоднішній день її не має.



В той же час угруповання, які тягнуться до цього Центру, не міро сп'януть до нього.

Знаємо, що прохисловці і докваліфіковані в Бухаресті міро стали на шлях У.Н. Р., хотіли увійти в Р. Р.

Ми, представники робітничої організації, з задоволенням вислунали ці заяви і сказали, що і в дійсно місце серед нас Рада Республіки стала, нехирвати законом про поноження з нахисном вираве, ми и стали на тому, що треба ухиливати рівноагу сил, і як рівнои сил знесили арено-зіції ввести й живні групи для позитивної рівноаги. Ми прохисували навіть звести ті групи, проти яких ми завжди були, проти яких ми може застра иступимо в аброби в руху. До нас ми робили ради консолідації.

Веруни на увагу, що так поновився Р. Р. не може консолідації, ми стали на живий шлях: щоб до повороту на Україну закону не похирвати. Ми прохисували в комісії затримати цей закон. В той же час ми вели переговори з партіями, які вивели, щоб вони повернулись. Партії і групи які хотіли увійти в Раду Республіки не міро бажать зривати тут для У.Н. Р., бо не має жодної заяв від них, бо нас нехисили, що вони визнають У.Н. Р., без нього и вступити в Раді Республіки не можливий.

Коди бачимо погрозу навали московської на Україну, коди це ватага живється і на терор Польщі, ми мусимо бути готовими для боротьби, а для того необхідно, щоб Уряд вживав всіх заходів для досягнення допомоги. В цей же час ми цілими місяцями не можемо зговоритись і паралізуємо роботу і парламенту і Уряду і Верховної влади. Цей стан фракції Залізничників і Поштовиків наводять неможливі і преступні.

На останній їх зборі відбулася неспоконна, на підставі якої подаємо заяву:

(Зачитує заяву). До Президії Ради Республіки.

Стоючи завжди на ґрунті консолідації всіх державно-



творчи. Українським сул, представники залізничників і поштовоків в Р.Р., не статунки, а ті чинники, які перешкодили до життя консолідації в Р.Р. збоцили з неосвідченого плану взаємного порозуміння, чим викликали вихід зі складу Р.Р. адором демократичних елементів української ідеології, які не можуть залишатись в умовах нехитення ім несолідарізацією і несолідарної політичної лінії, та вважаючи, що далі йти перебувати і в такій ситуації і шкідливих для держави умов в Р.Р., які су перешкоджають ідеї утворення її, а саме ідеї консолідації, фракції залізничників і поштовоків, спираючись на постанови свої, центральні органи суспільства, до часу утворення цієї конвенції, умов виходу зі складу Рад Республіки. Головні фракції: Залізничників, Молодолюбів, Поштовків, Бульвар. Члени - Захарович, І. П. Моргачов, Греченко.

30 (17-08) р.р.

Після зачитання доповіді Губернатора про нову постанову.

П. ПРИХОДЬКО. - Згідно постанови Конвенції від 21/III Закону про Адміністративний порядок розглядає це питання.

Справа виглядає так: ... дозволяється окремий закон про Р.Р. 9 січня 1918, 17 і 18 (зачитує зі 191).

Президія старого складу Р.Р. повинна звернути увагу на ці два пункти закону і повідомити всі курії про нові вибори. Після цих повідомлень до Президії Р.Р. надходять нові кандидати і Президія слідкує, щоб набереться кворуму для виборів. Тоді Президія скликає нову Р.Р., яка констатує, що Р.Р. нового складу є відродження і починає свою діяльність.

Була обрана комісія, який розглядає в Комісії, чи не треба, щоб відбулися засідання старого складу, щоб зробити постанову Р.Р. про скликання нової легіслатури, але вирішено, що вона нічого нового крім того, що є в законі, не постановила б.

Комітетно вирішує, що до сирені мають бути Президія старого Р.Р., власне самі курії мають послати нову



уповноважені, але для порадку Президія робить повідомлення.  
Коди набереться кворум, Президія скликає засідання. Такий  
висновок Загос славчо-Адміністративної Комісії.

### III. Д о о б р а н н я П р е з і д і ї.

П. ГОЛОВА Р.Р. - Раз не має кворума, не буде пленуму, тому  
це питання відпадає.

Н. КРАВЧЕНКО. - Кворума зараз не має, але залізничники і по-  
штовики пошлять нових представників і пленум знов буде.  
Тому Президія треба дообрати і назвати кандидатів. Думаю,  
що кандидатом міг би бути деп. Приходько.

Н. ПРИХОДЬКО. - Я не можу виставити своє кандидатуру. Цього  
питання про дообрання Президії віддається на східущому  
засіданні.

Пропонується висловитись в справі залізничників.

П. БАРАНОВСЬКИЙ. - Треба додати до списку  
нової Р.Р., бо так і буде. Ми ж знаємо  
настрої поштовиків, і вони все одно хотіли од-  
кликати. Також можна сподіватись, щоб на загальній зборі  
Залізничників цієї фракції будуть задоволені.

Н. КРАВЧЕНКО. - Не має підстави ідти деп. Дунашевича;  
значить виїзда не фракції, а окремі депутати. Крім того  
фракція по цих куріях не може уявляти з себе щось ціле,  
лише окремі депутати. Один представник Залізничників лиша-  
ється. Треба лише дообрати. Нову легіслятиву необхідно скли-  
кати, але як довго це затягнеться. Тим часом Р.Р. старого  
складу може продовжувати роботу, коли за 3, 4 дні прийдуть  
свої депутати поштовиків і залізничників. Стара сесія кі-  
нчається лише тоді, коли починається нова.

Пропоную вжити заходів до дообрання депутатів і одно-  
часно вести роботу по скликанню нового складу Р.Р.

П. ГОЛОВУН. - Виїшли тільки депутати від Залізничників,  
але це не є відхилення депутатів організаціями залізнич-  
ників і поштовиків. Необхідно лише повідомити курії, що  
їхні депутати виїшли і треба послати нових.



П. ГАЛУЖКА. - Фракції залізничників і поштовок не мали права робити таку заяву, бо конференції залізничників не було, а поштовок тут теж не має. Це не є виїзд фракції залізничників і поштовок, а виїзд окремих її членів.

П. ОГОРОДНИК. - З депутатів виїхали з Р.Р. формально, по суті ж вони дезертували. До цієї дезерції нам треба виявити свої відношення.

34 дні тягнеться криза, Правительство лише технічно виконує обов'язки, та й то в якому складі: Голови, Міністра Закордонних Справ, Міністра Військового Міністра Фінансів - головних цих Міністрів не має. Це не є депутати, а вони ходять, аривають

суть обмірковути та... пропонує по... на засіданні фракції висловили, а вони з... на що оцінити

роботу тих, які руйнують

П. ГОЛОВУАЧИН. - Я прошу вати лише як виїзд окремих членів фракції.

П. КРАВЧЕНКО. - Заявили, як ніхто не одкликав.

П. ГОВОРУН. - Ця фракція залізничників і поштовок, крім того лише 3 депутата.

П. ПРИХОДЬКО. - Ситуація, що піднесення сил тих груп, які залишилися коло цього Центрального Центру, коло Р.Р. Цей момент, можливо, напрежувати, щоб приховувати, щоб не консолидація біля цього центру розсипалася. Стоїмо на передній політичного краю і певна насильність буде фактичним кінцем об'єднання громадянства коло цього центру. Треба напружити сили, щоб зберегти те, що є. Думає, що з цим виїздом в парламенті не трапилось нічого опорожнюючого, він втратив лише формально, а на фактично. Тут ми бачимо представників самої правлії течії, яка стоїть на платформі У.Р.Р.

- Х.Д., далі партія С.С. має свою ідеологію і в цьому боку присутність її показує, що в ній її ідеології не







нали лише Франції і охрані членів. Треба, щоб ці курії по-  
казали представництво. Комісії все одно продовжують працю-  
вати Р. Р. не має пленумів, як ніяк час ваканції.

Н. СГОРОДНИК. - Не секрет, що прети Р. Р. надатись певна  
акція. У групи, яким Р. Р. перешкоджає і вони хотять позба-  
витись її. Те, що довгий час не відбуваються пленуми, виїїд  
С. С., та нарешті депутатів, можуть використати ці чинники.

Треба б подумати над тим, щоб депутати Франції, які є  
тут, давали лекції, з'ясували політичну ситуацію,  
до чого рука своєї мерзени. Наді, підкріплює авторитет  
Р. Р. На нас лежить обов'язок  
воно не довго

Треба о  
центра, щоб т  
по законам.

наді, підкріплює авторитет  
Р. Р. На нас лежить обов'язок

арма, так і в інших  
х, звичайно від нас, а не

В 1,20 годі

отсь.

ПЕРШИЙ ЧЕТВ

УПОВНОВАЖЕНИЙ СЕКРЕТАРІЙ

*Габріел*



ПРОТОКОЛ Ч. 20  
Засідання Сесії - Конфлікту.

1-го сентября 1921 гоним.

Засідання відкривається в 12.40 год. д.б.

[illegible]

Голову Нершич Секретарь О. ухаживать

В П О Р Я Д К У

1. *Isopogon* Gilg.

2. Исследования в области физико-математических наук и по-

А то вжѣ і ѿ про ви-

21771 21772

Лауреат Государственной премии СССР и заслуженный артист РСФСР

Имя вышестоящего: Розенберг, Макс Эммануилович

20.000 руб. за работу Сельхозтех. - 2007, 1 акция выдана на откуп-

указу, до якого фракція поді... 8 депутатів від партії-

и чини: в подати заяву в прокуратуру, що злочиння має бути ви-

и си е в діюмнені брації і цього, змті вчоди до оиди-

кавічя пшоруча, що трубоцири народи партії обіцяють дати

своїх представників, що крім того є дані, що С. Р. увійдуть

в нову легіслативу. На це в Головний Станов відповів, що він

ПОДАНО НА ТИ НА УСТАВ: ПОДАНО НА К. САНКОВИЧ, СТАН: ПОДАНО НА-

кості, груп і буде шукати ви, але по середній лінії.

На записке дед. Говоруна, д. ПЕРВАЯ СЕКРЕТАРЬ утверждает

до Президії Р. Р. Голева, директорі нічого не заявив про

отбод кандидатури ч. Титовича, який тіліж, де тепер така

ситуація, по таврах чи в Тимошенко згодяться і зможу фор-

и убага каѣиоѣ

11 Підприємства зобов'язані до виїзду працівників і поштою.

к-р 1. Положение в связи с тем выходом

... і не можна було вважати, що це свого роду підста-



ві чого стався цей виїзд. Можливо, виїзду призначено з нагоди  
в якихось, дійсно ж причини пов'язана з другим. Але при-  
чину вони приносять виїзд Франції С. С., чому ж всі вони не  
протестували проти виїзду ближчої до них Франції С. С.

Що такім випадком і постійним адміністратором, що вони  
вийдуть з Р. Р., бо мають персональні потреби для роботи на  
Україні. Це ж були причини до виїзду цей виїзд вони мали  
даже. Тому вони ж могли саботувати в Р. Р. і через <sup>них</sup> це  
вони в Комісії не працювали. Цього саботажу їм було мало.  
Вони весь час впливали на і інші групи, щоб припинити Р. Р.  
Віддає гроши. Вони ж це не вважали, а вони своїм виїздом  
стваряють Р. Р. в такіх випадках. Це, якщо гавданий акт, яко-  
го німець демократично утворення відрізняє нас. Це акт  
протипарламентарний, тим <sup>що</sup> в виїзд персональний,  
бо хурля не викликає. І, <sup>якщо</sup> не відрізняє до державно-  
творчих інтересів робітництва.

Що до того, як бути в наближ. ми час. Думаю, що треба де-  
рекламувати де-но. Треба звернутися до С. С., чому не перегаа-  
вуть б вони свої позиції по до роботи в Р. Р., бо вони ні-  
коли не заявляли, що хотіли зрешті цей центр. Вони не про-  
ти парламенту, а виїзд був лише по мові та мові. Тому  
треба їм указати, що зараз ми перед загрозом парламенту, а  
значить і всього центру М. Р. Д. не уявляємо собі існу-  
вання цього центру без Р. Р., бо може відстати говорити,  
що коли Р. Р. не стане, то не стане й цього центру С. С. на-  
отізь державно ставляться до справ, що не можуть не по-  
годитись перетворити своє відношення. Це - один з виїздів.

Далі, треба вжити заходів, щоб зацікавити посланих на-  
ми, представників, як і постійних. Треба звернутися з закли-  
ками.

Треба прийняти рішення, щоб поінформувати громадсь-  
тво про дійсні причини зрину Р. Р. і пояснення, що треба  
зробити, бо може в останній раз ми звертаємось до С. С. з  
закликом, і надалі одні підуть напроць, другі валимо і  
центр розпадається, коли вони не відгукнуться на заклики. Мож-



на їм зазначити, що ми, Х. Д., вже в останній раз звертаємось і коли ці демократичні угруповання виходять, то ми цілий цього центру не можемо бути, а постараємось налагодити якийсь центр, бо не можемо залишити української справи.

Необхідно, щоб Сенатор-Конвент звернувся до Головного Отамана і сказав одверто, що ходять чутки, що 3-го серпня має бути якийсь універсал про Р. Р., що не буде шкідливо, бо коли не буде Р. Р., не буде й цього Центру.

Думаю, що коли б делегація Сенатор-Конвенту поговорила одверто з Головою Держави, то це мало б значіння, бо поки Голова Держави в такому положенні, то не має фактичної сили, не має військ, то його універсальнішого значіння не має би, коли б громадянства не пішло за ним і тоді наш громадянський Центр Р. Р. не використали б наші вороги. Голова Держави не може вдатися з тим, мусить погодитися з нами і скласти парламент, який, кабінею тоді легше було б налагодити справу з Р. Р. і з іншими питаннями і з ін. Я думаю, що коли б зробили візиту до того, щоб узгодити тому, де була б остання спроба, і думаю, що вона мала б добрі результати.

П. БАТАРОВСЬКИЙ. Наша справа дійшла до думки. Висникеться, що по закону в січні у нас може бути вибори. Від політичних і повстанців абсолютно безпідставний. Було просто бажання поставити наш центр в безпідставному положенні. Можливо, що курії не поділяють цього. Коли будуть вибори до парламенту, то дасть представників ті, що дуже скористуються своїм правом, значить мусимо признати законними виборами, хоч буде брати участь хоч і 30% виборців.

Коли б вони дійсно хотіли консолідації, то вони поставилися б паретично і тільки групи для рівнозначних прямих груп. Можливо тільки віднести до цього з осудом, рахуючи, що це був крес необдуманий, якого не поділяють курії. Вранці не проти того, щоб звернутися до С. Д. Треба поговорити з Головою Держави і сказати, що це буде державний перелом.



И. ОГОРОДНИК. - Як і в дану статтю наша Франція очікує, як  
инок виїжджає. Важливо, як згід з ханом в наслідок  
доноріантності в подіє, і переміщенні, вказівки. Р. Р.  
втрапила тільки до кількості в дану статтю, нічого не стра-  
тила нормами. Зауважила дан. Добри Франція поділяю. Як на те.  
ноб предложити С. С. керувати своїм поліцією. Як буде іо-  
пит в державності дан С. С., коли вони згоді ухвалити, то  
значить згоді на парламентаріон, коли ж ні - то показує  
своє ділове лице. Керувати в Головно Держави особі.  
Відомо в особі, але після відповіди С. С. і Голови Держ-  
ави. Завтра треба вже приймати рішення.

П. ГОВОРУН. - У нас і мотива ви, оду налічували і по-  
становки не виявляють ділової праці. Вони укажуть на  
факт остаточної дисконсолідації, ми даємо, до того не да-  
вали, всім так просто, а не інтелектуально. Другої  
осади: не виймає не було, тому того моменту дисконсо-  
лідації не тільки для ви, оду, аніжників і постановників,  
а навіть для ви, оду С. С., до якого часу формування  
кабінету в Тимошенку не доручено. Значить на цей моментів  
на них, грунтуються Франції, в яких, і мотиві були при-  
ведені по фактам, які не лежать.

Були мотиви інші. І, наприклад, не бажання зайняти  
нову позицію, до не давало можливості нормальної праці  
Державного Центру, показують, що вони старалися до то-  
го, про це заявляють в емані, а до протиположного.

До ж до узагальнення праці державного Центру, гадаємо,  
що можливе й слідує говорити з С. С., які стоять на ґрунті  
С. С. Р. і мають тверді державні демократичні погляди.  
Президія і делегація Чехословенської делегації повинні і бути у Го-  
лову Держави для з'ясування йому побажань, наслідків  
ти, кроків, які ми не віримо, а чутки про які круляють.  
Треба також з'ясувати, що коли Голова Держави не доручив  
формування кабінету в Тимошенку, чи одводять він на канді-  
датуру. Останнє вважається важливим моментом, бо затримка  
спричинилася до того, що наступав діловий факт дискон-



солідарії і зривання Р. Р.

Е. КОВАЛЕНКО. - Безперечно звідси С. Д., С. Р., Заціпенчичів і Пентосиків - це був удар на авторитет Р. Р. і він одбився в спосіб негативний.

Наша з цих груп стоїть на тому, що не поділяють персональної влади, і навіть С. Д. мають: давайте шукати щось нове. Значить в їх погляді, Р. Р. оджила своє. Очевидно і в несповісті С. Р. Р. Р. мав дуже другорядну роль. Так само і в залізничних і поштових, бо вони так поставили тиск над Р. Р. В такій ситуації переговори не дадуть позитивних результатів, бо це буде тупий шлях. До до С. Р., то зовсім не... причини, які відомі всім. Треба шукати якийсь новий спосіб. Бо має чого вести переговори з С. Р., бо звідси результати будуть негативні.

Я гадаю, [Франція цього не...], що в такій ситуації, коли майже половина депутатів на-в-Радон Республіки, Голова Директорії, як носитель української державності, не може пристати на думку однієї з груп, ігноруючи інші. Він мусить прийти рішучіше між всіма групами. Значить стояти на попередньому нам не можна, з цього нічого не вийде. Бо Голова Директорії, опираючись на негалицькі утворення, буде робити нас.

Треба перейти до живого і сказати Голові Директорії: ви, як носитель державної влади, в сфері формування Правильності повинні проявити ініціативу. Р. Р., частина її, яка залишилася, стоїть на глибокому державному ґрунті, вона й брала відомічність як кандидат, але, оскільки інші угруповання заперечували її звання, то значить ініціативу мусить проявити Голова Директорії, зумовить зміни на-емні з положення на анти... і почати широкі портретні з партіями про утворення авторитетного Р. Р. широкі відомі-даного Правильства. Це мусить бути підкреслено, бо не можна, а Р. Р. стоїть на державному ґрунті, інтереси якого вимагають авторитетного Правильства.



Еще два-три. В 6 групп — угруппованы в Р.Р., ни одно в них, не видно, как, когда в разитъ Голова Директоріи погодился на наш кабинет, все ж мы не смогли в первую часть місця утворення Правительствъ. Наш кандидат мусил бы найти різноманітну й підтримку в інших групах. Так само не зможуть утворити Правительствъ і угрупованні, які є поза РР.

Рішенням перунилась жовтеньською, і на неї наші вийшли.  
На цю подію передбачати, що вийде, коли Голова Директорії поч-  
не переговори і може знайде ріш. і навіть, щоб утворити  
авторитетний кабінет. Чи удасться це - незвідомо, але буде  
біля користі <sup>для</sup> одних результатів переговорів з Зап.-  
<sup>свої</sup>  
випадками.

Визначити, чи дійсно це виконання повинно бути утво-  
рено. Але, якщо це виконання не виконано, то  
визначити, чи дійсно це виконання повинно бути той,  
як називається, ринковий переворот, але не в особистості, бо  
це повинно ж погодитися з іншими тільки об'єднаннями.

На цих днях мусить бути великі події: або одворт бо-  
ротьба з Голосом Директорії та, те величесь, що поведе  
за собою глибочайші, негативні наслідки, або фактично ней-  
тралізавання. Проте кодай на нашу очух і під таким кон-  
тролем задеться одворт активно висловити в положення.

не одне положення. Друге таке: або угруповання призна-  
ти, що кворум не має і Р.Р. відрати не можна, або що  
кворум і Р.Р. може існувати.

Раз кворум є, то чому ж Р.Р. не зібратися. Чому не  
не поставити на широке обговорення сучасного положення.  
Тоді був би безпристрасний документ, а якого б знали, що  
правий, то живучий. Значить крім того, щоб Голова Дирек  
торії зібрав актиане положення що до Коркунівки Імпер  
тельства і сама Р.Р. мусять стати на шлях активності.  
Куди ж зникнуть, що кворум не має, виникнуть що з-за  
бездіяльності нашої з'явиться необхідність тих декретів.

Проти делегації нічого не мали б, але треба погодитись, щоб делегація мала запропонувати конкретний виїзд.



Таке положення і свідомості навіть безсмертні досі зго-  
дити - не змогли, і це знову і далі нести відповідаль-  
ність за це ті ж групи?

Ми зацікавлені лише в тому, щоб роботи проходились,  
ми говоримо, що треба порозуміти, знати всього.

На запитання деп. Огородникова, чи цей новий кабінет був би діловим, П. КОЗДАНОВИЧ відповідає: - Не на був би діловим кабінет, бо діловий кабінет організовується без порушень з партіями, а це був би кабінет позитивно відносився, але може навіть і не парламентарний.

Н. КРАВИЧКО. - Два серія: криза Р.Р. і криза

Ради Німеччини, військовий комітет, який, до того часу, як не прийде до Р. іго вибору, не має права діяти. Ізми ж ми знаємо, що ці групи, значить пер- тія до цього, ми створюємо роз- ст. Т. С. Д. політична група, значить, до якої ввійшли роботи, до ж до Заці- зичили. І Поштою, то по суті, до них, не можна під- ходити як до політичних, а значить вийшли окремі пред- ставники, а не курії, та й ці курії, що курії помагають пред- ставників, чи то од білорусів, чи од поляків, вона хоче працювати в Р. Р. Закон про Р. Р. в тих куріях, але ці курії не політичними угрупованнями; очевидно набагато там люди, які помагають своїм представникам в Р. Р., але базисні ж бу- дуть рахуватись як утриманці.

Що теоритись в середній Р.Р. не повинно виклиати на  
другі чинники. Діло самої Р.Р. оконстатувати, чи о маорум  
чи не має. Коли б о хріва, рого-ватна маорума, то ні, то  
звер, у цього констатувати не може. Треба вжити всіх за-  
дів, щоб була можливість вступити в Р.Р. тим, то бажало  
і має право. З юридичного боку вислідиться, чи ми маємо  
маорум, чи навіть Р.Р. буде працювати. Як ід раліти. і пош  
проблемні під впливом політичних, угруповань, які мали  
своє думку ходять тут о те, чи Р.Р. на даний мент не ма  
дась необхідним чинником і навіть нічого. Не справа і д  
сі в сесна. Так Р.Р. і тепер мають, до можуть вступити в



Тому на-ску раціональним, щоб Сенатори-Конвент звор-  
нувся до громадянства з а"всезначним положенням, а також  
до курії залісн., нешт. і до С. С. Треба вняснити, щоб пар-  
тія С. С. заявила своє відношення до старої і нової сесії  
Р. Р., коли вона стоїть на ґрунті парламентарізму, або при-  
но заявила, що на-ходить Р. Р. в даний мент на під-одіжжю,  
що вона від-одить до лісн-уґруновань, які не мріють про  
лісн-диктатуру. Так саме в Гоговщині-статтвом. Він заявлять-  
ся і сенктивним, він ко-леблется між ріжними думками, треба,  
щоб він був активним і укавати, що може вийти з того, чи  
нильного плану.

Дісно, ті групи, які тут знайшлися, мусять висловитися, чи існує Г.Д. чи ні. Якщо і так, чи підано разом, чи окремими дорогами. Х.Д. звичайно будуть стреміти до відвоювання України від ворога, але будуть пасивними, так само і партія С.С. буде виступати тоді, коли тут поведуть роботу з інш. кола. Треба висловити повідомлення. Треба Голові Директорії зазначити, що він є з того, як він ухвалитиме в один чи другий бік. Очевидно, що ці групи, які тут є, остануться на ґрунті націоналістичному і шукатимуть шляхів до нього чи тут чи в другому центрі. Треба зазначити, що Голові Директорії, що коли він піде на державний перелом порок, то наслідки цього будуть надзвичайно тяжкі і відначальністія маєти він сам.

Що до в'язки Ради Міністрів, то Голова Директорії  
мусить бути активним, мусить сказати своє відношення до  
виставленої кандидатури. Він може силувати змусь приватну  
пораду для переговорів з коалиційними групами. А кожному разі  
кабінет мусить бути парламентарний. Голова Директорії му-  
сить уникати угоди переговорами з всіма групами, але без  
порушення парламентаризму, бо групи, які тут працюють,  
тільки при умові парламентаризму, а не підуть в інші напрямки.



три. Бравитиме в висловлюється за відомості, інформації громадянства, С.В., повст. і залізи. Це треба зробити для в'яснення подорожжя і яке тоді було докорити, які повісті зайнято, чи об'язно гостру боротьбу чи складоме зброт, чи як Р.Р. останомось існувати, чи і не в чарнові, а в якесь крешому центрі. Тільки після з'ясування всього цього можна вирішити, бо тепер не зайняти певну позицію не можна.

П.ІНТЕЛІО. - Значіння Р.Р. дуже і дуже велике, але Р.Р. набірає це велике значіння лише при умові потної консолідації. Зараз же після вибору С.В., С.Д., залізи. і повст. іі не має. Питання про кворум з юридичного боку, не тільки формальний момент, а по суті це ж. Загальне становище останеться той саме, консолідація не буде. Треба взяти заходів до досягнення консолідації, а не тільки зазначення закону.

Не менш важливі питання про налагодження нормальних стосунків між державним органом влади і Радом Р.

### III. Питання про кворум Ради Республіки.

П.КИРИЧЕНКО зачитує доклад: -

Питання про кворум засідань Р.Р. розв'язується на підставі статті 17 (нова редакція) і 18 статті 9 січня 1921 р. про Р.Р.

В арт. 17 встановлено тільки кворум для першого засідання Р.Р. і зазначено, що перше засідання може відбутись лише в разі присутності в ньому не менше, як половини визначеної в законі про Р.Р. загальної кількості депутатів. Загальна ж кількість депутатів Р.Р. встановлена арт. 4 і є число 67.

Таким чином для законності першого засідання Р.Р. потрібна присутність не менше, як 34 депутатів.

Першим засіданням треба вважати те засідання, яке уже відбулось, яким Р.Р. розпочала своє існування. Це засідання після цього першого, незалежно від перемовин з де-







## II

депутатів цього саме і, числа. Це число депутатів Р.Р. в  
пір вступу нових депутатів та зазначеного вибуття депута-  
тів, які вже вступили, може то збільшуватись, то зменшуват-  
тись. Наприклад, на першому засіданні було 34 депутати, які  
мали належні кандидати, і коли б не прибуло на другий депу-  
татів, то для другого засідання Р.Р. необхідна присутність  
не менше, як 17 депутатів; до для третього засідання при-  
було ще десять депутатів, і таким чином третє засідання  
може відбутись при участі не менше як 24 депутатів. Далі,  
на день четвертого засідання два депутати несподівано  
вмерли, а кандидати троє, вимерли і зникли: значить, четверте  
засідання може відбутись лише в присутності не менше, як  
20 депутатів.

Що іменно в стосунку до питання про кво-  
рум "хазьни" висіла в Р.Р. і вважалась за безсумнівний  
наміром законодавця до Р.Р. і законодавць не має увазі  
не вводити істнування Р.Р. і вводити її роботу. Це без-  
сумнівно, значе бути не може. Тим, коли припустити, що для  
першого засідання і для всіх інших засідань необхідний  
однаковий кворум, не менше депутатів, то десь після  
першого засідання цілком припинити роботу Р.Р., коли повні  
депутатів в будь-якій важливій причині не прибуло, а в при-  
бувши 34 один або два заборізи, або кандидати і виведені  
вселяються. Гаранті Р.Р. в кожній своїй прав може утворити  
та парламентарні комісії, яких необхідно вивести з місця  
осідку Р.Р. і тоді кожний раз до поверну таке комісії  
Р.Р. не могла б засідати за відсутності кворума, що над-  
звичайно вносило б державній справі і чого без сумніву  
не хотів законодавець. Отже з наведеного вище ясно, що кво-  
рум для дальшій засідань Р.Р., про який говорить арт. IV,  
складається не менше, як з половини того числа депутатів,  
які вступили в Р.Р. і мають відповідні кандидати.  
Але на такому змісту арт. IV і V для законодавця  
дальшій засідань Р.Р. необхідна присутність не менше  
половини депутатів, необхідна для економічного



сідання Р. Р., щоб із найменшою кількістю депутатів для законності тільки засідання Р. Р. згідно з арт. 18 з 17 депутатів, що складає одну четверту частину загальної кількості депутатів Р. Р., встановленої арт. 4 закону про Р. Р.

Така частина депутатів для кворуму Р. Р. не уявляє гострого виступу ці встановлена в різних державах, крім кворуму для засідань законодавчих установ, несе і в нормальних спокійних умовах державного життя

Безпартійно законодавець при встановленні кворуму для Р. Р. взяв до уваги важкі умови цього еманципативного життя і в арт. 18 довів цей кворум до можливого мінімуму. Як би інакше, то законодавець або пояснив би значення цього кворуму депутатів Р. Р. або змінив би його, бідніше було б для держави.

На прикінці арт. 18 кворуму засідань бурного російського господарства того Союзу необхідно було тільки 17 депутатів зі всієї кількості членів Союзу, встановленої законом.

І цієї кількості членів Союзу законодавець було достатньо для великої ампліи існування Росії в спокійних, спривних умовах державного життя.



## П Р О Т О К О Л Ч. 20

Засідання Сен'юрен - Конвенту.

1-го серпня 1921 року.

Засідання відкривається в 12.40 год. дня.

П р и с у т н і: Перший Секретарь Ф. Хижняк і представники фракцій: 1 | Кобза, | Х. Д., 2 | Ковалевський, | Е. Р. |, 3 | Кравченко, | С. С. |, 4 | Говоруна, | С. С. П. |, 5 | Овгородник, | М. сам. |, 6 | Барановський, | кооп. |, 7 | Ентеліс, | нац. менш. |.

Головує Перший Секретарь Ф. Хижняк.

Н а п о р я д к у д е н н о м у:

1. Інформації;

2. висловлення фракцій з приводу заяви залізничників і поштовиків про вихід з Р. Р.

3. біжучі справи.

1. ПЕРШИЙ СЕКРЕТАРЬ. - інформує, що передвчора Президія Р. Р. була викликана до Головного Отамана, який запитав про положення, як реагує Сен'юрен-Конвент, і який вихід. Ми стверджуємо, що дії цієї фракції поштовиків і 3 депутата від залізничників подали заяву про вихід, що сьогодні має бути вияснене відношення фракцій до цього, вжиті заходи до скликання збору, що груповаки і народна партія обіцяють дати своїх представників, що крім того є дані, що С. Р. увійдуть в нову легіслативу. На це ц. Головний Отаман відповів, що він повинен мати на увазі позиції як більшовиків так і позабільшовиків груп і буде шукати виходу по середній лінії.

На запитання деп. Говоруна, ц. ПЕРШИЙ СЕКРЕТАРЬ стверджує, що Президія Р. Р. Голова Директорії нічого не заявляв про отвод кандидатури ц. Тимошенка, казав тільки, що тепер така ситуація, що навряд чи ц. Тимошенко згодиться і зможе формувати кабінет.

II. Відношення фракцій до виходу залізничників і поштовиків і положення в зв'язку з цим виходом.

Ц. КОБЗА. - Я хотів би освітити з свого погляду на підста-



ві чого стався цей вихід. Мотиви виходу приведені в заяві є лише мотиви, дійсна ж причина полягає в другому. Як причину вони приводять вихід фракції С. Ф., чому ж тоді вони не протестували проти виходу ближчої до них фракції С. Д.

Ще раніш залізничники і поштовики зазначали, що вони вийдуть з Р. Р., бо мають персональні потреби для роботи на Україні. Це й були причини до виходу. Цей намір вони мали давно. Тому вони й могли саботувати в Р. Р. і через <sup>такі</sup> плани ні Комісії не працьовали. Цього саботажу їм було мало, вони весь час впливали й на інші групи, щоб провалити Р. Р. більш громко. Коли ж це не вдалося, то вони своїм виходом ставлять Р. Р. в тяжке положення. Це чисто ганебний акт, якого ніяке демократичне угруповання вітати не може. Це акт протипарламентарний, тим більш, що це вихід персональний, бо курія не відкликала. Іхній вихід не відповідає державно-творчим інтересам робітництва.

Що до того, як бути в найближчий час, думаю, що треба переглянути де-що. Треба звернутися до С. Ф., чи не переглянули б вони свої позиції що до роботи в Р. Р., бо вони ніколи не заявляли, що хотять зривати цей центр. Вони не проти парламенту, а вихід був лише по мотивах тактики. Тому треба їм указати, що зараз ми перед загрозою парламенту, а значить і всього центру Ми, Х. Д., не уявляємо собі існування цього центру без Р. Р., бо маємо підстави говорити, що коли Р. Р. не стане, то не стане й цього центру С. Ф. настільки державно ставляться до справ, що не зможуть не погодитись переглянути своє відношення. Це - один з заходів.

Далі, треба вжити заходів, щоб залізничники послали нових представників, як і поштовики. Треба звернутися з закликами.

Треба прийняти відозву, щоб поінформувати громадянство про дійсні причини зриву Р. Р. і положення. Це треба зробити, бо може в останній раз ми звертаємось до С. Ф. з закликом, і надалі одні підуть направо, другі наліво і центр розпадеться, коли вони не відгукнуться на заклик. Мож.



на їм зазначити, що ми, Х. Д., вже в останній раз звертаємось і коли ті демократичні угруповання виходять, то ми діля цього центру не зможемо бути, а постараємось налагодити інший центр, бо не можна ж залишати Української справи.

Необхідно, щоб Сеньорен-Конвент звернувся до Головного Отамана і сказав одверто, що ходять чутки, що 3-го серпня має бути якийсь універсал про Р. Р., що це буде шкідливо, бо коли не буде Р. Р., не буде й цього Центру.

Думаю, що коли б делегація Сеньорен-Конвенту поговорила одверто з Головою Держави, то це мало б значіння, бо поки Голова Держави в такому положенні, що не має фактичної сили, не має війська, то його універсал ніякого значіння не мав би, коли б громадянство не пішло за ним. І тоді наш громадянський Центр рознався б, що використали б наші вороги. Голова Держави не може не рахуватися з тим, мусить погодитись з нами і скласти парламентарний кабінет. Тоді легше було б поладити справу з виходом залізничників і т. ін., бо думаю, що вони це зробили більш для того, щоб угодити йому. Це була б остання спроба, і думаю, що вона мала б добрі результати.

П. БАРАНОВСЬКИЙ. - Наша фракція поділяє ці думки. Вияснюється, що по закону 9 січня у нас може бути кворум. Вихід залізничників і поштовиків абсолютно безпідставний. Було просто бажання поставити наш центр в безпідставне положення. Можливо, що курії не поділяють цього. Коли будуть вибори до парламенту, то дасть представників зі, то хоче скористуватися своїм правом, значить мусимо признати законними виборами, хоч буде брати участь хоч і 40% виборців.

Коли б вони дійсно хотіли консолідації, то вони постаралися б перетягнути й інші групи для рівноваги правим групам. Можемо тільки віднести до цього з осудом, рахуючи, що це був крок необдуманий, якого не поділяють курії. Фракція не проти того, щоб звернутися до С. Ф. Треба поговорити з Головою Держави і сказати, що це буде Державний переворот.



П. ОГОРОДНИК. - Ви́хід 3 депутатів наша фракція оцінює, як крок антідержавний. Вважаємо, що ви́хід стався в наслідок дезорієнтованості в подіях і персональни́х впливів. Р. Р. втратила тільки по кількості 3 депутатів, нічого не втратила морально. Заходи деп. Кобзи фракція поділяє. Ми за те, щоб запропонувати С. Ф. переглянути свою позицію. Це буде іспит в державності для С. Ф., коли вони знов увійдуть, то значить вони за парламентарізм, коли ж ні - то покажуть своє дійсне лице. Переговори з Головою Держави потрібні. Відозва необхідна, але після відповіді С. Ф. і Голови Держави. Завтра треба вже прийняти рішення.

П. ГОВОРУН. - Зазначені мотиви ви́ходу залізничників і поштовиків не виявляють дійсної причини. Вони указують на факт остаточної дисконсолідації, ми даний до того не давали, вони теж проти Тимошенка не висловлювались, другої позиції не займали. Не було формального моменту дисконсолідації не тільки для ви́ходу залізничників і поштовиків, а навіть для ви́ходу С. Ф., бо й до цього часу формування кабінету п. Тимошенку не доручено. Значить не має моментів на яких ґрунтуються фракції, які вийшли, і мотиви були приведені по фактам, які це не сталися.

Були мотиви інші. Інша поведінка, не бажання зайняти ясну позицію, що не давало можливості нормальної праці Державного Центру, показують, що вони стремились не до того, про що заявляють в заяві, а до протилежного.

Що ж до налагодження праці Державного Центру, гадаємо, що можливо й слідує говорити з С. Ф., які стоять на ґрунті У. Н. Р. і мають тверді державні демократичні погляди. Президія і делегація Сенаторен-Конвенту повинні бути у Голови Держави для з'ясування йому небажаних наслідків тих кроків, в які ми не віримо, а чутки про які кружляють. Треба також з'ясувати, що коли Голова Держави не доручає формування кабінету п. Тимошенко, чи одводять він цю кандидатуру. Останнє являється важливим моментом, бо затяжка спричинилася б до того, що наступають дійсно факти дискон-



солідації і зривання Р. Р.

П. КОВАЛЕВСЬКИЙ. - Безперечно ви, ід С. Д., С. Ф., Залізничників і Поштовиків - це був удар по авторитету Р. Р. і він одбився в спосіб негативний.

Кожна з цих груп стоїть на тому, що не поділяють персональної влади, і напр. С. Д. кажуть: давайте шукати щось нове. Значить в їх погляді Р. Р. оджила своє. Очевидно і в психології С. Ф. Р. Р. зайняла дуже другорядну роль. Теж саме і з залізничниками і поштовиками, бо вони теж поставили хрест над Р. Р. В такій ситуації переговори не дадуть позитивних наслідків, бо це буде тупання на місці. Що до С. Ф., то єсть ще свої спеціальні причини, які відомі всім. Треба шукати якогось конкретного виходу. Не має чого вести переговори з С. Ф., бо знаємо, що результати будуть негативні.

Я гадаю, фракція цього не обмірковувала, що в такій ситуації, коли майже половина депутатів по-за Радом Республіки, Голова Директорії, як носитель української Державності, не може пристати на думку одних з груп, ігноруючи інші. Він мусить знайти рівноділячу між всіма групами. Значить стояти на попередньому нам не можна, з цього нічого не вийде, бо Голова Директорії, опираючись на погляди тих 5 угруповань, буде розбивати нас.

Треба перейти до іншого і сказати Голові Директорії: Ви, як носитель зверхньої влади, в сфері формування Правительства повинні проявити ініціативу. Р. Р., частина її, яка залишилася, стоїть на глибоко державному ґрунті, вона й брала відвічальність назвавши кандидата, але, оскільки інші угруповання запротестували й вийшли, то значить ініціативу мусить проявити Голова Директорії, мусить змінити пасивне положення на активне, і почати широкі перотрактації з партіями про утворення авторитетного й широко відповідального Правительства. Це мусить бути підкреслено, бо це покаже, що Р. Р. стоїть на державному ґрунті, інтереси якого вимагають авторитетного Правительства.



Є два ви.оди. Є 6 крупних угруповань в Р.Р., ні одго з них не вийде, але, коли б навіть Голова Директорії погодився на наш кабінет, все ж ми не змогли б провести місію утворення Правительства. Наш кандидат мусив би знайти рівновагу й підтримку в інших групах. Так само не зможуть утворити Правительства і угруповання, які є по-за РР.

Рівновага порушилась колосально, і не по нашій вині. Не хочу передішати, що вийде, коли Голова Директорії почне переговори і може знайде рівноділяючу, щоб утворити авторитетний кабінет. Чи удасться це - невідомо, але буде більш користи ніж од безрезультатних переговорів з Залізничниками, поштовиками, С.Ф.

Іншого ви.оду не має. Правительство мусить бути утворено. Коли ж ми заявляємо, що іншого шляху ми не визнаємо, то тільки ми створимо Правительство, тоді й може бути той, як називали, державний переворот, але не в необхідности, бо не можна ж погодитись з вимогами тільки 6 угруповань.

На цих днях мусять бути великі події: або одверта боротьба з Головою Директорії тих, хто залишився, що поведе за собою глибочайші негативні наслідки, або фактичне нейтралізовання. Краще нехай на наших очах і під нашим контролем ведеться одверте активне вивчення положення.

Це одне положення. Друге таке: або угруповання признають, що кворума не має і Р.Р. зібрати не можна, або що кворум є і Р.Р. може існувати.

Раз кворум є, то чому ж Р.Р. не збирається? Чому вона не поставить на широке обговорення сучасного положення? Тоді був би безпристрастний документ, з якого б знали, хто правий, хто винуватий. Значить крім того, щоб Голова Директорії зайняв активне положення що до формування Правительства і сама Р.Р. мусить стати на шлях активності. Коли ж виясниться, що кворума не має, виявиться, що з-за безсилля нашого явиться необхідність тих декретів.

Проти делегації нічого не мали б, але треба погодитись, щоб делегація мала запропонувати конкретний ви.ід.



Таке положення невизначеності навіть безсилля щось зродити - неможливе, і чи зможуть і далі нести відповідальність за це ті ж групи?

Ми зацікавлені лише в тому, щоб роботи провадилась, ми говорили, що треба порозумітись, шукати ясність. На запитання деп. Огородника, чи цей новий кабінет був би діловим, П. КОВАЛЕВСЬКИЙ відповідає: - Це не був би діловий кабінет, бо діловий кабінет організується без порозуміння з партіями, а це був би кабінет політично відповідальний, але може навіть і не парламентарний.

П. КРАВЧЕНКО. - Два серйозні питання: криза Р.Р. і криза Ради Міністрів.

Що до Р.Р., то треба підходити так: вийшли С.Д., С.Ф., Заліз. і Пошт.. Вийшли С.Д. - політична група, значить партія хоче вести другу роботу. Також і С.Ф. - політична група, значить теж мала план якоїсь роботи. Що ж до Залізничн. і Поштов., то по суті закону, до них не можна підходити як до політичних груп, значить вийшли окремі представники, а не курії, та й є данчі, що курії пошлють представників чи то од більшості чи од меншості, яка хоче працювати в Р.Р. Закон про Р.Р. в тих куріях дає місце не політичним угрупованням; очевидно найдуться там люди, які пошлють своїх представників в Р.Р., не бажаючи ж будуть рахуватись як утримавшіся.

Що твориться в середині Р.Р. не повинно впливати на другі чинники. Діло самої Р.Р. сконстатувати, чи є кворум, чи не має. Коли й є криза, недоватка кворума, то ніхто зверху цього констатувати не може. Треба вжити всіх заходів, щоб була можливість вступити в Р.Р. тим, хто бажає й має право. З юридичного боку вияснюється, що ми маємо кворум, значить Р.Р. буде працювати. Вихід залізн. і пошт., зроблений під впливом політичних угруповань, які мали свою думку, ходить тут о те, що Р.Р. на даний момент не являлась необхідним чинником і навіть мішала. Ця справа і досі неясна. Так С.Ф. і тепер кажуть, що можуть вступити в



жову легіслативу, а з другого боку зайняли позицію, яка руйнує Р. Р. Значить треба вияснити дійсну думку цих груп.

Тому нашою раціональним, щоб Сенаторен-Конвент звернувся до громадянства з з'ясуванням положення, а також до курії залізничної, поштової і телеграфної. Треба вияснити, щоб партія С. Ф. заявила своє відношення до старої і нової сесії Р. Р., коли вона стоїть на ґрунті парламентаризму, або прямо заявила, що наводить Р. Р. в даний момент не підходящою, що вона відходить до лівих угруповань, які ще мріють про ліву диктатуру. Так само з Головним Отаманом. Він являється неактивним, він колеблеться між різними думками, треба, щоб він був активним і указати, що може вийти з того, чинишого шляху.

Дійсно, ті групи, які тут залишилися, мусять висловитись, чи існує Р. Р. чи ні. Важно вияснити чи підемо разом, чи окремими дорогами. Х. Д. заявили, що будуть стремитись до відвоювання України від ворога, не будуть пасивними, так само і партія С. С. буде активною тоді, коли тут поведуть роботу ліві кола. Треба вияснити позиції інших. Треба Голові Директорії зазначити, що вийде з того, як він уклониться в один чи другий бік. Очевидно, що ці групи, які тут є, остануться на ґрунті парламентаризму і шукатимуть шляхів до нього чи тут чи в другому центрі. Треба зазначити Голові Директорії, що коли він піде на державний переворот, то наслідки цього будуть надзвичайно тяжкі і відвічальність нестиме він сам.

Що до кризи Ради Міністрів, то Голова Директорії мусять бути активним, мусять сказати своє відношення до виставленої кандидатури. Він може скликати якусь приватну нараду для переговорів з іншими групами. В кожному разі кабінет мусять бути парламентарний. Голова Директорії мусять шукати виходу переговорами з усіма групами, але без порушення парламентаризму, бо групи, які тут працюють, тільки при умові парламентаризму, не підуть в інші центри.



три. Практично я висловлюсь за відозви, інформації громадянства, С.Ф., пошт. і залізи. Це треба зробити для з'ясування подожень і вже тоді будемо говорити, які позиції займемо, чи об'явимо гостру боротьбу чи складемо зброю, чи як Р.Р. останемось існувати хоч і не в Тарнові, а в якомусь іншому центрі. Тільки після з'ясування всього цього можна вирішити, бо тепер ще зайняти певних позицій не можна.

П.ЕНТЕЛІС. - Значіння Р.Р. дуже і дуже велике, але Р.Р. набирає це велике значіння лише при умові повної консолідації. Зараз же після виходу С.Ф., С.Д., залізи і пошти її не має. Питання про кворум з юридичного боку, не тільки формальний момент, а по суті що ж. Загальне становище останеться теж саме, консолідації не буде. Треба взяти заходів до досягнення консолідації, а не тлумачення закону.

Не менш важливі заходи що до налагодження нормальних стосунків між верховним органом влади і Радою Р.

### III. Питання про кворум Ради Республіки.

П.КИРКИЧЕНКО зачитує доклад: -

Питання про кворум засідань Р.Р. розв'язується на підставі артікулів 17 [мова редакція] і 18 закону 9 січня 1921 р. про Р.Р.

В арт. 17 встановлено тільки кворум для першого засідання Р.Р. і зазначено, що перше засідання може відбутися лише в разі присутності в ньому не менше, як половини визначеної в законі про Р.Р. загальної кількості депутатів. Загальна ж кількість депутатів Р.Р. встановлена арт 4 і є число 67.

Таким чином для законності першого засідання Р.Р. потрібна присутність не менше, як 34 депутатів.

Першим засіданням треба вважати те засідання, яке уже відбулося, яким Р.Р. розпочала своє існування. Всі засідання після цього першого, незалежно від перевиборів де-



Депутатів згідно з арт. 8, а "дальні" засідання, бо як би це було инакше, то законодавець в арт. 17 сказав би "перше засідання кожної нової сесії", або "перше засідання кожного нового складу Р.Р." і т.и.

Кворум для "дальших" засідань Р.Р. встановлений арт. 18 закону про Р.Р. Цей артикул гласить так: "Кворум для дальших засідань встановлюється в кількості неменше, як половина цілого числа депутатів Ради Республіки" - Що саме треба розуміти під виразом "ціле число депутатів" в законі не определено і може бути встановлено лише тлумаченням закону, яке повинно базуватись на точнім змісті всього закону і на безсумнівних намірах законодавця.

Коли б законодавець в виразі "ціле число депутатів" хотів зазначити загальну їх кількість, вказану арт. 4, то ясно і точно сказав би про це, як і сказав в арт. 17, а коли він цього ясно і точно не визначив, то очевидно мав на увазі якесь инше число депутатів, а не число 67, зафіксоване арт. 4. Коли вважати, що для першого засідання Р.Р. і для дальших її засідань встановлено арт. 17 і 18 однаковий кворум, то обидва ці артикули, як того вимагає логіка і стилістика, були б злиті в один артикул, а не були б поставлені рядом, як це необхідно зробити лише при різних змісті артикулів. При однаковім кворумі для першого і дальших засідань Р.Р. нічого говорити ні про перше, ні про дальні засідання, бо тоді всі засідання Р.Р. що до кворуму цілком однакові і нічого їх відрізняти. Коли ж вони відрізняються одно від другого, і про перше засідання сказано в арт. 17, а про дальні засідання в арт. 18, то ясно, що на думку законодавця кворум для "дальших" засідань має бути иншим, ніж кворум для першого засідання Р.Р. і вираз арт. 18 - "цілого числа депутатів" - визначає не загальну кількість депутатів [арт. 17], встановлену арт. 4, а иншу їх кількість.

Таким числом може бути лише число депутатів, які фактично з'явилися до Ради Республіки по день засідання та мають відповідні мандати, і для законності "дальших" засідань Р.Р. закон [арт. 18] вимагає присутності неменше половини



## II

депутатів цього саме їх числа. Це число депутатів Р.Р. в міру вступу нових депутатів та законного вибуття депутатів, які вже вступили, може то збільшуватись, то зменшуватись. Наприклад, на першому засіданні було 34 депутата, які мали належні мандати, і коли б на прибуло ще других депутатів, то для другого засідання Р.Р. необхідна присутність не менше, як 17 депутатів; до для третього засідання прибуло ще десять депутатів, і таким чином третє засідання може відбутись <sup>в</sup>присутності не менше як 23 депутатів. Далі на дев'ять четвертого засідання два депутата несподівано вмерли, а мандати трьох визнані неважкими: значить, четверте засідання може відбутись лише в присутності не менше, як 20 депутатів. [44 - [2:8] 39:2 - 20].

Що іменно в такий спосіб вирішується питання про кворум "дальших" засідань Р.Р. підтверджується безсумнісним наміром законодавця що до Р.Р. Законодавець мав на увазі не шкодити існуванню Р.Р., а полегшити її роботу. Це без сумніву, иначе бути не може. Між тим, коли припустити, що для першого засідання і для всіх дальших засідань необхідний однаковий кворум, не менше 34 депутатів, то легко після першого засідання цілком припинити роботу Р.Р., коли нових депутатів з будь-яких важливих причин не прибуде, а з прибувши 34 один або два заоріли, або мандати їх визнані неважкими. Нарешті Р.Р. в межах своїх прав може утворювати парламентарні комісії, яким необхідно виїжджати з місця осідку Р.Р. і тоді кожний раз до повороту туди Комісія Р.Р. не могла б засідати за відсутності кворума, що надзвичайно шкодило б державній справі і чого без сумніву не хотів законодавець. Отже з наведеного вище ясно, що кворум для дальших засідань Р.Р., що який говорить арт. 18, складається не менше, як з половини того числа депутатів, які фактично з'явилися до Р.Р. і мають відповідні мандати. Але по точному змісту арт. 17 і 18 для законності дальших засідань Р.Р. необхідна присутність не менше, як половини депутатів, необхідна для законності першого за-



сідання Р. Р., щоб та найменшою кількістю депутатів для законности дальших засідань Р. Р. згідно з арт. 18 в 17 депутатів, що складає одну **чверть** частину загальної кількості депутатів Р. Р., встановленої арт. 4 закону про Р. Р.

Така частина депутатів для кворуму Р. Р. не уявляє гострого виступу зі встановленню в ріжних державах норм кворуму для засідань законодавчих установ, навіть в нормальних спокійних умовах державного життя.

Взаперечю законодавець при встановленні кворуму для Р. Р. взяв на увагу загальні умови нашого евакуаційного життя і арт. 18 довів цей кворум до можливого мінімуму. Як би це було иначе, то законодавець або поставив би вираз "ціле число депутатів Р. Р.", або взяв би якийсь, більше точного і безсумнісного вираза.

На прикінці зазначу, що для кворуму засідань бувшого російського державного Совета необхідно було тільки 66 депутатів зі всієї кількості членів Совета, встановленої законом.

І цієї кількості на думку законодавця було досить для великої людщини і просторами Росії в спокійних сприятливих умовах державного життя.



П.ГОЛОВУЮЧИЙ. - Справа ця серйозна, бо Р.Р. вже 6 місяців рахувала кворум в 34 депутата. Такий кворум вже склало обичне право. Пропоную передати цю справу в Законодавчо-Адміністративну Комісію, яка б запросила відомих правників для розгляду цього.

Питання про кворум Р.Р. передається в Законодавчо-Адміністративну Комісію для негайного вирішення.

П.КРАВЧЕНКО. - Можуть виникнути несуті думки, чи є мовення зараз користуватися таким тлумаченням закону. На попередньому засіданні Сеньора-Конвенту було встановлено, що з боку політичного ті кола, які тут представлені, покривають майже всі групи, які вийшли, крім може С.Р. і С.Д. Без С.Р. і С.Д. ми вже працювали, а С.Ф. - центрова група, які тут є.

В 2,20 годин засідання переривається до 5 год. веч.

В 5,35 год. веч. засідання продовжується:.

П.КРАВЧЕНКО. - Ранком більш менш з'ясували шляхи.

1|звернення до курій про перевибори, 2|відозва взагалі до громадянства, де з'ясували б сучасне становище і боротьбу за парламентаризм, 3|звернутися до партії С.Ф., указавши їй на парламентаризм, 4|звернутися до Голови Директорії і указати їм на ті наслідки, які можуть бути, як він зробить те, про що ходять чутки. Тоді в'ясниться його відношення до кабінету і виставленої нами кандидатури, з С.Ф. в'ясниться, чи вони за парламентаризм, |то підтримають нас|, чи мають иньшу думку.

П.ХИЖНЯК. - Я поділяю ці всі думки практичних заходів. Термін "відозва" нас не удовлетворяє. Слід би було прочитати ряд лекцій на тему нашого державного Центру і про суророшення Р.Р. Практично ми вже могли б прочитати лекції в Чарнові. Це необхідно тому, що згад, мало поінформований ставиться навіть вороже до нас.

Піддержуємо пропозицію предложити С.Ф. переглянути свої постанови і дати негайну відповідь про відношен-



ня до нової легіслативи. Треба, щоб Сен'юрен-Конвент побував у Голови Держави і зазначив йому, що у нього ще є більш конституційні засоби, ніж ті, про які ходять чутки: за відсутності кворума розпустити Р.Р. і під час перерви скласти діловий кабінет. Сказати йому одверто, що скласти діловий кабінет не вдасться. Замість того він мусить зайняти активну позицію, виявити своє відношення до кандидатури п. Тимошенка, сказати яким мотивам він не може формувати кабінет. На м же теж не ходить про особи. А може виясниться, що це було тільки непорозуміння.

Пропоную ухвалити: щоб члени фракцій устроїли цілий ряд лекцій, звернутися до С.Ф. і завтра відбути аудієнцію у Головного Отамана і поговорити з ним про те, щоб зайняв більш активну позицію.

П.ОГОРОДНИК. - До С.Ф. треба звернутися, запитати чи не увійдуть в Р.Р., щоб її зміцнити, але не має чого вказувати, що Р.Р. розвалюється. Також не варто підносити ім справу з другою легіслативою, бо вони можуть повторити те, що чути в кулуарах - в жовтні місяці зберемося.

Що до кризи кабінету, то мусимо мати відповідь Голови Директорії. Коли скаже, що не може згодитися на нашого кандидата, - дамо другого.

Але формування політичного кабінету, як говорив п. Ковадєвський, при існуванні Р.Р. по-за нею рахувати неприпустимим, бо це означало б, що фактично Р.Р. не має. Лекції необхідні, але ж необхіден і історичний документ, якась відозва.

Приймаються Сен'юрен-Конвентом пропозиції:

1. Запропонувати партії С.Ф. переглянути своє відношення до Р.Р.
2. Звернутись до курії залізничників і поштовиків.
3. Відбути нараду Сен'юрен-Конвенту і Президії Р.Р. у Голови Директорії з зазначенням необхідності конституційних засад, що порушення їх поведе до розвалу, що не може бути вигод [нарада партій], і указати на можливі наслідки.



#### 4. Відозва до громадянства і ряд лекцій.

На зауваження п. Ентеліа, що балакати про відозву, значить означати війну, він своєчасно, бо вживається ще заходи до по-  
лагодження, + пояснюється, що це має бути лише інформація громадянства.

Складання інформаційної відозви доручається п. Кравченко, п. Огороднику і п. Ентелісу.

Уваляється слідує текст відношення до партії С.Ф.:

#### ДО ПАРТІЇ СОЦІАЛІСТІВ-ФЕДЕРАЛІСТІВ.

Сенъорен-Конвент в засіданні І -го серія б.р., обміркувавши сучасну політичну ситуацію та положення Державного Центру У.Н.Р., при відсутності повної Консолідації, в якому може прийти до розвала і приймаючи на увагу, що момент вимагає зміцнення сил Ради Республіки і що партія С.Ф., як то видно з заяви про виїзд фракції з Р.Р., твердо стоїть на ґрунті збереження Ради Республіки, -уважив: Звернутися до партії С.Ф. з пропозицією переглянути свою позицію що до повернення фракції С.Ф. до Ради Республіки, і тим сприяти консолідації.

П. ВАРАНОВСЬКИЙ.- В розмові з С.Ф. треба дати ґрунт, на якому можна почати переговори.

П. КРАВЧЕНКО.- Від Сенъорен-Конвенту говорити не можна, зараз є лише факт звернення до них, позиції ж залишаються ті самі. Коли вони захочуть говорити, тоді й ми будемо говорити.

В 6,30 год. веч. засідання закінчується.

ПЕРШИЙ СЕКРЕТАРЬ


ТЕХНІЧНИЙ СЕКРЕТАРЬ



90  
ви краю всіх творчих і живих сил та чинників, як українських, так і чужоземних с повним забезпеченням цим чинникам нормальних умов розвитку", й „дрібну земельну власність“, й принципи „загально прийнятих в Європі демократизму й парламентаризму“, себто проголошує все те, що цікавить і що висовує й українська буржуазія. Звідси висновок: українська державність лістає міцні підвалини для свого буття й розвитку. До неї приходять всі чинники—й в такий спосіб кристалізуються тільки дві сили: Державний Центр, навколо якого групуються всі кола українського народу й експозитура Леніна в Києві, навколо якої гуртуються всі антиукраїнські елементи.

Лишається ще одне питання: вихід соціальних демократів з Ради Республіки.

На це є й відповідь: вихід соціальних демократів з Ради Республіки ще не символізує їхнього переходу на ворожий бік. Поза Державним Центром У.Н.Р. вони існувати не можуть. Вони мусять переводити те діло, що провадить і Державний Центр—діло боротьби за українську державність. Коливання їхньої тактики—гадаю—не є коливаннями їхньої ідеальної. Що-ж до мети й методів досягнення цієї мети—вони ідентичні з метою і методами Правительства У.Н.Р. Іншими вони й не можуть бути доти, доки українські соціальні демократи іста-





тає узяту громадиству на те, що поширені тепер у пресі відомости про італійський проєкт поділу Горішнього Шлеска не точні, а тим самим неправивильні й ті висновки, які робляться на підставі цих відомостей.

— Пресове бюро міністерства закордонних справ повідомляє, що з огляду на труднощі, які чинить російський та український союзецьк. уряди у справі повернута польських полонених з Східної до Польщі, польська делегація змінної делегаційної комісії повідомляє російсько-українську делегацію, що секція полонених та інтернованих при міністерстві закордонних справ приймає з дня 27-го травня рух транспортів полонених більшовиків до Росії.

## Театр і музика

### СЬОГОДНЯ В ТЕАТРАХ:

ВЕЛИКИЙ—Трубадур.  
РОЗМАЙТОСЬЦІ—Пан Посол.  
ПОЛЬСЬКИЙ—Шал.  
МАЛИЙ—Книга гюга.  
НОВОСТИ—Жриця вогню.  
ПРАЗЬКИЙ—Марія Стюарт.  
ДРАМАТИЧНИЙ—Мазепа.  
ПОВШЕХНИЙ—Старе місто.  
РЕДУТА—Прохожий.

### Б И Р Ж А

Франки франц.	86.50	87.50
швейц.	180.—	181.—
Долари	975.—	1016.—

Останні нотування за 30 травня ц. р. на неофіційній варшавській биржі були: марки німецькі 16.70 і 16.60, долари 996, а потім 995, франки 98, а потім 89, фунти 3900, франки швейцарські 170, корони віденські 1.70, рублі золоті 44000 і 43500, а потім 4300, марки золоті 210.50, рублі срібні 204, білон срібний 70.

acka" Nowy-Swiat 22 tel 281-88.



нуватимуть як соціяльні де-  
мократи.

100

І коли я торкаюся цих двох документів,—то лише тому, що українські соціяльні демократи допустилися неправдивого освітлення діяльності Правительства У.Н.Р., закинення йому того в чому воно не повинно, бо його ціхи—це ціхи соціяльдемократичної молодости, коли вони стояли у влади, коли тільки вони опреділювали всю політику Державного Центра, й ще тому, щоб звернути їхню увагу на ту витримку й на ту здорову позицію, зразком якої є позиція українських землевласників і промисловців, їхніх антиподів, але тих антиподів, поза якими не може бути для соціяльних демократів розвитку в демократичній державі. І коли вони бачають в політиці Правительства У.Н.Р. „затемнення політичної свідомости широких українських мас“, а одно з таких „затемнень“ є притягнення української буржуазії до Державного Центра У.Н.Р.,—чи не є обов'язком українських соціяльних демократів „розтемнювати“ цю народню свідомість шляхом відповідальної праці при Державному Центрі, а не шляхом проголошення абстрактної „боротьби за демократичну українську державність?“.

Олександр Ковалевський.

4



в цьому районі дуже багато.

## ЧУТКИ ПРО ВИСТУП ЯПОНЦІВ.

СТОКГОЛЬМ, 30.5. (Руспрес). З Токіо повідомляють, що Семенів підписав договір з Японією, на підставі, якого остання зобов'язується дати йому значну допомогу для наступу проти большевиків. Наступ ніби має розпочатися 15—20 червня, при чому Японія, крім зброї, має дати до 200 тисяч війська.

Мета Семенова—захопити цілу Сибір, до Челябінська й Катеринбурга включно і проголосити Сибірську республіку.

## ПРИГОВОР НАД КОМУНІСТАМИ

БЕРЛІН, 30.5. (Руспрес). В надзвичайному берлінському суді слухалася справа комуніста Фері, головного організатора замаху на висадження в повітря „Кольони Перемоги“ в берлінській Тіргартені. Вибух цей повинен був бути сигналом до комуністичного повстання в Берліні. Надзвичайний суд приговорив Фері (купець і письменник Вільгельм Геринг) до 8 років роботи на каторзі.

В надзвичайнім суді слухався процес робітника Крамера, члена комуністичної організації, який обвинувачувався в замахові на висадження в повітря залізничного моста коло Шарлоттенбургського двірця в Берліні. Його приговорили до 5 років 7 міс. роботи на каторзі.



Ч 88

7 Вересня 1921 року

Ч 88.

напрямків об'єднання навколо Правительства У.Н.Р. і приступлять до здорової державної роботи. А для успіху потрібна не кількість, а якість тих сил, що боряться за осамінення нашої справи. Потрібна є, нить за даних, активність з самого першого дня і тверда воля з усунення всіх перешкод, що стоять або мають пограти на шляху Правительства У.Н.Р.

Намуть сучасне Правительство не Правительство Народних Республіканців. Його воно є народне, бо ставить наслід в основу своєї роботи й республіканське, бо майже тільки цю форму державного ладу на Україні. Але ці поняття є поняття суто-державні, а не партійні. Правительство складається з першораз за все істнування державного центру, з людей, що знають, чого вони хочуть і мають сильну волю в своєму хотінні. Обставини для праці трагічні: але певні статки мусять бути поставлені в будувати поставлені. Того вимагають національна честь і ті величезні жертви, що принесені нашим народом з ім'я державної незалежності. /УНІАНПРЕСУ/

Українська Пресова Агенція.







## II

3/10/1900  
H. H. H.



ДРУГА ЗАСІДАННЯ РАДИ РЕСПУБЛІКИ

12-го Лютого 1921 року

Засідання почалося в 6 годин вечора. Головує депутат п. Лиса.  
П. ЛИСА. Панове Члени Ради. Я огляду на те, що востаннє Провідня не на  
осітрива, мені приходить ся вступу обітати тмчасове головування. Прому  
тих Членів Ради, які не дашали обітати на першому засіданні, вибти  
оци і дати і.

/Лиса читає урочисту обітницю. 6 Членів Ради Федорко-Долішеский Іван  
Приходько Віктор, Огородник Яків, Ягеленський Грії, Плєскаленч  
оци, Тимоненко Сергій підходять і дають обітницю./

Панові Члени Ради, на підставі того, що один Секретарь не може ос-  
нтивсїєї праці, яка мусить провадитися в Канцелярії, дозволять мені  
обрати тріох Секретарів. Прому Член Ради п. Огородника, Член Ради  
п. Орва і Член Ради п. Савігу. Прому згодасити порядком денний.

П. С Е К Р Е Т А Р : Застєся пропозиція такого порядку денного/чита

1. Привітання від інтервюваних в Ленкуті.
2. Привітання від повстанців.
3. Заслухання проекту наказу Мандатної Комісії
4. Справозданнє Мандатної Комісії
5. Доповнення списку Мандатної Комісії
6. Утворення Комісії Рада Республіки і затвердження їх списку.

П. Д І П Л О М . Слово заїрає п. Коваленський.

П. К О В А Л Е Н С К И Й . По дорученнє Франції н-р. вноу не два  
питання на порядок денний-внесення Франції н-р. 1/відоває до наро-  
дів всього світу, 2/відношення до Всеукраїнської Національної Ради  
в Відні.

П. Д І П Л О М . Дозвольте розсїти пропозиції на дві частини: перша-про-  
понована раніш, яку прочитав нав п. Секретаря. Приймається чи ні ?  
Слово дається п. Корчишечкоу.

П. К О Р Ч И Ш Е Ч К О . Я б хотів знати, які з них питання прой-  
или через сенторей-конвент; від цього буде залежати те, чи лише від-  
ношення до них.

П. С Е К Р Е Т А Р : Через сенторей-конвент пройшли перші питання:  
1/привітання інтервюваних в Ленкуті, 2/привітання від повстанців,  
3/заслухання проекту наказу Мандатної Комісії, 4/справозданнє Мандатної



ної комісії, 3/доповнення складу Мандатної комісії і 4/утворення комісії Р.Р. і затвердження їх складу. Не пройшли 2 висновок від фракції н-р.: 1/відозва до народів всього світу, 2/справа в Всеукраїнському Національній Раді у Відні.

П. Л. П. А. Слово дається п. Ковалевському.

П. Л. П. А. М. В. С. Т. П. Термінологія "не пройшла" не правдива, можна зрозуміти, що вони були поставлені в сенатор-конвенті і не пройшли. Вони нагадкі не були поставлені на розглядання, що фракція н-р. по де яким обставинам не могла прийняти участь в останньому засіданні сенатор-конвенту.

П. Л. П. А. Засірає голос п. Білопольський.

П. Л. П. А. М. В. С. Т. П. А. Мені здається, що питання, які внесені фракцією н-р., належать до постійної, регулярної ради Р.Р., в початку треба розглянути перші питання порядку денного а потім друге - утворити комісії. Про відозву до всіх народів можна буде сказати тоді, коли рада буде працювати систематично.

П. Л. П. А. Ніхто більше не засірає слова ? Тоді все ж такі дозволяйте розділити пропозицію на дві частини: перша, що пройшла в сенатор-конвенті, друга то пропонується фракцією н-р. Перша - приймається ? А то потім-прошу виступити. Демай, до до другої.... Слово належить п. Феценко-Чопівському.

П. Л. П. А. М. В. С. Т. П. А. Від імени сілності присутніх пропоную передати внесення н-р. на попередній розгляд сенатор-конвенту.

П. Л. П. А. Слово дається п. Ковалевському

П. Л. П. А. М. В. С. Т. П. А. Від імени сілності можна передати питання в сенатор-конвент, але ми вважаємо, що ці питання, починаючи з української національної Ради дуже важливі. В зв'язку з тими матеріалами, які опубліковані, в зв'язку з взаїмовідносинами Всеукраїнської національної Ради до Ради Республіки, постає питання про реагування на цей матеріал. Неможливо тільки цю групу працювати на підставі цього матеріалу, треба його освітати на публічному засіданні. З постановою сілності треба рахуватися, але я підкреслю, що це дуже цінний мент, і ми повинні освітати ці питання на засіданні Ради Республіки без попереднього контролю сенатор-конвенту.

П. Л. П. А. Ніхто сілами не засірає слова ?



/Члени Ради Республіки просять голосувати/.

Конкретна пропозиція така: передати ці питання на розгляд в сенсоре-конвент. Але за цим привітанням прошу встати.

/Переватна більшість/встає/

Таким чином справа передається в сенсоре-конвент. Тепер на порядку денному іде привітання від вісник з Ланцута. Прошу.

Вісник з Ланцута. Високоповажні члени Ради Республіки. Мир вітає вас в імені всіх інтернованих в Ланцуті. Я привіз вам портрет Тараса Шевченка. Ми, інтерновані в цей темний мент не мали нічого ліпшого, як передати вам портрет нашого великого святого пророка. Крім того я привіз лист гранату від усього козацтва. От який цей лист:

"Високоповажний Гане Голова Ради Республіки, в імені всіх інтернованих в Ланцуті воєнів армії. У. Ч. Р., просимо вас прийняти і передати Раді Республіки наш скромний дар, який нехай буде залогом дісного співжиття армії і громадян. Ми живемо думками Тараса; його віра і надія є нашим гаслом, за здійснення якого ми будемо боротися до кінця. Нехай сумні очі генерального пророка розсвітять вам, про чужу сум, віру і надію. Прийміть же цей дар від чужого козацького сиріт. Начальник Групи Вісник Генерал-Лорунжий Підківч. Голова Культурно-Просвітної організації..... Секретарь Сотник Соколов. Портрет малював я. 7/1-Лір. Ланцут."

/Гучні оплески"слава"встають всі вітають/.

П. І. І. А. Вісник Гала! Зараз ми чули представника вісник з Тараса в Ланцуті. Як ви бачите, хоч військом наше за браком грошей і під натиском далеко сильнішого ворога мусіло відступати, але видне з цього привітання, що воно не позбавлено волі, не загусило віри і надії і живе тими словами нашого національного генія, великого всеславянського поета, страд якого вони нам подарували. Це перше привітання є перший символ єднання нашого народнього представництва з вісником. Вісником наше живе тими ідеалами, як тут сказано які дав Йому наш геній Тарас Шевченко. Сам відомо та свята людина тільки може бути у апостола, в екстазі якомусь, така людина є Шевченка до України. Той левовий, той віров живе і вісником, воно живе ідеями Тараса. Ідея-Україна це є сестра і брат, це є українська братерська воля, без хлопів без пана. От ті слова, ті заповіді правда національна і соціальна от це живить наше вісник. Дов-



вольте мені, в імені Ради послати таке саме привітання війську-  
ва ті його героїчні вчинки, за його боротьбу, яку воно вело на  
протязі трьох років, в тил, що вийшли з народніх мас і які, як  
республіканське військо, свідомо несуть найтяжчу боротьбу і пер-  
ші відступились на народне представництво. Дозвольте передати ві  
війську, до воли організувалась Рада Республіки, коли вона була  
в зародку, першим своїм обов'язком вона поставила справи війсь-  
кові. Ми завжди будемо говорити, що для війська ми будемо давати  
все; але на жалі великих обіцянок ми не можемо давати; ми самі  
на чужій землі позбавлені тих матеріальних засобів, які б ми  
мали там на Україні. Через це обіцяємо йому зробити все що мож  
но в першу чергу; але все ж такі доводиться їх повідомити, що те  
що йому належить - а належить йому максимум. Слава і дякую - ми  
можемо дати тільки тоді, коли прийдемо на рідну землю. Ми доз-  
вольте закінчити.

#### /Гучні оплески/

Далше порядок такий: привітання від повстанців.

ПРИВІТАННЯ ПРЕДСТАВНИКА ВІД ПОВСТАВЦІВ ПОЛТАВщини. Пановні  
Члени Ради Республіки і ви, пановні панове, перебувають зараз на  
емігранції тут в Болонії. Я, як представник групи повстанців на Пол-  
тавщині, як представник від селян маю честь вітати Вас тут; але  
вітати Вас, як раз приходить не дома не в наші рідні сто-  
лиці рідного краю а на чужині, куди загнала Вас нещаслива до-  
ля, та роз'їдала Вас з Вашими рідними Братами - селянами. Па-  
нове я як раз посланий цими повстанцями і селянами сюди. Ми жи-  
вемо одірвані від Вас, від центру, на який покладало надії все  
селянство та частина розітніцтва. Селянство взагалі, особливо на  
полтавщині, про других я не можу казати, в даний момент переживає  
надзвичайно тяжкий час національного розсієнного розгулу соць-  
шовицьких сил. Зараз проводяться зазначані розстріли, грабу-  
ють Васих отців, Васих братів, беруть все, що тільки попадається  
їм на очі. Также, ми безсилі, ми не маємо сили боронити себе,  
але ми не покидаємо надії, що прийде час, коли об'єднавшись ми  
визволимо нашу рідну Україну, коли селяни розправити свої мо-  
гутні плечі і викине усе гниле москвинське, що зараз панує на  
Україні. Прибувши сюди, як раз в той момент, як закладалась Рада  
Республіки, ми посачили що тут щось робиться, що тут не засну



про нас, про те що ми переживаємо там такий тяжкий мент. Мені прийшлося посувати на відкриття Ради Республіки, але не дуже гарне враження залишилось у мене після того; балакали про консолідацію сил, про штучність її і т.и. Я ставу, панове, до в даний мент український народ не рідкується ні з чим, несе все, що навіть життя; річками ліється кров наших братів, жінок та чоловіків, ніхто не думає про консолідацію сил, а всі йдуть в "єдиний єдиним духом єдиним почуттям". А, як представник селянства на Волтавинні Салам за всім в "єднатись в одній спільній праці і вести так її, поки не вернетесь на терен України. Ми можемо бути Салам про консолідацію, коли в даний мент таке робиться на Україні. Ми помертвуємо всім, наша країна сили загинули, але ми не покладемо надії, що вернеться наша Україна. Недалекий той час, коли настане надзвичайно великий висок на Україні і ми мусимо підготуватись до того. Тому не може бути Салам про консолідацію: вона мусить бути, коли буде консолідація тільки тоді Ви можете покладатись на селянство. Повернувшись, я не змогу не сказати, що тут робиться і я гадаю, що це не дуже добре відіб'ється на масах українського селянства. Під час перебування тут, приходиться нам прислухатись до Салам: я чув, що тут єсть Саламко людей, які не працюють при Раді, але просто втерлись сиди, знаю, що єсть велика проваканія чисто гетьманського напрямку. Не знаю чи є вони тут, але може передадуть їм що нехай не дуже розганяються на Україну, що далі села вони не докатяться, дійдуть до нас, опотнутяться, та й впадуть. Уже був приклад гетьмана і Демкина. Але пролита кров селян даром не загине. Селяне надіються, що єдиними силами ми звільняємося від усіх народів і захватів, як з соку гетьманських, так і з соку більшовицьких і взагалі всіх російських.

Б. Л. П. А. Висока Радо! зараз Ви чули представника. Але ні. Не буде промовляти другий представник повстанців.

ПРЕДСТАВНИК ПОВСТАВЦІВ. ПАНОВИ ПАНОВИ. Я не переживав зараз мент душевного, внутрішнього нерозпороту. Нає прислали сиди, ані з лісів з гір, з рідиної землі і ми не прийняли сиди щоб подивитись поцікавитись до тут робиться, але нає послали узнати чи є тут, чи живе те, що єсть наше наші рідні землі. Трудно було переходити сиди, трудно, а все те ми прийняли від селян, від пов-



стантин, які з рушницями та з косами в руках боронять себе від московської соціалістичної сили, яка нахлинула на Україну. Промовці сфери, як посягли на наші надії, надії тих, що послали нас, утішались успіхом, здійсненістю тієї мрії, ті думи селян які послали нас сфери розпитати чи є те, що сприяє нам. Ми як раз знайшли частину тих людей, прихильних до н. Головного Отамана, на якого селяне покладають всі свої надії, тих людей, які не загубили своєї енергії і сили і прикладають всі старання, щоб визволити свій край з під влади хитаків чи з права чи з ліва, які йдуть на нашу землю. Мій попередній товариш сказав що ми понамаємо як раз на відкриття Ради Республіки; воно глибоко тронуло нас глибоко тронули ті слова Івана Головного Отамана, котрі нас дуже задоволили, та слова деяких промовців від партій, які теж казали, що настала пора з'єднатися, що треса всім скупиться. Селянство поперше приєднується до нас. Висячте йому, що воно не освідчене не вишло нас марувати і довіряти вам але це не його вина; в тому вина-його неосвідченість. Він був в темоті, коли був висух революції, коли явилися солішники, які обіцяли царство соціалізму, казали йому що все тече, він не знав, як це прийняти і все зруйнував і осідив ті інтелегентні сили, які були на Україні. Але висячте йому. Тепер селянин український став додумуватися, хто його причетний хто його ворог; він глибоко висячається за те що осідив нас і переконався, що треса строїти своє на Україні, спільно з тими інтелегентними силами, які є дійсно українські, і з ними будувати рідну державу. От панове, ми прийшли з метою, щоб передати, що там горить, що там гаснуть і тервають наше українське селянство во всіх сторін, Алемим воно надіється на нас, не покидає рушницю і бореться день і ніч. Армія наша приходить і через місяць уходить, а воно остається само і всеж таки не покидає надії, що не сьогодні, завтра висухне весь страшно. Ми звертаємось до культурних сил, які групуються сіля центру, щоб шляхом з'єднання Ви прийшли на допомогу селянству Українському строїти як несудьбиття. Треса вам зробиться механізмами, строїтелями, зробити підготувати роботу, щоб селянство нас зустріло, як сонце со Ви - сіля землі української і воно біже вас в дні Івана Головного Отамана повернувшись назад, ми сподіємось, що тут робиться і коли воно почує, що тут є, то тим більше воно підійметься і стане на захисту



рідної землі. Селянство виконає чорну роботу, яка дає нам багато, коли буде готовий механізм. Тепер вітаю Вас від селян і козаків Ні-  
нічкві Буковини і щиро бажаю провадити роботу, яка принесе користь  
Україні і СРСР, щоб ви прийшли на рідну землю ясні як світло, з  
готовим матеріалом для будівництва Української Держави.

Г. А. П. А. шановні Члени Ради Республіки, ви зараз чули голос з  
далекої Амійщини і Полтавщини/голос з міста/із недалекої/ з ду-  
ше далекої Амійщини та Полтавщини голос селян, повстанців про те  
що там робиться, та три роки нашої революції нарід багато передумав,  
багато пережив і в решті решт він прийшов до того висновка,  
що ніяка влада, ні московсько-большовицька, як терла нашу землю, ні д  
женікінезна, ні дїва ні права, не задовольняє їх, бо не задовольняє  
їх іменно чужа влада. Вони вібраються судувати свою рідну владу  
У.Н.Р. і судувать її з вилами, з граблями, з різними господарськими  
зварядками, судувать і їдуть того жасливого часу, коли відсеї підій-  
де наше військо, наші культурні сили. Дозвольте мені відати імені  
Ради висловити побажання, аби цей час настав, як найвишче, аби ці  
представники могли прийити туди і сказати чистою совістю: там є л  
ладе, є та консолідавана думка, про яку казав нам перший делегат,  
і ця сила разом з військом незадовго, може за місяць, і прийде і спо-  
лучиться з своїм рідним народом/присутні вітають гучним оплеском/  
На порядку денному стоїть заслухання проекту наказу Імператорської  
Родисії. Словом дається докладчику Кошиковському.

П. П О Л І Т И К И И. На першому засіданні Р.Р. було доручено сенаторам-конвента скласти проект наказу Мандатної Комісії, який нам докласти по дорученню сенаторів-конвента. Наказ Мандатної Комісії мусить вмістити всі правила, й принципи, якими вона мусить керуватись. Установити ці принципи й правила було надзвичайно трудно, бо ми не маємо виборчого закону. Закон про Р.Р. вказує, що спосіб делегування установляють самі курії. Таке неосенесення на саму курію права опрeдeлення способу виборів не викликало труднощi лише до політичних партій, бо партії являються дійсно організованими піллями, що має свій стан, свої органи, свою дисципліну й тут встановити спосіб делегування Членів Р.Р. було не трудно. Нам вистарочно визнати для проекту наказу лише таке правило, що мандати вважаються правосильними, коли Члені обрані центральним органом, то українським партійним з'їздом, або зборами партій.



Але іншого шляху отримати в громадсько-політичних куріях; вони не виявилися політичними цілями і встановити для них спосіб делегування, щоб всі порозумілися, було дуже трудно. Ми мусили внести проект наказу такі постанови, щоб розширити ті місця закону, де говориться про вибори Членів Ради Республіки, іменно такі 96 постанови.: 1/ визначити контингент виборців по куріях громадсько-політичних, 2/ визначити спосіб виборів, який буде узаконений законодавством. Як до контингенту виборців, то громадсько-політичні курії предстали перед нами не як політичні організації і от нам прийшлося встановити ті принципи, які визначали б осіб, що належали до контингенту виборців громадсько-політичних курій. Про курії залізничників та поштовиків не трудно було вирішити через те, що всі залізничники належали до залізничної спілки, а поштовики належали Членами поштово-телеграфної спілки. Як до кооперативів, то треба було визначити такий принцип, що виборцями будуть не всі кооператори, а лише службовці тих кооперативів, які є "єдині в центральних управлінських кооперативних установах, що до самоврядування, то земельні об'єднання утворилися тільки тут на еміграції. Представництво в Раді Республіки земельних діячів ґрунтується на тому, що вони являються представниками українського суспільства, організованого на демократичних засадах. Тому ми вважаємо, що виборцями будуть рахуватися ті гласні, які обібрали на підставі певної певної формули голосування, як це згадані особи не втратили цієї саги через дорочальне зречення чи виключення з гласних за абсолютним згідно з законом. Найтрудніше було визначити контингент виборців культурно-освітньої організації. Взяти перелік культурно-освітніх організацій, які могли вважатися дійсними в погляді закону, було неможливо. Тому ми визначили їх загальне значіння, то ми прийшли до того, що культурно-освітніми організаціями вважаються ті, що в своєму статуті мають головною метою культурно-освітню діяльність. Тільки Члени таких організацій мають право прийняти участь в виборах та обібрали в культурно-освітніх установах, як школа, театр і т.п. Приймаючи це, на практиці ми мали такі висновки. Конкретно: - Кирило-Мефодієвське братство підійде: воно має своїм завданням ширити національну першорядну культуру; коли, наприклад, співоче товариство не має своєю метою поширення української національної пісні, то воно не може бути внесе



не до нагогомі культурно-освітніх організацій. Тут є не одна  
ошибка: коли ці організації powstaли до 1-го липня 1917 року, то  
тілши тоді вони мають право посылати представників в Роду Респуб-  
ліки. Але, то до співробітників українських інститутів та установ  
то була думка осылати представництво лише аспіранти співробіт-  
ництва, але ми стали на такий шлях, що коли ми не маємо певних  
вказівок з боку та не змінили змісту закону, треба прийняти ту  
думку, яку сім'я пошарил права виборчі, а не обмежує їх.

Тепер до до способу виборів представників від політично  
програшових організацій, то ми не могли його встановити в цьому  
наказі, а лише могли встановити ті принципи, керуючись якими, мож-  
но встановити той чи інший спосіб правління. Є різні способи го-  
досудавця: голосування може бути одритим чи таємним, воно може  
бути проведено в погляду самої курії, чи на загальних зборах, чи  
можливих місцях окремих курійми. Найбільш трудно було визначити  
спосіб виборів для курії самоврядування. Редація закону про Р.Р.-  
не могла і викинула багато непорозумінь: до віск до курія самовря-  
дування сама законом доділена на дві курії і голосування повин-  
но проводитись в окремі в правосередній і лівоосередній Україні ;  
такого поділу в самому законі не можна бачити. 4 стаття закону  
про Р.Р. каже, що рада складається з 67 депутатів, при чому від  
курії місцевих самоврядувань делегується 4. Це означає закон  
одну курію, а далі в ст. 5 закону сказано, що одна курія сама виз-  
начає спосіб обрання депутатів; в примітці сказано, що пред-  
ставництво від курії самоврядування розподіляється по принципу  
територіальному, при чому два представники делегується від право-  
середньої і два від лівоосередньої та степової України. Зміст закону  
ясний: він хотів сімекити виборів виборам двох представників від  
правосередньої та двох від лівоосередньої та степової України. Закон  
се"ясне, що вибори можуть дати інші результати до можуть пройти  
представники тільки з правосередньої або тільки з лівоосередньої Укра-  
реїни, тому змішане представництво обидвох представництво в Р.Р.,  
виходячи з такого принципу: 1-х відділів і 2-х відділів. Були  
заперечення, що таким чином одній половині курії наводять си за-  
коном велика кривда: вони мусять голосувати не за тих представників -  
ків, яких хотіли і було вкрай жаль і кожен голосував за свого



Висхідним не справедливо на час нам розібрати. Коли Р.Р. затвердить цей проект, то буде час внести проєкт виборів для наступних виборів, в цих виборах прийдеться керуватись тілком тим законом, до курія дана, лише представитвство поділено: 2 від правосередньої і 2 від ліво-середньої та 6 від ліво-екстремної України. Звичайно, закон надає самій курії право встановити спосіб делегування. Коли курія порозумілася на тому чи іншому способі делегування, то приходиться визнавати той спосіб законним, який приймає більшість. За чимі Мандатна Комісія мусить керуватись мажоритарним принципом: коли який несподіваний спосіб делегування проведений більшістю Членів Курії то Мандатна Комісія таким способом приймає. Значить меншість емажоризована і не може протестувати проєкт нагадує Мандатній Комісії, який дозволяє мені зараз дочитати:

ШКОЛА НАСТАВНИКА ПОСРЕДНЕ РАДНЕ ГИМНАЗИЈЕ.

1. На Мандатну Комісію покладається перевірка мандатів, депутатів Ради Республіки і подання Р.Р. на новку до до правосильності кожного мандату.
2. Внутрішню організацію та спосіб ведення справ в Мандатній Комісії визначає сама Комісія.
3. Мандатна Комісія пересірає від урядових органів всі справи по замічених в не висорках.
4. Заінтересовані особи всякого роду протести, заяви і т.и. можуть подавати безпосередно Мандатній Комісії.
5. Зборами Членів партії, с. централним партійним органом, в. Всеукраїнським партійним з'їздом, в тим же делегування депутатів видним партійним органом викликає делегування через орган нитий.
6. Інші моменти висорчого діловодства можуть велихити на висновок Мандатної Комісії лише тоді, коли в справах Мандатної Комісії наявляються протести членів чи організацій данної партійної курії, до на ці моменти покликаються.
7. По куріях об'єднаної спілки случахх залізиць та спілки случахх пошт і телеграфів вважається правосильним делегування депутатів Р.Р. переведеие клихом голосування членів цієї спілки, комної по своїй курії.
8. По курії місневих самопрядувань висорчками вважаються гласці до їх обісрахо на підставі 5-ти членної формули голосування, як



ко згадані особи не втратили цієї статті через добровільне зречення чи виключення з гласних за ассентів, згідно з законом, а також Голови та Члени Управи.

8. Місцеві сесії об'єднання складають одну п'ятину та як мінімум, делегують шляхом голосування 4-х депутатів з них, до 2 депутата делегуються з числа виборців приватної, а 1-лівоберезної та степової України.

9. По курії Української Кооперативної вважається pravidnim делегування депутатів до Р.Р. шляхом голосування кооператорів тих кооперативів і союзів, що об'єднані в Центральних Українських Кооперативних Установах.

10. По курії культурно-освітніх організацій вважається pravidnim делегування депутатів шляхом голосування:

а. члени тих культурно-освітніх організацій, що повстані до 1-го липня 1917 року, як це в самому статуті тих організацій основною метою повладено культурно-освітню діяльність, співробітники культурно-освітніх інституцій та установ/школ, театр і т.к. /.

11. Заміна депутатів та делегування політичними партіями нових на їх місце проводиться через партійні органи, як їх зазначено в ст. 4.

12. Заміну депутатів та делегування на їх місце нових по громадсько-політичних куріях вважається pravidnim, як до 2 нових виборців був можливість взяти участь той контингент виборців, що не проводив попередні вибори.

13. Про нову заміну депутата та делегування нового на його місце кандидатна Комісія оголошує до загального відома способом, який кандидатна Комісія установить. Протести на неправдивості подаються протягом 10 днів від дня оголошення; по ухвалі затвердженого терміну кандидатна Комісія приступас до перевірки кандидату на новоделегованого депутата.

14. Новоделегований депутат стає повноправним членом Р.Р., а його попередник уступає зі свого становища з дня затвердження нових актів Радом безступідно. І разі добровільного уступлення місця в Раді Республіки депутатом своїм новий делегований вступити, цей останній зраз по обрання його, до затвердження виборів Р.Р., бере участь в засіданнях Ради Республіки як член 11 члена.



15. При перевірці мандатів Мандатна Комісія виходить з мажоритарного принципу голосування, як во влась курія сама не встановила іншого принципу.

16. Голосування вважатися правомочним, як во його переведено чи на зборах виборців данної курії чи шляхом референдуму або иншим способом/до його установить сама курія.

17. Вибори вважатися правомочними, хоч би їх було переведено з окремих різними групами виборців одноїєї тієї ж курії в місцях їх осідку.

II. Д. Н. П. А. Зараз ми заслухали презент нашої Мандатній Комісії впровадження сенсориен-конвентом. Може хоче хто забрати голос в пій справі? Слово дається члену Ради Д. Левачко.

Д. Л. В. П. А. — К. О. Мановні панове! Я хочу сказати, що так в головних точках майже була згода цілого сенсориен-конвенту до встановлення способу то порядку виборів, і взагалі до до інтерпретації цього закону. Розходження були в двох справах; головне в тій, де безперечно закон дав право інтерпретувати спосіб виборів зовсім довільно. Кожній курії призначено, що вона порядком та спосіб виборів визначає сама, але одній курії призначено законом виставляти двоюрне представництво і цей спосіб виборів, прописаний з законом, мусить бути загарантований самими виборцями. Відноситься до курії самоврядування. Оскільки ми можемо додумуватись, що законодавці хотіли тою приміткою забезпечити і правосереднє і ліберальне представництво, остільки ми мусимо даліше відумуватись що спосіб виборів мусить бути такий, що було загарантоване одне й друге представництво; иншого принципу ми не можемо приймати. Кожний закон можна толкувати в узькому та широкому розумінні. Безперечно в данні часи в часи старого режиму закон чиста мав вигляд демократичний, але щоб він не мав успіху серед демократії, оставлено його так що вони мусів інтерпретувати той закон в узькому, а не в широкому розумінні. Я не можу підозрівати, що наші законодавці У.Ч.Р., представники широ демократичних партій могли обставлявати певні демократичні висновки виборів такими обставинами, щоб вони були не демократичні а щоб були наслідковні. Я тут підкреслюю наслідковність. Іан референт підніс, що принцип сілності домінує в цілому нашому законі в інтерпретації цього закону, але принцип сілності тоді є демократичний, коли одна сілність другу сілність не передавало, не при-



мусує. Безперечно, ми мусимо дати свободу лівоберезнім, щоб сілшисть лівоберезній провадила свою волю і створила, за своїми представниками вона стоїть; та ми мусимо дати волю і правоберезнім. Не є демократично, коли ми даємо лівоберезній право березнів але подавати сілшисть лівоберезній. Так можна інтерпретувати закон за часів сушної пам'яті Століпін, але не у нас. Це було нами підкреслено на сенатор-конвенції. За такою сілшистю ми не йдемо, панове, члени, щоб сілшисть одна заважала сілшисть другої групи, якій дається дається право висирати своїх представників. Я не хочу говорити про спосіб висирів представників, а говорю про самий принцип. Я не розумію цієї сілшуваті, в якій ми тепер знаєлися: представники демократичних партій не ходять можливими інтерпретувати закон в недемократичному дусі. /І. / свавольний з мірку. Це неправда. Це неможливо щоб Р.Р. починала свою діяльність на підставі закону, який допускає махінації славних галицьких висирів. Це абсолютно недопустимо. Ми мусимо сказати цілій громаді, що ми не стоїмо за виборчі махінації; ми стоїмо за ясність і не можемо відірати право від тих, кому закон дає це право. Цей закон дає право лівоберезнім та правоберезнім висирати своїх представників, але цей закон висирчого права взагалі не має і на підставі цього закону ми не маємо права робити перевірку мандатів. Ми не можемо цього допустити. Я знаю, що партії, коли голосували за таке чи інше вирішення цього питання, мали на оці той висир, який відбувся. Я говорю не на цій підставі. Як представник демократичної партії я не можу піднести голосу за те, щоб: 1/дати змогу здати волю тої групи, якій закон дає певну волю, 2/залишити за Р.Р. та партією ту плу, що вона висирала представників в столичнійській спосіб. Це абсолютно недопустима річ. Ми тому судимо голосувати проти того фенту, де поєнюється спосіб висирів, де як цей наразі голосить, висирів представників від правоберезної та лівоберезної України провадиться по одній мурі. Прошу панів, самі законодавці не стояли на тім становищу, на яким став сенатор-конвент в толкованні цього закону. Це видно з того, що в початку правильно постановили окремо висирати представників, і були вказівки зі сторони Правительства, що така інтерпретація є правильна. Але, прошу панів, потім виявилось, що різні групи получали різні вказівки. Це недопустима річ. Коли Римляне молились до бога, що мав дві голови, одну на захід, другу на схід, то наше Правительство



во має голови на чотирьох сторонах: кожній групі, яка приходить до нього воно дає інші вказівки. Це вносить дезорганізацію в ряди нашого громадянства, вносить недовіря одну групі до другої. Ми не можемо допустити, щоб Правительство відігравало роль бога з чотирма головами. Це річ абсолютна неможлива. Ми хочемо Правительства демократичного, яке б стояло на стороні демократизму, оскільки ж воно не стоїть - воно не заслуговує довіря демократичних партій. Я прошу би представників других партій не керуватись тим, що іменню ті вибори дали тих шановних панів депутатів, які засідають між нами. Без уваги на це, прошу панів подати голос за яком інтерпретацією вони б. Це не є факт, що треба розуміти цей закон іменню так, як підносив п. референт, а а не інакше. Так не можна оставити цю справу. Закон безперечно допускає інтерпретацію і безумовно допускає таку і иншу інтерпретацію, тому наш наказ може бути такий такий - або инший, але мусить бути лише один. Я апелюю до панів, які заступають демократичну думку нашого громадянства. Ми не можемо голосувати за те, щоб одієвати одній групі можливість говорити в Раді Республіки, коли закон не допускає. Пасивне право є вище активного. Обидві групи мусять мати активне право, інакше це буде тільки виборча махінація. Ми будемо говорити тільки проти. Судьба поставила нас в положення, коли в перший раз приходить ся говорити против виборчої махінації української демократії. Ми хочемо знати чи наша демократія є дійсно демократія, чи тільки так звана. Тоді ми судимо знати, як відноситися до неї.

Я ставлю внесення, щоб було виразно означено, що вибори відбуваються в той спосіб, що лівобережні і правобережні висіраються окремо. Я не торкаюсь того, що було під час цих виборів. Я говорю взагалі, тільки про принципи. Прошу панів голосувати в демократичний спосіб.

П. БАГРЯНОВСЬКИЙ. Шановні вчорішні. Здавалось би, з за маленького питання, чисто технічного, не слід було витрачати стільки слів, енергії, які краще було б використовувати для сіл півного моменту. Говорилися про виявлення демократизму депутатів Р.Р., тоді як не так давно від фракції нар-рес. було внесення про обмінування навичайно важливого питання, в якому виявилась би вся наша демократичність. Дуже можливість, але провалили, висачте за вираз,



наш виступ, а то О докладно розібрались би СХ в поводженні української демократії. Зараз мав я повинен сказати, що не розсміється, я сачу й в цьому не принципову замітку, а тільки ласенку зацікавленість особистих партійних елементів. Я згадав, що було в початку, коли соціал-демократична партія вела: коли не буде виконано вимога вимога незаконного п'ятого мандату, коли вже відомо чотири, то представники соц-дем. партії не приймуть участі в Голі. Я згадав мент, який непотрібно було згадувати; але коли тут переходять до деталей, то я себе вважаю правом затронутим не маленьке питання яке не торкається назаву Мандатної Комісії.

Перейду до духа. Догато тут згадувалось про Столипіна, про ту пляму, яку може прийняти на себе українська демократія, коли прийме назав Мандатної Комісії, який був їм зачитаний. Справа в тому, що одна група с-д бере на себе компетенцію вирішувати хто демократ, а хто ні; вона вважає за демократів тих хто згоджується з їх думками, а всіх інших не вважає демократами, як це робив Столипін. Коли балакали про демократизм, то згадували той закон, в якому вважалося ясно для кожного, що коли закон надає самій курії право встановити спосіб обрання депутатів, то сілського демократизму, сілського надання волі не могло бути. Коли ми сачимо, що сілськість прийняла той принцип в назаві Мандатної Комісії, то тлумачення не має ніякої неясності. Вона пішла тим шляхом, яким ішла сілськість викорпів, по земельній курії, яких ми маємо на едграниці. Тут то і є демократизм. Далі я не можу не згадати маленької дрібниці для порівняння земельної курії з іншими. Коли проводити територіальний поділ, то всі громадсько-політичні організації мають по суті, власне кажучи, представництво в правого і лівого берега. Коли були ~~північно-західні~~ демократи, то таку демократичну поведінку, що до поділу викорпів в громадсько-політичних організаціях, я хотів би почути, але не почув. Як продовжувати в дусі демократизму, то значить і всі громадсько-політичні організації повинні перенести той принцип поділу на правобережну і лівобережну Україну, а між тим ні у кого тут, навіть у шановного п. Левинського, не чулося думки розбити і інші наші громадсько-політичні організації на правобережні і лівобережні. Коли ця думка є для мене ясною, логічною, то значить і все те, що докладав п. Левинський, являється неспівзвучним з проведенням демократизму, а який з іншим міркуванням, я гадаю про-



сто сажанням, що було сім'ю представників Єлицих по духу /п. 1.3/ - палко в міся: нам і чотирьом тяжко сидіти, сім'ю нам не треба/. Мені здається, що коли я кажу букву "а", то я повинен сказати і букву "с" цей принцип я привожу і для інших осіб. Але з мене немає логіки, але правильні ті міркування, які кажуть одним іти одним шляхом, а другим іншим. Коли я перейду до розбору тексту наразі, то для мене, скромного юриста немає сумніву, що сенатор-консент і ландтаг-на Комісія не мала можливості інакше виразити цього питання, дати різні тлумачення, що річ в тому, що форми закону про Р.І., які я зараз оголошу зібранню, досить ясно аналізуються./Читай примітку до §5/: Представництво від самоврядувань розподіляється по принципу територіальному, при чому два представники делегуються від правосережної і два від лівосережної та степової України.

Таким чином напрошується перше питання, чи ми маємо діло з двома куріями. П. 1.3 примітки сказано, що два представники делегуються від правосережної і два - від лівосережної України, але тут не зазначається, як вони делегуються: чи одним чи двома куріями; що в примітці не було потреби цього зазначати: так як в ст. 5 закону сказано, що тільки одна курія має право висорі. Далі, коли виникли сумніви, то не звернули уваги на те, що сама курія ухвалила такий порядок висорів, який зазначено в законі, то немає чого і тривати і робити зміну. Я вважав потрібним зазначити, що в цій примітці зовсім не висорі розподіляється, як тлумачить п. 1.3 здалеку; не рішення, що розподіл торкається не процесу висорів, а що цей розподіл торкається наслідків висорів. Коли ст. 5 закону говорить що існує і робить висорі одна курія, то ми не маємо права приміткою скасувати закон оскільки в ньому було ясно зазначено, що встановлюється дві курії для курії самоврядування. Цього немає. Ця примітка не може скасувати принцип, вона може торкатися не активного, а пасивного права висорів. Вона торкається того, хто може бути висорієм, хто має висоріти. Зазначам, що це торкається пасивного висорічного права. В тому загальному числі право бути висорієм належить лише двом представникам земель правосережної, та двом з лівосережної України. Наслідок не торкається пасивного права, вона не може зачіпати інших сторін висорів, не може насувати свої думки, що одна курія посилає представників з правосережної та лівосережної України, як говориться в ст.



5 закону.

П. Л И Н А. Список промовців вичерпаний.

П. Л Е В И А Н О. До порядку. Я бачу на міністерських місцях п. Міністра Сірополька та інших панів, чи вони відповідають за Правительство, — депутати мусять це знати. І ми хотіли об'єднати відповідного Пана Ірем'єра, щоб він міг дати роз'яснення іменем тих, хто складає цей закон. Ці роз'яснення можуть розвіяти сумніви щодо інтерпретації цього закону.

П. А Г Р И Н О В С К И Й. До порядку. Коли буде обговорюватися в зв'язку пропозицією п. Лезпалка, не запитання то я промовлю слово.

П. Л И Н А. Я слова не даю. Зараз налягають такі питання: Чи будемо зараз цю справу, пов'язану до Гроду, приймати, чи таксо інакше реагувати на не. Ірону з приводу цього висловитися.

П. В О Р Ч И Н С К И Й. Толкувати закон має Р.Р. і вона не потребує ніякої допомоги.

П. Л Е В И А Н О. /з місця/ хочу сказати Пана Міністра Президента на місці Правительства, а Правительства я маю сказати.....

П. Л И Н А. Прошу з місця не говорити. Слово належить докладчику.

П. Л Е В И А Н О. /з місця/. Не те не чувано ні в якому парламенті, що є інтерпретація до Правительства, а Правительство мовчить/оплески всім голови/.

П. М О Л О Т О В С К И Й. Мановні члени Р.Р. Я взяв слово, щоб заявити назовному депутатові Лезпалко: коли запитати ідею, як він буде строїти міст, про його конструкцію, то він відповість, — коли ж його запитатимуть чи він буде строїти його демократичний чи чорносотенний спосіб, то він засміється і нічого не скаже./Лезпалко з місця: міст не є закон/. Це може бути тлумачення закону ні демократичним, ні чорносотенним./Лезпалко: іменно може/ і я знаю тлумачення закону тільки

правниче. Я, як правник, давав тлумачення закону правниче/Лезпалко: дуже малограмотне/. Я повинен був дати справжнє тлумачення, розкрив і доклад, як цей закон розуміти. Коли є які покривдення, то не буде розірайтись коли Мандатна Комісія буде докладати про свій висновок, а зараз це питання мені здавалось, що не слід було зачіпати.

П. Л И Н А. Мановні члени Ради, дозвольте цей проект ~~закону~~ мандатній Комісії голосувати весь без 7 пункту, по якому йшли додати, а потім 7-й окремо. Або за цей проект, крім 7-го пункту прошу підняти руку.

Одноголосно приймається. Тепер я прошу.....



/секретар читає пункт про самоврядування/: "По курії місцевих самоврядувань висорцями вважатися гласні, що їх обібрано на підставі п'ятичленної формули голосування, як до згадані особи не втратили цієї статті через добровільне зречення чи виключення з їх гласних за асенсієм згідно з законом, а також Голови та члени Управи". Пункт 8-й "Місцеві самоврядування складають одну курію та як цілість, делегують шляхом голосування чотирьох депутатів з тих, що з депутати делегуються з числа висорців правосередньої, а два лівоберезної та степової України".

П. Л И П А. Властиво це пункт 8-й. З приводу цього пункту може бути конкретна пропозиція.

П. Л Е З И А Л И О. Я виношу таку пропозицію: дати висорче активне право як лівоберезцям, так і правосередцям.  
/редагується пропозиція/

Секретарь С А П І Г А читає дві пропозиції: перша-пункт 8-й проекту наказу Мандатній Комісії, друга-пропозиція соціал-демократів: окреме активне висорче право належить представникам лівоберезня і правосередня по окремим висорчим куріям.

П. Л И П А. Складається дві пропозиції.

П. О Г Е Л. До порядку. Ми чули дебати з приводу пропозиції сенатор-конвенту, тепер треба висловитися з приводу другої пропозиції /голос з міця: ця пропозиція з'явилась в наслідок дебатів першої пропозиції/.

П. Л И П А. Дозвольте голосувати першу пропозицію яка пройшла в сенатор-конвенті.

П. Л Е З И А Л И О/з міця/ Чи Пан Прем'єр Міністр голосує разом з нами? Він передовсім є Прем'єр, а не Член Ради.

П. Л И П А. Він є член Р.Р. Голосується в першу восьмий пункт проекту наказу Мандатній Комісії. Хто на ту редакцію що прийшла через сенатор-конвент, яка єсть в цьому наказу, прошу підняти руку /Підраховується голоси-21/п. Левпалко з міця: п. депутат Косва можете тішитися таким демократією.

П. Л И П А. Хто прот-7, хто утримується-6. Таким чином не треба голосувати другої пропозиції: перша редакція прийнята цілістю. Значить пункт восьмий прийнятий. Чи входить Р.Р. потрібним проголосувати разом весь проект наказу Мандатній Комісії Р.Р. Хто за-прошу вистати.



П. ДАГРИНОВСКИЙ П. до голосування. Хочу внести додаток до цього наказу. Прому до пункту четвертого додати, що все виборче діловодство повинно бути надіслано кожної фракцією до Мандатної Комісії. Це основано на тому, що виникають сумніви, що до тлумачення наказу і до які висловлюються за його тлумачення в тому напрямку, що не треса цього виборчого діловодства. Коли законом і надано право на виборче діловодство виборчим комісіям, які являються організаційним та партійним, то всеж весь виборчий матеріал партій і організацій повинен пересилатись до Мандатної Комісії. Ми може бути потрібним, коли надійдуть протести, основні імено над цьому пунктом, проти затвердження тих чи інших мандатів. Ми не зможемо відрати всі матеріали коли не буде цього пункту, що весь виборчий матеріал повинен бути надісланий до Мандатної Комісії.

П. ДИДА. Додаток приймається!

П. ДАГРИНОВСКИЙ П. Я проти цього додатку. Коли закон дає право самим куріям визначати спосіб, то це справа внутрішня Мандатної Комісії. Коли виникають які сумніви, то вона вимагає подання таких матеріалів. Є ще друга сумнів, що коли будуть протести, то ми будемо поставлені в неможливе становище. Думаю, що протести мають бути так обгрунтовані, що буде видно їх основу. Гадаю, що коли висірає центральний Комітет партії і Президія його свідчить, що такий то делегований до Р.Р., то вимагання подання цілого діловодства являлось би зайвим. Коли є, конкретно, появились які нестудь сумніви, то тоді можна вимагати додаткових матеріалів.

П. ДАГРИНОВСКИЙ П. Після промови П. Горчиневого для мене не ясно стало, що необхідно внести цю поправку. Думага, яку ми отримуємо від Центрального Комітету, не є тільки мандат, це це є права підстава, на якій він видається. Правним актом являється протокол Загального Зібрання, постанови Центрального Комітету, або З'їзду Всеукраїнського, і на підставі цього як посвідка, видається мандат. Мандат не може грати ролі в з'ясованні права, а є тільки технічне оформлення. Воно не може замінити надіслання правного документу. Я обстоюю цей додаток від імені фракції н-р.

/З місця прошу голосувати/

П. ДИДА. Дозвольте проголосувати поправку, що всі виборчі акти від усіх курій надсилаються в Мандатну Комісію. Ато за цю поправку



прошу підняти руки. За-10, проти-12. Таким чином поправкападає. Тепер дозволяю проголосувати повністю наказ Мандатній Комісії. Вже не будемо говорити з приводу цього. Ато за проект в цілому-прошу встати. За-29. Прошу сісти. Великою більшістю приходить.

П. Т Р Е П Е Т. Я просив си від імени кооператорів Пана Голову освяснити кому слід, що зараз на депутатських скам'ях сидять не Міністри, а Члени Р.Р.

П. Д Е С П А Т О. /3 місяця. А хто відповідає за Правительство?/

П. Л И П А. Коли Члени Уряду висірається Членом Р.Р., то він ним і рахується/незалежно в місяця: то значить Правительство немає?/

П. Л И П А. В Правительство, дозволяю зробити перерву на 10 хвилини.

Після перерви в 8 годин 10 хвилини.

П. Л И П А. Прошу заняти місця. Засідання продовжується. Слідуюче питання-доклад Мандатної Комісії.

П. К О Р Ч И Н О В И И. Мандатна Комісія, обібрана на попередньому засіданні розібравши свої матер'яли, доручила мені зробити доклад про висновки, до яких дійшла Мандатна Комісія в справах виборів, при чому як керівничий матер'ял, вона мала перед собою проект сенаторен-комменту, який сьогодні став законом. Оскільки цей проект прийнятий без зміни, оскільки я маю право зробити доклад, то Мандатна Комісія керувалась тими правилами, які зазначені в цьому законі.

Від партії Українських Народних Республіканців на загальних зборах Центрального Комітету 12 Січня 1921 року делегованими являються п. КО-ВАЛЬСКИЙ Олександр, п. САШКА Ілля, п. МАГРИНОВСКИЙ Микола, п. БИЛИЧУК Филип, і п. АЛЕКСЕЕВ Федір. 5-го Листога п/р Мандатна Комісія розглянула їх мандати, визнала їх правильними і ухвалила пропонувати Р.Р. затвердження їх.

П. Л И П А. Против ніхто? Приймається.

П. К О Р Ч И Н О В И И. Від Української селянської соціалістичної партії депутати делеговані загальними зборами членів партії, що відбулися 29-30 Січня п/р. п. Лачинський Сергій, п. Малинський Евген, п. Савицький Михайло, п. Герановський Петро. Мандати їх Комісія визнала правильними і пропонує їх затвердити.

П. Л И П А. Ніхто проти? Затверджується.

П. К О Р Ч И Н О В И И. Від партії українських хліборобів демократів делегована управа партії, при чім Мандатна Комісія має матер'яли в своєму діловодстві, що Управа партії відповідає тому, заявляється



в других партіях Центральним Комітетом. п. Іосиф, Іван, п. Чамет, п. Плескачевич Василь, п. Савачів Василь, . . . але він відмовився і зго Лятого він був замінений п. відомостями Ахариєм. Мандатна Комісія визнала делегування правомочним і пропонує Р.Р. їх затвердити.

П. Л И П А. Проти Членів Р.Р. хто проти? Ніхто. Затверджується.

П. К О Р Ч А Н О В И А. Від укр. соц. демокр. партії Центральним Комітетом 17 делеговані 24 січня п/р: п. Іосифа Осип, п. Гомиченко Іван п. Чабієвський Микола, п. Лутанко Іван, . . . Мандатна Комісія делегування визнає правомочним і пропонує Р.Р. їх затвердити.

П. Л И П А. Проти ніхто? Затверджується.

П. К О Р Ч А Н О В И А. Укр. партія соц. соц делегує депутатів від спільного засідання Членів Центрального Комітету партії і уповноважених філії Центрального Комітету при Уряді У.В.Р. від 15 січня/р п. Липа Іван, п. Мілінський Микола, п. Жданов Олександр, і Орел Микола. Мандатна Комісія видана філією Центрального Комітету 16 січня . . . філія Центрального Комітету делегує на Члена Р.Р. цього депутата, п. Кравченко Петра з 1-го Лятого 1921 року. В інтер'есах мають дані такі: заява членів Центрального Комітету партії, що філія Центрального Комітету, яка знаходиться в офісу Уряду У.В.Р., являється повноваженою в справах партії на території Польщі і також уповноважена на делегування членів Р.Р., маєтея до листова заява від філії, де говориться що філія партії сам-соц. є єдиний на території Польщі орган, який постійно тут керує справами партії. Мандатна Комісія визнала делегування правомочним, орган правомочним і пропонує згаданих п'ять осіб затвердити членами Р.Р.

П. Л И П А. Хто проти?

П. Л А Г Р Я Н О В С К И А. При обговоренні цієї справи в Мандатній Комісії я був против цього і тепер вважаю необхідним зазначити ті міркування, які примусили мене не згодитись з загальною думкою. Річ в тому, що стаття 4 наказу, який сьогодні вже набрав силу закону, зазначає: від політичних партій мандати визнаються правомочними, коли делегування депутатів переведено одним з партійних органів: а/ зборами членів партії б/ центральним партійним органом, в/ всеукраїнським партійним з'їздом, з тим що делегування депутатів іншим партійним органом вважається недійсним делегування через органи партії. Ця остання фраза має надзвичайно



велике значення; для того, щоб в Судочному точно керуватись цією пра-  
 вом, треба, щоб точно було визначено до якої категорії ми відносимо  
 делегування, можна установити, чи делегування іде від центрального  
 партійного органу, чи від загальних зборів; коли ми установимо,  
 що сам-соц. делегувані від центрального органу, то ми ним позбав-  
 ляємо можливість центрального орган використати право яке йому на-  
 лежить. Річ в тому, що тут не ясно хто саме делегував від партії  
 самотіянників: вони визнають, що делегування відбулось центральним  
 партійним органом. Я не можу з ними згодитись, бо вони самі в своїй  
 протоколі зазначають, що цього депутата делегує Центральний Комі-  
 тет у Відні. Коли вони зазначають це в Р.Р. Сун делегований депу-  
 тат Д.К. в Відні, то для мене ясно, що центральний орган є Д.К. у  
 Відні, а не філія яка є тут. Коли б вони не угадували про те, що ли-  
 ше та філія, яка маєтись тут, являється єдиним правомочним органом  
 цієї партії, то я не маю чого возражати, алеж вони визнають,  
 що центральний Комітет партії є в Відні. Закон каже, що центральний  
 партійний орган має право вибрати делегатів, але вони визнача-  
 ють, що філія є єдиним правомочним на терені Комітці орган керува-  
 ти тут справами партії. Коли вони визнають, що це є орган Д.К. то  
 це не є центральний орган, а тільки частина того центрального ор-  
 гану, про який каже закон. Коли це є частина, то ми не маємо права  
 визнати це делегування і піднести його під рубрику б від централь-  
 них партійних органів, а під рубрику а— від зборів членів партії  
 Коли я підхожу з точки зору членів партії, то я маю неясність, бо  
 в тих протоколах немає матер'ялу, де було б видно, чи на зборах су-  
 ли присутні всі члени партії, які перебувають в Іржаві. Якщо не  
 було зазначено в протоколі, тоді можна було б піднести під руб-  
 рiku а/ і визнати правдивість їх мандатів з правничого боку. Ми  
 пішли на самою партією самотіянників, бо коли вона визнає централь-  
 ний орган в Відні то ми повинні манувати його і зробити так, щоб  
 цей центральний комітет мав всі права, які передані централь-  
 ним органом. Щоб дати йому право використати цей артикул і присла-  
 ти своїх депутатів, ми повинні визнати, що делегування відбулось не  
 від імені зборів членів партії. Коли ми будемо визнавати, що деле-  
 гати обрані не зборами членів партії, а центральним органом, то ми  
 спасемо значіння центрального партійного Комітету у Відні і пов-



Савилю його права прислати своїх делегатів в Р.Р.

П. Л И П А. Ато засірає галас? Слово засірає пам Орат.

П. О Р А. До зазначив п. лагрюновський, то не віднозитися до діловодства. Там є документ, де зазначається, що філія має тут-шляхо д.к. де підтверджується тим папіром який ми одержали з Відня. Центральний Комітет називається тут філією; фактично ж це є центральний Комітет партії і складається з сімності членів Ц.К.

П. Л И П А. Ніхто не засірає голосу? Слово п. Мілопольського П. Л И П О Д А С Л И П А. Той пункт, де сказано, що одна установа може вибачити делегованих другої має би значіння: тоді, коли б виникли суперечки між двома установами: Ц.К. та зборами. Поскілки в документу видно, що ці установи знаходяться в повній згоді то не

має ніякої підстави примінити цей пункт. Через те знаємо, що мандати які представлені сам-сам, мають бути затверджені, бо мають силу.

П. Л И П А. Пропу, хто де засірає голос? Слово належить п. докладчику.

П. К О Р Ч И Н С Л И П А. Мандатна Комісія мала на окі всі ці міркування і нашла можливим, що таким центральним органом для партії сам-сам, являється те, що носить назву філії Ц.К. сам-сам. Чому вони переслали таку назву, а не Мандатна Комісія не згодна. Але заяви, які подані Мандатній Комісії не залишають сумніву, що те що називається філією не менше Ц.К. Тут нема ні одного Віденського самостійника і тому п. лагрюновському довелося захищати їх інтереси, гадаючи, що самостійники, які є тут, можуть захищати їх інтереси. Вихід тут єдин, бо закон дає вичерпуючий характер, на підставі якого, за філією визнається право делегування. Коли б Ц.К. партії сам-сам, з Відня прислав своїх делегатів до Р.Р. то прийшлося би керуватись очевидно додатком і розрізнити хто є вищий орган чи ЦК чи філія. Думаю, що сумніву не було: Ц.К. вище філії і тоді прийнялось би признати делегування вишого органу. Значить пропозиція п. лагрюновського Мандатна Комісія мала на увазі; вона їх заслухала і висновок дає.

П. Л И П А. Я голосую, ато проти висновку Мандатної Комісії пропущати/вотати 4 делегата від партії н-р./або утримаясь. Нема. Таким чином представники від самостійників затверджуються.

П. К О Р Ч И Н С Л И П А. Рента партії своїх мандатів до Мандат-



ної Комісії це не подала, до до громадсько-політичних організацій то спілка служачих пошт і телеграфів провела вибори в двох місцях: в Тарнолі і в Ченстохові. Там були виборчі комісії і проводились голосування; по складенні голосів більшість отримали: Лубий Панає, Греденко Олександр. Мандатна Комісія визнала кандидати правильними і пропонує Р.Р. їх затвердити.

П. Л И В А. Хто проти Затверджуватся.

П. К О Р Ч И Н О В И Й. По курії об'єднаній спілку служачих залізничників, так само, як попередній курії, вибори проводились в двох місцях. Протоколи подані і вибрані: Шевченко Іван, Захаришин Федір, Молодощенко Андрій і Луканевич Андрій. Вибори Мандатна Комісія визнає правильними і пропонує Р.Р. їх затвердити.

П. Л И В А. Хто проти Затверджуватся.

П. К О Р Ч И Н О В И Й. По курії місцевих заможрадів Мандатна Комісія довелося прикладати тоді проект, а тепер закон, тому там всіх тих сумнівів при розгляді мандатів не було прийняти в більшість членів Комісії і керувачем: *Анна Кох, Іван Кох*. Тепер Р.Р. дала певне тлумачення закону і сказала, як мались проводитись вибори по курії самоврядування: коб вона утворила одну виборчу курію і тільки представників коб вона поділила між правосереднім і ліво-середнім гласним. Мандатна Комісія визнала, що ті вибори, які були подані до Мандатної Комісії і які були проведені по принципу одномуріальної системи, являються правильними, хоч отіліка не було в самій курії ніякої постановки. Мам пропозицію до Р.Р. на затвердження цих членів. Але попередю цю коротенько відатись в історію виборів. На загальних зборах в Ченстохові виборчим цієї курії від 16 Січня н/р було ухвалено проводити вибори по двох куріям, правосередній і ліво-середній. Там тоді тлумачили закон. Пройшло коло тижня, дня 17 Січня н/р ті загальні збори отали на те тлумачення, яке затвердила і Р.Р.: ухвалили проводити вибори по одній курії. Частина виборців таким тлумаченням закону лижилась незадоволена і проводила вибори окремо, при чому там, виборців пасивно і активно право удієсннєм по одній в половині курії: хто вибрав по правосередній, той не голосував по ліво-середній. Наслідки Наслідки цих виборів виявились такі: по перших виборах спілкою курією за розподілом заступництва одержали більшість голосів саме такі: п. Пиходіко Віктор дістає 30 голосів, п. Огородник Янів 22 і 0











П. Л И Н А. Прому Членів Р.Р., хто проти? Ніхто. Затверджуються. Таким чином всі пропозиції Мандатної Комісії затверджені. Коли далі буде пропонувати кандидатури Комісії, то і справи інші вирішуватися. Нарав на порядку денному поновлення складу Мандатної Комісії.

П. С А П І Р А. Курія самоврядувань не дала свого представника в Мандатну Комісію, а 3-го Листо о н/р було ухвалено по тій фракції, які були відсутні, залишається місце і вони мають право право вислати свого кандидата.

П. П Р А К О Д А Т О. Від фракції самоврядувань делегується п. Огородник.

П. Л И Н А. Мільє пропозиції? нема. Таким чином є один кандидат від фракції самоврядувань-п. Огородник. Хто проти? Нема. Одноголосно приймається. Мільє других фракцій нема. Слідуюче питання на порядку денному: утворення Комісії Р.Р. і затвердження їх складу. В така пропозиція. Прому п. Секретаря прочитати її.

П. Секретарь О Г О Р О Д Н И К. Мається матер"яли про утворення таких комісій: 1/Комісія Закордонних Справ, 2/Комісія фінансово-економічна, 3/Комісія законодавчо-адміністративна, 4/Комісія війсьова, 5/Комісія регуляційна і 6/Комісія культурно-освітня.

П. Л И Н А. Комісія закордонних справ. Чи бере хто слово, чи просто ставити на голосування. Сенатори-конвент визнає, що така комісія му-сить бути: коли ніхто не бере, то дозволять проголосувати, хто прот? Нема. Одноголосно приймається. Так само сенатори-конвент признає, що комісія фінансово-економічна так потрібна. Ніхто не заірає голо-сути.

П. С А П І Р А. До порядку. Прому Нема Голозу, подати компетенції всіх комісій, які маються у докладчина.

П. Секретарь О Г О Р О Д Н И К. Маються такі матеріяли: 1/до комісії закордонних справ належить Міністерство Закордонних Справ, 2/до Комісії фінансово-економічної- Міністерство фінансів, Шляхів, Господарчих Справ, Пошт і Телеграфів, Земельних Справ і Державний Контроль, 3/до Комісії законодавчо-адміністративної- Міністерство внутрішніх Справ, Юстиції, Кримінальних Справ і Справи, державного Секретаріату, 4/до комісії військової- всі військові справи,



З/до Комісії культурно-освітньої- Міністерство Освіти, Арси й Про-  
паганди, Ісхвідань і Здорова.

Р. І. О Р Т А Д С К І Я . Чому невін, до до компетенції, яку відчитав  
п. Бгородник, то це представляє тілани державного моменту, який  
складався для того щоб цим Міністерство пришло до той чи иншої  
Комісії. Компетенція розширяється на виітом самого питання. Наприклад  
питання про фінанси Міністерства Загальної Справи має літати не в ко-  
місії з бюджетних справ, а в комісії фінансово-податкову, як вона  
визначена Міністерства Освіти мають літати до в фінансово-податкову Ко-  
місію, а в культурно-освітню комісію. Я пропоную би не звичайним ком-  
петенціями комісій, а в кожній раз Комісія буде вирішувати до якої  
Комісії те чи инше питання належить.

Н. П. Задорожний Н.П. розуказів, що компетенції сфолотно/зав  
начати для конної Конвої.

Н. К. Р. Ч. И. И. О. - К. А. А. К. Іні здаеться, о голм суде регуламент, То  
тоді и суде не питання оговорюватися.

Н. С. З. П. А. Д. І. С. Я не погоджуєся з тим в цілому. Відразу повинно бути зазначено Р. С., хоч в загальних рисах до якої комісії має звертатися той, чи який член Урядового агентства, щоб Урядово агентство знало, в якій комісії йому придеться йти і бути звертатися в своїм матеріалі. Це приготувати певні матеріали, треба повідомити Урядово агентство в якій комісії придеться йому в найближчий час працювати. Це стоє не тільки в головних рисах, а не в деталях, але не зазначено, що збір склад фінансові справи можна обговорювати в комісії закордонних справ і в інших; тому я хочу щоб відразу дали директиви Урядово агентству, з якими комісіями, вони повинні вийти в контакт і кому повинні надіслати свої матеріали. В маріанія зі сторони Урядово агентства, до законодавчий апарат ставлять часу відкриття Р. С., тому треба зараз же визначити до якої комісії має Урядово агентство звертатися в своїх матеріалах. Я вважаю, що помічені конституційні комісії єдині, але в слідуючій додатков, там не було зазначено до комісії належить Міністерство Прові. Я підняв одно дуже важливе конституційне питання: ми маємо Верховну Владу, яка має при собі Консультатив. Та Консультатив в дуже важливих питаннях випускає акт без порозуміння з Президиумом. Але, прошу пам'яті, щоб яким було перед ним ця Консультатив відповідає я знаю та у пропозиції: всі діла Консультативу Голови, де вони повинні су-



ти розглянуті в певній комісії, в комісії по розробці законів імено в законодавчій комісії, а з канцелярії Головного Отамана належать до Віснкової Комісії. Хоч Прех"ер Міністр і відповідає за акти цих канцелярій, але повинен бути контроль над тими, як ведуться діла в канцелярії Голови держави і в канцелярії Головного Отамана. Н. Л. П. А. Слано належить п. Горчинському.

Н. Л. О. Р. Ч. Л. П. О. Л. П. А. Тут входить — 2 мотива. Р. Р. не така велика, щоб не знати куди звертатися. Міністри знайдуть куди звертатися до якої комісії їм іти. Не суцільний слушний мотив, щоб позначити компетенції Комісії. З другого боку ми не будемо косувати загального прийнятого правила, що Правительство вносить в Р. Р. не через Комісії, а через Пресидію. Пресидія Р. Р. розподіляє справи між комісіями і тоді легко буде Правительству вказувати, куди надсилати свої матеріали і Р. Р. не буде затруднена, як ми сьогодні. Зайде відношення до якої несудь комісії має окрім Головної Канцелярії і канцелярії Головного Отамана. Коли канцелярія Голови директорії напише відозву до народів нового світу, то ця справа однією до законодавчої комісії, коли як раз треба передати її до комісії Закордонних справ, так що конкретно в кожному даному випадку треба вказати до якої комісії ця справа належить. Коли ми закреслимо до якої несудь комісії, то контроль над нею не здійсниться і не зменшиться.

Н. Л. П. А. Ніхто не засірає слова. Довольте продовжувати. Ситуація не міняється. Ми записалися на голосуванні Віснкової Економічної Комісії. Прому Членів Р. Р., хто проти цієї комісії, прому підняти руку. Нема. Комісія покликається до життя. Далі йде Комісія Законодавчо-Адміністративна. Хто проти прому підняти руку. Нема. Комісія покликається до життя. Далі йде Комісія Віснкова. Само наскільки ясно має, що вона має робити. Хто проти, прому підняти руку. Нема. Таким чином Віснкова Комісія покликається до життя. Далі йде Комісія Культурно — Освітня. Само наскільки ясно говорить що вона має робити. Хто проти прому підняти руку. Нема. Покликається до життя. Тепер йде Комісія Регуляційна для Р. Р.. Чи Р. Р. признає її потрібною? Хто проти цієї комісії прому підняти руку. Нема. Таким чином всі шість комісій зазначені до життя. Тепер треба наповнити їх змістом: зазначити хто буде працювати в цих комісіях. Тут є кон-



Реша пропозиція сенаторів-конвенту. Прому Пана Секретаря Прочита-  
ти.

Н. Секретарь О Г О Р О Д Н И К. Комісія Загородних Справ від Х-д  
Мілопольський, н-р, Шклярчук, с. сам., Дина, с-ф., Заліва, сел-соц-ацни  
сн-ий, самоврад. Огородник, Пошт і Телеграфів - , Зал. догони  
Коопер. Трест, с-д. Довнало.

Н. А И А. Голосуйте разом. Що проти складу цієї комі-  
сії проку підняти руку. Нема. Одногласно приймається.

Н. Секретарь О Г О Р О Д Н И К. Комісія фінансово-економічна: х-д  
Мілопольський, н-р Хижняк, сам-с. Бранченко, с-ф. Селам о-Чоніський,  
сел-соц-арановський, самоврад. Тихокоєво, пошт і телеграфів Гудий,  
Зал. Дуналович, Коопер. Грасін, с-д. Гутенко.

Н. А И А. Що проти складу цієї комісії проку підняти руку. Нема. Приймається.

Н. О Г О Р О Д Н И К. Комісія Законодавчо-Адміністративна: х-д Коса  
н-р Саліга, сам-с. Мілісевич, с-ф. Корчинський, сел-соц. Кошиский  
Самоврад. Приходько, пошт і Телеграфів Греченко, Заліз Молодохоненко  
Коопер. Грасін, с-ф. Довнало.

Н. А И А. Голосувати разом. Що проти проку підняти руку. Нема.  
Приймається.

Н. С Е К Р Е Т А Р Ї О Г О Р О Д Н И К. Комісія вибачкова х-д  
Коса, н-р Говаленський, сам. с. Лапочка, с-ф. Грохонський, сел. с. Кошиский  
ний, самоврад. Лагленський, пошт і телеграфів , Заліз. Закра-  
онський, кооп. догони, с-д. Говаленський.

Н. А И А. Голосувати разом. Що проти проку підняти руку. Нема.  
Одногласно приймається.

Н. С Е К Р Е Т А Р Ї О Г О Р О Д Н И К. Комісія Культурно-освітня х-д Со-  
ванів, н-р Саліга, сам. с. Орел, с-ф. Гайнів, сел. соц. Сянінський, самов-  
Приходько, пошт і телег. , Заліз. Конгенів, коопер. догони, с-д. Чай-  
нісний.

Н. А И А. Голосувати разом. Що проти складу цієї комісії проку під-  
няти руку. Нема. Приймається.

Н. С Е К Р Е Т А Р Ї О Г О Р О Д Н И К. Комісія регуляційна. самост. Мілі-  
севич, с-ф. Корчинський, сел. соц. Лачинський, с-д. Чайнісний, н-р. Хи-  
жак.

Н. А И А. Що проти складу цієї комісії. Нема. Приймається. Також чи-  
ном всі комісії організовані, а саме на порядку денному іде сліду-  
юче чергове засідання. Не допущається сенаторів-конвенту. Тоді буде  
можливість він дасть розпорядження. Порядок денний висвітлений. Засіда-  
ння закривається.

Володимир Дина  
Секретарь Х-д



*A. A. I. . A : H A F A Z - T O U S ,*

[illegible][illegible][illegible]

(Установить наименование предмета в скобках).

[illegible][illegible]

1. The Commission on the Status of Women, established in 1946, was the first of its kind. It was created by the Economic and Social Council of the United Nations to study the status of women and to make recommendations for their improvement. The Commission has since held several sessions and has produced a number of reports and recommendations.

4. "In your letter of the 14th of September, you have requested that I should  
send you a copy of the report of the committee on the subject of the proposed  
amendment to the constitution, which was adopted by the committee on the 14th of September."











заплата, до погашеня зати, не виплативши, внаслідок чого за 1907 рік по-  
судить на... (також з місто: киї, нічого докідати).

*[Faint, illegible text from bleed-through]*

И. Франц. Море Голубое. А восток да запад не ток-  
моу, да и восток да запад, то не восток да и запад, да и восток  
и запад, то не восток да и запад.

1. The first of these is the fact that the  
the first of these is the fact that the

(Hilary's name is not known). They are known to be  
Hilary. (Hilary's name is not known). They are known to be  
Hilary's name is not known.

Д. Роговский, А. Ковалев и другие, - отцы и сыновья. *слр.*  
Ленинградский музей на основе их работ по документации об из-  
дании.

В. Г. Плеханов. Выходит из печати в 1901 г. в 1-й раз. Издательство "Свободная мысль".  
Всего 100 экз. Из них 50 экз. на подарочные экземпляры. В 1-й раз издано в 1901 г. в 1-й раз.  
Всего 100 экз. Из них 50 экз. на подарочные экземпляры. В 1-й раз издано в 1901 г. в 1-й раз.  
Всего 100 экз. Из них 50 экз. на подарочные экземпляры. В 1-й раз издано в 1901 г. в 1-й раз.

[illegible]

1. The first of these is the fact that the  
 2. second of these is the fact that the  
 3. third of these is the fact that the  
 4. fourth of these is the fact that the  
 5. fifth of these is the fact that the  
 6. sixth of these is the fact that the  
 7. seventh of these is the fact that the  
 8. eighth of these is the fact that the  
 9. ninth of these is the fact that the  
 10. tenth of these is the fact that the

[illegible]























Вісник... (faint text paragraph)

... (faint text paragraph)

... (faint text paragraph)

... (faint text paragraph)

... (faint text paragraph)

... (faint text paragraph)

... (faint text paragraph)

... (faint text paragraph)







































The first of these is the fact that the  
 Government has been unable to secure  
 the necessary funds to carry out its  
 policy of non-interference. This is  
 due to the fact that the Government  
 has been unable to secure the necessary  
 funds to carry out its policy of non-  
 interference. This is due to the fact  
 that the Government has been unable  
 to secure the necessary funds to carry  
 out its policy of non-interference.



























Вопрос о том, что такое искусство, является одним из самых сложных и дискуссионных в философии культуры. Искусство — это не просто отражение действительности, но и ее преобразование. Оно обладает способностью вызывать эмоции, формировать ценности и менять сознание человека. В то же время искусство часто подвергается критике со стороны общества, которое считает его бесполезным или даже вредным. Однако именно благодаря искусству мы можем лучше понять себя и мир вокруг нас.

Искусство — это форма человеческого творчества, которая выражает идеи, чувства и переживания. Оно может быть материальным (картина, скульптура) или нематериальным (музыка, литература). Искусство всегда связано с культурой и историей. Оно отражает изменения в обществе и помогает людям осознать свое место в мире. Кроме того, искусство имеет эстетическую функцию: оно делает жизнь более красивой и интересной.

Однако искусство не существует само по себе. Оно создается людьми и для людей. Поэтому важно понимать, почему искусство так важно для человечества. Ответ на этот вопрос лежит в области философии искусства. Некоторые считают, что искусство — это игра, другие — способ познания мира, а третьи — средство борьбы за справедливость. Независимо от того, какой позиции придерживаются, все согласны в одном: искусство — неотъемлемая часть человеческой жизни.

В заключение хочется сказать, что искусство — это дар, который дает нам возможность увидеть мир иначе. Оно учит нас чувствовать, думать и действовать. Без искусства наша жизнь была бы неполноценной. Поэтому давайте ценим искусство и поддерживаем тех, кто им занимается.











The first of these is the fact that the  
 second of these is the fact that the  
 third of these is the fact that the  
 fourth of these is the fact that the  
 fifth of these is the fact that the  
 sixth of these is the fact that the  
 seventh of these is the fact that the  
 eighth of these is the fact that the  
 ninth of these is the fact that the  
 tenth of these is the fact that the  
 eleventh of these is the fact that the  
 twelfth of these is the fact that the  
 thirteenth of these is the fact that the  
 fourteenth of these is the fact that the  
 fifteenth of these is the fact that the  
 sixteenth of these is the fact that the  
 seventeenth of these is the fact that the  
 eighteenth of these is the fact that the  
 nineteenth of these is the fact that the  
 twentieth of these is the fact that the  
 twenty-first of these is the fact that the  
 twenty-second of these is the fact that the  
 twenty-third of these is the fact that the  
 twenty-fourth of these is the fact that the  
 twenty-fifth of these is the fact that the  
 twenty-sixth of these is the fact that the  
 twenty-seventh of these is the fact that the  
 twenty-eighth of these is the fact that the  
 twenty-ninth of these is the fact that the  
 thirtieth of these is the fact that the  
 thirty-first of these is the fact that the  
 thirty-second of these is the fact that the  
 thirty-third of these is the fact that the  
 thirty-fourth of these is the fact that the  
 thirty-fifth of these is the fact that the  
 thirty-sixth of these is the fact that the  
 thirty-seventh of these is the fact that the  
 thirty-eighth of these is the fact that the  
 thirty-ninth of these is the fact that the  
 fortieth of these is the fact that the  
 forty-first of these is the fact that the  
 forty-second of these is the fact that the  
 forty-third of these is the fact that the  
 forty-fourth of these is the fact that the  
 forty-fifth of these is the fact that the  
 forty-sixth of these is the fact that the  
 forty-seventh of these is the fact that the  
 forty-eighth of these is the fact that the  
 forty-ninth of these is the fact that the  
 fiftieth of these is the fact that the  
 fifty-first of these is the fact that the  
 fifty-second of these is the fact that the  
 fifty-third of these is the fact that the  
 fifty-fourth of these is the fact that the  
 fifty-fifth of these is the fact that the  
 fifty-sixth of these is the fact that the  
 fifty-seventh of these is the fact that the  
 fifty-eighth of these is the fact that the  
 fifty-ninth of these is the fact that the  
 sixtieth of these is the fact that the  
 sixty-first of these is the fact that the  
 sixty-second of these is the fact that the  
 sixty-third of these is the fact that the  
 sixty-fourth of these is the fact that the  
 sixty-fifth of these is the fact that the  
 sixty-sixth of these is the fact that the  
 sixty-seventh of these is the fact that the  
 sixty-eighth of these is the fact that the  
 sixty-ninth of these is the fact that the  
 seventieth of these is the fact that the  
 seventy-first of these is the fact that the  
 seventy-second of these is the fact that the  
 seventy-third of these is the fact that the  
 seventy-fourth of these is the fact that the  
 seventy-fifth of these is the fact that the  
 seventy-sixth of these is the fact that the  
 seventy-seventh of these is the fact that the  
 seventy-eighth of these is the fact that the  
 seventy-ninth of these is the fact that the  
 eightieth of these is the fact that the  
 eighty-first of these is the fact that the  
 eighty-second of these is the fact that the  
 eighty-third of these is the fact that the  
 eighty-fourth of these is the fact that the  
 eighty-fifth of these is the fact that the  
 eighty-sixth of these is the fact that the  
 eighty-seventh of these is the fact that the  
 eighty-eighth of these is the fact that the  
 eighty-ninth of these is the fact that the  
 ninetieth of these is the fact that the  
 ninety-first of these is the fact that the  
 ninety-second of these is the fact that the  
 ninety-third of these is the fact that the  
 ninety-fourth of these is the fact that the  
 ninety-fifth of these is the fact that the  
 ninety-sixth of these is the fact that the  
 ninety-seventh of these is the fact that the  
 ninety-eighth of these is the fact that the  
 ninety-ninth of these is the fact that the  
 hundredth of these is the fact that the











...до того, як не прийде до того, що в нас не буде партії. ... (Відомості з ...)

В. Роденко. ... (Відомості з ...)

В. Роденко. ... (Відомості з ...)

ГОЛОВА

Секретарь

З оглядом згідно:

Генеральний Канцелярій



VI Зауважна Пава Паміда





## Ш О С Т Е   З А С І Д А Н Н Я   Р А Д И

## Р Е С П У Б Л І К И

2-го березня 1921 року.

ПРЕЗІДІЯ: Голова - депутат п. Феценко-Чопівський,  
Заступник Голови - депутат п. Пилипчук, Перший Секретарь деп. п. С. Бачинський.

ГОЛОВА: Шості Загальні Збори Ради Республіки одиначені.  
Пане Секретарь, прошу прочитати порядок денний.

СЕКРЕТАРЬ п. БАЧИНСЬКИЙ: Порядок денний:

1. Складання обітниць.
  2. Привітання.
  3. Внесені заюнопроекти.
  4. Внесення Фінансово - Економічної Комісії проекту постанови про перероблення колії залізниць України з широкої 1524 м.м. на нормально - європейську 1435 м.м.
  5. Внесення Законодавчо-Адміністративної Комісії: про проект поширення закону від 5 -го серпня 1920 року на служачих Київського апеляційного суду.
  6. Доклад Мандатної Комісії.
- П. ГОЛОВА: До порядку денного хто забирає слово.
- П. КОРЧИНСЬКИЙ: Чи не можна доклад Мандатної Комісії поставити першим.
- П. ГОЛОВА: По технічним умовам це не зручно. Хто проти...  
Порядок денний ухвалюється одноголосно. Просимо депутатів: Феценка й Нечитайла скласти обітницю.
- | п. Бачинський читає обітницю, яку означені депутати підписують |.
- П. БАЧИНСЬКИЙ До Ради Республіки поступило два привітання  
Перше таке: " Загальні збори резерву співробітників місцевих установ Міністерства Внутрішніх справ: Управління Начальників Повітів, Міліцій, Карно-розшукових відділів, рес



ташованих в м. Ченстохові, скликані перший раз по відкриттю Ради Української Народної Республіки, щиро вітають Раду Республіки, як традиційно-демократичний законодавчий орган народу українського. Ми віримо, що думкою всіх напрямків українського громадянства, зуміє вивести українську державність з її сучасного тяжкого становища і довести до остаточної перемоги і визволення Нашого Народу з під ярма заклятих ворогів наших. Вітаємо одностайністю думок всіх фракцій Ради, що до захвалення випробуваної ідеї нашого Державного Центру. Хай живе Українська Демократична Народна Республіка. Хай живе Рада Республіки. Слава провідникам ідеї української державності."

Дальше, з телеграми, адресованої до Президії Ради Республіки, Посла У.Н.Р. в Румунії п. Мацієвича, є такий уступ до Ради Республіки: "Передаю гарячі привітання Раді Р. з надією, що консолідація національних сил, яка покладена в її основу, зміцнить нашу національну думку в боротьбі за з'єднану незалежну демократичну Україну. Мацієвич."

П. ГОЛОВА: Третя точка:

П. БАЧИНСЬКИЙ: <sup>Надіслано</sup> ~~Надіслано~~ проект постанови про асигнування в розпорядження Міністра Народної Освіти 20.000 польських марок на видачу допомоги українському письменникові Самійленкові.

П. ГОЛОВА: Пропозиція Президії ....

П. БАЧИНСЬКИЙ: Передати в Культурно-Освітню Комісію

П. ГОЛОВА: Рада... [Просимо]... Ухвалено до Культурно-Освітньої Комісії.

СЕКРЕТАРЬ, С. Бачинський: Надіслан проект постанови про асигнування розпорядження Військового Міністра 15000 польських марок на похорони Генерала Хорунжого Кудрявцева.

П. ГОЛОВА: Проект Президії ..

П. БАЧИНСЬКИЙ: Передати в Військову Комісію

П. ГОЛОВА: - Рада Республіки... [Просимо]... Ухвалено в Військову Комісію Четверта точка....

П. Бачинський: Внесення Фінансово-Економічної Комісії



про проект постанови про перероблення юлії залізниць України з широтою 1524м.м. на нормально-європейську 1435м.м. Докладчик депутат КРАВЧЕНКО.

П. Кравченко: З доучення Фінансово-Економічної Комісії маю за честь докласти Високим Зборам Р.Р. проект перетяжки залізниць з широтою 1524м.м. на нормально-європейську 1435м.м., який предложен в слідуєчій формі: 1. Надати Міністрові Шляхів право на перероблення юлії залізниць України з широтою 1524м.м. на нормально-європейську 1435м.м.

2. Доручити Міністрові Шляхів виготовлення плану Фінансування робіт по переробленню залізничної колії України, а також розроблення технічного плану і встановлення черги перероблення з тим, щоб перше фактичного ропочаття робіт по переробленню юлії означені були то дані Міністром Шляхів на розгляд і затвердження відповідних законодавчих установ.

3. Постійову цю до іі оголошення ввести в чинність по телеграфу "Тепер я дозволяю собі прочитати Каротеньку пояснюючу записку, котра була дана до цього проекту [читає]: "наслідком останньої великої європейської війни і особливо військових подій, що майже два з половиною роки безупинно провадяться на терені України, скоїлось те, що залізничний транспорт України цілком зруйнований. Велика кількість залізничних споруджень особливо мости і водопостачання, другі за відсутністю відповідної ремонту прийшли в стан природної вітхости. Головна складова частина залізниць, рухомий склад по маючомуся досвіду треба лічити на три чверти вивезеним, а решту доведеного до стану що вимагає капітального ремонту. При майбутньому ж повороті на Україну одним із перших і головних завдань лічиться відновлення залізничного транспорту, як основи політичної і економічної могутності держави. Питання відновлення транспорту неминимно звязано з питанням придбання для залізниць України необхідного рухомого складу. Для освітлення цього питання треба зауважити, що для залізничного доріг України загальним протягом біля 16 тисяч кілометрів потрібно буде придбати біля 6.000 паровиків, 12.000 класових вагонів і біля 130.000 товарних вагонів. Не приходить ся і мріяти, що остільки значну кількість рухомого складу при зрушуванні заводських промислових



сти України може буде виробля у с.б. дома. Залишається єдиний вихід, це придбання необхідного рухомого складу в закордонних державах. Найлегше і найдешевше придбати рухомий склад нормальної європейської колії, шириною 1435м.м. який в разі негачної потреби міг би бути куплений з маючихся в Західній Європі лишків рухомого складу. Безумовно, можливо на заводах Європи замовити і широко-торовий рухомий склад, але позаяк заводи Європи пристосовані більш до виробу Європейського рухомого складу, таке замовлення обійдеться значно дорожче і може потребувати значного часу для свого виконання. Обслуговування залізниць України рухомим складом європейського типу можливо лише при умові перемивки залізниць України з широкої 1524м.м. на нормально-європейську 1435м.м. колію. Треба зауважити, що питання про перемивку залізниць на європейський торг вже не нове. Ще бувши Російською Імперією за останні роки відчувалась потреба в безперегрузочному русі з державами Заходу, розроблялись проекти перемивки залізниць. Але по часті завдяки стратегічним міркуванням, почасти із за труднощів, які були зв'язані з перебудовою залізниць, посеред інтенсивного залізничного руху в країні, цим проектам не було суджено здійснитись. Все ж таки вигоди безперегрузочного руху і велика економія на цьому, яка удешевляла вартість товарів, штовхала думку видатних залізничників в бік усталення безпосереднього залізничного сполучення Росії з Західною Європою. Одною з перехідних мір було примінення брехтширехеровських вагонів, в яких широкі склади замінялись європейськими і давали можливість вагону з вантажем без перегрузки переходити з російської колії на нормально-європейську. Але експлуатація цих вагонів обходилась не дешево. Безумовно, на цьому розрішенні, поставленій економічними вимогами життя, проблема не зупинилась би, коли б Російська Імперія не була зруйнована вибухом революції. При сучасному російському совітському уряді питання про перемивку залізниць постановлено на чергу дня і по маючимся відомостям там вже більше року працює спеціальна технічна Комісія, яка розробляє з усіх боків проект перемивки всіх залізниць шляхів Росії на європейський торг. На Україні питання про перемивку залізниць піднято теж вже більше року тому назад, але найбільшої ваги



~~Вона~~ <sup>Вона</sup> набрало за останній час. Світова війна і російська революція мали своїми наслідками визволення України з під впливу Москви і втягнення її в орбіту політичного і економічного життя Західної Європи. В сучасний момент, коли серед політичних та Союзу так званих молодих держав середньої Європи, серед яких визначну роль прийдеться відігравати і Україні, для України особливо бажано скласти найбільш сприятливі умови для найтіснішого зближення з Заходом. Союз України з Польщею, яка фактично стала аванпостом Західної Європи, поставив на реальний шлях питання найскоршого і найліпшого економічного сполучення України з народами Заходу. Народи Європи, виснажені великою війною, теж відчувають надзвичайну потребу в одержанні тих сирців, якими так багато наділена Україна; позаяк, фактичними сполучення держав являються тепер залізні дороги, людська думка і повинна бути направлена в бік найбільш вигідного і легкого сполучення залізними шляхами. Ті фактори, які стояли на перешкоді до перешивки залізниць в Росії, на європейський тор, для України в сучасний момент, можна сказати, майже не існують. Стратегічні міркування - відрізнитися від других держав шириною колії, міркування, якими майже виключно керувались будівники перших залізниць, як показав досвід останньої війни, зовсім не оправдали їх надій. Військова перешивка однієї нитки колії робиться технічно надзвичайно швидко і ніколи не служила затримкою для ворожих військ. Взагалі треба констатувати факт, що настав час такого розвитку військової техніки, коли будувати захист кордонів держави на різності ширин залізничних колій, зовсім недоцільно. Уніфікація колії навіть всередині країни є ідея, до якої в останній час стремлять всі держави. Друга перепона, яка стояла перед російським урядом, порушення тимчасово нормального грузообороту на залізницях, навіть припинення руху при виконанні робіт по перешивці побоювання порушити налагоджене економічне життя держави - перед українським Урядом не існує. На залізницях України повний застій. Промисловість на Україні майже вбита і затримка на деякий час руху на деяких



діляннях доріг не викликає вже ніяких пертурбацій в тому примітивному житті держави, яке утворилося тоді. Про вигоди, які могла би мати Україна при перешиві залізниць на європейську торгівлю, можна сказати наступне: по перше, безпосереднє безперегрузочне сполучення з Європою, а саме: установлення прямого шляху для товарів від Балтійського моря до Чорного через Гданськ - Варшаву - Одесу, а також шляху з Європи по північному березі Чорного моря через Корчунську протоку до Кавказу і Азії. Цей шлях відіграв би велику роль для сполучення України з великими торговими державами Світу - Англією, Францією та Німеччиною. З'єднав би безпосередньо з Європою багатий вугіллям та різними рудами Донецький басейн, тісно з'єднав би економічними інтересами Україну з усіма народами Західної Європи. По друге: а) була би можливість використати лишки європейського рухомого складу і найлегше і найдешевше забезпечити залізниці України рухомих вагонів, б) Поліпшити оборот рухомого складу через уникнення затримки вагонів на прикордонних станціях при прямому сполученні вагонів різних держав. в) Україна мусіла би пристати до залізничної конвенції народів Західної Європи на початках взаємного обміну вагонів прямого сполучення. По третє, була би солідна економія на відсутності перегрузки вантажів на державних кордонах і зменшення вартості товарів. Перелічене вище переконує в тому, що перешивка залізниць України на нормально-європейську торгівлю могла би лише тільки сприяти розвитку культурно-економічної і політичної могутності Української Держави. Для фактичного переведення цієї реформи в життя потрібно було би розробити план фінансування робіт і технічний план поступової перешивки всіх залізниць України. Фінансовий план залежності від політичних і економічних умов держави міг би бути розроблений в напрямку виконання робіт державними заводами, концесійним шляхом, або змішаним тим і другим. Технічний план перешивки також міг би бути розроблений, на двупутних залізницях по двом варіантам, або робити перешивку одразу обох головних і всіх станційних колій на протяжності кількох пергонів, перериваючи час перешивки цих пергонів



рух потягів і улаштувати в пунктах де кінчається пере-  
шивка тимчасової перегрузоючої приладдя, або робити пере-  
шивку тільки одної колії, а другу колію залишити широкою  
і в цім випадкові провадити змішану експлуатацію однора-  
зову вузьким і широкоторовим рухомим складом. ~~складами~~. При  
цій останній системі не прийдеться робити перерви руху. Ро-  
боту можливо провадити одноразово на всьому протязі перешива-  
ємої ділянки, но зате зменшується провозна здатність заліз-  
ниць і збільшується можливість нещасливих випадків в міс-  
цах, де перехрещуються широкі тори з вузькими. Через те ек-  
сплуатацію одноразово вузьким і широкоторовим рухомим скла-  
дом треба рахувати, як тимчасову, а також як метод переши-  
ви з тим, щоб як найскорше перейти на експлуатацію тільки  
вузькоторовим рухомим складом. З технічного боку процес пер-  
ешивки залізниць не зустрічає ніяких перешкод так само, як  
не представляє великих труднощій і пристосування до євро-  
пейської торі тієї невеликої кількості широко-торового складу  
паровиків, вагонів, яка може залишитись на терені України.  
Можна тільки сказати, що позаяк передбачаємий захишеним рух-  
мий/склад буде хворим, вимагаючий капітального ремонту при-  
стосуванням його до скатів європейської колії ляже невеликим  
відсотком від загальної вартості потрібного ремонту. Закінчу-  
ючи цю пояснюючу записку приходиться сказати, що переведення  
реформи перешивки залізниць України надзвичайно бажане.  
Момент внутрішнього стану України найбільш підходящий для  
цього, бо зазначена реформа не внесе особливих пертурбацій  
в ще не полагоджене економічне життя. Зовнішні обставини  
також сприятливі. Переведення ж тієї реформи в життя без-  
умовно гарно відозветься на загальному станові залізничного  
транспорту - добробуті держави.  
Фінансово-Економічна комісія, розглянувши цей законопроект,  
та вислухавши доклад про залізничну справу на Україні, керу-  
ючись де кількома мотивами, найшла необхідним запропонувати  
Раді Республіки, прийняти цей законопроект в такій редакції  
Фінансово - Економічна Комісія мала на увазі, що зазначен



і в записні, що необхідно скористуватись тим моментом, котрий ми маємо тепер. Коли в Росії в час найбільш інтенсивного руху проявлялась потреба в перешиві колії, коли і там серйозно про це думали, не зостановлюючись над тим, що це викличе перерву руху, то у нас, на Україні, в сучасний момент, коли власно кажучи нормального руху нема, може довго й не буде, потрібно скористуватись цим моментом, щоб провести серйозну цю реформу. Фін. Екон. Комісія, маючи на увазі, що законопроект має цілком принциповий характер, не нашла ніяких заперечень проти тої редакції, яка була внесена Радою Міністрів за виключенням I-го пункту, який знайшла необхідним переробити, щоб надати законопроекту ще більш принциповий характер. Тому пропоную Р.Р. прийняти законопроект в слідуючій редакції / читає /: " Ухвалена Радою Республіки постанова I. Визнати своєчасним і доцільним перешисти залізничні України з широкої / 1524 м.м. / колії на нормально - європейську / 1435 м.м. / колію. 2. Доручити Міністрові Шляхів виготовлення плану фінансування робіт по переробленню залізничної колії України, а також розроблення технічного плану і встановлення черги перероблення з тим, щоби до фактичного розпочаття робіт по переробленню колії зазначені плани були подані Міністром Шляхів на розгляд і затвердження відповідних законодавчих установ. 3. Постанову цю до її оголошення вводити в чинність по телеграфу."

П. Г О Л О В А : Значить Фінансово - Економічна Комісія зробила де-які маленькі відмінки в тексті і в такому вигляді вносить до Р.Р. До зміни законопроекту угодно.....Депутат Корчинський".

П. К О Р Ч И Н С Ь К И Й : Це тільки одна загальна увага, яка буде стосуватись до всіх законопроектів, які входять до Р.Р.. Значить, щоб ми покінчили з телеграфуванням і надали справжнє означення тексту цього закону. Це питання обговорювалось в Законодавчо - Адміністративній Комісії і там зупинились на такому тексті, що замість " по телеграфу " поставити " з даєм його затвердження". Ст. 14 закону про Р.Р. має на оці два порядки затвердження законів : I-е - коли затверджується дотеперішнім порядком -



- 9 -

Головою Директорії, 2-ге - в разі незатвердження Головою Директорії, то при повторному читанні, ухвалені і затверджені закону в Раді Республіки. Такі два порядку ухвал ми знаємо. Тому замість "телеграфу", я і ціла Законодавча - Адміністративна Комісія пропонуємо, щоб <sup>такий</sup> вираз: "закон цей ввести в чинність з днем його затвердження, чи повторної ухвали його Радю Республіки, згідно ст. 14 -го закону 9-го січня 1919р про Радю Республіки", - це перше. Друга поправка загальна, а власне, що закон про Радю Республіки не знає гетьманського поділу закону на "закони" і "постанови". Це то, що до нас приєднанню першло з гетьманської грамоти, і ми досі її вживаємо. Закон про Радю Р. знає тільки закон і законопроекти, а постанов ~~як~~ не знає, - це друге. Трето: я від себе пропонував, що "византи своєчасним і доцільним пережити зазізниці" носить скоріше характер резолюції ніж постанови, закон має виглядати в більш рішучій формі. І тому я вважав, що цей вираз не підійшов би до одобрення цього закону.

П. Г О Л О В А : Акий...

П. К О Р Ч И Н С Ь К И Й : Наприклад: "визнати необхідним переширку колії", а не "доцільним, своєчасним".

П. Г О Л О В А : Докладних до цих відмін має по сказати:....  
/ Деп. Кравченко: не маю/.... Дозвольте поставити на голосування в формі, пропонуваній Комісією з поправками депутата Корчинського. Хто проти.... Слово п. Багриновського.

П. Б А Г Р И Н О В С Ь К И Й : Я взяв слово з приводу тих поправок, які вніс депутат Корчинський. Цілком погоджуюсь, що фраза - "по телеграфу" трохи кумедно звучить, коли ми не маємо свого ~~телеграфу~~ власного телеграфу, який міг би передавати офіційні розпорядження. Я в цьому питанні, піднесеному депутатом Корчинським, вважаю своїм обов'язком звернути увагу, що та формулювання, яку пропонує депутат Корчинський, не буде задовольняти вимог нашого державного життя. Він пропонує, що закон цей ввести в чинність з днем його затвердження. Таку зміну треба провести в окремому законопроекті. Але річ в тому, що порядок оголошення законопроектів



тів і порядок здійснення того моменту, з якого він набуває законної сили, передбачені в законі. Зміни ~~зробити~~ слід, але в окремому законопроекті, якую думку ~~зара і порушую~~. Річ в тому, що в законі про верховне тимчасове управління є цілі статті, що торкаються законодавства. Тут ми находимо такі правила, що законопроекти, ухвалені Державною Народною Радою, або Радою Народних Міністрів і затверджені Головою Директорії У.Н.Р., оголошуються в Вістнику Державних Законів. Після оголошення закону в Вістнику Державних Законів, закон набуває обов'язочої для всіх сили. Але в самому законі може бути зазначено, що він до оголошення переводиться в життя, або по телеграфу, або через посланців. Він не набуває законної сили і не вважається зобов'язуючим для всіх громадян, ~~поки не буде оголошено~~ в Вістнику Державних Законів. Однак, коли закон негайно приймається і визнається необхідним, і щоб негайно ввійшов в життя, з другого боку, маючи на увазі технічні умови, які стоять на перешкоді негайного надрукування в Вістнику Державних законів, то приходиться знайти якийсь інший вихід, щоб обійтись без цього друкування. Як би це зробити.... Для цього треба використати другу частину статті II-ої : в самому законі може бути зазначено, що він до оголошення переводиться в життя, або по телеграфу, або через посланців. Тоді значить не треба ждати його оголошення в Вістнику Державних Законів. Він входить в життя і вважається обов'язуючим для всіх, коли є така фраза: по телеграфу або через посланців. Як що він вводиться в життя по затвердженню то все ж таки це не касує загальної норми, що він повинен бути оголошений в Вістнику Державних Законів. А коли потрібно негайно щоб він ввійшов в життя завтра або після завтра, то ждати його надрукування не можна. Коли ж бажають змінити цю ~~фразу~~, що до телеграфу, то треба внести зміну, прийняти нову статтю про порядок оголошення законів і тут зазначити, що закон набуває законної сили або з дня оголошення, або не дочекавшись оголошення, з дня його затвердження. Коли там буде така фраза, коли намічається порядок



## - II -

переведення їх в життя, то тоді буде досить зробити ~~публікац~~ <sup>публікац</sup> ~~і~~ <sup>і</sup> ~~не~~ <sup>не</sup> ~~вимага~~ <sup>вимага</sup> ~~лось~~ <sup>лось</sup> би, ~~щоби~~ <sup>щоби</sup> він був надрукован. Таким чином, коли цей закон не являється негайним, то тоді можна почекати ~~дав~~ <sup>дав</sup> ~~три~~ <sup>три</sup> ~~тиж~~ <sup>тиж</sup> ~~ні~~ <sup>ні</sup>, поки він надрукується. А коли б бажання, щоб цей закон не дочекавшись оголошення в Вістнику Державних Законів, ввійшов в життя раніш, то треба нам користуватись фразою: по телеграфу, або через посланців. Я на це тільки звертаю увагу.

**П. К О Р Ч И Н С Ь К И Й :** Всі миркування, які висловив п. Багриновський мали повну рацію, коли б цей закон, його II ст., був основним конституційним Українським Законом, ~~А~~ <sup>А</sup> ~~якому~~ <sup>якому</sup> ~~підлягають~~ <sup>підлягають</sup> всі Установи і для зміни його треба в особливо призначеному конституційному порядку підняти ~~справу~~ <sup>справу</sup> ~~про~~ <sup>про</sup> ~~його~~ <sup>його</sup> ~~відміну~~ <sup>відміну</sup>, як ~~спесу~~ <sup>спесу</sup> ~~вання~~ <sup>вання</sup>. Так ~~спесу~~ <sup>спесу</sup> ~~вали~~ <sup>вали</sup> за гетьманових часів. Коли б установили такий ~~перший~~ <sup>перший</sup> ~~порядок~~ <sup>порядок</sup> "по телеграфу", або "через посланців", то це був би основний закон Ради Міністрів ~~вкупі~~ <sup>вкупі</sup> ~~з~~ <sup>з</sup> ~~гетьманом~~ <sup>гетьманом</sup>, який вона заміняти права не мала. То був акт, ~~ви~~ <sup>тільки</sup> ~~даний~~ <sup>даний</sup> ~~гетьманом~~ <sup>гетьманом</sup> і ~~ник~~ <sup>тільки</sup> ~~одним~~ <sup>одним</sup> ~~бути~~ <sup>бути</sup> ~~змінений~~ <sup>змінений</sup>. Тут ми цього не маємо. Тепер ми маємо закон про Тимчасове Верховне Управління, який ~~визначає~~ <sup>визначає</sup> ~~всі~~ <sup>всі</sup> ~~заходи~~ <sup>заходи</sup> ~~У.П.Р.~~ <sup>У.П.Р.</sup> Тому, коли ми приймаємо сьогодні цей закон і установляємо якийсь ~~інший~~ <sup>інший</sup> ~~мент~~ <sup>мент</sup> до способу набрання ним правосильності, то ~~не~~ <sup>не</sup> ~~зобов'язує~~ <sup>зобов'язує</sup> ~~нас~~ <sup>нас</sup> ~~тільки~~ <sup>тільки</sup> ~~тільки~~ <sup>тільки</sup> ~~ми~~ <sup>ми</sup> ~~ухвалили~~ <sup>ухвалили</sup> ~~закон~~ <sup>закон</sup>. Кажу, що не мало би рацію тоді, коли б дивитись на цей закон, як на основний, конституційний. <sup>Але</sup> Ради Республіки не має права на зміну в певному конституційному порядку цього пункту. На разі цього не ма, це є звичайний закон. В самому законі може бути зазначено, що він до оголошення переводиться в життя або по телеграфу, або через посланців. Рада Республіки не зв'язана, щоб ~~найти~~ <sup>найти</sup> ~~третій~~ <sup>третій</sup>, ~~четвертий~~ <sup>четвертий</sup> ~~мент~~ <sup>мент</sup>, з якого вона вважає його правосильним.

**П. Г О Л О В А :** Чи угодно раді Республіки продовжувати дебати по цій справі. Дозвольте поставити на балатіровку. Хто за продовження дебатів - прощу встати.... Більшість. Слово депутата Багриновського.



П. БАГРИНОВСЬКИЙ : Мої міркування зведуться до того, щоб поділити і розібрати чи є це конституційний закон чи ні. Коли є закон, який каже, що якийсь закон переводиться в життя до оголошення по телеграфу, або через посланців, то для мене не має значіння, чи він конституційний, чи звичайний...

Допустимо, що це звичайний закон; але в цьому законі є норма, яка намічує порядок оголошення законів. Але для того, щоби внести зміну в порядок оголошення, то треба скасувати цю статтю прямим загальним розпорядженням. Для всіх законів, які будуть складатися завтра, після завтра, не буде мати силу і значіння. Ця зміна статті II-ої скасовує весь закон. Це абсурдно буде нелогічно і непридично. Я не можу собі уявити такого порядку зміни, бо коли є закон про Тимчасове Верховне Управління - одначасово чи він правильний чи неправильний - але коли ви вважаєте його законом, то цією зміною ви його касуєте. Я по суті згоджуюсь, що треба таку зміну зробити, але треба нормальним законодавчим шляхом виправити той пакт, який не відповідає в нашому житті. Ця зміна може зробити те, що Державний Контроль який повинен рахуватись з формою закона при всяких асигновках і контролях, повинен рахуватись і з ст. II-ою і він скаже: поскільки не виконана форма пакту II-го, то для мене, для Державного Контролю, цей закон вважається не оголошеним і не набраним законної сили, тому що в законі сказано: або оголошується ~~або~~ по телеграфу чи через посланців. Я не можу, скаже Державний Контроль, давати копії, бо я вважаю цей закон до оголошення не набраним сили. / Голос з місця: це ж справа Сената.... / .... Що торкається запитань про Сенат, то у нас його нема. Тому скарги Державного Контролю не може розглянути Сенат, бо нема другої інституції, крім Ради Республіки, яка взяла б на себе з'ясувати таку неясність Державному Контролю. Я знову спіраюсь на те, що в законі про Р.Р. в 14 ст. сказано: "Порядок проходження законопроектів та введення справ в Раді Республіки встановлюється на підставі конституційних норм, визначених в окремих законах та регуляміні, що їх ух-



валить Рада Республіки. До видання зазначених вище законів Рада Республіки керується в своїй діяльності відповідними постановами існуючих законів. " Правда тут говориться про порядок проходження законопроектів. І оскільки будемо говорити про останню фазу цього проходження, а саме - про оголошення, то виходить, що до видання Радой Р. спеціальних законів про провадження законопроектів в життя, Р.Р. керується як матеріалом існуючим законом. Закон про Тимчасове Верховне Управління дає з'ясування цієї справи. Я звертаю ~~на~~ <sup>на</sup> Вашу увагу на те, що ми можемо скасувати ст. ІО і ІІ і внести ту, яка нам бажана, але ми не можемо внесенням фрази до одного закону касувати тут змісту ст. ІІ - ої, бо така фраза не буде означати, що закон має силу до того, поки він не буде оголошений. Коли ми бажано, щоби він набрав силу до оголошення, то ми повинні керуватися ст. ІІ-ою. Що торкається зауваження депутата Корчинського, що не має бути " постановою ", а тільки одну назву для всіх законопроектів " закон ", то, я гадаю, що ця думка повинна бути б докладно обміркована і спеціально докладена Законодавчою Комісією. Бо річ в тому, що справа йде не про форму, а про суть. Неможна всі акти законодавчі <sup>підвести</sup> ~~підвести~~ під одну назву, бо теорія державного права <sup>і практика</sup> ~~підводить~~ <sup>дає</sup> різні державні акти до різних класифікацій, куди можна підвести той чи інший проект, чи вважати законом чи постановою. І той і друга має законну силу, але по суті як постанову про видачу п. Самійленку 10.000 пол. марок назначити законом, бо під цією назвою закон розуміється така норма, яка встановлює щось нове, яка регулює життя в приватному чи державному відношенні. Коли ми слово " закон " будемо пристосовувати до постанови про допомогу п. Самійленкові, то суди це слово " закон " по суті трудно пристосувати, бо воно не буде відповідати цій назві. Постанова не дає нічого нового для Уряду, а тільки регулює, що держава дає допомогу. Тому я проти того, щоби ми прийняли назавжди ~~одну~~ <sup>таку</sup> формулювання, щоб всі постанови називати законом. Я хотів би, щоб Законодавча Комісія розробила це питання, дала нам матеріали,



які групи актів законодавчого творч<sup>е</sup>ства ми маємо і дала назви цю окремих груп. " прти того, щоб давати всім постановам назву "закон".

П. ГОЛОВА : слово належить деп. **Безпалко**.

**БЕЗПАЛКО**: я хотів прилучитись до п. депутата Корчинського за для цього, що у нас в відношенні між Р.Р., а між законодавством дотепорігнім сталої конституційної форми ще нема. Можна відкрити тайну, що ця справа не раз була на обговоренні в сенъорен-конвенті. Сенъорен-конвент ухвалив передати цю справу до розгляду законод. комісії і звійти з певним законопроектом до Ради Р. Нам лишень сьогодні треба вирішити, <sup>чи</sup> законодавець може оголосити технічно закон не так, як приписують певні параграфи у певнім законі. Я позволяю собі висказати думку, що безперечно, законодавець має право для проголошення певних законів окремим порядком. Коли цей законодавець вважає, що не телеграфом, не поштом ~~а~~, а радіо-станцією треба повідомити то він безперечно є управним до того і може не зробити, бо він не проголошує. Ходить лишень о те, що коли він скаже, що не хоче пошланцями, а хоче плакатами оголосити у міській державі, то коли ~~й~~ плакатами буде закон оголошений, то він є оголошений. Коли ми говоримо, що цей законопроект набирає сили з моменту, коли він затверджений всіми ~~інст~~ <sup>організмами</sup> законодавства, то це ніяк не парчить тому, що тутка написано: це є звичайний порядок, а ми маємо йому порядок надзвичайний. Я маю право сказати, що коли у тім законопроекті ~~сказано~~ <sup>написано</sup> на кінці, що волею законодавця є, то ~~іменно так має бути закон~~ оголошений, а не інакше, тоді Державний Контроль мусить подивитись на той закон з двох сторін, чи він правильно підписаний і ухвалений чи ні. А потім подивиться на кінці посліднього параграфу, як ~~законод~~ <sup>законод</sup>ні хотіли, щоб закон був оглошений. Коли на кінці параграфу стоїть <sup>що</sup> телеграфом, а воно телеграфом не було проголошено ні пошланцем розіслано, то Контроль має право сказати: це по телеграфу не проголошено, вибачайте. Я протестую проти перенесення такого закону в життя .... Коли стати на позицію п. деп. Багриновського, то він провакує Державний Контроль, що він може спинити



закон навіть, коли б він був підписаний на кінці, що проголошен по цілій державі телеграфом, а він не був проголошен телеграфом. Бо ж коли цей закон телеграфом не є проголошен, то він, значить, не має сили. Розуміється так можна до абсурду цю справу довести. Я хочу сказати, що Державний Контроль мусить в послідньому пакті кожного закону бачити, як законодавець хотів, щоб цей закон був проголошен. Це право законодавців обходити звичайні постанови і надати певному закону надзвичайну марку. Цьому закону ми теж хочемо дати надзвичайну марку.

П. ГОЛОВА : Ставлю на балатіровку внесок Комісії з внесеними поправками. Хто за прийняття закону в такій формулюванні. / з місця: не ясно - чи дві зразу поправки чи одна /...

П. КОРЧИНСЬКИЙ : Пропоную, щоб мої внесення голосувати, як поправки, кожен з окрема. Так щоб спочатку голосувався законопроект, а потім поправки.

П. ГОЛОВА : Голосується законопроект в цілому по внеску Фінансово-Економічної Комісії в першій редакції. Хто за - про у встати. Ато проти.... Хто утримався - два. Прийнято. Тепер поправки. Перша : - Рахувати це законом, а не постановою. / Докладчик: це закон і є /.

П. КОРЧИНСЬКИЙ : В тексті всюди значиться постанови.

П. КРАВЧЕНКО : Це в проекті Ради Міністрів, а в проекті Комісії - закон.

П. ГОЛОВА : Друга поправка. Прошу докладчика зачитати. / п. Кравченко читає : „Визначити своєчасним і доцільним перешити кожні“ /. Замість цього депутат Корчинський вносить поправку: „Визнати необхідним перешити“. Хто за цю поправку, прошу встати. Одноголосно. Третя поправка деп. Корчинського: закон „Ввести в чинність з днем його затвердження, або по повторній ухвалі Р.Р., згідно закону про Р.Р. від 9 січня 1901 р.“. Голосується поправка до третього пункту. Хто за , -18. Хто проти, - 9. Утрималось-7. Поправка пройшла. Слідуюча точка.

П. БАЧИНСЬКИЙ : Внесення Законодавчо - Адміністративної Комісії про проект постанови про поширення чинності розділу I-го



- 16 -

Кляшні

закону 9-го серпня 1920 р. про тимчасові оклади для евакуованих з території Наддніпрянської України служачих центральних і місцевих установ Української Народної Республіки на служачих Київського Апеляційного Суду. Слово докладчика деп. Корчинського.

**П. КОРЧИНСЬКИЙ**: Міністерство Юстиції, в цілях виправлення де якої несправдливості, яка вчинена законодавцями відносно скількох членів Апеляційного Суду ввійшло ~~до~~ з законопроектом такого характеру, щоб членів Київського Апеляційного Суду прирівняти в платні до урядовців Центральних Державних Установ.

Суть справи полягає в тому, що Київський Апеляційний Суд по суті своїй такою центральною державною Установою не являється. Але всі члени Суду, які вийшли з Києва несуть ~~весь~~ час працю свою в Міністерстві Юстиції, як Центральної Установи. І вже 25 березня 1920 року таке їх становище було розглянуто і вони прирівнані до служачих Центральних Установ. Але законом 5 серпня 1920 р., де встановлювали платню в польській валюті, Київ. Ап. Суд не був згаданий, як установа, яка достатє утримання як центральна державна установа. Після закону 25 березня 1920 року не ~~вважалося~~ таким нормальним природним, що тут на еміграції до 1 січня 1921 р. мимо того, що цей Суд не був згадан, в законі 5 серпня 1920 р., їм видавалися фактична платня, як ~~служачим~~ <sup>членам</sup> центральних установ. 1 січня 1921 року Державний Контроль констатував, що тут є пропуск, чи свідомий чи несвідомий але є пропуск, який позбавляє права служачих Апел. Суду доставати утримання по рангу центральних установ. Законодавчо - Адміністративна Комісія розділила міркування Міністерства Юстиції, що вже традиційно ці члени Апеляційного Суду, які один час виконували функції єдиної апеляційної інстанції в цілій Українській Республіці, вже попереднім законом були прирівнані в платні до служачих центральних установ; з другого боку, що фактично працюють вони в обсягу діяння Міністерства Юстиції, як центральної Установи; а з третього - також рахувачь з тим, що відсутність поправки до цього закону тяжко відбилась би на тих властиво трьох чоловіках-членах Апеляційного Суду, бо вони мали б повертати ту різницю, яку вони дістали від 5 серпня 1920 року до 1 січня 1921 р., то Законо-



давчо - Адміністративна Комісія, поділила думки Міністерства Юстиції, що треба зробити виправку в законодавчому порядку, але законопроект Міністра Юстиції ухвалила і доручила міністерству юстиції докласти його Високій Раді. Він як голосить так: " І. Чинність розділу I -го закону 5 -го серпня 1940 року " Про встановлення тимчасових окладів платні в польській валюті для евакуйованих з території Наддніпрянської України служачих центральних і місцевих установ Української Народньої Республіки всіх відомств " поширити на евакуйованих до часу видання цієї постанови з тої ж території служачих Київського Апеляційного Суду. 2. Постанові цій надати зворотню силу з дня I-го серпня 1940 року.



П. ГОЛОВА : Що має взяти слово до внеску.

Справа ясна. Ставлю на голосування закон про поширення закону від 5 серпня 1920 року з поправками Комісії. Хто за, - прошу встати. Проти... Утрималось - І. Слідуюча точка.....

П. БАЧИНСЬКИЙ : Фінансово - Економічна Комісія просить Раду Республіки затвердити членів Фінансово - Економічної Комісії ще трьох депутатів : Красовського, Плєскаєвича і Орла.

П. ГОЛОВА : Що проти внеска..... Хто утримавсь.. Прийнято одноголосно. Затверджуються. Слідуюча точка.

П. БАЧИНСЬКИЙ : Доклад Мандатної Комісії .

П. КОРЧИНСЬКИЙ : Головна Управа Української партії хліборобів демократів за викликанням члена цієї партії Сергія Шемета по причині його вихода з партії хліб.-дем., делегувала до Ради Республіки Павла Печитайла. Представлений Управою протокол Мандатна Комісія визнала правильними і просить Раду Республіки затвердити Павла Печитайла.

П. ГОЛОВА : Ставлю на голосування. Хто за, прошу встати... Хто проти... Хто утримавсь..... Нема. Прийнято одноголосно.

П. КОРЧИНСЬКИЙ : Українська Соціально-Демократична робітнича партія делегувала постоного члена до Ради Республіки Опанаса Феденка. Мандат видан Центральним Комітетом партії. Делегування Мандат. Ком. визнала правильним і прохає Раду Республіки затвердити Опанаса Феденка членом Р.Р.

П. ГОЛОВА : Хто за. Хто проти.... Прийнято одноголосно. Слідуюча точка// внесок.....

П. БАЧИНСЬКИЙ : Справа виборів по культурно - освітній курії.

П. КОРЧИНСЬКИЙ : Доклад вже був і тільки по докладу мали бути якісь рішення; резолюція Манд. Ком. теж оголошена; очевидно вона маєтись податись на голосування.

П. ФЕЩЕНКО ЧОПІВСЬКИЙ : Дозвольте зачитати резолюцію, яка пройшла через сенаторен-конвент / читає /: " Рахувати вибори не закінченими і дати можливість членам культурно-освітніх установ, що не здійснили ще свого виборчого права, на про-



- II -

тільки 10 днів здійснити своє виборче право". До цього внеску забирає слово п. Частковський.

**П. Ч А К І В С Ь К И Й** : Резолюцію Мандатної Комісії треба вважати неслухняною, недоцільною.

/ п. Голова: це не резолюція Мандатної Комісії, а пропозиція сенаторів - конвенту. /.... Внесок сенаторів-конвенту несправедливий, тому що він позбавляє цілу тарнівську групу курії культурно-освітньої права вибирати своїх депутатів вільно. Коли тутешні виборці стоять перед фактом, що вибори в Честохові передані і оголошені, то розуміється вони мимоволі піддаються цьому впливові і не відібрали на голосуванні. Це поясню на прикладі: коли один із кандидатів в Честохові отримав 130 голосів, а тут в Тарнові окажется, що група виборців числиться в 130 голосів, то ця група має дуже малий вплив на перерішення цього вибору. Це для того, аби всі виборці голосували за іншого кандидата, то вони могли б сподіватись, що там того кандидата провалять. Однак правдоподібно, що /.../ де хто з виборців буде голосувати за честоховського кандидата і буде дуже мало правдоподібно, щоб тарнівська група провела свого кандидата. Через це інтереси до виборів ослаблені, не з'являються ці виборці і для того станеться так, що цей вибор, який відбудеться в Честохові і опублікується, вже вирішує справу цілого вибору. Через це таке рішення сенаторів-конвенту являється недоцільним. Я знаю і можу сказати згорі, що велика переважуюча частина виборців в Тарнові до виборчої урни не стане. Вони будуть вважати, що Рада Республіки позбавила їх права виконати своє виборче право зовсім вільно і будуть вважати цей вибір одностороннім і депутатів честоховської групи культурно-освітньої курії вони не будуть вважати своїми. Для того я прошу Високу Раду не приймати внесення сенаторів-конвенту і тільки дооручити культурно-освітній курії перевести свій вибір цілком наново.

**П. О Р Е Л** : Висока Радо! Навіть я не гадав, що прийдеться мені після рішення сенаторів - конвенту виступати в захисту пропозиції Мандатної Комісії, а тепер примушен сказати де - кільки



снів. Все зводиться до того, що тарнівська група позбулась і позбудеться інтересу до виборів. Тим самим ніби то ми мусимо ~~хоч~~ примусити ченстохівську групу од своїх попередніх виборів відпофнутись і перевести наново. Чи є тому підстави.... Мандатна Комісія констатувала, що підстава до того, щоб половину виборів по курії культурно-освітній <sup>вибрати</sup> ~~вибрати~~ неправильними, таких підстав нема. Навіть в Манд. Ком. захистник інтересів тарнівської групи заявив, що ті вибори були переводині, як слід. Виникає питання, яка підстава для того, щоб позбавити числену групу виборців, яка своєчасно побажала заступити інтереси культурно - освітньої курії в Раді Республіки, яка стала цілком на правдиве тлумачення закону про Р.Р., пакту, який торкається до культурно-освітньої організації, яка планомірно, правильно-юридично провела свої вибори, своєчасно їх майже закінчила; щоб не впливати на вибори тарнівської групи, вона привезла ~~одні~~ запечатані урни, щоб голоси не були за делегидь оголошені, але туту спільно підсчитані не були і тим не було дійсно вплинуто на вибори по тарнівській групі. Коли своєчасно група тарнівська, ~~а~~ скоріш частина мінімальна тої групи своєчасно не захотіла <sup>факти</sup> на правильне тлумачення закону і цим не тільки сама не захотіла взяти участь в виборах Р.Р., а тим самим хотіла паралізувати і скасувати правильно переведені вибори по ченстоховській групі. І лише після того, як Рада Р. ухвалила наказ Манд. Ком. відносно курії культурно-осв., тарнівська група захотіла активно здійснити своє виборче право і приступила до нього. Своєчасно були вжиті заходи одною і другою групою до порозуміння, а коли вже був з'ясован загрозі групі тарнівською, то була послана телеграма, ніби то ченстоховці призиваються до спільних виборів, але нажалі було пізно. Було вияснено, що ченстохівська група, дожидаючись і не дождавшись спільних виборів, бажаючих послати своїх заступників, підсчитала голоси і тим самим ніби то перевела вибори. А вніс пропозицію про затвердження виборів по ченстоховській групі і гадаю, що вони були правильно своєчасно переведені, правильно видані Мандатом тим виборцям



А б з щирим серцем приєднався і призвав би вас до затвердження тих виборів, коли б більшість, - себ то ченстохівська група, - фактично не позбавила меншість виборчих прав. Лише те, що широке тлумачення закону дає широким верствам громадянства по культурно - освітній курії здійснити свої виборчі права, Мандатна Комісія надає право тарнівській групі здійснити свої виборчі права і тим самим притягнути ті організації які не поділяли попередньої думки меншості тарнівської групи. Виявилось, що контингент виборців тарнівської групи більше контингенту виборців групи ченстохівської. То лише не примушує мене голосувати і стояти за пропозицію Манд. Ком., за ту пропозицію, яка визнає вибори не закінченими і тим самим дає право всім членам культурно-освітніх організацій, які тут по тим ~~або~~ <sup>або</sup> ~~яким~~ <sup>яким</sup> ~~причинам~~ <sup>причинам</sup>, не своєю волею, не могли здійснити свого права, те право здійснити. Щож до заходів, що ніби то відом контингент виборців і що це може вплинути на вибори по тарнівській групі, ~~А~~ то ми і раніш чули від голови Манд. Ком., що контингент виборців остільки свідомий, що на нього можна вплинути тим чи иним способом. Коли ~~припустити~~ <sup>припустити</sup> що буде вплив, то він буде лише на користь тарнівській групі, через те що тарнівська група навіть рахує одного з кандидатів тарнівської групи кандидатом до Ради Р.

П. Б Е З П А Л К О : Пан депутат Орел апелював до вашого щирого серця. Я знаю, що це чудотворне місце Ченстохів, на яке впливає ласка Бога, має дуже велике місце в ваших щирих серцях і ви дуже сердечно відноситеся до тої місцевості. До серця я не буду апелювати, а до розуму. Я не буду, як п. депутат Чарківський, розбіратись в тому, що сталося, що хтось не зможе брати участі в виборах. Це для мене, як депутата Ради Р., зовсім байдуже. Я хочу знати, чи Рада Р. стоїть в трактованні таким, як подає Мандатна Комісія, чи стоїть вона на правильному ґрунті, чи на неправильному. Лишень <sup>ми</sup> ~~це~~ <sup>ми</sup> маємо сьогодні вирішити. Я мушу сказати, що Манд. Ком. не стоїть на правильному ґрунті. Але я не обвинувачую ні Манд. Ком., ні сеньорен-конвенту, що вони зі



зної волі стоять на такому а не іншому ґрунті. Закон про Раду Р. написан таким кустарним способом, що викликає кустарні за-  
 соби провадження його в життя, як ми бачимо сьогодні з цієї  
 резолюції Манд. Комісії. Закон залишив страшну прогалину, за-  
 начавши курію, а не давши способу і можливості курії самопре-  
 ділити себе. Ні як не може курія після цього закону себе знан-  
 ти, себе самоопреділити. Закон не дає таких формальних вка-  
 зівок на те, як це курія мусить зробити, щоб сказати: я є  
 курія. Ми старались наказом, на підставі якого затверджені  
 всі попередні вибори, крім цих двох, зробити так, щоб закон,  
 так сказати, доповнити. Але ці вибори не дають навіть можли-  
 вості після того наказу Манд. Комісії так або інакше, але ясно  
 не двохзначно на підставі закону і наказу сказати, що позиція  
 більшовиць Манд. Ком. і позиція сеньорен-конвента є правильні.  
 Я кажу, що ні більшість Манд. Комісії ні більшість сеньорен-  
 конвенту не стоїть на законній позиції, подаючи до ухвали та-  
 домагання, таку резолюцію. Закон говорить не двохзначно і ду-  
 же регурозно про курію. Закон говорить не двохзначно ясно, що  
 курія ухвалює, як вже курія є, ~~або~~ там, де її нема, то нічо-  
 го ухвалювати - курія ухвалює спосіб виборів. Ці дві законні  
 постанови мусять при кожному виборі, яким надходить до Манд.  
 Ком., бути підставою, фундаментом її рішення. Коли і в другім  
 протесті ясно ~~дотримуватися~~ сказано, що курія себе не са-  
 моопреділила, не установила себе, вона ж другу вимогу не зро-  
 била, вона не визнала способів виборів, то для мене ясно що  
 вибори не відбулися. Розуміється, що панове з Ченстохова і од-  
 ні і другі кажуть: курія це є ми, що по за нас, то ми не бе-  
 ремо на увагу. Ми перші зробили вибори, як ми їх розуміли  
 і Рада Р. мусить нас ухвалити. Прошу панів, позиція панів з  
 Ченстохова дуже негідна нашого національного становища.  
 Коли ми вже стратили цілу територію України широку на кількіс-  
 касот тисяч метрів і опинилися в двох центрах польської те-  
 риторії, маленьких невідомих, то знаходяться люди з одного  
 центру, які кажуть, що лише ми, / що осіли в Ченстохові, ви-



навіть територіальну лінію тої чи іншої частини України. То не є  
абсолютно з надісланим постановою зорієнтовано. Коли навіть, а не  
нагодує про Львів і про Тернопіль, відхилється навіть і про-  
те жінного резиденційного міста Тернополя, то не, промислові, бур-  
жуйське думе великої відваги. Розуміється, що при одних виборах  
такі при других впливає на Раду Р. не сім'ї, а те, що там ті  
чи інші особи вибрані в Раду Р. Але, панове, представники інших  
партій стоять на тій ґрунті, що трактує вибори з тої точ-  
ки погляду, що тим, до чого ми скасуємо якусь частину виборів, ми йде-  
мо проти тих, або інших осіб, проти тої або іншої політичної  
течії. А закликає всі партії Р.Р. стати на ширше, на вище ста-  
новлення без уваги на те, хто у цих виборах вибраний чи це одні  
чи другі. Лише Рада Р., яка починає своє початкове життя, прав-  
но, державне, організаційне для України, не може бути з такою  
примітивним поглядом на абсолютно ясні не хитрувальні, правні,  
державні, організаційні постанови. Бо коли ми так зачинаємо орга-  
нізувати Раду Р., то дозволяємо, панове, що ми не зможемо боро-  
тись з ніякими дефектами нашої державної організації. Коли ж  
отаманаму переносимо на ~~Хор~~ Раду Р., то дозволяємо, панове, на-  
ші цілісної отаманства, ні від якої отаманства не відходять,  
бо вони тої отаманства починають загніздчуватись в Раді Р. Або  
ми диктатори, або люди, які стоять на ґрунті нових правних  
підходів. Це треба нам висловити. Я мушу сказати, що я, як соц-деп.,  
проти партії нідецько-буржуазної і стою тут за правни, а не  
диктаторські, не отаманські способи трактування цієї справи. На-  
ше становище з цією справою таке: ті що вибирали, не вибирали  
після закону. Вони не установили стосів з усіма тими, які до тої  
курії належать. Коли частина виборців з Тернополя була завжди в кон-  
такті з чехословаками і ніколи не говорила, що вона не хоче разом  
вибирати, то дивись були рішучі що до способу виборів. Як тар-  
нівська, так перед усім і чехословацька навіть не сказала, що її  
вибори правні, чекуючи висновку з тарнівської групою і освітлен-  
ня, яке піде з Мандатної Комісії або з Ради Республіки. Коли ж  
Манд. Ком. дала наказ, коли якщо було в Мандат. Ком. і на тоді-



ньому сеньорен-конвенті, що на підставі цього наказу мусять бу-  
ти нові вибори, мусять установити ченстоховці, чи їх вибори згід-  
но наказу Р.Р., чи не згідні, то ченстоховці одержали наказ,  
який давав їм можливість, і примушував зредагувати спосіб вибо-  
рів. Та, прошу панів, справа пішла шляхом так би сказати, виба-  
чайте за слово, надворної адвокатури, бо тутка ми бачемо над-  
ворну адвокатуру, як червоню ниткою тягнеться через усі ці вибо-  
ри. Коли тепер Мандатна Комісія стоїть на тім становиську, що до  
наказу підходять представники професіональних союзів, то ні  
Мандатна Комісія ні сеньорен-конвент коли писався цей наказ, ~~не~~  
~~не~~ стояли на тім, що представники професіональних Союзів підхо-  
дять під цей наказ. Коли тепер Манд. Ком. каже, що може підій-  
ти Союз Українок під наказ, вироблення по виборам, то тоді ні  
сеньорен-конвент ні Манд. Комісія не стояли на тому становиську, що  
що Союз Українок підходить під той наказ, по якому має право вибі-  
рати організація. Бо безперечно перед усім Союз Українок є по-  
літична, полова організація, а не та організація, яка в головній  
мірі займається поширенням просвіти не між собою, а між другими.  
От же, прошу панів, коли дістали вже готовий наказ папове з Ченсо-  
хова, то я мушу сказати, як підозріваю, що разом з наказом, вони  
дістали вказівки наново вибори не робити, а опертись на тих вибо-  
рах, які відбулися 16 січня і взагалі далше в розрахунки не вхо-  
дити з проклятими для них тарнівцями. Але ж коли писався наказ, то  
представники ченстохівські і тарнівські почали між собою говорити  
про нові вибори. Тому то ми стоїмо на тім становиську, що вибори  
відбулись не після наказу, не після закону. Тоді ми мусимо ска-  
зати ясно без уваги на те, хто там вибран, бо я запевню під сло-  
вом честі, що я в цей момент не знав навіть ні одного імені тих,  
хто обібран в Ченстохові, і щоб дати певні правні репрезентації  
Ради Р., дати певність нагому громадянству, що Р.Р. стоїть на за-  
конній точці, а не на свавільному диктаторстві одної групи чи  
кількох груп. Коли за якою групою буде закон не двозначний, то я  
мушу її вважати, як законне представництво, але за групою стоять







представі наказу, який був дан своєчасно Р.Р.

П. К О В А Л Е В С Ь К И Й : Я з великою увагою вислухав <sup>промову</sup> представника соціал-дем. партії і мушу сконстатувати, що тих аргументів переконуючих, які б сказали про те, що вибори переведені по культурно-освітній курії треба скасувати, абсолютно не було. Може я б не відповідав на промову представника соціал-дем. фракції, коли б... / п. Романченко з місця: коли б я був соціал-демократом/. ... ні, не коли б я був соціал-демократом, а коли б в цій промові не було дуже необережних висловів, цілком безпідставних, непотрібних для обговорення справи, яка вимагає досить негативного відношення. Ні про який диктаторський спосіб, однічений деп. Безпалком, а тим більше про ~~х~~ покриття виборчої махінації з боку Р.Р. не було і не може бути мови. / п. Безпалко з місця: Будемо видіти при голосуванні/.....<sup>не</sup> не передрішую голосування але скажу наперед, що коли ~~б~~ голосування було і не на користь думки деп. Безпалка, то ~~це~~<sup>не</sup> буде покриттям виборчої махінації, а це буде правний акт Ради Р. Справа дуже проста. З нашої точки погляду ясно одно, що всі ті нарікання по адресі членів культурно - освітніх організацій в Ченстохові, які були тут висловлені, абсолютно безпідставні через те, що деп. Безпалко мусить знати, що ці виборці не тільки не ігнорували потреби і інтереси, скажемо тарнівської групи, а звязували б з нею. Коли ці виборці йдуть з виборчою ~~ш~~ шухлядкою до Тарнова, доставляють тут фіаско і знов до Ченстохова і коли роблять вибори 16 січня, а вскривають 10 лютого чикаючи на рішення членів цієї курії в Тарнові, то очевидно про те, що казав п. Безпалко, мови не може бути жадної. / Голос з місця: правильно/. Бо ж арифметика досить ясна. Мандатна Комісія була більш ніж коректна, коли вона визнала, що вибори не закінчені, що члени тарнівської групи, які ще не виконали свого виборчого права, треба це право виконати. Коли ми оперуємо цифрами то бачимо, що в Ченстохові брало участь в виборах 147 чоловік, а по місту Тарнову протестуючих бачимо 30 - 167 - 46 чоловік. Коли ми порівняємо <sup>до</sup> цифри, які були оголошені Головою Мандатн. Ком. деп. Корчинським в Р.Р., то ми бачимо, що професор Віднош одор-кав 120 голосів а три рази більш ніж протестантів по тарнівській



курії . Значить, коли б всі вони прийняли участь <sup>в</sup> виборах, то результати опреділяються самі собою. Но коли б були цифри обра-  
тні то Р.Р. сказала би, що протестантів по курії. Тарнола зізна-  
ла або ж стільки, скільки прийняло участь в виборах по курії культ-  
урно - освітній в м. Ченстохові. <sup>Ч</sup>ього не може бути. Принаймні для  
мене персонально було цілком ясно, що ще на попередньому засідан-  
ні з тих даних, можна було по чистій совісті, не прикриваючи ви-  
борчих махинацій, голосувати за затвердження виборів по курії  
культурно-освітній. <sup>М</sup>и гадаємо, що <sup>з</sup> всіх цих даних, які говорять  
про добру волю виборців курії ченстоховської, навіть даних, які  
може говорять про недобру волю або принаймні про невикористання  
тої ситуації виборів по тарнівській курії, досить для того, щоб  
дати можливість всім виборцям здійснити свої права, то компромі-  
совою пропозицією Манд. Комісії дається в повній мірі ім це пра-  
во здійснити. Таке спокійне об'єктивне трактування цієї справи  
говорить тільки про одно рішення. Я гадаю, що в ньому нема ні диле-  
матичних способів, як казав П. Рєзніцько, а тим більш навіть  
ніяких натяків про виборчу махінацію.

П. О Р Е Л : Ходить о те , що якась група в Ченстохові винесла по-  
станову що до контингенту виборів. Нам відомо, що вона в засідан-  
ні, примірно до 90 членів, винесла постанову. Можливо, що коли б  
вона була під впливом доказів, які ми тут чули: національна гід-  
ність, виборча махінація, надмірна адвокатура і всі такі оператив-  
ні заходи , якими можна просто тероризувати засідання, зброєю  
якою можливо не всякий буде оперувати, то можливо тоді б ми  
давно вже бачили відповідних заступників культурно-освітніх ор-  
ганізацій в Раді Р. Але до цього часу на жаль ми їх тут не ма-  
ємо. Законопроектно культурно-освітнім організаціям залежу-  
ються, ми їх не посилаємо до культурно-освітньої Комісії, яка  
не рахує своєю компетенцією без заступників суто-культурно-ос-  
вітніх організацій приступити до вирішення їх. Ато в цьому ви-  
нен..... Ченстоховці, бо там була підпольна махінація, адвокату-  
ра і т.п. Але тут, панове, ми мусимо сказати, хто був прав, а  
хто винен в тому, що до цього часу після місяця існування Р.Р.







Все ж таки, - я не скажу, що тарнівська група, а поवादарі тарнівської групи, - не узгледіли тої постанови і на запит ченстохівської групи не захотіли відповідати. Після цього ченстохівська група мусіла підрахувати свої голоси, щоб не були порожні місця в Р.Р. Шанове, все зводиться до того, щоб стати на правничий бік. Я тлумачу закон про Раду Р. : є діловодство одної групи в 147 чоловік і нема жадних підстав визначати його неправильним. Коли Р.Р. його не визнає, то тоді повна воля сказати, чого Р.Р. хоче, щоб вибори були переведені инакше, і передбачає результати нових виборів. Я гадав, що ми мусимо стати на гідність Р.Р. і уникнути того, щоб наша постанова додела до можливости ченстохівцям сказати, що Рада Р. визнає правильність виборів, але певно не ішло жадних кандидатів, через те, що вважали, щоб дати інших кандидатів, але я гадаю, що там досить свідоме суспільство, і тому коли будуть перевибирати, то певно виберуть тих самих кандидатів. Більшість Манд. Комісії і більшість Ради Р. поділяла б постанову про затвердження цих виборів але вбачаючи за протестом 26 чоловік це широкі верстви громадянства, які позбавлені були права послати своїх представників до Ради Республіки і беручи на під розвагу Манд. Ком. винесла постанову, щоб ці вибори рахувати не закінченими. Це буде далеко більш демократично, ніж сказати, що їх воля, воля 147 чоловік не є демократична.

П. « ЕЩЕ Н Е Н К О - Ч О П І В С Ь К И И : Є пропозиція припинити дебати. Ставлю на голосування. Хто проти - І. Утримавсь: - І. Дебати припиняються. Останнє слово докладчика.

П. К О Р Ч И Н С Ь К И И : Шановні депутати. З цієї трибуни можна звертатись і до серця і до розуму. Промова п. депутата Безпалко промова до моєї чести. І честь моя вимагає вступитись за честь 147 виборців. І тут ствердити, як Голова Мандатної Комісії, що ні в документах, ні в заявах, ні тарновців, ні ченстохівців не було і натяку на які небудь виборчі махінації /п. Безпалко з місця: То Мандатна Комісія робить махінації/... ні Манд. Ком., ні Рада Р., ні та ні друга махінаціями не занімається.



і їх не прикриває. Це вмигана моя честь сказати, зупинитися ж на аргументах "за" і "проти" не буду.

П. БЕЗПАЛКО - ЧОПІВСЬКИЙ: Ставлю на голосування. / п. Безпалко з місця: Фактично спростування / ... Чи угодно пленуму Р.Р. слухати п. Безпалку ....

П. БІЛІЗНІКОВ: По порядку. Спростування фактично мусить бути перед голосуванням, бо воно може вплинути на голосування.

П. ОРЛА: Пропоную вислухати, щоб це не було потім поводом до касації. / з місця просимо дати слово п. Безпалку /.

П. БІЛІЗНІКОВ: Панове. Я не сподівався дістати від п. Корчинського такої відповіді на мою пропозицію, яку я дістав. Це абсолютно неправильно, щоб я висловився, що панове з Чарківської проводили виборчі махінації, але говорив проте, що Мандатна Комісія проводить виборчі махінації. І тому на шляху тої виборчої махінації може стати і Рада Республіки, коли вона внесе Манд. Комісії ухвалити. / п. Чарківський з місця: я хочу подати кілька фактичних спростувань /.

П. БЕЗПАЛКО - ЧОПІВСЬКИЙ: Прому сісти. Ставлю на голосування резолюція Мандатної Комісії. / читає /. Хто за, - прому встати. Більшість. Хто проти: - 0. Утрималось: - 4. Резолюція прийнята.

П. ЧАРКІВСЬКИЙ: Я хотів забрати слово в справі спростування деяких фактів, які були подані неправильно. Можливо, що мої роз'яснення гнали б на голосування. / п. Безпалко з місця: ви страшний оптиміст / .... Тепер я не маю чого говорити.

П. БЕЗПАЛКО - ЧОПІВСЬКИЙ: Слідуюча точка. Президія Ради Республіки і сенаторен-конвент вирішили просити п.п. депутатів о згоді на урочисте засідання з приводу роковин Тараса Шевченка 10-го березня. Прому вибрати Комісію, яка б улаштувала це свято.

П. КОРЧИНСЬКИЙ: Я пропонував би п. Президента Ради Республіки, п. Коргановського, п. Орла / голос з місця: Бутенко, Модолю, Чарківський /.

П. БЕЗПАЛКО - ЧОПІВСЬКИЙ: Скінено членів до Комісії три чотири. .... Хто за 3, - прому встати. Більшість.



- 31 -

Пазначо 6 кандидатів. / п.п. Бутенко, Феданко, Чопівський  
 здійснює свої кандидатури /.... Захищається Чопівський, Ко-  
 півський і Орел. Ато за , - прошу встати. Одногодосно. Засі-  
 дання Ради Республіки закінчено.-

Г О Л О В А І. Мещенко-Чопівський.

Перший Секретарь Сергій Качинський.

П Р О В І Р Я В :

*ур. Бичур*



4-го березня 1921 року.

Президія: Голова - депутат п. Феценко - Чопівський, Заступник Голови депутат п. Пилипчук, Перший Секретарь - депутат п. С. Вачинський.

Присутні депутати: п. п. 1/ Багриновський, 2/ Барановський, 3/ Вачинський С., 4/ Білінський М., 5/ Білопольський Е., 6/ Бутенко Б., 7/ Бублій П., 8/ Безпалко О., 9/ Грещенко О., 10/ Закрасяний С., 11/ Ковалевський О., 12/ Корчинський М., 13/ Кобза І., 14/ Кравченко П., 15/ Красовський О., 16/ Мигів В., 17/ Лукашевич А., 18/ Магалевський П., 19/ Молодожоненко В., 20/ Мошинський Е., 21/ Нечитайло, 22/ Орел М., 23/ Пилипчук П., 24/ Плескачевич В., 25/ Приходько В., 26/ Прокопович В., 27/ Романченко І., 28/ Сапіга І., 29/ Савицький М., 30/ Совачів В., 31/ Тимошенко С., 32/ Феденко П., 33/ Феценко - Чопівський І., 34/ Хижняк К., 35/ Чайківський Н., 36/ Шаповал О., 37/ Шовгенів Г..

Г О Л О В А : Сесійний пленум Ради Республіки одчинений.

Прошу п. Секретаря прочитати порядок денний.

П. В А Ч И Н С Ь К И Й / Читає порядок денний /.

1. Привітання члена Президії Краєвої Кубанської Ради п. Білого.
2. Внесення Військової Комісії про проект постанови про асигнування в розпорядження Військового Міністра 15 000 пол. марок на похорони Генерал - Хорунжого Кудрявцева.
3. Внесення Адміністративно - Законодавчої Комісії про проект постанови про тимчасовий порядок до Судового переведення справ про судові переступи урядовців У. Н. Р.
4. Внесення Військової Комісії про проект постанови про асигнування в розпорядження Військового Міністра 402 108 пол. марок на витрати по закінченню друку військових статутів та програм.
5. Внесення Адміністративно - Законодавчої Комісії про проект закону про амністію.
6. Відповідь Уряду на інтерпеляцію Фракції С.-Д. про культурно-освітню роботу серед Українського Війська.
7. Відповідь Уряду на інтерпеляцію Фракції С.-С. про матеріальне становище інтернованої Української Армії.

П. Б І Л О П О Л Ь С Ь К И Й. Фракція Хліборобів-Демократів просить внести в порядок денний нашу інтерпеляцію про підготовчу роботу і використання тих можливостей, які повстали в зв'язку з непевною ситуа-



цією на Сході.

П. Г О Л О В А . Пропозиція підтримується. Ставлю на голосування порядок денний. Хто проти. Хто утримався. Нема. Прийнято одноголосно. Слово належить члену Президії Кубанської Краєвої Ради п. Білому.

П. Б І Л І Й . Високі Збори. Дозвольте мені широко вітати Р.Р. від імені Кубанської Краєвої Ради. Дозвольте мені побажати Вам успіху в Вашій трудній роботі визволення й будування Української Держави. 130 років тому назад доля одірвала нас від рідної матері, від рідної землі, кинула в далекий край і там зустрілись ми з донськими козакми, з горцями, мужиками нам по релігії, по національності, але близькими по духу, по любові до волі. 130 років спільного життя пройшли з ними і із цих років 60 війни. І полюбили ми той край, той степ широкий, гори, море, але не забули хто ми, чиї ми діти. Коли настав 1917 рік, час визволення всіх народів Росії, Кубань зразу оголосила своє право на розпорядження своєю долею і стала, як всі народи Росії, на шлях Федерації. Боротьба з російським централізмом, імперіалізмом з початку з більшовиками, а потім з Денікіном довела нас до самостійності. Перший союз Кубань заключила з Україною. З Вами у нас одна й доля й одна будучина. Проводячи на прохзі трьох років тяжку упарту боротьбу за однакові ідеали проти тих же ворогів, ми боролись територіально роз'єднані і через те ослаблені, тепер, як 130 років тому назад, була одірвана і кинута частина нас, але на цей раз тимчасово. Дозвольте, панове, побажати ще раз сердечно успіху в Вашій роботі й висловити надію, що надалі ми підемо з Вами поруч одним шляхом до однієї мети визволення України й Кубані. / Гучні оплески /.

П. Г О Л О В А . Дозвольте, дорогий товаришу, привітати й Вас від імені Українського Парляменту, який, хоча в даний момент зібрався тут, на чужій території, але певен в тому, що він є єдиний, справжній представник Українського Народу, що він є Український Парлямент і що в решті-решт і ми і ви, Кубаньці, будемо на своїх землях, будемо спільно, вкупі з Вами працювати на добро наших народів і на славу нашим батьківщинам. Кубанській Краєвій Раді прохаємо передати наш щирий братерський Доброзичливий привіт. / Гучні оплески.

П. Секретарь Б А Ч И Н С Ь К И Й . Друга точка. Внесення Військової Комісії про проект постанови про асигнування в розпорядження



201

3.

Військового Міністра 15 000 пол. марок на похорони Генерал - Хорунжого Кудрявцева. Докладчик - депутат Шаповал.

П. Г О Л О В А . Слово належить депутату Шаповалу.

П. Ш А П О В А Л. Високі збори! До Військової Комісії Р.Р. посту-  
пив для попереднього розгляду, згідно постанови Р.Р. законопроект  
про асигнування в розпорядження Військового Міністра 15 000 пол. ма-  
рок на похорони Генерал - Хорунжого Кудрявцева. Військова Комісія,  
розглянувши цю справу і зважаючи на ті заслуги перед Батьківщиною, які  
виявив небіжик, Генерал - Хорунжий Кудрявцев, своєю постановою ухвали-  
ла прохати Р.Р. вшанувати пам'ять небіжика, видатного нашого патріота  
Кудрявцева, що втратив здоров'я на ниві боротьби за визволення нашої  
нації, вшанувати тим, аби прийняти видатки по похоронах на державні  
кошти, в розмірі 15 000 пол. марок. Разом з тим Військова Комісія вно-  
се: аби Р.Р. своєю постановою запропонувала Військовому Міністрові  
виробити проект увіковічення пам'яті небіжика Генерал- Хорунжого Ку-  
дрявцева. Я дозволю собі, Високі Збори, в коротких рисах охарактері-  
зувати особу покійного Генерал - Хорунжого Кудрявцева, аби було ціл-  
ком зрозуміло для Високіх Зборів саме асигнування і та пошана, яку  
Військова Комісія Р.Р. пропонує вчинити що до особи небіжика Генерал  
Хорунжого Кудрявцева. -

Генерал - Хорунжий Кудрявцев -українець по походженню, по своїм пере-  
конанням і діяльності ще до революційного часу. Родом він з Полтави-  
щини, з початку здобув освіту в цивільних школах, учився в інституті,  
пройшов школу нормально військовою в російській армії, пройшов дуже ви-  
сокий стаж воєнки в російській армії. Але разом з тим, займаючи знач-  
ні посади <sup>своїм</sup> до Командіра Бригади, він в армії російській брав таємну  
участь в тих революційних організаціях, які прагнули до визволення  
народів буйшої Російської Імперії від гніту монархічного ладу. Коли  
розпочалась велика російська революція то цей воєнка, займавши досить  
високу й відповідальну посаду в російській армії в сибірських війсь-  
ках, зразу <sup>вс</sup> полетів на свою землю і один з перших став в ряди за виз-  
волення своєї Батьківщини. Ми бачимо його вже <sup>самого</sup> з Початку 17 року в  
центрі нашого визвольного руху в Києві біля осіб, які стояли на чо-  
лі цього руху, з дуже відповідальними обов'язками, як Штаб- Офіцер  
для доручень при Секретарі Військових Справ в Уряді Центральної Ра-  
ди.



Потім ми бачимо його під час тяжких хвиль нашого державного життя. Ми бачимо його в різних обставинах: як козака з рушницею борючогося на вулицях Києва; після першого вигнання московських наїздників ~~знашої~~ <sup>нашої</sup> землі він стає на чолі Губернії, цілої Подтавщини, як Губерніяльний Командант і тут працює енергійно по утворенню належного порядку й ладу в республіканській губернії, виявляючи свідомого патріота, прекрасного робітника й разом з тим громадського діяча. Та катастрофа листопадська 19 року тяжко відбилась на ньому. Він хворів на тифус, з початку на один, потім на другий; залишається в Прескхурові в земському шпиталю покинутий всіма, під псевдонімом і тільки добрі люди спасають його від ворогів. Ця хвороба дуже тяжко відбилась на його здоровлі. Він починає чахнути, та, трошки одужавши по весні, він займає відповідальну посаду Товариша Міністра Військових Справ. Зле все ж таки здоровля не дозволяє йому проявити ту здатність до роботи, яка в цьому чоловікові заховувалась. Першого листопада ц.р. Генерал - Хорунжий Кудрявцев умер на чужині, в м. Тарнополь. Умер серед чужих людей; умер, не маючи ні рідні біля себе, ні друзів і тільки випадково нашлись люди, які подбали про те, щоб поховати його на чужий рахунок, бо при цьому чоловікові, який віддав ~~своє~~ життя за Батьківщину, не залишилось ні гривні одної власних грошей. Я персонально знаю Генерал - Хорунжого Кудрявцева - людина надзвичайно чисто кристальної вдачі, чесний чоловік, великої енергії, незаурядного ума і патріот, той патріот, який ніколи не міг зрадити ідеї Української Державности, патріот, який здібний був під час Гетьманського перевороту, майже один із всіх Начальників Губерній запротестувати голосно й голосити цей протест в печаті, що не погоджується з цією новою владою. Отже розглянувши попередню <sup>в</sup>небіжника Генерал - Хорунжого Кудрявцева і зважаючи на його великі заслуги перед Батьківщиною, Військова Комісія Р.Р. з одного боку прохає Р.Р. ухвалити закон про асигнування 15 000 пол. марок з державної скарбниці на погребення Генерал - Хорунжого Кудрявцева в розпорядження Військового Міністра і з другого боку Військова Комісія прохає Високі Збори вшанувати пам'ять <sup>в</sup>небіжника вставанням / всі присутні встануть / Разом з тим Військова Комісія Р.Р. прохає Високі Збори



просити п. Військового Міністра виробити проект увіковічення ~~на~~ білшика.

П. Г О Л О В А . Хто бере слово з приводу доповіді. Є певний внесок Військової Комісії Р.Р. ухвалити цей закон і доручити п. Військовому Міністрові внести в Р.Р. проект про вшанування пам'яті воїна. Хто за - прошу встати. Хто проти - нема. Хто утримався - нема. Прийнято одностайно. Слідуюча точка порядку денного

П. В А Ч И Н С Ь К И Й . Внесення Адміністративно - Законодавчої Комісії про тимчасовий порядок переведення справ про службові проступки урядовців У. Н. Р. Докладчик депутат Мошинський.

П. Г О Л О В А . Слово депутата Мошинського.

П. М О Ш И Н С Ь К И Й . Шановні Члени Р. Р. Перебуваючи зараз на далекій чужині, на стані інтернованих, на території, де не можуть функціонувати наші суди, ми тим самим не маємо відповідного апарату для кари в справах які каралися би за злочини. І тому кажується велика й гучна потреба такого апарату, тим більше що деякі службовці наших Установ допускаються тут, <sup>і</sup> <sup>і</sup> <sup>і</sup> на нашому терені карних вчинків і чинять тим шкоду нашій справі, остаються цілком безкарними та залишаються на посадах. Міністерство Юстиції бажало виходом з цього становища внесення відповідного законопроекту, який би покладав обов'язок порушування карних справ на Міністерство Юстиції, а переведення досудових слідств покладав би на органи, які мають в розпорядженні Міністерства Юстиції. Але судових розправ над злочинцями й преступниками переводити ми не можемо, бо наші судові інституції, находячись на чужій території, не можуть здійснювати своєї влади. Можна лише вживати попередніх заходів, щоб зменшити ту шкоду чи злочин, яку приносить безкарність, а саме: треба звільняти з посад за вчинки, які допускаються злочинцями. Треба, щоб якийсь орган переводив і розглядав справи слідств і постановляв про дальше <sup>орган</sup> ~~поведення~~ справи. На думку Міністра Юстиції тим органом був би компетентний: це - Рада, яка складалася б з Міністра Юстиції, Міністра Праці і Міністра Внутрішніх Справ і того Міністра, в якому Міністерстві служить особа, яка погвинила злочин. / Читав /

Міністр Юстиції вносить справу на розгляд Осередньої Ради, що скла-



дається для цього з Міністра Юстиції - як Голови, та членів: Міністра Внутрішніх Справ, Міністра Праці, Міністра того відомства до якого належить винувачений, або їх заступники.

Для законності постанов Ради необхідна присутність в засіданні її, крім Міністра Юстиції, не менш двох членів в тому числі Міністра того відомства, до якого належить винувачений."

Розглянувши цей проект Законодавчо-Адміністративна Комісія найближчим, однак не влучним покладати всі функції на колегії з міністрів, а покласти на Апеляційний суд.

Після переведення слідства, особа доглядаюча за ним, вносить акт обвинувачення, який затверджений пересилається в копії Міністру, який на основі цього мусить його усунути з посади. З постановою Апеляційного Суду, як з актом судової ваги, повинен числитися Міністр. Такий лише спосіб найбільш забезпечує права інтереси обвинуваченого і не підлягає сумнівам що до своєї авторитетності.

Проект Міністра Юстиції, зкладений в такому змісті / читає /:

" Ухвалена Радою Народніх Міністрів постанова про тимчасовий порядок досудового переведення справ про службові переступи урядовців У.Н.Р."

" На зміну та доповнення відповідних законів / Св.Зак.т.ХVІ ч. I вид. 1914 р. / тимчасово постановити:

1/ Допустився урядовець У.Н.Р. будь якого службового переступу, то відповідний Міністр в найскоршому часі повідомляє про це Міністра Юстиції і надсилає до нього всі належні до цього матеріали.

2/ Міністру Юстиції надати право в випадках, зазначених в попередній статті, або одержання ним таких відомостей иным шляхом, покладати переведення досудових слідств на судових слідчих, мирових суддів, членів окружних або апеляційних суддів та штатних або прикомандированих урядовців Центрального Управління Міністерства Юстиції і доручати догляд за переведенням цих слідств особам прокурорського догляду або урядовим особам Центрального Управління Міністерства Юстиції.

3/ Підчас переведення слідства та догляду за ними зазначені в попередній статті особи додержують приписів статуту судового кримінального поступовання.

4/ Закінчено буде слідство, то особа, що доглядає за ним, складає



листовий висновок і подає справу до Міністра Юстиції.

5/ Міністр Юстиції вносить справу на розгляд Окремої Ради, що складається для цього з Міністра Юстиції, як Голови, та членів: Міністра Внутрішніх Справ, Міністра Праці та Міністра того відомства, до якого належить винувачуваний, або їх заступників.

Для законності постанови Ради необхідна присутність в засіданні її, крім Міністра Юстиції, не менш двох членів в тому числі Міністра того відомства, до якого належить винувачений.

6/ Постанови своєї Окрема Рада вносить більшістю голосів; поділяються голоси на рівно, то питання для остаточного розв'язання /7 ст/ вноситься до Ради Народніх Міністрів.

7/ Окрема Рада на підставі внесеного на її розгляд матеріалу тимчасово усовує, або зовсім звільняє винуваченого з посади і повертає справу до Міністра Юстиції для дальшого руху. Буде особа, що підлягає звільненню чи усуненню з посади іменована на посаду наказом Директорії, то постанова Окремої Ради подається на затвердження Директорії.

На осіб, що їх Окрема Рада усуне, або звільнить з посади поширюються приписи 589 і слідуючих статів статуту про урядову службу / Свод Законів Т.III /.

8/ Особа, що її тимчасово Окрема Рада усуне, або звільнить з посади не може бути іменована на таку саму ~~жирну~~ чи иншу державну посаду до розгляду її справи судом.

9/ Постанови Ради скарженню не підлягають і негайно переводяться в життя.

10/ В засіданні Окремої Ради секретарює Кристконсульт Міністерства Юстиції з наказу Міністра Юстиції.

11/ Обов'язки діловодів при особах, що переводять слідство виконують молодші урядовці / діловоди, помічники діловодів та урядовці/ Центрального Управління Міністерства Юстиції з наказу Директора і Департаменту того ж Міністерства.

12/ На час переведення слідств зазначені ст. 2 особи задовольняються службовою платнею і дорожнім постачанням по окладах VI класи Центральних Установ / 10 000 пол., марок на місяць/, як вони по своїх постійних посадах не мають права на ~~оклади~~ вищої класи; всім



инші урядовці /II ст./ задовольняються грошми по своїх постійних посадах.

13/ На задоволення вищезазначених осіб службовою платнею, дорожнім канцелярським та господарським постачанням, відпускати в розпорядження Міністра Юстиції з коштів державної скарбниці потрібні суми по представленню відповідного кошторису.

14/ Постанову цю до її оголошення ввести в чинність по телеграфу."

Законодавчо - Адміністративна Комісія внесла до цього законопроекту крім редакційних поправок ще такі: Починаючи з 3 та 4 статей, закон мав би такий зміст:

"Буде акт винувачення затверджений, то Прокурор Апеляційного Суду надсилає копію цього акту до Міністра того відомства, до якого належить винувачений, а також сповіщає про це Міністра Юстиції.

"Негайно після одержання копії акту винувачення Міністр повинен або тимчасово усунути, або зовсім звільнити з посади підлеглого йому винуваченого, порядком, зазначеним в законі, та повідомити про це Міністра Юстиції протягом тижня з дня одержання копії.

"Вразі невиконання належним Міністром зазначених в попередній статті 6 приписів Міністр Юстиції доводить про це до відому Раді Міністрів для відповідних розпоряджень.

" Особу, що її усунуто, або звільнено з посади визначеної в цьому законі порядком, не можна буде іменовано на будь яку державну посаду до розгляду її справи судом.

" На таких осіб поширюються приписи 589 і наступних ст. статуту про урядову службу %36. Зак. т.3./. Решта статтів остається згідною з думкою Комісії. Таким чином введено гарантію того, що Міністр обов'язково повинен взяти заходів проти заподіяного злочин, в противному разі, коли не захотів би цього виконати, Міністер Юстиції вніс би в Раду Міністрів.

П. Г О Л О В А . Слово має пан Віце- Міністр Півчинський.

П. П І В Ч И Н С Ь К И Й . Високі Збори. З доручення пана Міністра Юстиції, я повинен дати деякі пояснення до того законопроекту, який був докладений паном депутатом Моминським.

Коли цей законопроект розробляло Міністерство Юстиції, то Міністерство Юстиції мало на увазі цей сучасний ненормальний стан нашої



держави. Ми перебуваємо зараз в такому положенні, що <sup>наш</sup> урядовий апарат майже не існує, суду у нас майже не має. Досить того, що <sup>в</sup> Міністерстві Юстиції мається зараз яких небудь 5 - 6 вищих урядовців, на посадах діловодів знаходяться люди, котрі не мають вищої освіти. Між тим коли в Міністерстві Юстиції в деяких, чи навіть в більшості відділів, всі урядовці повинні мати вищу освіту. Коли, значить, Міністерство Юстиції задумувалось над тим, як має бути поставленим це питання, то Міністерство Юстиції вважало за відповідним поставити тут два завдання:

1. Щоб зафіксувати службовий переступ обвинуваченого урядовця.
2. Щоб такого урядовця усунути чи звільнити з посади. До 1. тут це діло судового поступування, 2. це засіб чисто адміністративний і в цьому засобі нічого судового не має. І от через це коли Міністерство Юстиції прийшло до такого висновку, що <sup>ц</sup>слідство повинно <sup>ц</sup>переводитись по уставу карно-судового поступування, то Міністерство Юстиції мало на увазі переводити це в життя, і <sup>що</sup>навіть при сучасному ненормальному становищі, буде це можливо здійснити і тепер. Всі ті гарантії, котрі передбачаються тим статутом, будуть забезпечувати права і інтереси обвинуваченого. Що ж по закінченню слідства проти обвинуваченої особи мало б дальше бути? По статуту, - було б цілком нормальним віддати обвинуваченого під суд, але тут, на чужій території суду у нас не має і переведення цього повинно відкластись до цього часу, коли ми повернемо на Україну, де почнуть нормально функціонувати судові апарати.

Що повинен зробити Уряд, щоб позбавитись того, чи иншого злочинця. Зараз на думку Міністерства Юстиції треба справу таку передати на розгляд Колегії Міністрів. По закону Міністр має право звільнити з того чи иншого урядовця, котрий допустився до злочину, з посади, його владою, або вищою владою, яка дасть згоду на звільнення. Але можуть бути різні такі положення, котрі не досить забезпечували б інтереси урядовця, який знаходиться в обвинуваченні. На думку Міністерства Юстиції треба створити Колегію, тільки з Міністрів, котра користувалася великим довір'ям урядовців і з погляду політичної ситуації могла б вирішити це питання, чи слід звільнити, чи не потрібно звільняти того чи иншого винного урядовця, чи може



вжити інших заходів, а навіть передати польській владі, або судовій: це дуже важливе питання і тільки Колегія Міністрів, яка розуміє політичну ситуацію, може в тому чи іншому напрямку перевести в життя той пункт цього законопроекту.

А щоб було б і коли передавати зараз же справу на розгляд Апеляційного Суду. - Зараз Апеляційний Суд, який тут перебуває - це розбите корито. Там єсть в. об. Голови, один член і секретарь.

В такому становищі суд зараз функціонувати не може. Треба призначити двох членів, щоб була колегія із трьох та щоб на всякий випадок, коли один захворіє суд міг функціонувати. Отже призначити треба двох членів та прокурора, себ-то трьох осіб з великим юридичним досвідом, яких зараз у Міністерстві Юстиції не має. Єсть Віце-Директор, 2 юристконсульта та Мировий Суддя, який захворів був на почві недоїдання. Отже, ябачать панове, правників і судових осіб як раз в теперішній мент дуже мало, а то і зовсім не має. Для негайного переведення слідств у важливих справах, яких зараз у мене мається 10 справ до переведення, і чекає цього закону, щоб в кінці перевести слідство. Зараз в Міністерстві Юстиції виготовляється переклад законів і законопроект відносно статуту про судові установи. Але гадаю, що трудно буде в скорім часі це виконати. Про що все я бажав своїм обов'язком докласти Високій Р.Р. .

П. Г О Л О В А . Слово належить докладчику депутату Мошинському.

П. М О Ш И Н С Ь К И Й . На думку Міністерства Юстиції - всі функції досудового слідства у справі усунення, чи звільнення з посад треба покласти на окремий якийсь орган і думаю, що з цим треба погодитись. Міг бути це орган адміністративний, але такий орган мав би функції виконавчі, які були б консеквенцією судового акту.

Бо може зайти таке, що Міністр не схоче звільнити із усяких причин урядовця, що допустився злочину, з займаємої посади. Се, очевидно, морально впливає на його співробітників далше. Міністр може не тільки звільнити, а ще й обстоювати справу залишення тако<sup>го</sup> урядовця на посаді в Окремій Раді з Міністрів.

Але коли для нього обов'язковим буде брати під увагу консеквенцію



порішень окремого органу, в силу якої Міністр зобов'язаний буде, і тим самим звільнити, то ми тоді забезпечені, що такий шкідливий елемент буде усунений з інституції.

Дальше, вважаю можливим, що така Окрема Рада чи орган міг би узяти на себе, чи видавати дану особу польській владі чи ні. Справу звільнення чи усунення з посади, на внесення Міністерства Юстиції порішив би такий окремий орган чи Рада і більш нічого.

По цьому законопроекті передбачається тільки службові проступки, а в випадках загально карного вчинку, вчинку не службового характеру, то, гадаю, що і в наших інтересах це лежить, щоб такого злочинця передати польським судовим владам, аби усунути його із нашого оточення, щоби дальше не шкодив.

Думаю, що питання про окрему раду Міністрів треба залишити по вже представленим мною мотивам.

Правда ми ставимо рівно ж в труднощі положення Міністерство Юстиції з Апеляційним Судом, бо для зложення його не має сил, бо коли зараз там є виконуючий обов'язки Голови, та ще один член, то значить є два члени суду, але для поставлення Апеляційного Суду потрібно трьох членів, а навіть чотирьох, а то на випадок, що як котрий із них захворіє, то щоби був зараз на його місце заступник. Отже треба чотирьох членів і прокурора на разі такого складу не має, як не має і в Міністерстві Юстиції нікого для поповнення Апеляційного Суду.

Єсть вправді у нас Філія Українського Правничого Товариства з 30 осіб і чи між тими 30 - ма членами того товариства правників не знайшлося б хоч 2 чи 3 членів, які б би перебрали хоч тимчасово обов'язки членів Апеляційного Суду. Безперечно, що вони зараз заняті працею в тій чи иншій установі, все ж таки хоть вони і будуть евентуально заняті працею і виконувати обов'язки і тут і там, вони будуть не дуже тим обтяжені, в наших умовах еміграції. Розглянути акти обвинувачень по 10 справам, по моему, це діло 2 чи 3 днів, вони могли би при цьому робити і иншу підготовчу роботу що до поновлення діяльності.

Вихід буде, коли в формулі переходу Висока Рада Республіки висловить побажання, аби Міністерство Юстиції поповнило склад Апеляційного Суду.



ційного будуу скорому часі потрібною кількістю людей.

П. Г О М О В А . Тепер прошу - постатейне читання.

Депутат Мошинський читає перший пункт: " Ухвалений Радою Республіки закон про тимчасовий порядок досудового переведення справ про службові переступи урядовців У.Н.Р.

На зміну та доповнення відповідних законів тимчасово постанови  
І. Допуститься урядовець Української Народньої Республіки будь яко<sup>ти</sup> го службового переступу, то відповідний міністр в найскоршому часі повідомляє про це Міністра Юстиції і надсилає до нього всі належні до цього матеріяли.

П. Г О М О В А . Слово до цього пункту має п.депутат Безпалко.

П. Б Е З П А Л К О . Ще на комісії я вніс малу поправку до того першого пункту, але її тепер нема. Вважаю, що тут за мало ясно висказано буд<sup>ло</sup> в законо-проекті про цю важну справу. Іменно, ходить не лишень о це, що Міністр, але інші посторонні особи можуть знати про ті чи інші переступки урядовців. Може бути так, що Міністр по політичних чи інших причин боронитиме будє того чи иншого урядовця і не зробить потрібної заяви Міністру Юстиції. Правда, в другому пакті є, що може бути: "одержання відомостей иншим шляхом". Це не ясно. Треба дати законові відвагу, так, як це робиться в державах, в моменти загальної деморалізації, яка є слабкістю в прочім кожної держави. Але з цим держави борються і наприклад у Польській Державі караються урядовці, що поповнили злочини в державних установах дуже строго, і навіть смертю за ті злочини, які мають тяжкі наслідки для державного життя. Держава навіть часом вживає окремих заходів, заохочує людність, щоб відкривали таких урядових осіб, що попустилися службових злочинів. Це сформульовано, на мою думку, в законопроекті дуже не ясно, треба це абсолютно ясніше сказати. Коли постороння особа довідається, або знає, про який небудь злочин урядової особи то вона це мусить дальше сказати і обовязок має вона подати це до відома Міністра Юстиції, або тому, Міністру, якому підлягає цей урядовець. Моя поправка така: що повідомлення про злочин, поповнений урядовцями, заяви чи скарги, можуть давати і інші особи, хоча їм зацікавлені в цій справі. Тоді в другому пакті будє зрозумілим і більш ясним сказано, що значит уступ: " иншим шляхом". Ця поправка може бути і



другому пакті де замість слів: "іншим шляхом" буде стояти "повідомлення, заяви чи скарги про злочини, поповнені урядовцями можуть поставити і інші особи, хоч і не зацікавлені в цій справі".

П. Г О Л О В А. Пане, депутат Мошинський. Чи приймаєте цю поправку.

П. М О Ш И Н С Ь К И Й. В інтересі переслідування карних вчинків урядовців це вимагається, але треба зазначити в законі, які саме повідомлення, скарги, чи заяви можуть бути приводом для порушення чи заініціювання карної справи, бо в противному разі це було порушенням прав урядовців і поставило б усіх в неловке положення. / Н.Р. аноніми /.

При цьому треба було б встановити ще від 10 до 15 пунктів. Однак разі довіря до Пана Міністра Юстиції пропонує це в законі не зазначати. Очевидно, що це не відбирає права нікому подавати скарги, які відтак буде розбирати Міністр Юстиції. Впрочем Міністр Юстиції буде мати широкі права і в разі отримання відомостей про той чи інший переступ урядовця, що підпадає під увагу закону, він уже з цього приводу поведе діло слідства в цій справі. Тому вважаю, що така поправка являється цілком зайвою.

П. Г О Л О В А. Хто забирає слово до пункту першого після докладчика.

П. К О Б З А. Висока Рада. Як раз на засіданні адміністративно-законодавчої комісії, я відстоював той погляд, що в першому пункті було надано право всякому горожанину чи зацікавленому чи ні, подати скаргу без безпосереднього повідомлення Міністра.

Мотиви були такі: Ви пригадайте ті стародавні часи, коли все наше нещастя полягало в тому, що ми повинні були подавати скаргу тільки начальнику і від нього залежало чи передати скаргу далі чи ні. Він міг задержати скаргу і не передати Міністру. В данному разі це право передачі урядовця суду не ясно зазначено. Тут зазначено так, що проте повідомляється відповідний міністр або яким іншим шляхом. Я гадаю, що було б краще зазначити, як зауважав пан Безпалко, що те право надається кожному горожанину, чи зацікавленому чи ні подати заяву безпосередньо до Міністра Юстиції.

П. Б А Г Р И Н О В С Ь К И Й. Те маленьке питання, яке носить те



хничний характер, не треба тут вирішувати. Коли я чую, що чотири промовці виступають по такому <sup>а</sup>питанню, то я хотів сказати, що не слід заніматись дрібницями. Але коли ми чуємо, що це викликає сумніви, то я примушений взяти слово, щоб з'ясувати деталь, яку пан Кобза висловив. По існуючим законам, оскільки ми керуємось законами Уряду Російського, скасовані ті правила, які б гарантували їх від вільної участі суду без згоди начальства. Бо в 1917 році був видан закон, згідно якому не тільки не треба участі начальства, але без усякря його згоди.

Коли він одержав відомість, хоча б і від частної людини про те, що такий то урядовець зробив злочин, то прокурор і слідчий повинні прийняти заяву, яка служить підставою для цього діла. Оскільки це є, то нам не треба зупинятись на цьому, бо прокурор і міністр юстиції самим законом об'язані і не тільки мають право, а й об'язані, прийняти заяву від кожного приватного громадянина, яка має вказівки про злочин. Тому я висловлююсь про ти всяких поправок. Друга думка п. Безпалко про те, що це треба зазначити для того, щоб заохотити громадянина відкривати злочин, то це заохочення не буде досягнено такою фразою. Коли заохочувати, то треба іншим шляхом. В деяких державах при відкритті злочину той, хто відкриває його одержує певний відсоток. У всякому разі ми нікого одною фразою не заохотимо. Значить і підкреслювати цього нема потреби, бо в 3-му томі законів є вказівки, що кожний громадянин має право і повинен вносити такі заяви.

П. С О В А Ч І В. Я хочу сказати з приводу слів шановного п. Багриновського, що це питання не є справою дрібною. Дозвольте освітити її з точки погляду біологічного. Коли ми є нація молода, коли ми приступаємо до утворення своєї держави, то ми повинні на справу своєї майбутньої праці національної дивитися очима особливими, як молода нація. Прошу пригадати 1914 рік, коли маньчжунська нація японська, яка заховала у собі всю силу біологічної молодости, знищила стару державність, - бо там, панове, кожний інтендант, який спричинився тому, що згнила банка консервів вважав необхідним, як громадянин взяти ніж і зарізати себе. У нас таких громадян нема. / Голос з місця: У нас других ріжуть. / Прошу, панове, ми нещасні люди, які



виховались не на своїй культурі, а на чужій, і прийняли ці звичаї які дала Російська Держава. І нині, як н<sup>е</sup> стараємось всіма силами ~~не~~ приступити до праці, щось зробити, то це ніяк не можемо очиститись. Отже коли говорять, що це дрібна справа, то нехай побачуть колосальний зріст злочинств./ З місця: " По всьому світу."/ То старі нації, які отживають, а ми молода нація і нам не можна цього робити. Панове, ці приклади, які ми даємо тим людям, що нас ~~чужають~~ єсть дуже шкодливі. Через те я вважаю, що коли ми обмежимося ~~д~~ якимсь зазначенням законів, то це буде фіговим маленьким листочком для чужих людей. Коли ми будемо дивитись ширше, як зазначив шановний пан Безпалко, ми зможемо чогось досягти і показати, що ми ~~перейдемо~~ на новий шлях.

/ П. Мошинський з місця: " це й без поправки забезпечується." /

П. БАГРИНОВСЬКИЙ. Коли мені закидалось, що ніби то я кажу про цю справу, як про дрібну, то я мушу зауважити, що ~~д~~ дрібним я вважаю тільки маленьке питання про ~~п~~правку. Це я вважаю дрібним.

П. ГОИОВА. Слово належить пану докладчику.

П. МОШАНСЬКИЙ. Я відповідаю п. Кобзі. В законі зазначено, що кожний має право подавати заяви— бо коли в законі сказано, що ця справа належить Міністру Юстиції, то всім дається право подавати скарги і не треба писати виключно, бо про це в законі зрозуміло ~~як~~ написано. Але, коли хто цих законів не знає <sup>не</sup> то ми можемо йому допомогти новим законом, бо він і нових не буде читати; тут і ніяка біологія не допоможе. Тут нема способу ~~переведення~~ <sup>переведення</sup> слідств, бо спосіб ~~переведення~~ <sup>переведення</sup> слідств викладен в статуті в 250 пактах. Про це нема чого турбуватись.

П. ГОИОВА. На голосування ставиться раніш пункт I. , ~~за~~ тим ~~поправка~~ / п. Безпалко: " Поправка в промітці"/ Пункт I в редакції Законодавчо-Адміністративної Комісії такий:/ Депутат Мошинський читає ~~перший~~ пункт/

"I. Допуститься урядовець Української Народньої Республіки будь ~~я~~ якого службового ~~переступу~~, то відповідний Міністр в найскоршому часі повідомляє про це Міністра Юстиції і надсилає до нього всі належні ~~до~~ цього матеріали."



Хто -за-прошу встати. Хто проти - нема. Хто утримався - нема. Одноголосно.

Примітка депутата Безпалка. / П. Безпалко читає примітку/

" Примітка. До міністра Юстиції можуть надсилати також заяви і скарги про службові злочини інші особи хоча і не заінтересовані в цій справі."

Примітка депутата Безпалка. Хто за - прошу встати. - 25.

Хто проти - 9. Хто утримався - 1. Прийнято. Другий пункт.

П. МОШИНСЬКИЙ. / Читає другий пункт/

" Міністр Юстиції в зазначених в попередній статті випадках, або в разі одержання ним таких відомостей і іншим шляхом покладає переведення досудових слідств на судових слідчих, мирових суддів, членів окружних суддів та штатних або прикомандированих урядовців Центрального Управління Міністерства Юстиції і доручає догляд за переведенням цих слідств особам прокурорського догляду, або урядовим особам Центрального Управління Міністерства Юстиції."

П. ГОЛОВА. До пункту другого. Ставлю на голосування.

Хто за - прошу встати. Хто проти - нема. Хто утримався - нема. Одноголосно.

П. МОШИНСЬКИЙ. / Читає третій пункт./

3. "Під час переведення слідств та догляду за ними зазначені в попередній статті особи дотримують приписів статуту судового кримінального поступування."

П. ГОЛОВА. До параграфу третього. Ставлю на голосування. Хто проти. Хто утримався? Нема. Одноголосно.

П. МОШИНСЬКИЙ. / Читає 4-й пункт./

" 4. Закінчено буде слідство, то особа, що доглядає за ним складає акт винувачення, або висновок і подає справу до прокурора Апеляційного Суду. З пропозиції цього прокурора, Апеляційний Суд розглядає справу порядком, зазначеним в ст. 529 - 542 статуту судового кримінального поступування. Під час розгляду справи в суді винуваченому та його оборонцеві, як що вони заявляють в засідання Суду дозволяється подавати свої пояснення."

П. БАГРИНОВСЬКИЙ. Після тих пояснень, які дав Віце - Міністр Юстиції, для мене встає одне питання. перебуваючи тут



на еміґрації, ми бажаємо вжити де-які негайні заходи, для того, щоб припинити ту деморалізацію, про яку казав п. Безп'яко. Я після заяви п. Віце - Міністра Юстиції зупиняюсь на тому явищу, що чи не вийде з цього закону те, що часто буває, що при всіх добрих намірах закон не може бути переведений в життя так швидко, як бажать. Я роблю висновок і для мене ясн<sup>о</sup>, що місяць а може й довгий час у нас не буде функціонувати той орган, який повинен перевести це діло. Коли це так, то я стояв би на тому, що нам необхідно, з огляду на надзвичайні умови, прийти такі методи, які більш сводяться до того, щоб припинити й знищити тих урядовців, які зробили злочин. Віце - Міністр Юстиції робив спостереження, щоб не вносились до судової інституції, а щоб тільки на підставі матеріалів після судового слідства відповідна інституція з 3-х Міністрів повинна мментально розглянути це питання і зараз же висловитись, чи вона знаходить для звільнення по службі досить обґрунтовані матеріали, чи не досить. Я гадаю, що така постановка, більш гарантує негайність переведення слідств. Оскільки судових справ є зараз десятків, то через три дні слідства, могло б бути переведено звільнення підсудних урядовців. Крім цього я хотів зазначити, що коли беремо конструкцію з Апеляційним Судом, то крім того, що це затягне переведення діла, воно явиться не-потрібним, бо коли Міністр має право звільнити того чи іншого урядовця без жадних матеріалів, то ми тільки гарантуємо себе, що такий Міністр не може сказати, що я не знаю, що такий урядовець зробив злочин і тому не роблю. Ні, коли є матеріали, то його повідомляють і він негайно вирішує питання про адміністративні наслідки цього, а саме питання про звільнення. Цим не порушуються правні норми; в сучасний момент їх не торкаються, а тут торкаються тільки питання маленького. Раніш Міністр міг звільняти без усяких матеріалів: а тепер, щоб гарантувати, що вони будуть знаходити відповідне адміністративне покарання, ми утворюємо такий шлях, що вони негайно розглядаються слідчим, негайно повинна бути ця справа вирішена. Цим ми даємо гарантію. Одкладати <sup>суд</sup> справу до суду я вважаю недоцільним. Кажуть, що тут є багато правників і що можна зараз зробити суд; але тепер правники заняті на



праці і думаю, що не легко буде вирвати трьох осіб з їх праці - це перше, панове. По друге, Апеляційний Суд вимагає, щоб призначення відбувалось певним шляхом, з забезпеченням певних норм. Не всякий має право займати посаду, наприклад, бути членом Апеляційного Суду, бо в законі установлені правила про урядовий стаж і т.д. Тут можуть виникнути багато перешкод, які позбавляють нас можливості мати в швидкому часі Апеляційний Суд. Для нас буде краще, коли для забезпечення поірання адміністративного в матеріалах будуть зроблені певні адміністративні висновки, а именно звільнення від служби. Для того висновка нема потреби щоб діло проходило через Апеляційний Суд.

П. Б Е З П А Й К О . Висока Рада. Я думаю, що той шлях, який пропонує п. Вагриновський, ніяк не спричиняється до скорого переведення тих слідств. Ми знаємо, що і теперішня Рада Міністрів і майбутня далеко більш важливі справи має на увазі, щоб присвячувати наради таким справам; тому Рада Міністрів не може скоро розглянути матеріал. Навіть колиб це було можливо, то я думаю, що це буде тормозом для інших Постанов. Коли б Рада Міністрів скоро і працювала, то ми знаємо, що Рада Міністрів ~~як~~ політичний орган, представництво партій, і я не можу тим утруднювати Міністрам вирішувати справу. Ми знаємо, що у кожного українця м'яке серце. Ми маємо стільки доказів нашої мягкосердечности, що навіть коли нам указано, що такий то украв стільки то грошей, то ми всеж таки стискаємо <sup>вони</sup> руку. Це є сумна правда. Що ви хочете від цих бідних міністрів? До тої Ради Міністрів будуть летіти і сват і брат, і жінка і діти, і <sup>ар</sup> партійний товариш, того, кого зачинили. Розуміється таких залізних міністрів ми не знаємо, що вони навіть партійні справи не брали на увагу. Коли Міністр дестане судовий акт, панове, тоді нема ніяких благань, бо перед судом не відблагаєшся. Навіть тоді, коли суд не буде заложен так сильно, як в нормальних часах, то всеж таки тимчасово виконувачі обов'язки члена такого суду мусять бути правник, але не надзвичайно високого стажу, бо дуже запутаних справ не буде. Нам буде безпечніше голосувати, що вони є на правничому шляху, а не на політично - адміністративному. Я не хотів би тим сказати, що ми маємо недовіря до п.п. міністрів, я тільки підкреслював, що вони не зобов'язані брати під увагу все те, що зобо-



в'язан брати на увагу суддя. Він буде рішати цю справу з правничого боку, але від міністра не можна жадати, щоб він рішав з правничого становища, він мусить політичні справи брати на увагу.

П. Г О Л О В А . Останнє слово докладчика в справі § 4 -го.

П. М О Ш И Н С Ь К И Й . Справа стояла б благополучно, коли б міністри робили, що повинні були робити, звільняли і т.д., але вони цього не робили і через те виникла потреба видання такого закону. Щоторкається того, що це затягне справу, поки знайдуть суд, то звичайно коли будуть переведені ці десять справ до судового слідства, то міністр Юстиції протягом цього часу знайде правників, щоб призначити членів Апеляційного Суду.

П. Г О Л О В А . Є дві редакції: Адміністративно - Законодавчої Комісії, а власне:

" Закінчено буде слідство, та особа, що доглядає за ним, складає акт винувачення або висновок і подає справу до прокурора Апеляційного Суду. З пропозиції цього прокурора Апеляційний Суд розглядає справу порядком, зазначеним в 529 - 542 ст. статуту Судового кримінального поступовання. Під час розгляду справи в суді винуваченому та його оборонцеві, як що вони заявляють в засідання суду, дозволяється подавати свої пояснення. "

І попередня редакція Міністра Юстиції така:

" Міністр Юстиції вносить справу на розгляд Окремої Ради, що складається для цього з Міністра Юстиції, як голови, та членів: Міністра Внутрішніх Справ, Міністра Праці, та Міністра того відомства, до якого належить винувачений, або їх заступників.

Для законності постанов необхідна присутність в засіданні її, крім Міністра Юстиції не менш двох членів в тому числі Міністра того відомства до якого належить винувачений".

Ставлю на голосування внесок Адміністративно-Законодавчої Комісії. Хто за таку редакцію - прошу встати? Хто проти - З. Хто утримався? Прийнято в редакції Законодавчо-Адміністративної Комісії.

Пятий параграф. / п. Мошинський читає § 5 /.

" Буде акт винувачення затверджений, то прокурор Апеляційного Суду надсилає копію цього акта до Міністра того відомства, до якого належить винувачений, а також сповіщає про це Міністра Юстиції.



П. Г О Л О В А . До § 5-го. Ставиться на балотіровку- Хто проти. Хто утримався - 3. Прийнято. Слідуючий.

П. М О Ш И Н С Ь К И Й . Читає § 6-й.

"Негайно після одержання копії акту винувачення Міністр повинен, або тимчасове усунути, або зовсім звільнити з посади підлеглого йому винуваченого, порядком, зазначеним в законі, та повідомити про це Міністра Юстиції протягом тижня з дня одержання згаданої копії.

П. Г О Л О В А . До § 6-го. Ставлю на голосування. Хто проти. Хто утримався. Прийнято одноголосно.

П. М О Ш И Н С Ь К И Й . Читає § 7-й.

" В разі невиконання належним Міністром зазначених в попередній статті / 6 / приписів, Міністр Юстиції доводить про це до відома Ради Міністрів для відповідних розпоряджень."

П. Г О Л О В А . До § 7-го. Ставлю на голосування. Хто проти. Хто утримався. Прийнято одноголосно.

П. М О Ш И Н С Ь К И Й . Читає § 8-й.

" Особу, що її усунено, або звільнено з посади визначеним в цьому законі порядком, не може бути іменовано на будь яку державну посаду до розгляду їх справи судом.

На таких осіб поширюються приписи 589 і наступних статтів статуту про урядову службу /36. Зак. т.III./

П. Г О Л О В А . Ставлю на голосування. Хто проти. Хто утримався. Параграф 8-й прийнятий одноголосно.

П. М О Ш И Н С Ь К И Й . Читає § 9-й.

" Обов'язки діловодів при особах, що переводять слідство, виконують молодші урядовці/ діловоди, помішники діловодів та урядовці/.

П. Г О Л О В А . До § 9-го. Ставлю на голосування. Хто проти. Хто утримався. Прийнято одноголосно.

П. М О Ш И Н С Ь К И Й . Читає § 10-й.

На час переведення слідств зазначені в ст.2. особи задовольняються службовою платньою і дорожнім постачанням по окладах шостої класи Центральних Установ, як що вони по своїх <sup>постійних</sup> посадах не мають права на оклад вищої класи; всі ж інші урядовці / ст. 9 / задовольняються грошми по своїх постійних посадах."

П. Г О Л О В А . До § 10-го. Голосую. Хто проти. Хто утримався.



Прийнято одноголосно.

П. МОШИНСЬКИЙ ? Читає § II-й.

" На задоволення вищезазначених осіб службовою платнею, ріжним канцелярським та господарським постачанням відпускаються в розпорядження Міністра Юстиції з коштів Державної Скарбниці потрібні суми по представленню відповідного кошторису."

П. ГОЛОВА . До § II - го. Голосую. Хто проти. Хто утримався. Прийнято одноголосно.

П. МОШИНСЬКИЙ . Читає § 12-й.

Закон сей набирає сили з дня затвердження його або повторної ухвали Ради Республіки згідно з 14 ст. закону 9/II 1921 року про Раду Республіки."

П. ГОЛОВА . До § 12-го. Голосую. Хто проти. Хто утримався. Прийнято одноголосно.

Голосую закон в цілому. Хто за - прошу встати. Хто проти - 4. Хто утримався. Нема. Закон прийнят в цілому. Слідуюча точка.

П. БАЧИНСЬКИЙ . Четверта точка порядку денного - внесення Військової Комісії проекту постанови про асигнування в розпорядження Військового Міністра 402.108 польських марок на витрати по закінченню друку військових статутів та програм. Докладчик деп. Шаповал.

П. ШАПОВАЛ . Панове, члени Р.Р. На розгляд Військової Комісії поступив законопроект, ухвалений Радою Народних Міністрів про асигнування 402.108 польських марок / читає /.

" Ухвалена Радою Народних Міністрів постанова. про асигнування в розпорядження Військового Міністра 402.108 польських марок на витрати по закінченню друку військових статутів та програм.

1. Асигнувати в розпорядження Військового Міністра з коштів державної Скарбниці 402.108 пол. марок на витрати по закінченню друку військових статутів та програм видання Генерального Штабу.

2. Постанову що до її оголошення ввести в чинність по телеграфу."

Військова Комісія Ради Республіки кілька разів розглядала цю справу і тільки що закінчила її на сьогоднішньому засіданні, при чому Військовій Комісії прийшлося скоротити із пропонуваної суми асигновки 402.108 марок польських до суми 178.941 марок польських



Аби ясніше стала для Високої Ради Р. ця справа і що виклидало таке скорочення видатків з Державної Скарбниці, хоча статuti і програми являються для нашої Армії важною справою особливо в даний момент, я зроблю коротеньку характеристику діла.

Літом минулого року Генеральний Штаб, задався метою поставити для Армії в належному об'ємі підручники і статuti для її навчання.

По проєкту Генерального Штабу треба було витратити до 4.000.000 марок.

Перше замовлення Генерального Штабу було на суму - яка спрешується постановою Ради Народніх Міністрів у висоті 402.108 польс. мар.

Для цього Генеральним Штабом був посланий один із офіцерів на територію Польської Держави, де би можна було це замовлення зробити по технічним міркуванням найлучше і виготовити програми для нашої Армії. Цей чоловік явився до одної з друкарень у Львові і Перемишлі і наробив замовлення. Початок був в літку минулого року, а справа до цього часу затяглась.

В решті решт друкарня пред'явила іск, позов до нашого Правительства, але ніхто їм не платив. Дійшло до того, що адвокат друкарні " ДІЛА " во Львові звернувся до Головного Отамана, щоб їм ті гроші заплатили терміном до 15 березня 1921 року, бо инакше казав примушені будуть судовим шляхом їх дістати і Рада Народніх Міністрів, керуючись тими мотивами, щоб не довести до дискредитації Уряду УНР цю суму ухвалила.

В Військовій Комісії виявилось, що на замовлення ніяких умов не підписувалось, а робилось на слово; коли потребувались фактичні матеріали для роботи Військової Комісії, то прийшлося чекати досить довгий час. Виходить, що було замовлено 10 назв, які помічено в проєкті Генерального Штабу в його обрахунках. Коли ми вже викликали добродія, якому було доручено керувати цією справою, (це є один з Начальників Відділів Генерального Штабу) і спитали, за що ж нам треба гроші платити - то виявилось з його доповіді, що надруковане два статuti: " Статут польової служби " в кількості 2.000 примірників, що буде коштувати 103.000 марок польських і " Статут залогової служби ", що буде коштувати 110.900 пол. марок, розмір статуту польової служби 15 аркушів, а залогової 12 аркушів. З'ясувалось, що реш



та програмів і статутів ще зовсім не друковалась, зроблено набір 2 - 3-х листів, де які набори зовсім зняті і справа цілком припинилась що до друкування програмів і статутів.

Таким чином, згідно кошторису Генерального Штабу з'ясувалось, що на закінчення статуту залогової та польової служби треба асигнувати 213.900 пол. марек, а Генеральним Штабом виплачено уже 48.000 польс. марек, таким чином залишається 178.941 польс. мар. 48 фенігів, які обов'язково зараз же треба виплатити, аби уникнути скандалу.

Докладаючи в коротких рисах про цю справу, я хотів звернути увагу Високої Ради, що це початок і що нам доведеться розчищати той смітник, який утворився на руїнах нашої державності в наслідок катастрофи. Нам прийдеться і в других галузях цілого нашого життя розбиратись з такими смітниками. Отже тут, так сказати, аби уникнути дискредитації, ми примушені були погодитися на частину тих витрат.

Цей закон-проект був запропонований до ухвали Фінансової Комісії і чогось вона не звернула на такий дефект, пропущений нашим Генеральним Штабом в цій справі, як теж Військове Міністерство приступивши до друкування без відповідного кредиту тим самим, очевидно, допустилося правопорушення. А що при заключенні умов даже не було дотримано потрібних формальностей на письмі, не передбачаючи, що із за цього виникне велика шкода для нашого скарбу.

При цьому звертаю увагу Ради Республіки на те, що наш скарб потерпів шкоду від того, що не було умов згідно ринковим цінам, які існували тоді, умов на друкарські витрати, які не відповідають зовсім вартості видатків того часу, коли ми повинні були розплачуватися, що взагалі ми <sup>не</sup> маємо права притягнути до відповідальности ті друкарні, які не виконали замовлення, як цього вимагали наші оправдані інтереси.

Не дивлячись на припущення з боку нашої вищої військової установи, Генерального Штабу, дефектів в справі виконання друку, Військова Комісія, розглянувши все вирішила поспішитись з виплатою грошей за роботи, які вже фактично виконані для Генерального Штабу і тому Військова Комісія розглянувши законопроект постановила: подати до ухвали Р.Р. ухвальний Радою Народніх Міністрів законопроект, але



зі змінами, а саме:

" 1. Асигнувати в розпорядження Військового Міністра з коштів Державної скарбниці 178.941 марку пол. і 48 фенігів на витрати по закінченню друку військових статутів та програм видання Генерального Штабу.

2. Закон цей набірає сили з дня його затвердження, або з дня повторної ухвали його Радою Республіки згідно з 14 ст. закону 9-го січня 1921 року."

Разом і з тим Військова Комісія Ради Республіки прохає на випадок прийняття закону, прийняти ще формулу перехода до чергових справ такого змісту:

" Рада Республіки, заслухавши доклад Військової Комісії про асигнування в розпорядження Військового Міністра 178.941 марок пол. і 48 фенігів на витрати по закінченню друку Військових статутів та програм і ухваливши сплатити переведення вже на цю потребу витрати в сумі 178.941 марок пол. і 48 фенігів констатує:

1/ Що замовлення провадилось без відповідних для цього умов з контр-агентами, заключених на письмі.

2/ Що Генеральний Штаб приступив до друкування статутів та підручників без відповідного для цієї справи кредиту і висловлює побажання:

1/ аби на далі статуты та інші підручники, що вже віддані до друку і мають в прийдешньому часі друкуватись обов'язково подавалися на попередню ухвалу Вищої Військовій Раді і

2/ аби в майбутньому для таких витрат була заведена авансова система."

П. К Р А В Ч Е Н Н О . Як відомо членам Р.Р., кошти Державної Скарбниці в сучасний мент не такі, щоб розпоряжатись ними без балансу. Отже, на мою думку всі законопроекти, які вимагають коштів потрібно, щоб проходили через Фінансово-Економічну Комісію Ради Республіки, яка повинна балансіровать ці кошти. Мені здається, що необхідно, щоб по таким законопроектам Фінансово-Економічна Комісія давала своєї висновки.

П. Г О Л О В А . Ставиться на голосування внесок Військової Комісії в цілому.



П. К Р А В Ч Е Н К О . Прошу поставити попереду мою пропозицію  
П. Г О Л О В А. Внесок представника Фінансово-Економічної Комісії  
деп. Кравченка, аби цей законопроект передати на розгляд Фінансо-  
вої Комісії. Ставиться на голосування. Хто - за прошу встати - 18.  
Хто проти - 7. Хто утримався - 2. Законопроект передається на роз-  
гляд Фінансово-економічної Комісії. Слідуюча точка.

П. Б А Ч И Н С Ь К И Й . П'ята точка порядку денного:  
"Внесення Адміністративно-Законодавчої Комісії про амністію."  
Докладчик депутат Корчинський.

П. К О Р Ч И Н С Ь К И Й . Шановні депутати! Зібрались ми тут  
під гаслом: "забудемо всі наші сварги і будемо в купі рятувати бать-  
ківщину". Як наслідок вчорашніх сварок наших, позостались певні по-  
літичні вчинки, які кваліфікуються в законі злочинами і які можуть  
стояти на перешкоді нашій консолідації. Політичні злочини є наслід-  
ки належного чи не належного розуміння добра батьківщини. Ті особи,  
що творять вчинки, які кваліфікуються в даний мент злочинами, за-  
вжди мають за собою чесне уявлення, що вони творяться во ім'я потре-  
б батьківщини. Цим відрізняються політичні злочини від злочинів  
загальних. думаю, що такими мотивами керувалась фракція самостій-  
ників соціалістів, коли вносила сюди своє законодавче внесення про  
політичну амністію.

Законопроект цей переданий був Р.Р. 26 лютого до Законодавчо-Ад-  
міністративної Комісії, який там, в наслідок обмірковувань в трьох за-  
сіданнях, вилився в певний проект Законодавчої Адміністративної Комі-  
сії, при чому односталості в цій справі, мушу зазначити, не було.  
Після довгих міркувань вдалось з'ясувати, що різниця думок поля-  
гає в тім, що одні стояли на тім, що треба зараз видати закон не  
про політичну амністію, а про загальну амністію, яка охоплювала б  
не лише суто-політичні вчинки. Це вимогало би довшого часу, довше-  
го редагування, во всякому разі затягнення цієї справи на якийсь  
час.

Більшість Адміністративно-Законодавчої Комісії, керуючись тим,  
що акт амністії є акт суто-політичний, який видається в певних умо-  
вах часу, місця і розрахован на певні політичні ефекти, стала на  
тім, що цей акт преволікання не допускає, що його треба видати не-



гайно, але узгоджуючи і поділяючи настановання тих, хто хотів про вести амністію, так звану, загальну, а не суто-політичну, вона ви ставляє те, щоб такого роду акт був відповідними чинниками вироб- лений і на наш розгляд поданий.

Закон про амністію Законодавче-Адміністративна Комісія ухвалила в такому вигляді. Мушу зазначити, що як акт не буденного зако- нодавства, а надзвичайного, він в своїм вигляді, (комісія поділяла цей погляд,) не має виглядати, як якийсь перелік статтів, а як щось більш промовляюче / читає текст амністії /:

" Ухвалений Радою Республіки закон про амністію:

Народившись під невідкличним гаслом консолідації всіх сил для дал- ьшої непохитливої боротьби за самостійну Українську Державність, Р.Р. державним обов'язком своїм вважає усунути все, що перешкоджає справі такої консолідації, а в першій мірі вчинити до видання цьо- го закону злочини політичної натури, що їх направлено проти існу- ючого державного ладу, - тому:

#### I.

Проголошує і ухвалює амністію для всіх громадян У.Н.Р., що завини- ли в згаданих злочинах до дня видання цього закону з тим, що осо- би, що їх було вже засуджено, звільняються від несення кари з по- верненням їм всіх прав, яких їх вироком суду позбавлено; розпочаті вже доведення та слідства припиняються, а по не-відкритих досі злочинах доведення та слідства не розпочинаються. Особи, що їх бу- ло проголошено " по за законом " мають всі права громадян Україн- ської Народньої Республіки.

#### II.

Амністія, що її проголошується ось цим законом, поширюється на злочини, що їх передбачено ст. ст. 100, 101, 102, 121 та 123 - 132 Карного статуту 1903 року.

#### III.

Доручити Міністрові Юстиції, що до повернення на територію Укра- їни, вийти до Ради Республіки з законопроектом про амністію по всім злочинам, що їх учинено на політичному ґрунті чи із обставин аграрної революції, а також де-яких загально-карних та службових злочинах, що не зв'язані з власною користю.



## IV.

Закон цей входить в чинність з днем його ~~його~~ затвердження чи повторної ухвали Ради Республіки, згідно ст. 14 закону 9 -го січня 1921 року про Раду Республіки."

П. Г О Л О В А . Хто до цього закону забирає слово. Деп. Мошинський.

П. М О Ш И Н С Ь К И Й . Я хотів упевнитись, що за тим вступом, таким теплим, до цього закону, буде слідувати ширий і правдивий зміст. Коли цей закон видається во ім'я консолідації сил для того, щоб притягти до будівництва держави всіх тих осіб, які впали в злочин, щоб вони могли повернутись до нас і разом з нами працювати без погроз, що їх притягнуть до відповідальності, то я хотів би звернути увагу на те, на кого ця амністія поширюється.

Вона охоплює суто-політичні злочини, ті, які <sup>був</sup>направлені проти держави. Хто винен на протязі цих трьох років боротьби в цих злочинах проти української державності? Перш усього в листопаді 18 року, я пригадую 17 листопада, коли армія князя Долгорукова і Кіріпичова появилася на вулицях Києва з кокардами, з рушницями в руках і оголосила: " Нікакой України нѣт и не будеть "; позривала наші прапори, розвісила трьохкольорові, почала переслідувати українців, посадила їх в тюрми, на гауптвахту.

Далі у нас були серед таких бурхливих обставин спроби змінити той устрій, який склався; були спроби Оскілка і Балбачана. Учасники цих спроб зараз знаходяться під загрозою, що їх можуть притягнути до відповідальності і вони не можуть до нас повернутися. Далі збиті з толку комуністами українські громадяни, селяне, робітники теж повстали проти нас, перешкоджали, беролись з нами за радянську російську владу. На них цей закон поширює свої милости. Але, панове, хіба тільки цим і обмежується той контингент, який <sup>бу</sup>потребується в цій амністії і який можна було притягти до праці будівництва Держави.

Як що повернемось на Україну, то під загрозою, що всякий час можна притягнути до відповідальності буде багато тих селян, які руйнували поміщицькі маєтки. За часів гетьмана таким селянам були тюрми; а зараз коли появиться влада, є формальні приводи притяг-



нути цих селян до відповідальності.

Чи не треба б було зняти з них цю загрозу. Ті воєнки, які на протязі трьох років несли жертви за визволення України, які не схотіли перейти через Збруч і залишились на теренах України, Вони також перебувають під загрозою, як дезертири, відповідальності і навіть сурової, смертної кари.

Ті воєнки, які за останні часи тікали з за дротів, з польської неволі, ті також залишаються під загрозою, що вони будуть відповісти. Чи не треба було б зняти з них відповідальність, щоб дати їм можливість в слушний час вернутися в ряди армії і стати там повноправними членами для боротьби за батьківщину.

Коли Р.Р. хоче ознаменувати свої перші дні діяльності таким великим актом амністії, то він повинен бути широким важним політичним актом, який би міг задовольнити всіх.

Я свояв в комісії на тому, щоб цей закон був укладен ширше, щоб у нього були включені всі контингенти злочинців, про яких я зараз говорив. Але фракція, яка зробила внесок, яка настоювала на квапності із огляду на це не можна було виробити в подробицях цей закон і через те Законодавче-Адміністративна Комісія стала на такий шлях, щоб перш усього видати політичну амністію, а потім доручити міністру, щоб внести до нас на розгляд законопроект про ширшу амністію.

Наша фракція - фракція селянсько-соціалістичної партії - не погодилась з тим бо це зручніше провести одночасово, як урочистий акт, без поділу на громадян першого сорту і другого сорту, яким також потрібно амністії.

Ми не знаємо в якому обсязі пройде та амністія, яку доручено внести в Р.Р., можливо, що наші бажання будуть прийняті на увагу і вона може прийме той широкий обсяг, який ми хотіли їй подати.

Може та група частково буде задоволена, але чи буде вона нас підтримувати далі в наших змаганнях, ми не знаємо. От зараз ми будемо голосувати про ту амністію, під яку попадає гетьман Скоропадський.

Потім нас питають: де ж ви були, коли ви давали амністію, чому цього не сказали. Ми хотіли б, щоб цей закон був одночасово про всіх. Коли будемо голосувати про амністію для Скоропадського, то чом ми не купили голоси для амністії для селян. Це технічні мотиви. Цей



законпроект, преценований Законодавчо -Адміністративною Комісією є не певний і в останнім параграфі доручається Міністру Юстиції доповнити його не тільки постановами про поширення, а й про порядок виконання амністії, на яких буде переводитись в життя ця амністія. З цих мотивів краще було б зазначити сьогодні в загальних рисах ту амністію, яку ми хочемо дати про всіх разом, а в подробицях доручити п. Міністру Юстиції виробити її і внести законпроект в найближчому часі до Р.Р., скажемо на протязі двох тижнів. Тому фракція селянських соціалістів внесе проект иншого змісту, який задовольнив би й нас. Наш внесок різниться лише в деяких подробицях, а принципових розходжень нема./ Читає закон в редакції фракції селянсько - соціалістичної партії/:

" Проект закону про амністію, внесено до Ради Республіки фракцією селянської соціалістичної партії.

Во ім'я консолідації всіх сил для боротьби за незалежність України і щоб дати можливість і тим громадянам, що впали з яких будь причин в злочини, прийняти участь в будівництві нашої державности, Рада Республіки у х в а л я л а :

1. Дарувати вику всім громадянам і військовим У.Н.Р., що заподіяли до дня видання цього закону карні вчинки політичної натури, або з політичних мотивів, чи з обставинах аграрної революції, а також деякі загально- карні та службові проступки, що не зв'язані з власною користю.

2. Видані до цього дня революційним шляхом акти оголошення " по за законом" скасувати без жадних наслідків для осіб, що піддали цим актам.

3. В розвиток цього закону доручити Міністрові Юстиції на протязі двох тижнів внести до Ради Республіки проект закону про амністію в зазначеному вище обсягові та про порядок переведення їх в життя."

П. Г О Л О В А . Слово депутата Білінського.

П. Б І Л І Н С Ь К И Й. Фракція самостійників соціалістів приєдналася би до внесення, як би там було щось дійсно по суті, однак на великий жаль, не можна константувати цього. Практичного змісту там абсолютно не має, крім одних самих широких фраз. В цей закон чомусь підходять тільки ті, що пробували за корданом, а до того не дає він нічого тривкого, нічого основного, ні певного і має



тільки декларативний характер.

Таких декларативних заяв мали ми вже не раз, мали навіть дуже багато, як приміром була амністія в Йолтушкові, але абсолютно не було з цього ніяких конкретних наслідків.

Пан депутат Мошинський спочатку стояв в Комісії за звуження амністії а дійшов за тим до надто широкого.

Ще торкається тих порушень у внескові міркувань, то я мушу зауважити, що даний законопроект повинен бути і мусить захопити всі громадянські версти, які повинні притягнутись до державно-будівничої роботи. Бо приміром є цілий ряд людей, що стояли з гетьманщиною, тепер чесно й пожиточно служать нашій отчизні і достойно ллють кров за нашу справу. Ми бачимо, що і люди, що йшли за комуністичними кличами і піддержували більшовиків, зараз цілком свідомо піддаються нас і обстоють інтереси нашої української державности. Цей діапазон є видно дуже широкий. І чи те гетьманці, чи комуністи, як що стоять вони за нашу самостійну, суверенну, національну державу, мусять дістати можливість повернути до нас, вони мусять підпасти під цю амністію, але як я чув, яких цей законопроект позбавляє ніби те такого права на амністію.

Але тут широке поле, до нашої підприємливої творчости для Ради Республіки, котра як контролюючий орган над виконавчим органом-Урядом-Радою Міністрів, коли Міністр внесе законопроект в одному виді, то ніщо не стоїть на перешкоді, щоб зійшов він звідсіля у другому. Тут як кажу: наша творчість, наші бажання і реалізація їх.

П. Ф Е Д Е Н К О . Панове депутати. Я з принципових причин висловлююсь за можливо широку амністію. Мушу зазначити, що ми, С.Д., не вважаємо політичного противника оскільки він не रहे на шкоду української державности і не є руйнуючим у будові тої державности чинником і коли він, дійсно, щиро стоїть за свої принципи руйначом якого не можна було наділяти амністію.

Так можна в рівній мірі говорити про лівих і про правих. Мушу звернути увагу на поширену серед українського громадянства думку, що ту роль і нещастя, які переживає Україна, несуть її українські комуністи, котрі хотять її погубити. Але мусимо зазначити, що це було наслідком цілком передбаченим і, так скажу, законним. Наші народні



маси нарешті переконались, що треба перейти до певної рівноділяючої лінії, до якої мусить в кінці прийти кожний громадянин без різниці партійного чи політичного погляду, а навіть без різниці національності. Я тільки хочу зазначити на внесок депутата Мошинського, що в дійсності така фраза має за широкий зміст і може тим самим вийти ізза цього непорозуміння.

Що до амністії за аграрні злочини, то може бути висновок, чи Р.Р. вважає їх злочинами, чи ні, коли вони перевернули давні феодальні відносини, феодальність гетьманщини.

Отже, я би настоював, щоб цю фразу про помилування цих аграрних "злочинців" відмінити. Я вважаю, що вони не є злочинцями про це говорить і закон...../ П. Безпалко з місця: "це і закон Директорії говорить"./ Мусимо ще при цьому торкнутись справи окремих осіб, як раз отамана Балбачана та Оскілка і тут зазначити, що ті люди були менш політичними злочинцями, а є в дійсності більш порушителями військової дисципліни.

П. М О Ш И Н С Ь К И Й. Пан депутат Білінський обстоював для одних конкретно внесення про амністію, для других лише декларацію. Мені закидають, чому я вніс пропозицію наділення амністією всіх разом. Я не вношу зовсім, що би було зразу однаково приміненна амністія для всіх. І мені здається, що я маю більше рації. Коли ви так спішите з цією справою, то я мушу зазначити, що мій проєкт є тільки тимчасовий і компромісний, а конкретно буде вироблений закон пізніше, бо краще, щоб там було сказано все в подробицях і щоб це був через те подрібний закон для всіх разом. На мою думку, зараз треба б постановити, що б щось обов'язувало тимчасове, зараз бо на виробку негайно потрібного закону про амністію для всіх, не знайдеться стільки у теперішню хвилю потрібного часу. Пан депутат Феденко сказав, що оті фрази про злочин в проєкті дуже неясні, але це зовсім розсіється тим, що цих фраз в законі не буде, а вони будуть приставовані до відповідних статей закону, який да цього стосується. Що до притягнення до відповідальності за аграрні злочини, то оцінюючи їх з морально внутрішньої сторони, то виходить, що справді, що такі преступники не є злочинці.



П. К О В З А . Висока Рада. Коли ми дійшли до консолідації всіх громадських і політичних сил, коли вже соціал - демократи стали при собі терпіть хліборобів /Пан Безпалко з місця: Ми розумних людей всіх терпимо./ і коли ми пішли разом на відповідальну державну роботу будування самостійної України, то я думаю, що це акт величезного політичного значіння і що справді це акт величезного політичного значіння, що ми респечали цю консолідацію.

Другий крок буде, коли буде виданий такий політичний акт, котрий би примирив нас за переступ і зправа і зліва.

Розуміючи так, цю справу, я задавав собі запитання: " для кого ми цю амністію видаємо". Бо по моему, амністія для Бабачана і Оскілка вже не потрібна, а Скоропадський до нас на цю амністію не прийде.

Але зараз, там ми маємо Радянську Україну, там беруть громадян не участь у тому, що там твориться на Україні і тим самим вони повинні бути злочинцями проти порядку У. Н. Р. і ми тут мусимо запитати себе, чи мусимо рахувати тих людей злочинцями чи ні, чи сказати цим людям повинні тікати відтак з України чи ні.

Думаю, що треба видати такий політичний акт, який би обнімав іменно цих зліва, бо справа не має нікого кликати. І я, панове, коли треба було, я йшов проти гетьмана. Дальше, панове, я думаю ми мусимо сказати, що треба видати амністію про тих, хто спалив хліб і хутори, бо коли ми хочемо створити Українську Державу, то кажу, панове, що помстою ми держави не створимо.

П. Б Е З П А Л К О . Висока Рада. Я хочу торкнутись цієї справи остільки, оскільки вона ще не освітлена досить з юридичного боку, про що мушу по справедливості сказати, про гана докладчика і про гана опонента депутата Мошинського, які цього не зробили.

Іменно хочу сказати, що цей акт не досягне цього бажаного ефекту бо цей закон є, як це виходе лише для еміграції, а для широких мас України він не є приписаний і не може бути приписаний у такому виді. Бо коли закон буде мати лише декларативний характер і коли не буде посягати на тих, там, на Україні, що служать там зараз по Ревкомам і Комбедах, бо примушені служити, ті, котрі всі чекають на нас, але вони всі будуть принижелені, будуть мусіти ховатись



Перед нами і ховати себе і своє життя перед розшукуючими відділами

Бо ми маємо, панове, розшукуючі відділи, які не знають милосердя і які не мають розуму. А коли ми повернемось на Україну за місяць за два, то з нами повернуться і ті розшукуючі відділи.

Панове, тоді всі ті люди, які очікують нас, будуть ховатись ~~ж~~ від нас, бо амністія абсолютно не хоронить того, який мусить доказати нашої контр-розвідці, що він був злочинцем до 5-го березня, а пан Мешинський хоче тільки декларації у такій важній справі. Ми би хотіли певної, широкої амністії, розробленої Міністром Юстиції на той час, коли ми повернемось на Україну. Тоді ми будемо просити пана Мешинського, щоб він голосував за таку амністію разом з нами. Але ми вже чули тутки супротивлення проти такої нашої думки, але справа для нас ясна.

Для широкого нашого громадянства треба щось зробити, що би нашої суспільності на Україні доказати, що на Уряд і наші установи, наша Рада Республіки стоїть на високо демократичних началах, які дають такі <sup>можливі</sup> способи, дають не можливість, а певність, не боялись вічних переслідувань, які мусять доказати, про солідарність цього нашого демократичного органу з широкими масами, які чекають нас на Україні.

А тоді не буде у нас ворога ні з ліва ні з права, коли серед нас не буде зрадника ідеї демократичної, ідеї широкого народнього, не буде чужого нашої державності. Цей закон, у всякому разі не повинен дати ніяких льгот для таких, як пан Скоропадський, що інтереси нашої держави і ідею нашої державності зрадили на користь чужих. Зрада пана Скоропадського це зрада, це предательство ~~своєї~~ держави, яке ніякими амністіями не може бути знято і з чого не може ніяк така людина бути звільнена.

Я ще зверну увагу, що коли ми заведемо балачки про аграрні розрухи, коли ми почнемо згадувати, що раз про селянські рухи, то селянство буде думати, що ми не стоїмо на його погляді на ці справи і не хочемо цього, чого він собі бажає. Бо ці, прошу панів, аграрні розрухи не були викликані і поведені проти аграрних правових законів, але проти ненавистної феодальної системи, яка зістала засуджена на смерть самим нашим селянством і хоч законодавство наше



не знає ще такої системи теперішнього володіння землею нашим селянством, то нема чого дарувати провини за те, що саме собою стало нашим порядком, стало узаконним їх повстання проти гніту феодалізму.

Ми будемо голосувати за цей декларативний закон в свій час будемо просити п. Міністра Юстиції о видання широкого амністіційного закону.

П. Г О Л О В А . Останнє слово належить докладчику.

П. К О Р Н И Л С Ь К И Й . Я не можу прийняти того докору, який висловив п. Безпалко, що я не вскрив юридичного боку цього акту.

Я обмежусь тільки словами, що амністія єсть акт суто-політичний, який жадає тільки певного ефекту.

Пан деп. Безпалко вскрив ці слова. Другу поправку від пана Мешинського я особисто приймаю і мотивую чому я її прийняв, як поправку. Я думаю, що ставивши це і прочитавши з цієї кафедри амністію для тих бідних селян і дезертирів, я думаю, що після цього не будуть прориватись сльози. Тим більш що до повороту нашого на Україну мусить бути видан такий закон. Але тепер я жалкую, що я прийняв цю поправку бо я цілком поділяю, що казав п. Феденко і п. Безпалко

Це був мій тактичний ход, але помилковий. Тепер дозвольте зупинитись дуже коротко над тим юридичним нарисом, який дав правник, добрий правник депутат Мешинський. Він в цій амністії вичитав тільки амністію для Скоропадського.

Ви селян забуваєте, а тільки Скоропадському хочете дати амністію. Я думаю, що не лише Скоропадський, а іменне не Скоропадський, а всі ті, хто прийняв і признавав радянську владу, які виступали в уряді Раковського, як активні чинники боротьби з нами, ті скористуються цією амністією.

Так односторонній правник, коли дає аналіз тільки бичить Скоропадського, а нічого не говорить про інших.

Я думаю, що всі члени Комісії, які говорили і голосували за цим законом, не давали права заподозрівати, що тут малось на думці милувати гетьманців, а не милувати селян та дезертирів.

Дозвольте ще з практичного боку.

Препонується відкласти цю справу і дати широку амністію. Чи це







злочини що їх передбачено ст.ст. 100,101,102,121, та 123 - 132  
Карного Статуту 1903 року.

### III.

Доручити Міністрові Юстиції що до повернення на територію України, ввійти до Ради Республіки з законопроектом про амністію по всіх злочинах, що їх учинено на політичному ґрунті, чи з обставин аграрної революції, а також де - яких загально - карних та службових злочинах, що не зв'язані з власною користю.

### IV.

Закон цей входить в чинність з днем його затвердження, чи повторної ухвали Ради Республіки, згідно ст. 14 закону 9-го січня 1921 року про Раду Республіки".

Редакція закону Законодавче-Адміністративної Комісії ставиться на голосування.

П. Б Е З П А Л К О . / До порядку / Прешу поставити на голосування спершу без поправки, а потому з поправкою.

П. Г О Л О В А . Ставлю на голосування. Хто за редакцію Законодавче-Адміністративної Комісії без поправки, прошу встати - 30. Хто проти - нема. Хто утримавсь - 7.

Закон в редакції Законодавче-Адміністративної Комісії прийнят.

П. К О Р Ч И Н С Ь К И Й. Е пропозиція п. депутата Феденка викинути слова: " Чи з обставин аграрної революції".

П. Г О Л О В А. Хто за те, щоб залишились ці слова, прошу встати. Цей внесок викинутий при одному утримавшомуся. Тепер редакція Делянської соціалістичної партії відпадає.

П. М О Ш А Н С Ь К И Й. Селянська соціалістична фракція утрималась від голосування через те, що принципово вона не проти амністії, а тільки хотіла, щоб одночасово була проведена амністія для всіх.

П. Г О Л О В А . Слідуюча точка.

П. В А Ч И Н С Ь К И Й. Шоста точка порядку денного: Одповідь Уряду на інтерпеляцію фракції с-д. про культурно - освітню роботу серед українського війська.

П. Г О Л О В А . Слово належить п. Військовому Міністру Генералу Дядишіві.



П. ВІЙСЬКОВИЙ МІНІСТР. На інтерполяцію фракції С-Д. в справі культурно-освітньої праці серед Українського Війська, маю за шану подати шановній Р.Р. слідує:

Військове Міністерство цілком яскраво уявляє собі все величезне ~~д~~ значіння забезпечення культурно-просвітніх потреб Армії У.Н.Р..

По переході армії У.Н.Р. на терен Польщі в кінці листопада 1920 року, майже до половини січня частини Дієвої Армії не були розвезені по таборах. Пересування де-яких частин з одного табору до другого провадиться ще й до цього часу.

З боку Уряду У.Н.Р. допомога Дієвій Армії виявилась в двох напрямках: 1/ Були відпущені гроші на потреби Дієвої Армії, а в тому числі і на культурно-освітні потреби і 2/ Військове Міністерство взяло на себе допомогти Дієвій Армії в цій справі підтримкою існуючих культурно-освітніх організацій, а де потрібно і організацію їх при чому фактичне переведення цієї справи було покладено на Начальника Культурно-Освітнього Відділу Головного Управління Генерального Штабу полковника Стешко.

Цьому останньому було дано завдання:

- 1/ Виробити певний план культурно-освітньої роботи в армії.
  - 2/ Оснаїнитись персонально і через підлеглих йому старшин зі станом справи по таборах та закласти ячейки культурно-освітніх Відділів там, де їх не маєть.
  - 3/ Скласти належний кошторис для асигнування в розпорядження ~~В~~ Військового Міністра законним порядком необхідних коштів.
- Поки частини армії були ще не розвезені по таборах, план культурно-освітньої роботи в армії був вироблений і праця в загальних рисах передбачалась така:

I. Підняття культурно-національного почуття наших старшин та козаків.

II. Навчити неграмотних та малограмотних козаків грамоти.

III. Заснувати в кожному таборі, або дивізії бібліотеки, читальні, власні газети і журнали.

IV. Допомогати козакам та старшинам легше перенести тягар таборного життя, шляхом організації в таборах хорових, драматичних та спортивних товариств.



У. Підготувати кадр старшин та козаків для постійної культурно-освітньої роботи в армії.

УІ. Придбання необхідних підручників та приладдя в належній кількості.

Ще до переведення цього плану життя, то я міг би зачитати витяг з доповіді Начальника Культурно-Освітнього Відділу Генерального Штабу, що було знайдено при об'їзді частини ~~ж~~ таборів.

Зараз же по одержанні певних відомостей про прибуття до того чи іншого місця наших військ, були розіслані старшини культ.-освітнього відділу для обслідування таборів.

Ці старшини ввійшли в порозуміння з відповідними таборовими начальниками, наслідком чого культурно-освітня робота стала обов'язковою для всіх старшин і козаків на рівні з військовою муштрою.

Для провадження культурно-освітньої роботи в таборах були відновлені культурно-освітні відділи в кожній дивізії, які існували там згідно наказу Головної Управи Військ У.Н.Р. ч. 96 від 25-го травня 1920 р.

Там же, де були зібрані різні частини в неповному складі, були засновані таборові відділи.

Зараз маються дивізійні культурно-освітні відділи : в дї І-й Запоріжській дивізії, І-й Кулеметній дивізії / Пікулчі/, 2-й Волинській дивізії і 3-й Західній /Калиші /.

Таборові - в Ланцуті і Олександрові.

Аби підняти культурно-освітню справу на належну висоту, були вжиті всі заходи, щоб в склад культурно-освітніх відділів входили особи, маючі відповідний стаж, національно виховані, освідчені і певні з військового боку.

Послані старшини зробили обслідування персонального складу всіх інтернованих з метою знайти як відповідні сили, для культурно освітньої роботи на місцях, так виявити кількість неграмотних і малограмотних козаків.

Результати цього обслідування так:

	Не грам.	Малограм.	Н.Осв.	С.Осв.	В.Осв.
Пікулчах	462.	350	1958	135	"



Ланцуті	80	II	169	51	"
Олександріві	679	632	1303	657	18
Калущі	293	285	842	386	14
Ченотехіві	16	27	21	6	"

це б то ~~малограмотних~~ 25-28%, а малограмотних 20-25% всього числа козаків.

При цьому виявилось, що в кожному таборі маєтись вистарчаюча кількість осіб, котрі можуть вести культурно - освітню роботу. Переважна кількість з них осіб - бувші учителі початкових та середніх шкіл, а також студенти державних університетів та других вищих шкіл. Крім цих культурно - освітніх робітників в військові наїшлися багате фахівців, працювавших раніш в різних цивільних установах, як то: кооператорів, психічників, артистів, дерігентів, спортсменів та інших.

Всі ці особи були притягнуті до роботи, і культурно-освітня праця по таборах зараз находиться в такому стані:

1. У всіх таборах відчинені школи грамоти для неграмотних і малограмотних козаків. При чому в Калущі, Ланцуті і Пікулічах для шкіл відведені окремі помешкання, в Олександріві, в Водовицях навчання провадиться в самих бараках. По виїзді відтіль де-яких частин там буде гарне помешкання для шкіл і для театру.

Начальниками дівізій призначені особливі години спеціально для цієї мети, а саме - навчання провадиться старшинами - бувшими учителями

2. Налагоджені і ведуться во всіх таборах систематичні лекції з історії, географії, мови та письменства для всіх інтернованих. В цьому відношенню гарно стоїть справа в Олександріві, де маються лектори - старшини з вищою освітою і бібліотека Збірної Станиці. У других таборах лекції українознавства ведуться обов'язково для всіх козаків щоденно. Гірше справа стоїть з лекціями для старшин, бо ті що маються на місцях старшини лектори не зовсім охоче виступають перед старшинами за відсутності під руками відповідної літератури. На поміч їм приходять старші начальники. У Калущі генерал Галкін, котрі сами викладають лекції по українознавству на старшинських курсах.



Во всіх таборах великий недохват в книжках для підготовки лекторів до лекцій.

3. Улаштовані читання окремих творів наших письменників. Читачами призначені або бувші інструктори / З залізна дивізія/, або учителі лі шкіл грамоти, або окремі старшини по призначенню начальників відділів.

Величезною перешкодою цьому служить мала кількість літератури, яка маєтся в таборах.

4. Майже в кожному таборі відчинені курси закордонних мов/ Калиш Олександров, Пікулчі /

Лекторами - старшини, слухачами - старшини і козакі. Крім того в 2-й Волинській дивізії французська та німецька мови викладаються обов'язково в школі підстаршин. Постановці цієї справи на належний ґрунт перешкоджає також відсутність підручників. Лекції записуються і виучуються слухачами по шитках.

5. В Олександровському й Калишському таборах улаштовані курси кооперації, а в Олександрові, крім того, й курси пасічництва.

6. В Олександрові видається газета "Нове життя", в Пікулчах тижневик "Запорожець" і в Данцуті "НАША ЗОРЯ". В Калишу це діло цілком налагоджене і начальник відділу чекає грошей для купівлі необхідного приладдя.

7. Скрізь організовані хорові товариства, котрі дають концерти для іншерованих в таборах а також і в містах. Концерти користуються великим успіхом в містах і служать одним із найголовніших засобів для одержання коштів на культурно-освітню роботу. Завдяки цьому начальники культурно-освітніх відділів примушені робити концерти платними, навіть, в таборах, що дуже не бажано. Крім того навчання співам козаків в деяких таборах стало обов'язковим і провадиться щодня по сотнях.

Вжиті заходи, щоб це сталося по всіх дивізіях.

8. Організовані театральні товариства. Особливо гарно поставлено це діло в Калиші, де вистави даються щотижня один-два рази.

Частина вистав платна, бо інакше не маєтся змоги виручити грошей, затрачені на декорацію та одяг.

9. Підготовлена організація по таборах спортивних товариств. Зараз



таке товариство маєтся лише при 3-ій Залізній дивізії, в останніх чекають грошової допомоги для купівлі спортивного приладдя.

Для того, щоб налагоджена вже культурно-освітня робота в таборах пішла повним ходом і дала чекамі від неї наслідки необхідна широка матеріальна допомога таборах книжками та грошми.

В міру можливости Генеральний Штаб силкується допомогти таборах для чого було відпущено 10.000 польських марок. За ці гроші Начальником культурно-освітнього відділу куплені і вже розіслані по таборах книжки по національному питанню, а також з області чистої літератури. Крім того, розіслані по таборах книжки, вивезені Генеральним Штабом з Кам'янця.

Де-які табори одержали книжки від Американського Червоного Хреста переважно на російській мові, але рахуючи, що розповсюдження російської літератури поміж нашими козаками явище цілком не натуральне, начальники культурно-освітніх відділів видають ці книжки лише старшинам.

При одержанні грошей для купівлі книжок ця література буде одібрана і замінена українською. Частину книжок начальники культ. освіт. відділів купили сами за гроші, котрі асигновані їм були Начальниками дивізій, а також виручені за концерти або вистави.

Для поліпшення чисто шкільної справи Культурно-Освітнім Відділом Генерального Штабу розіслано по таборах два пуди паперу, одержаного від Червоного Хреста. В кожному таборі необхідно заложити окрему бібліотеку для підготовки до лекцій лекторів. В цій бібліотеці треба зібрати хоть по одному примірникові серйозні/учені/труди по історії, географії, письменству, статистиці та економіці України. Потреба в таких бібліотеках дуже велика і де-які начальники відділів почали вже закладати такі бібліотеки за рахунок асигновок, виданих начальниками дивізій/3-я Залізна дивізія/ або за виручені за вистави гроші/2-га Волинська дивізія/. Зараз така бібліотека маєтся лише в Олександрові при Збірній Стиниці. Приходиться згодитись з прийнятою начальниками культурно-освітніх відділів системою добування грошей шляхом улаштування концертів та вистав по містах, де розташовані табори.

Ці концерти та вистави користуються великим моральним та матері-



льним успіхом поміж польським громадянством, але це має ту негативну сторону, що не завжди забезпечені на них інтереси українського мистецтва, а також, що ці платні вистави ідуть за рахунок вистав для інтернованих.

Другим джерелом добування грошей являється відсоток з прибутку, який дають улаштовані в таборах кооперації та лавочки.

Але всього цього дуже мало і потрібна негайна допомога в самому широкому масштабі.

Тільки повинен докласти, що цей доклад був зроблений 18 січня.

В сучасний мент вжиті заходи і справа стоїть ще краще. Крім того мушу, ще докласти, що з боку Міністерства Освіти була оказана допомога Армії видачею для окремих дивізій ~~та~~ таборів 6040 підручників і 1101 книг красного письменства.

В звязку з зачитаним я гадаю Висока Рада зробить висновок, що праця провадиться і ведеться таким шляхом, яким повинна іти. При тих грошових засобах, якими розпалагала Дієва Армія, нічого досягти не могли. Культурно-освітня праця в війську буде поставлена на належне місце і справа не буде занедбана, коли будуть відпущені ~~кращі~~ належні кошти.

П. Г О Л О В А. Слово належить п. Міністру Ковалевському.

П. К О В А Л Е В С Ь К И Й. Панове депутати! Яв взяв слово від імені Правительства Української Народної Республіки, яке доручило мені доповнити доклад п. Військового Міністра. Три пункти I і 3 інтерпеляції Соц. Дем. Фракції. Питання зачеплені інтерпеляцією Фракцією С.Д. є важливі не тільки для фракції С.Д.: / Голос з місця: "Правильно"/, але й для Правительства Української Народної Республіки. З огляду на те, що Правительство зацікавлене не в меншій мірі піднесення національного і державного самовиховання в Армії.... / п. Безпалко з місця: "Що воно зробило?" / Я зараз Вам п. Безпалко відповім. / п. Безпалко з місця: "Я дуже зацікавлений, бо про те ніхто не знає на світі." / Мало того Правительство зацікавлене в постановці питання в ширшому масштабі: піднесення культурного рівня всіх громадян, які зараз перебувають на терені Польщі.

От я зараз маю за честь відповісти на третій пункт інтерпеляції Соц. Дем. Фракції, який згучить так:



" На кого падає вина за те, що на протязі трьох місяців нашого побуту на польській території ця справа так затяглась."

Справа культурно-освітньої праці в військові стоїть так, як видно з доклада п. Військового Міністра.

Панове депутати. Ви маєте обчислити всі ті обставини....  
/ п. Безпалко з місця: " Ми хочемо знати, що Правительство зробило, а не те, що Ви бороните Правительство. " Не починайте обороною, а дайте факти. " / З огляду на те, що третій пункт інтерпеляції перейшов в наступ, то Правительство переходить до оборони. Ті обставини, в яких перебувало Правительство, в яких воно мусіло провадити роботу загально-державну, не говорячи про культурно-освітню працю війська були надзвичайно тяжкі.

В цих обставинах ми мусимо розібратись, що б дати правдиву відповідь на те питання, яке ставиться. Ми розуміємо, що коли ставиться питання в доволно категоричній формі, " на кого падає вина", коли думають, <sup>чи</sup> вина заздалегідь падає на Правительство, то Правительство не може відповісти в той чи інший спосіб.

Прошу панів, катастрофа, яка спіткала нашу державу, відбулась на тому, що весь наш урядовий центр .... / П. Безпалко з місця: " Правительством доведено " / Я прошу пана Безпалка, далі я п. Безпалку отповім на те, що був момент не менш трагічний, коли <sup>Др</sup> Правительство складалось з партійних товаришів депутата Безпалка, де був і пан Безпалко і тоді не було Р.Р. / П. Безпалко з місця: " Тоді військо боролось на Україні, а не 3 місяці сиділо за дротами. " Голос з місця: " А в Ланцуті не сиділи? " /

Прошу панів, які б не були тяжкі обставини серед яких <sup>мені</sup> приходиться промовляти, я промовлю з глибоким почуттям гордості, я виконаю <sup>це</sup> до кінця з таким же почуттям обов'язку, з яким вносила Соц Демократична Фракція свою інтерпеляцію.

Перш усього перехід наш за Збруч на цю сторону, на чужий територію викликав повне роспорошення сил. Найбільш тяжким способом відбилась це на нашій Армії. Не було того моменту, коли б Армія наша знала певне місце розположення, яке їй було призначено, коли б була одна точка, яка дозволяла б приступити до конкретної роботи.



Мушу звернути увагу, що те росташування, по таборах відбулось і скінчилось не так давно. Ще й зараз є частини, які треба перекинути в інші місця.

Правительство маючи на увазі нові обставини життя й маючи на оці що до цих нових обставин життя треба пристосовуватись, треба узгодити всі моменти можливості, які б дозволили проводити роботу на цьому чужому терені, в цілком новій ситуації, воно звернулось до тих чинників, від яких залежало положення Армії і можливість ведення культурно-освітньої праці.

Правительство доручило своїм представникам у Варшаві обговорити широко справу про положення наших військ і обговорити можливість ведення культурно-освітньої роботи, бо ведення культурно-освітньої роботи залежить на терені Польщі не від Правительства У. Н. Р., а від Правительства Польського. / П. Безпалко з місця : " П. Шамет ходить по таборах, як і ви П. Міністр". /

Міністр Преси й Пропаганди складав не так давно відчит в Комісії і на великий жаль цього запитання від пана професора Чайківського він не почув. / П. Безпалко з місця : " Він мабуть не рахується з цим Міністерством ". / Правительство звернулось через своїх компетентних відпоручників до відповідних властей польських в тій справі, щоб воно мало можливість провадити ту роботу яку воно мусить провадити.

Перадо мною лежить документ за № 15231 про стан інтернованих добровольчихських російських частин від 2 - го грудня 1920 року, де в п. 13 зазначено, що / читає / : " З метою підтримання освіти в таборах, пропонується організувати початкові школи, майстерні і т. и. " Гадалось і думалось так і Правительство стояло на тому ґрунті, що цей циркуляр буде виконуватись на місцях, на периферії, відпоручниками польськими і це дасть можливість Правительству використати цей пункт. / П. Безпалко з місця : " То польські команди мали робити ту культурно - освітню роботу? " / Це запитання П. Безпалко не має підстав. / П. Безпалко з місця : " Але Правительство нічого не зробило ". / Але на великий жаль ці розпорядження, які були здобуті ціною певних зусиль нашими представниками в центрі не виконувались на периферії, а іменно по таборах, що утрудню -



вало можливість ведення роботи урядових чинників і тої приватної ініціативи, про яку говорить інтерпеляція С.-Д. Фракції, тому з доклада п. Військового Міністра видно, що Правительство звернуло всю свою увагу на те, щоб використати всі свої культурно-освітні сили, щоб провести ту роботу, яку мала на увазі інтерпеляція Соц. Демократичної Фракції.

П. Військовий Міністр підкреслив, яка робота провадиться / П. Безпалко з місця: "Самими козаками." / відпоручниками Військового Міністерства. Але мусимо підкреслити, що та робота, про яку говорить Соц.-Демокр. Фракція провадилась не тільки відпоручниками Військового Міністерства, про яку п. Військовий Міністр сказав, але вона провадилась і провадиться зараз іншими відомствами."

Зараз я до цього й перейду. / П. Безпалко з місця: "А Ви знаєте, які часописи видаються по таборах, їх зміст." Видно, що Правительство не має впливу на табори."/

Я буду щасливий, коли п. Безпалко зможе в такій ситуації, будучи на місцях Правительства, провадити ту роботу, про яку він говорить з місця.

Я мушу підкреслити, що не дивлячись на ці зауваження, зі скамі Соц.-Дем., що всяка робота легко провадиться тоді, коли вона говориться, а не здійснюється на практиці.

Коли підходять до певних обставин, коли мають певні обставини, які оточують можливість переведення роботи, то справа виглядає інакше.

Був час, коли соціалістичне Правительство, як повторюю в таких самих обставинах придило, а може, навіть і не проводило роботи, бо тоді ми не мали можливості порушити таке питання і робити такі зауваження, які вони зараз роблять. / Голос з місця: "Гідили по Україні". /

Я підхожу до конкретного з'ясування тої роботи, про яку вже казав Військовий Міністр. Перш усього протягом останнього місяця, Міністерство Освіти провело 37 лекцій по таборах на спеціальні теми. / п. Кобза з місця: "в яких таборах" ./

Я вам зараз скажу. Не так давно повернувся член селянської соціалістичної партії Леонід Бачинський, який з доручення Міністерства Освіти по таборах читав там відповідні лекції. / Голос з місця:



" по власній ініціативі".

Я думаю, що цього не будуть отрицати селянські соціалісти. Далі були прочитані лекції не тільки на ці культурно-освітні теми, які з'ясували характер тої інституції, в якій ви зараз засідаєте, в якій з'ясували характер роботи державного центру, минулого, сучасного і майбутнього.

/ п. Безпалко з місця: "Ким" / Відпоручниками Міністерства Освіти. / п. Безпалко: "Про діяльність вашої партії в Раді Республіки" /

Я мушу відповісти п. Безпалко / п. Безпалко з місця: " Ви по суті говорите". / Міністерством Земельних Справ вироблений цілий ряд лекцій по селянському господарству, які мають бути в найближчий час прочитані по таборах. Приватна ініціатива, яку мала на увазі інтерпеляція, підтримувалась в повній мірі.

Але ця приватна ініціатива, тім люди, які хотіли її виконати за дротами, заявили Правительству, що вони не можуть працювати в тому напрямку, тим, що по деяких таборах в легальний спосіб провадити лекції не можна.

Це не залежить від Правительства, а залежить від тих обставин в яких ми перебуваємо. В такий спосіб, як доводилось йти відпоручникам різних Міністерств, щоб провадити свою роботу, їм загрожували тим, що той лектор міг вийти в табір, а відтіль міг не повернутись.

Далі, підтримувалась ініціатива, цей найбільш дорогий чинник і підтримувалась ініціатива в праці як в межах, так і по за межами табору. По скільки ця ініціатива йшла в напрямі, чи організації тих самих часописів, про які запитував п. Безпалко, чи виставів, чи організацій бібліотеки і т. д., то робилась належна допомога, яка мала в розпорядженні Правительства. Ці самі часописи, про які згадувалось на лівому секторі, вони виходять з допомогою Міністерства, скажемо, мого, з фактичною, реальною допомогою Правительства. До Правительства зо всіх боків поступали заявки, особливо з боку людей, які не були на службі в тій, чи иншій установі Правительства, що вести культурно-освітню роботу можна постільки, по скільки можна розполагати відповідними



підручниками, матеріалами, через те, що часті евакуації і реевакуації знищили всі ті власні невеличкі бібліотеки, які були у їх.

Оскільки знову в силу цих евакуацій і реевакуацій ті запаси і склади книжок, які були, оскільки вони зменшувались, оскільки ми переходили на Україну, але всеж таки, маласть можливість згуртувати по таборах, по бібліотеках, до 5.000 томів по українознавству.

Правительство вжило всіх заходів, щоб доставити ще 8 вагонів книжок, які після переборення величезних труднощів вже є в дорозі.

В такий спосіб, коли підійти цілком об'єктивно до того, що зроблено Правительством в цій справі, яку порушила інтерпеляція, то можна констатувати, що в тих надзвичайно тяжких обставинах, в яких ми перебуваємо, коли потреби відразу скупчились, відразу об'явилися, коли всі потреби Правительство повинно було задовольнити, коли був крик, щоб задовольнити негайно, коли кожна справа була негайна, коли кожен вимогав негайно розв'язань, то в таких обставинах культурно-освітня справа не забувалась і в межах можливості переводилась в більший спосіб, ніж могли її перевести всі інші чинники, будучи в таких тяжких обставинах, в яких були ми.

Розуміється можна шукать дефектів, можна робити які угодні зауваження, бо ці дефекти маютья і вони будуть перевірені Високою Радою.

Во всякому разі, панове, треба мати на оці одно, що всі ці зауваження, та височина вимог, які можна пред'являти до Правительства, вони могли б в сильній мірі пред'являтися, коли б це Правительство було на терені України, і було б в таких обставинах, як Правительство соціалістичне, яке було на терені України.

/ Голос з місця: "Воно в боях було". / Але обставини інші, терен інший / Голос з місця: "Люди інші". / так, і люди інші.

% П. Безгалко: "А Ваша думка, як депутата, така сама?" / Така сама. У всякому разі Правительство виконувало і виконало всі свої обов'язки в цій самій справі по його можливості і по можливості тих, які цю справу провадили.

Правительство може підкреслити і зазначити, що справа культурно-освітня, по скільки прийняти на увагу всі ці обставини, які я мав честь сказати поперед, стоїть на должній височині. % Голос з



місця: " На томці замерзання "/. Правительство може констатувати з повною відповідальністю за те, що я кажу, що в цій справі підготовлен цілковито ґрунт, оскільки він підготовлен, що другому Правительству, яке прийде на наше місце, не доведеться бачити тих прогалин, які довелося бачити може цьому Правительству, коли воно заступило місце іншого.

Цих прогалин нема, ґрунт безперечно створен в повній мірі, і поскільки буде уміння, поскільки буде бажання перетворити все те, що мається зараз, по стільки буде змога для нового Правительства використати всі данні, які протягом трьох місяців були переведені, то можна з певністю сказати, що ця справа буде розвиватись і на далі, а у всякому разі не занепадати. Тому, приймаючи на увагу всі ті данні, про які я казав, я можу підкреслити, що Правительство на себе не може прийняти ніякої вини, яка тут зазначається через те, що Правительство виявило всю добру волю / п. Безпалко з місця: " Не волю, а роботу треба "/.

Я не зазначаю того моменту, бо не хотів на ньому відиграватись, але я покажу на цей момент, бо цей момент особливо хороше відомий інтерпелянтам, бо не так давно Військова Комісія Ради Республіки, де був і член партії соціал-демократів, була поставлена перед фактом, що для того, щоб послати лекторів, треба було 20.000 марок, але такої суми не було.

Переведення Культурно-освітньої роботи вимагає великих коштів і бувають моменти, що коли є кошти, коли до них протягається рука голодного козака, голодного урядовця, коли приходится вибирати між посилкою книг і між задоволенням голоду, яке стоїть, як марево, перед козаком, урядовцем, то таки доводилось вибирати друге. В тому іменно і прокляття, панове, і будемо справді, що такої мари, такої вічної біготи від такої нестачі в марках, такого становища, коли 50.000 марок є колосальна сума, цього ні одно Правительство не переживало і дай Боже, щоб і не переживало.

П. Г О Л О В А . Поступила заява, щоб за пізнім часом треба припинити засідання. Хто в цій справі візьме слово. Ставлю на голосування. Хто за? Прийнято. Засідання закривається.

ГОЛОВА РАДИ РЕСПУБЛІКИ І. Фещенко-Чопівський.

ПЕРШИЙ СЕКРЕТАРЬ Сергій Бачинський.

Згідно згідно. Згідно згідно. Згідно згідно.  
Згідно згідно. Згідно згідно.



...історію...  
означало, що...  
необхідно...

...історію...  
...перетворити...

...Зокрем...  
...владу...  
...ріш...  
...порушення...  
...також...  
...указати на...



• ОЛОВИ СЕР

NO 2031742

не відсутність

КЛАСТИ ДІЛОВИ

ілюмінації на 6 ілю.

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

И. Д. Тимошенко, сн

Ты на бѣгѣ. Не мѣшай.

твса, що це було ті

УПОН УН. 7х ВВ. ДНТН: 70

В. 50 м утвар 50.

ОТЪМАНЪ : ГОЛЪ

до з'їїю.

10. C. 2. 120





...щоб був... Кінець п'яту.  
...у...  
...бі, ніж...  
...пустити... і під час...  
...зати...  
...Замість того...  
...своє...  
...чим...  
...ход...  
...непорочний...  
...зати...  
...і зати...  
...ти з...

...зати...  
...що...  
...о...  
...в...  
...в...

...від... Голо...  
...на...  
...К...  
...не...  
...к...  
...від...

...від...

...Р. Р. у...  
...і...  
...бути...  
...східки...